

TURUN KAUPUNGIN TASEKIRJA 2015

Kaupunginhallitus 29.3.2016

Sisällysluettelo

Kaupunginjohtajan katsaus	4
1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	7
1.1. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	7
1.2. Yleinen taloudellinen kehitys	8
1.3. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	10
1.4. Kaupungin henkilöstö	12
1.5. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista tekijöistä	14
1.6. Ympäristötekijät	16
2. Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä	19
3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	22
3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen	22
3.2. Toiminnan rahoitus	27
4. Rahoitusasema ja sen muutokset	29
5. Kokonaistulot ja -menot	32
6. Kaupunkikonsernin toiminta ja talous	33
6.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	33
6.2. Konsernissa tapahtuneet muutokset.....	34
6.3. Konsernin toiminnan ohjaus 2015	34
6.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	35
6.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	38
7. Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä	44
8. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	45
8.1. KJ-toimiala	
Kaupunginvaltuusto	46
Keskusvaalilautakunta.....	47
Tarkastuslautakunta	48
Kaupunginhallitus ja kaupunginhallituksen omarahoitusosuudet	50
8.2. Hyvinvointitoimiala	
Sosiaali- ja terveyslautakunta	57

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

8.3. Sivistystoimiala

Kasvatus- ja opetuslautakunta	63
-------------------------------------	----

8.4. Vapaa-aikatoimiala

Liikuntalautakunta	66
Kulttuurilautakunta.....	66
Nuorisolautakunta	66

8.5. Ympäristötoimiala

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta	71
Rakennuslautakunta	71
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta.....	71
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta	71

8.6. Kiinteistötoimiala

Kiinteistöliikelaitoksen johtokunta.....	77
--	----

8.7. Vesiliikelaitos

Vesiliikelaitoksen johtokunta	80
-------------------------------------	----

8.8. Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos

Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta.....	82
--	----

8.9. Konserniyhteisöt

Forum Marinum -säätiö	84
Koneteknologiakeskus Turku Oy	86
Logomo Oy.....	89
Turku Energia -konserni.....	90
Turku Science Park Oy	92
Turku Touring Oy	94
Turun Aikuiskoulutussäätiö	96
Turun Ammattikorkeakoulu Oy.....	98
Turun Kaupunginteatteri Oy	100
Turun Kaupunkiliikenne Oy	102
Turun Satama Oy.....	104
Turun Seudun Puhdistamo Oy.....	106
Turun Seudun Vesi Oy	110
Turun Tekstiilihuolto Oy.....	113
Arkea Oy	115
Turun Seudun Rakennustekniikka Oy.....	117
Turun Seudun Kuntatekniikka Oy	119
Kiinteistö Oy Turun Monitoimihalli.....	121
Turun TeknologiaKiinteistöt Oy.....	123
Turun Ylioppilaskyläsäätiö	126
TVT Asunnot Oy.....	128
Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy	131
Lounais-Suomen Jätehuolto Oy.....	133

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

9. Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	135
9.1. Käyttötalouden toteutumisvertailut.....	135
9.2. Investointiosan toteutumisvertailut	137
9.3. Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailut	139
9.4. Rahoituslaskelmaosan toteutumisvertailu	141
10. Tilinpäätöslaskelmat	142
10.1. Tuloslaskelma	142
10.2. Tase.....	143
10.3. Rahoituslaskelma	145
10.4. Konsernituloslaskelma	146
10.5. Konsernin rahoituslaskelma	147
10.6. Konsernitase.....	148
11. Tilinpäätöksen liitetiedot	150
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	150
Tuloslaskelman liitetiedot	154
Taseen liitetiedot	159
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	172
Henkilöstöä koskevat liitetiedot	175
Turun Kiinteistöliikelaitoksen tilinpäätös	177
Turun Vesiliikelaitoksen tilinpäätös	182
Varsinais-Suomen aluepelastuslaitoksen tilinpäätös	189
Turun työterveystalon tilinpäätös.....	192
Vahinkorahaston tilinpäätös	194
Liikelaitosten vaikutus kaupungin tilikauden tulokseen	196
Liikelaitosten vaikutus kaupungin tilikauden rahoitukseen.....	197
12. Luettelot ja selvitykset	198
12.1. Tilinpäätökseen sisältyvien tunnuslukujen laskentakaavat	198
12.2. Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositesarjoista	202
13. Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä	203

Kaupunginjohtajan katsaus – Aleksi Randell

Toimintaympäristö

Kuntien talous on kärsinyt hitaasta verotulojen kasvusta, työttömyyden noususta ja poikkeuksellisen suurista valtionosuusleikkauksista sekä työttömyysvastuiden siirtämisestä kunnille. Kehitys näkyy myös Turun kaupungin taloudessa ja toiminnassa. Heikko talouskasvu on vaikuttanut osaltaan kaupungin palvelujen lisääntyvään kysyntään ja kustannusten nousuun. Merkittävää parannusta taloustilanteeseen ja työttömyyslukuihin ei ole odotettavissa lähivuosina.

Työttömyys on edelleen korkealla. Turun työttömyysaste oli vuoden 2015 lopussa 17,7 prosenttia. Kasvua edellisestä vuodesta oli 0,4 prosenttiyksikköä. Turku sijoittui kymmenen suurimman kaupungin vertailussa edellisen vuoden tavoin kaupunkien keskivaiheille. Pitkäaikaistyöttömien määrä jatkoi kasvuaan edellisestä vuodesta. Nuorisotyöttömien osuus kaikista työttömistä kuitenkin laski vuoden 2015 aikana. Turun seutukunnan työttömyysprosentti oli joulukuun 2015 lopussa 14,8 (+0,5 prosenttiyksikköä verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan).

Turun väestö kasvoi vuonna 2015 tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan hieman vajaalla 2000 uudella kuntalaisella. Kuntien välisessä muuttoliikkeessä Turku oli Helsingin ja Vantaan jälkeen kolmanneksi suosituin muuttovoittaja. Turun saama muuttovoitto on kasvanut vuodesta 2007 saakka. Turun seutukunnan ennakkoväkiluku oli vuoden 2015 lopussa 323 062, jossa oli lisäystä 2 439 henkeä.

Vuodelta 2015 positiiviseksi asiaksi Turulle ja seutukunnalle voidaan nostaa meriteollisuuden toimialan kehitys. Saksalainen Meyer Werff lunasti Turun telakan kokonaan itselleen ja on saanut hankituksi telakalle ison, vuosiksi eteenpäin ulottuvan tilauskannan. Toiseksi strategisesti merkittäväksi asiaksi voidaan nostaa kasvihuonepäästöjen vähentäminen. Turku on edennyt tavoitteen toteuttamisessa suunniteltua paremmin. Tavoitteena on hiilineutraalius vuonna 2040. Myös lentoaseman matkustajamäärät nousivat vuonna 2015 noin 5 prosenttia ja kehitys on jatkunut samankaltaisena vuoden 2016 alussa.

Kaupunki toimintaan viime vuonna sisältyi monia tapahtumia ja onnistumia. Turun ilmastotavoitteet arvioitiin syyskuussa 2015 YK:n yleiskokouksen yhteydessä julkistetussa raportissa jaetulle kuudennelle sijalle maailman kaupunkien joukossa. Kaupunginorkesteri 225-vuotisjuhlavuosi tavoitti ennätysellisen laajan kuulijakunnan. Sivistystoimialalla toteutettiin ammatillisen koulutuksen valtakunnallinen Taitaja 2015 – kisat. Perusopetuksen jättäneistä 98,5 % sijoittui jatkokoulutukseen. Seudullinen joukkoliikenne Föli toimi ensimmäisen kokonaisen vuoden ja saavutti asiakkaiden positiivisen vastaanoton. Turku –strategian kilpailukykyä ja hyvinvointia edistävien tavoitteiden toteuttamiseksi laadittu kaavoitusohjelma eteni suotuisasti. Kaupunginvaltuusto hyväksyi viime vuoden aikana 13 asemakaavaa ja kaupunki- ja ympäristölautakunta 8 asemakaavaa. Asemakaavojen yhteenlaskettu rakennusoikeus oli noin 660 000 kerrosalaneliometriä, josta 77 prosenttia kohdistui elinkeinoelämälle. MAL-aiesopimukseen 2012 – 2015 sisältyi 27 toimenpidettä, joiden toteuttaminen kaupunkiseudulla on edennyt suunnitellusti. Uuden MAL-sopimuksen valmistelu vuosille 2016 – 2019 käynnistyi valtion ja kaupunkiseudun kuntien yhteisessä valmistelukokouksessa syyskuussa 2015.

Rakenteellisia uudistuksia jatkettiin. Hyvinvointitoimialalla on otettu vuoden alusta käyttöön uusi toimintamalli. Hallintoa on kevennetty ja sairaalatoimintoja on keskitetty. Potilasvirtojen ohjausta on tehostettu, sekä saavutettu merkittäviä hyötyjä siirtoviiveiden hallinnassa kaupungin ja sairaanhoitopiirin välillä. Siirtoviivepäivien määrä erikoissairaanhoidossa väheni viime vuonna. Palvelurakenteen keventäminen vanhus- ja vammaispalveluissa toteutui tavoitteen mukaisesti. Lastensuojelun ostopalvelujen kustannukset laskivat huostaan otettujen lasten perhesijoitusten lisäämisellä ja omien lastensuojelulaitosten tehokkaalla käytöllä.

Turvapaikanhakijoiden määrä kasvoi nopeasti vuonna 2015. Vuoden aikana Suomeen saapui yli 32 000 turvapaikanhakijaa, joista Turkuun saapui noin tuhat henkilöä. Turkuun perustettiin useita hätämajoitustiloja. Turvapaikanhakijatilanne herätti kuntalaisissa paljon keskustelua asian puolesta ja sitä vastaan. Hätämajoitustiloja vastaan kohdistui jonkin verran ilkivaltaa, mutta suuremmilta ongelmilta vältyttiin. Hyvinvointitoi-

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

mialan mukaan syksyllä voimakkaasti lisääntynyt maahanmuutto ei vielä mainittavasti näkynyt palvelukysynnässä.

Aluehallintouudistus sekä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus muuttavat toteutuessaan perusteellisesti kuntien toimintaa ja roolia palvelujen järjestämisessä. Uudistuksen jälkeen kuntien rooli painottuu aiempaa vahvemmin elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden edistämiseen. Tilinpäätöstä laadittaessa sosiaali- ja terveystoimen järjestämis- ja itsehallintolaki mukaan lukien rahoituslinjaukset olivat valmistelussa. Keskeiset päätökset työnjaosta ja rahoituksesta ovat auki. Luonnokset perusteluineen on tarkoitus saada kuntiin lausunnoille huhtikuussa 2016. Todennäköistä on, että lainsäädäntöaikataulu ei tule pitämään. Tulevalla muutoksella on huomattava merkitys Turun kaupungille. Muutoksella on merkittävä vaikutus myös koko hallinnon uudistamiselle. Sote-uudistuksen myötä kuntien tehtäväkenttä muuttuu ja myös Turun kaupungin on kyettävä uudistumaan uuden kunnan tehtävien mukaisesti. Turku on varautunut uudistukseen ja käynnistänyt sitä koskeva alueellisen suunnittelun. Valmistelu tulee olemaan laajaa kaupungin omasta näkökulmasta mutta myös alueellisesti sillä se toteutetaan yhteistyössä Varsinais-Suomen kuntien, Varsinais Suomen Liiton ja muiden sotetoimijoiden kuten sairaanhoitopiirin ja erityishuoltopiirin kanssa. Taloudelliset vaikutukset kuntien ja Turun kaupungin talouteen ovat täysin avoinna ja se tuo epävarmuutta tulevalle toiminnan ja talouden suunnittelulle.

Hallitusohjelman tavoitteena on julkisen talouden vahvistaminen 6 mrd. eurolla vuoteen 2021 mennessä. Kuntatalouden osuus tästä on kolmannes. Säästöä haetaan sote-uudistuksesta ja kuntien lakisääteisten tehtävien karsimisesta ja velvoitteiden vähentämisestä saavutettavilla säästöillä. Kuntatalouden tasapainottaminen edellyttää myös kunnilta toimintojen kriittistä analysointia ja kuntien omia päätöksiä, jotta velvoitteiden vähentämisestä tavoitellut säästöt toteutuisivat.

Osana kaupungin toimintamallin uudistamista ja strategian toimeenpanoa on otettu käyttöön kehittämismalli ja sitä tukeva salkunhallintatyökalu. Kehittämismallin käyttöönotto on edennyt suunnitelman mukaisesti. Kehittämissalkussa on yli 450 kehittämishanketta ja –projektia, joilla edistetään kaupungin strategiassa ja uudistamisohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteuttamista. Kehittämismallin käyttöä tulee edelleen laajentaa ja tiedon laatua parantaa tulosten varmistamiseksi.

Talous 2015

Kaupunginvaltuuston hyväksymien uudistamisohjelmien vaikutukset näkyvät kaupungin vuoden 2015 tuloksessa. Tehostamistoimenpiteillä nettokäyttömenojen kasvuksi muodostui maltillinen 0,4 prosenttia. Turun kaupungin vuoden 2015 kirjanpidollinen tulos on 89,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Kaupunki kirjasi sosiaali- ja terveyspalvelukiinteistöjen yhtiöittämisestä 87,4 miljoonan euron kertaluontoisen myyntivoiton. Kertaluonteisten erien oikaisun jälkeen kaupungin alijäämä on 0,5 miljoonaa euroa.

Nettokäyttömenojen 0,4 prosentin kasvu on erinomainen suoritus huomioiden sen, että samaan aikaan kaupunki on joutunut käyttämään rahaa merkittävästi entistä enemmän kohteisiin, joihin kaupungin vaikutusmahdollisuudet ovat vähäiset. Palvelutarvetta ja kustannuksia kasvattivat korkea työttömyys ja erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden lisääntyminen. Menojen kasvu kohdistui erityisesti työmarkkinatuen kuntaosuuteen, kun työmarkkinatukea koskevan lainsäädännön muutoksella kunnille siirrettiin vastuuta työmarkkinatuesta ja työttömien aktivoimisesta. Kustannuksia kasvatti myös erikoissairaanhoidon menojen kasvu. Maksuosuudet sairaanhoitopiirille kasvoivat 3,4 prosenttia. Sairaanhoitopiirin oma vakauttamisohjelma ja yhdessä Turun kanssa toteutetut toimenpiteet hoitoketjujen sujuvoittamiseksi ja siirtoviiveen vähentämiseksi hillitsivät vuonna 2015 menokehitystä aikaisempiin vuosiin verrattuna selvästi. Menojen kasvu ylitti kuitenkin edelleen niiden katoksi asetetun 2,1 %. Turun talouden sopeuttamisohjelma edellyttää, että sairaanhoitopiirin menojen kasvu-ura lähivuosina kääntyy samalla tavalla laskuun kuin muiden julkisten palveluiden menot. Vaikka erikoissairaanhoidon palvelujen kysyntä uusien hoitomenetelmien kehittymisen myötä edelleen kasvaa, on hoidon porrastuksen, konsultointikäytäntöjen uudistamisen, teknologian paremman hyödyntämisen ja erilaisien rakennemuutosten keinoin haettava tuottavuuden parantumista ja menokasvun tyrehtyttämistä.

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

Vuoden 2015 talousarvioesitykseen sisältyvä tavoite kaupungin henkilötövuosien määrään vähentäminen 175:llä saavutettiin. Henkilöstökulut alenivat edellisestä vuodesta yhteensä 5,1 miljoonaa euroa.

Vuosi 2015 oli poikkeuksellisen hyvä myös investointien rahoituksen suhteen. Tulorahoituksella katettiin 92,6 prosenttia kaupungin vuoden 2015 investointien omahankintamenoista. Kaupungin velka kasvoi onnistuneen kustannusten hallinnan seurauksen maltillisesti 56,3 miljoonaa euroa. Turun kaupungin korolliset nettovelat vähenivät 133,2 miljoonaa euroa ja kääntyivät nettosaamisiksi tytäryhtiöille myönnetyn antolainauksen seurauksena.

Investointien priorisoinnista huolimatta kaupunki ja kaupunkikonserni investoivat vuonna 2015 merkittävästi. Kaupunkikonsernin bruttoinvestoinnit olivat 167,2 milj. euroa. Eniten investoivat Turun kaupunki, TVT Asunnot Oy, Turku Energia Oy ja Turun Ylioppilaskyläsäätiö. Kaupungin bruttoinvestoinnit olivat 67,3 miljoonaa euroa vuonna 2015. Konsernin nettoinvestoinnit 127,9 milj. euroa.

Valtuustokauden päätösten mukaisesti vuodelle 2016 tavoiteltua talouden tasapainottamistavoitetta on siirretty vuoteen 2018. Tämä johtuu valtionosuuksien merkittävästä pienenemisestä sekä pitkään jatkuneesta talouden taantumasta. Vuoden 2015 hyvä onnistuminen luo uskoa suunniteltujen toimenpiteiden onnistumiselle ja tavoitteen saavuttamiselle. Talouden niukkuus jatkuu tulevina vuosina ja haasteet kustannuskehityksen ja tulorahoituksen hidastumisen suhteen jatkuvat edelleen.

Talouden tasapainotuksen tueksi kirjatut tavoitteet ovat kasvun tukeminen, tuottavuuden lisääminen sekä ylläpidetään hyvää koulutustasoa.

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Turun kaupunginvaltuustossa on kaudella 2013 - 2016 yhteensä 67 valtuutettua. Valtuutettujen määrä on kuntalaissa sidottu kaupungin asukaslukuun.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana vuonna 2015 toimi Seppo Lehtinen (sd), I varapuheenjohtajana Lauri Kattelus (kok), II varapuheenjohtajana Katri Sarlund ja III varapuheenjohtajan Pirjo Rinne (vas).

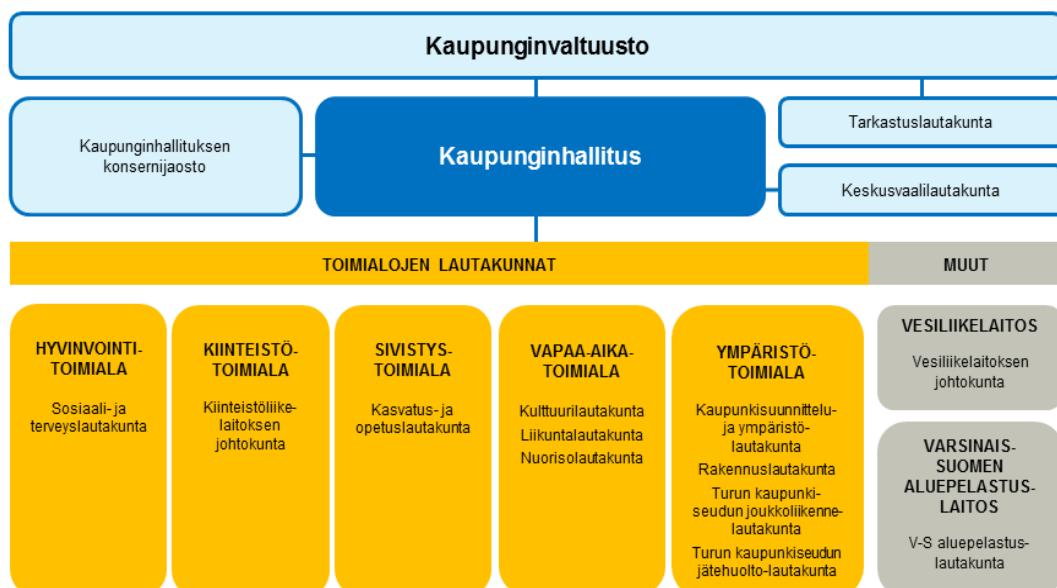
Kaupunginhallituksessa on 13 jäsentä, joista jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Valtuusto valitsee kaupunginhallituksen jäsenet kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajana vuonna 2015 toimi Lasse Lindholm (kok) toukokuun loppuun asti ja kesäkuun alusta Olli Manni (kok). Ensimmäisenä varapuheenjohtajana toimi Toni Eklund (sd) ja toisena varapuheenjohtajana Elina Rantanen (vihr).

Kaupunginvaltuuston ja – hallituksen poliittiset voimasuhteet vuoden 2015 lopussa olivat:

	Valtuusto	Hallitus
Kansallinen kokoomus	19	4
Suomen sosiaalidemokraattinen puolue	14	3
Vihreä liitto	10	2
Vasemmistoliitto	9	1
Perussuomalaiset	5	1
Suomen Keskustapuolue	4	1
Ruotsalainen kansanpuolue	3	1
Suomen Kristillisdemokraatit	1	0
Sinivalkoinen Rintama	1	0
Järjen ääni	1	0

Turun kaupungin luottamuselimet

Turun kaupunkiseudun jätehuoltolautakunnan toiminta päättyi 31.8.2015. Syyskuun alusta alkaen jätelain (645/2011) mukaisena seudullisena jäteviranomaisena on toiminut kuntalain 51 §:n mukaisesti osana Turun kaupungin organisaatiota Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta. Lautakunta toimii jätehuoltoviranomaisen 17 kunnan alueella.

1.2. Yleinen taloudellinen kehitys

Yleinen kehitys

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Suomen bruttokansantuote (BKT) kasvoi 0,5 prosenttia vuonna 2015. Talous kasvoi ensimmäistä kertaa vuoden 2011 jälkeen, sillä BKT supistui 1,4 prosenttia vuonna 2012, 0,8 prosenttia vuonna 2013 ja 0,7 prosenttia vuonna 2014.

Huolimatta tuotannon lievästä kasvusta kansantalouden kokonaiskysyntä supistui 0,4 prosenttia edellisestä vuodesta. Kysyntää vähensivät investointien (-1,1 prosenttia), julkisen kulutuksen (-0,9 prosenttia) ja varas-
tojen supistuminen. Yksityinen kulutus kasvoi 1,4 prosenttia. Viennin volyymi kasvoi 0,6 prosenttia ja tuonnin volyymi supistui 0,4 prosenttia.

Tilastokeskuksen laskema keskimääräinen inflaatio oli -0,2 prosenttia vuonna 2015. Joulukuussa 2015 kuluttajahintojen vuosimuutos oli -0,2 prosenttia. Kuluttajahintoja nostivat joulukuussa vuoden takaiseen verrattuna eniten ajoneuvoveron, vuokrien ja hoitovastikkeiden kallistuminen. Edellisvuoteen verrattuna laskua oli joulukuussa eniten asuntolainojen keskikoroissa ja polttonesteiden kuluttajahinnoissa.

Valtiovarainministeriön joulukuussa 2015 julkistaman Taloudellisen katsauksen mukaan Suomen kokonais-
tuotannon ennustetaan kasvavan 1,2 prosenttia vuonna 2016. Kasvun taustalla nähdään pitkälti yksityisten investointien suotuisa kehitys. Katsauksessa todetaan, että nykyisen kaltaisella talouden rakenteella teollisuuden ja viennin virkoaminen on ehdoton edellytys Suomen talouden suotuisalle kehitykselle.

Katsauksen mukaan yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu vuonna 2016 lievästi reaalityulojen vaatimattoman kehityksen takia. Työttömyysasteen ennakoitaan pysyvän vuonna 2016 vuoden 2015 tasolla. Työttömyys on kasvanut ja sen rakenne on muuttunut aiempaa vaikeammaksi, sillä pitkäaikais- ja rakennetyöttömien lukumäärä on kasvanut edelleen vuonna 2015 nopeasti.

Maaliskuun 2016 alkuun mennessä julkaistuissa talousennusteissa arvioidaan Suomen vuoden 2016 talous-
kasvun nopeutuvan lievästi vuoteen 2015 verrattuna: ennusteet vaihtelevat yleisesti 0,5 - 1,2 prosentin välillä.

Euroopan keskuspankki ei muuttanut ohjauskorkoa vuoden 2015 aikana 0,05 %:sta, vaikka alensi pankkien talletuskorkoa keskuspankkiin -0,30 %:n, jonka takia lyhyet 1- 6 kuukauden euribor korot laskivat vuoden lopussa negatiivisiksi. Sen sijaan pitkät korot nousivat vuoden aikana lievästi. Lisäksi Euroopan keskuspankki aloitti euroalueen valtion ja julkisen sektorin lainojen osto-ohjelman, joka jatkuu keskuspankin mukaan vuoden 2017 alkuun asti.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan kuntien toimintakatteet heikkenivät edellisvuodesta 1,1 miljardia euroa eli 4,0 prosenttia erityisesti toimintatuottojen vähenemisen vuoksi. Kuntien verorahoitus eli valtion-
osuudet ja verotulot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 614 miljoonaa euroa eli 2,1 prosenttia. Verorahoituksen kasvusta 591 miljoonaa euroa aiheutui verotuloista ja 22 miljoonaa euroa valtionosuuksista.

Kuntien vuosikate heikkeni 426 miljoonaa euroa eli 19,4 prosenttia viime vuodesta. Yhteensä 11 kuntaa arvioi vuosikateen jäävän negatiiviseksi, kun edellisvuoden tilinpäätöstietojen mukaan vuosikate oli negatiivinen 10 kunnalla. Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu vuosikate oli 1,8 miljardia euroa vuonna 2015.

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

Kuntien yhteenlaskettu lainakanta oli vuoden 2015 lopussa 15,2 miljardia euroa. Lainakanta kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 566 miljoonaa euroa. Lainakannan kasvu hidastui viime vuodesta, jolloin kasvua oli 890 miljoonaa euroa. Asukasta kohden laskettu kuntien lainakanta oli 2 793 euroa, kun vastaava luku oli edellisvuonna 2 697 euroa.

Kuntien toimintakulut ilman liikelaitoksia kasvoivat 1,8 prosenttia. Kasvu kiihtyi jonkin verran edellisvuodesta, jolloin kasvua oli 1,2 prosenttia. Toimintakuluista palvelujen ostot kasvoivat 2,8 prosenttia ja henkilöstökulut 0,6 prosenttia edellisvuoden tasosta. Kuntien toimintatuotot ilman liikelaitoksia puolestaan vähenivät 0,2 prosenttia edellisvuodesta.

Vuoden 2015 tilinpäätösarvioista laskettujen vuosimuutosten vertailukelpoisuuteen vaikuttavat vuonna 2014 toteutetut markkinoilla toimivien liikelaitosten ja muiden yksiköiden yhtiöittämiset. Esimerkiksi kuntien yhteenlaskettu vuosikate ei enää sisällä yhtiöitettyjen yksikköjen ylijäämiä, mikä selittää osaltaan vuosikatteen negatiivista muutosta. Myös kuntien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli vuonna 2015 huomattavasti heikompi kuin edellisvuonna.

Oman talousalueen kehitys

Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan (vahvistettu väkiluku julkistetaan 1.4.2016) Turun väkiluku oli vuoden 2015 lopussa 185 810, jossa oli lisäystä 1 986 edellisvuoteen verrattuna.

Edellisvuosien tapaan väestönkasvu perustui lähes kokonaan muuttoliikkeeseen. Turun kuntien välisen muuttoliikkeen muuttovoitto on kasvanut viime vuosina ja vuonna 2015 se oli kuuden suurimman kaupungin joukossa kolmanneksi suurin.

Muunkielisten määrä kasvoi Turussa edelleen nopeasti, noin tuhannella hengellä, ja vuonna 2015 muunkielisten osuus Turun väestöstä ylitti 10 prosentin rajan. Vuoden 2015 jälkimmäisellä puoliskolla nopeasti kasvanut turvapaikanhakijoiden määrä ei näy esitetyissä luvuissa, sillä Tilastokeskuksen väestötilastot kattavat vain maassa vakituisesti asuvat henkilöt.

Turun seutukunnan ennakkoväkiluku oli vuoden 2015 lopussa 323 062, jossa oli lisäystä 2 439 henkeä. Varsinais-Suomen väestönkasvu oli kuluneena vuonna ainoastaan Turun seutukunnan varassa, sillä väestö väheni maakunnan muissa seutukunnissa.

Vuoden 2015 lopussa Turun työttömyysprosentti oli Varsinais-Suomen ELY-keskuksen työllisyyskatsauksen mukaan 17,7 (+0,4 prosenttiyksikköä verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan). Turku sijoittui kymmenen suurimman kaupungin vertailussa edellisen vuoden tavoin kaupunkien keskivaiheille: Turun työttömyysprosentti oli korkeampi kuin Espoossa, Vantaalla, Helsingissä, Kuopiossa ja Kouvolassa, mutta matalampi kuin Oulussa, Jyväskylässä, Tampereella ja Lahdessa. Turun sijoitus oli sama kuin vuosi sitten.

Turun seutukunnan työttömyysprosentti oli joulukuun 2015 lopussa 14,8 (+0,5 prosenttiyksikköä verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan), millä Turku sijoittui kolmanneksi parhaaksi Helsingin ja Kuopion jälkeen suurimpien kaupunkien seutukuntavertailussa. Turun seutukunnan sijoitus oli sama kuin vuosi sitten.

Vuoden 2015 aikana alueelle tärkeän meriteollisuuden tulevaisuuden näkymät paranivat edelleen, kun saksalainen perheyhtiö Meyer Werft lunasti itselleen loputkin Turun telakkayhtiöstä ja sen tilauskanta piteni vuoteen 2020 asti. Yhtiö on helmikuussa 2016 ilmoittanut käynnistävänsä Turun telakalla ison investointiohjelman. Pitkän epävarmuuden kauden jälkeen telakkayhtiön toiminnan vakautuminen on heijastunut myönteisesti ilmapiiriin ja taloudelliseen toimintaan Turun seutukunnassa yleisemminkin.

Tilastokeskuksen tuottamia Turun seutukunnan toimialakohtaisia liikevaihto- ja henkilöstötietoja on käytettävissä vuoden 2015 syyskuun loppuun asti. Suurin toimialoittainen liikevaihdon kasvu ajanjaksolla 9/2014 –

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

9/2015 oli aineiston mukaan rakentamisessa sekä ns. muissa palveluissa, kun taas kaupan, meriteollisuusryhmän ja teollisuuden liikevaihto pysyi paikallaan tai laski. Henkilöstömäärämuutokset näillä aloilla olivat vähäisiä lukuun ottamatta rakentamisen toimialaa, jossa myös työvoiman määrä kasvoi.

Talouden suhdannekäänteitä usein indikoivan rakennustoiminnan voi talousalueella odottaa edelleen vilkastuvan erityisesti Turussa: vuonna 2015 myönnettyjen rakennuslupien mukainen rakennusten tilavuus kasvoi Turussa 78 % ja kerrosala 52 % edellisvuoteen verrattuna. Alan markkinatoimijat kuvaavat alkuvuonna 2016 vallitsevassa tilanteessa rakennusalan ja asuntomarkkinoiden näkymiä yleisesti myönteisiksi.

1.3. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Talous ja tuloperusteiden muutokset

Kunnan tuloveroprosenttiin ei tehty muutoksia. Veroprosentti on sama kuin vuonna 2014 eli 19,50 prosenttia.

Uusi valtionosuusuudistus muutti merkittävästi vuoden 2015 peruspalveluiden valtionosuuden määrätymispohjaa. Pelkästään uudistus aiheutti Turun kaupungille valtionosuuden leikkauksen, jonka oli talousarviota 2015 laadittaessa arvioitu merkitsevän noin 9 milj. euron pudotusta valtionosuuden tasoon vuonna 2015.

Turun kiinteistöveroprosentteihin tehtiin lakiin perustuva kiinteistöveron alarajojen korotuksesta johtuva korotus. Yleisen kiinteistöveron osalta korotus rajoihin on 0,2 prosenttiyksikköä. Vakituksissa asuinrakennuksissa kiinteistöveroprosentin korotus oli 0,05 prosenttiyksikköä. Asuinrakennusten pakollisen kiinteistöveroprosentin korotuksen arvioitiin lisäävän Turun kiinteistöverotuloa noin 1,9 milj. euroa, mutta tästä saatava verohyöty vähennetään peruspalvelujen valtionosuudesta.

Merkittävä kustannuskehitykseen vaikuttava muutos oli työmarkkinatukea koskeva lainsäädännön muutos, jossa kuntien vastuuta työmarkkinatuesta ja työttömien aktivoinnista kasvatetaan.

Olennaiset organisaatiomuutokset

Työllisyyspalvelut siirtyivät 1.1.2015 alkaen sosiaali- ja terveystalokunnalta kaupunginhallitukselle. Työllisyyspalveluita hoitaa kaupunginhallituksen alainen Työllisyyspalvelukeskus.

Vesiliikelaitoksen tuotantopalveluliiketoiminta luovutettiin 1.1.2015 alkaen Turun Seudun Vesi Oy:lle.

Hyvinvointitoimialan organisaation uudistaminen 1.1.2015 alkaen (johtosäännön muuttaminen kv 27.10.2014).

Sivistystoimialan organisaation uudistaminen 1.5.2015 alkaen (johtosäännön muuttaminen kv 27.10.2014 § 154).

Turun kaupunkiseudun jätehuoltolautakunnan toiminta päättyi 31.8.2015. Tästä eteenpäin jätelain (646/2011) mukaisena seudullisena jätehuoltoviranomaisena toimii kuntalain 51 §:n mukaisesti osana Turun kaupungin organisaatiota Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta. Lautakunta toimii jätehuoltoviranomaisena 17 kunnan alueella.

Merkittävimmät poikkeamat tilinpäätösvouden talousarvioon

Talousarviossa asetetut toiminnalliset tavoitteet saavutettiin pääosin.

Taloudellisten tavoitteiden poikkeamat

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

Kaupunginvaltuusto päätti 28.9.2015 § 158 talousarviomuutoksista vuoden 2015 talousarvioon. Muutosten perusteena oli kaupungin toisen talousennusteen osoittama nettokäyttömenojen ylitys. Talousarviomuutosta ei myönnetty täysimääräisenä. Ylitysenusteen johdosta kaupunginhallitus asetti toimialoille ja liikelaitoksille ensin säästötavoitteen yhteensä 5,8 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto korotti nettokäyttömenoja yhteensä 9,8 milj. eurolla. Suurin korotus tehtiin sosiaali- ja terveyslautakunnan nettomenoihin.

Käyttötalouden nettomenot (ilman liikelaitoksia) alittuivat muutettuun talousarvioon verrattuna 18,2 milj. euroa. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna käyttötalouden nettomenot alittuivat 12,2 milj. euroa. Nettotoimintamenot mukaan lukien liikelaitokset alittuivat 26,1 milj. euroa muutettuun talousarvioon verrattuna.

Taloudelliset tavoitteet toteutuivat kaikilla toimielimillä talousarviossa asetettua tavoitetta positiivisemmin. Kaupunginhallituksen nettomenot olivat 8,5 milj. euroa budjetoitua pienemmät. Sosiaali- ja terveyslautakunnan nettomenot alittuivat 5,6 milj. eurolla. Sosiaali- ja terveystalouden kustannusnousun hillitsemiseksi tehdyt toimenpiteet ovat monilta osin onnistuneet ja kustannusmuutos verrattuna aikaisempiin vuosiin on selvästi pienempi. Kiinteistöliikelaitoksen johtokunnan liikeylijäämä + poistot oli 8,6 milj. euroa talousarviota suurempi.

Verotuloja kertyi yhteensä 730,9 milj. euroa. Verotulot ylittyivät yhteensä 7,3 milj. euroa. Suurin ylitys kertyi yhteisöverotuotoista, joita tilitettiin 6,9 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa odotettiin. Kunnan tuloveroa tilitettiin 0,6 milj. euroa budjetoitua enemmän. Kiinteistöveron tuotto jäi 0,3 milj. euroa talousarviosta.

Valtionosuustulot ylittivät talousarvioon merkityn 4,1 milj. eurolla. Valtionosuustulot olivat 265,0 milj. euroa. Turun verotulojen tasaus muille kunnille oli 5,1 miljoonaa euroa.

Kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat kohtuullisen hyvin. Hyvinvointitoimialan yhdeksi strategiseksi tavoitteeksi on asetettu, että ikäihmisten toimintakykyä tuetaan ja kehitetään hoidon palvelurakennetta avopalvelupainotteisemmaksi. Tavoitearvoksi vuodelle 2015 asetettu kotona asuvien +75-vuotiaiden määrän kasvu 90,1 %:iin saavutettiin, mutta samalla ylitettiin kotihoidon säännöllisten asiakkaiden peittävyystavoite. Palvelurakennemuutos eteni sekä vammais- että vanhuspalveluissa tavoitteen mukaisesti. Vanhuspalveluissa pitkäaikaishoidon painopiste siirtyi selkeästi koti- ja omaishoitoon laitoshoidon sijaan, kehitysvammahuollossa laitoshoidon korvattiin asumispalveluilla. Kotihoidon toimenpiteet auttoivat omalta osaltaan vähentämään sairaanhoitopiiriin siirtoviivepäiviä. Tavoitteista jäi toteutumatta mm. ympärivuorokautiseen hoitoon siirtyvien keski-ikä myöhentyminen, päihde- ja mielenterveyspalveluiden välittömien kokonaiskustannusten kasvun taittuminen, psykiatrisen erikoissairaanhoidon raskaimpien palveluiden tarpeen väheneminen ikäluokissa 13 – 18 vuotta.

Kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden sekä käyttötalouden, tuloslaskelmaosan, investointiosan ja rahoitusosan toteutumisvertailut esitetään luvussa Talousarvion toteutuminen.

Kaupunginhallituksen ja lauta- ja johtokuntien välisiin strategisiin sopimuksiin sisältyvien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan erillisessä Strategisten sopimusten seurantaraportissa vuodelta 2015.

Tilinpäätöksen vaikutus kuluvan vuoden talousarvioon ja arvio tulevaisuuden näkymistä

Turun kaupungin toiminnan tehostamistoimet näkyvät vuoden 2015 tuloksessa. Tehostamistoimenpiteillä nettokäyttömenojen kasvuksi muodostui maltillinen 0,4 prosenttia. Turun kaupungin vuoden 2015 kirjanpidollinen tulos on 89,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Kaupunki kirjasi sosiaali- ja terveystaloudellisten kiinteistöjen yhtiöittämisestä 87,4 miljoonan euron kertaluonteisen myyntivoiton. Kertaluonteisten erien oikaisun jälkeen kaupungin ylijäämä on 0,5 miljoonaa euroa.

Tilinpäätöksen toimintakate oli 962,9 milj. euroa. Kun vuoden 2015 aikana tehtyjen kiinteistöjärjestelyjen vaikutus oikaistaan, on vuoteen 2016 vertailukelpoinen toimintakate noin 971 milj. euroa. Toimintakate nousun kattaa suunnitelmajoitosten väheneminen ja rahoitustuottojen kasvu. Talousarvion 2016 toimintaka-

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

te on 997 milj. euroa. Kasvua tilinpäätökseen 2015 on 2,7 prosenttia, joka on merkittävästi suurempi kuin voimassa olevassa taloussuunnitelmassa.

Palvelujen kysyntä tulee kasvamaan ikärakenteen muuttuessa. Työttömyys on edelleen korkea ja merkittävä muutosta ei lähivuosille odoteta. Verotulojen arvioidaan kasvavan hitaasti heikon talouskehityksen johdosta. Toimintojen jatkuvaa analysointia ja tehostamista tulee aktiivisesti jatkaa ja etsiä toimenpiteitä palvelutarjonnan turvaamiseksi haasteellisessa toimintaympäristössä.

Tulevan taloussuunnitelman tavoitteena on talouden tasapaino vuoteen 2018 mennessä. Toimintojen tehostuminen ja niiden vaikutus nettomenojen kehitykseen päättyneellä tilikaudella on hyvä pohja talouden tasapainotukselle ja nettovelkaantumiselle asetetun tavoitteen saavuttamisessa. Vuoden 2015 tilinpäätöksen tulos oli merkittävästi parempi kun talousarviota 2016 laadittaessa ennustettiin ja se antaa mahdollisuuden kuluvalle vuodelle vahvistetun toimintakatteen tarkistamiseen. Valmistelu talousarvion 2016 ja taloussuunnitelmavuosien 2017-2020 tarkistamiseksi on käynnistetty. Kaupungin eri toimintayksiköt valmistelevat toimenpiteitä, joilla vuoden 2016 talousarvion nettokäyttömenoja saadaan vähennettyä noin 4,7 milj. eurolla.

1.4. Kaupungin henkilöstö

Henkilötyövuosina mitattu työvoiman käyttö (koko henkilöstö) aikajaksolla 1.1.–31.12.2015 oli 10 692,2 eli 307 henkilötyövuotta vähemmän kuin edellisen vuoden vastaavana ajanjaksona.

Valonia eli Varsinais-Suomen kestävän kehityksen ja energia-asioiden palvelukeskus siirtyi 1.1.2015 konsernihallinnosta Varsinais-Suomen liittoon. Henkilöstö (23 henkilöä) siirtyi organisaatiomuutoksessa liiton palvelukseen. Turun vesiliikelaitoksen tuotantohenkilökunta (14 henkilöä) siirtyi 1.1.2015 Turun Seudun Vesi Oy:lle. Lisäksi työvoiman käytön vertailussa on huomioitava kaupungin talouspalvelukeskuksen henkilöstön siirtyminen Taitoan palvelukseen 1.9.2014 lähtien. Kun organisaatiomuutosten vaikutus huomioidaan, kokonaistyövoima vuonna 2015 väheni 211,6 henkilötyövuodella verrattuna vastaavaan aikaan vuonna 2014.

	2014	2015	Muutos
Keskusvaalilautakunta	4,3	4,2	-0,1
Revisiotoimisto	4,9	4,8	-0,1
Konsernihallinto	216,2	200,4	-15,8
Konsernihallinto: Palvelukeskukset	401,3	604,3	203,0
V-S Aluepelastuslaitos	549,3	535,2	-14,1
Hyvinvointitoimiala	4 915,8	4 602,8	-313,0
Sivistystoimiala	3 728,7	3 670,4	-58,3
Vapaa-aikatoimiala	689,4	618,3	-71,1
Ympäristötoimiala	174,0	166,5	-7,5
Vesiliikelaitos	93,6	73,7	-19,9
Kiinteistötoimiala	221,7	211,6	-10,1
Turku yhteensä	10 999,2	10 692,2	-307,0
Turku yhteensä organisaatiomuutos huomioitu (Valonia, Vesiliikelaitoksen tuotantohenkilökunta ja Talouspalvelukeskus)			-211,6

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

Työvoiman käyttö vuonna 2015 laskettuna ilman työllistettyjä, oppilaita/harjoittelijoita, uudelleensijoituskokeilijoita ja ns. vajaakuntoisten työllistämistöissä olevia oli 10 417,3, mikä on 315,7 henkilötyövuotta vähemmän kuin vuonna 2014. Kun organisaatiomuutokset huomioidaan, kokonaistyövoima vuonna 2015 (ilman edellä mainittuja ryhmiä) väheni 220,3 henkilötyövuodella verrattuna vuoteen 2014.

31.12.2015 Turun kaupungin palveluksessa oli yhteensä 12 115 henkilöä, kokoaikaisia 10 452 ja osa-aikaisia 1 663.

Konsernihallinnon työvoiman käyttö (koko henkilöstö) vuonna 2015 oli 200,4 henkilötyövuotta. Kaupunginhallituksen alaisten palvelukeskusten työvoiman käyttö oli yhteensä 604,3 henkilötyövuotta. Konsernihallinnon ja palvelukeskusten yhteenlaskettu työvoiman käyttö oli 804,7 henkilötyövuotta (617,5 htv 2014). Kun huomioidaan talouspalvelukeskuksen ja Valonian henkilöstön siirtyminen konsernihallinnosta pois sekä työllisyyspalvelukeskuksen siirtyminen konsernihallintoon, niin vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 14 henkilötyövuotta.

Hyvinvointitoimialan työvoiman käyttö vuonna 2015 oli 4 602,8 henkilötyövuotta. (4 915,8 htv 2014). Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 313 henkilötyövuotta. Kun huomioidaan työllisyyspalvelukeskuksen siirtyminen pois hyvinvointitoimialalta ja psykologien siirto hyvinvointitoimialalle, niin vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 57 henkilötyövuotta.

Sivistystoimialan työvoiman käyttö vuonna 2015 oli 3 670,4 henkilötyövuotta. (3 728,7 htv 2014). Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 58,3 henkilötyövuotta. Kun huomioidaan psykologien siirtyminen pois sivistystoimialalta sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan siirtyminen sivistystoimialalle, niin vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 76,8 henkilötyövuotta.

Vapaa-aikatoimialan työvoiman käyttö vuonna 2015 oli yhteensä 618,3 henkilötyövuotta (689,4 htv 2014). Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 71,1 henkilötyövuotta. Kun huomioidaan aamu- ja iltapäivätoiminnan siirtyminen pois vapaa-aikatoimialalta, niin vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 28,6 henkilötyövuotta.

Kiinteistötoimialan työvoiman käyttö vuonna 2015 oli 211,6 henkilötyövuotta. (221,7 htv 2014). Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 10,1 henkilötyövuotta.

Ympäristötoimialan työvoiman käyttö vuonna 2015 oli 166,5 henkilötyövuotta. (174 htv 2014). Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 7,5 henkilötyövuotta.

Aluepelastuslaitoksen työvoiman käyttö vuonna 2015 oli 535,2 henkilötyövuotta. (549,3 htv 2014). Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 14,1 henkilötyövuotta.

Vesiliikelaitoksen työvoiman käyttö vuonna 2014 oli 73,7 henkilötyövuotta. (93,6 htv 2014). Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 19,9 henkilötyövuotta. Kun huomioidaan tuotantohenkilökunnan siirtyminen Turun Seudun Vesi Oy:lle, niin vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 5,9 henkilötyövuotta.

Henkilötyövoimasta noin 43 % työskentelee sosiaali- ja terveyspalveluissa (hyvinvointitoimiala) ja noin 34 % työskentelee opetus- ja kasvatuspalveluissa (sivistystoimiala).

Henkilöstökulut vuonna 2015 olivat 524,2 milj. euroa, josta palkat ja palkkiot 396,7 milj. euroa ja henkilösivukulut yhteensä 127,5 milj. euroa. Henkilöstökulut ja palkat ja palkkiot laskivat yhden prosentin edellisen vuoden tasosta.

Palkkamenojen kehitykseen vaikuttavat kunta-alan virka- ja työehtosopimuksissa määritellyt sopimuskorotukset. Sopimuskorotusten kustannusvaikutus vuoden 2015 palkkakuluihin oli n. 0,7 %.

Turun kaupunki julkaisee erillisen henkilöstöraportin vuodelta 2015.

1.5. Arvio kaupungin ja kaupunkikonsernin merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista tekijöistä

Toimintaympäristössä on tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden 2015 aikana.

Toimintaympäristön merkittävä muutos oli turvapaikanhakijoiden määrän nopea ja runsas kasvu Suomessa vuonna 2015. Vuoden aikana Suomeen saapui yli 32 000 turvapaikanhakijaa, joista Turkuun saapui noin tuhat henkilöä, jonka johdosta Turkuun perustettiin useita hätämajoitustiloja. Turvapaikanhakijatilanne herätti kuntalaisissa paljon keskustelua asian puolesta ja sitä vastaan. Hätämajoitustiloja vastaan kohdistui jonkin verran ilkivaltaa, mutta suuremmilta ongelmilta vältyttiin.

Merkittävä toiminnan kehittämiseen vaikuttava tekijä on sosiaali- ja terveystalouden uudistus. Hallitus teki vuonna 2015 päätöksen itsehallintoalueista ja sote-alueista. Päätöksen mukaan maahan perustetaan 18 itsehallintoaluetta, joista 15 järjestää itse alueensa sosiaali- ja terveystaloudet. Pelastustoimen uudistus on tarkoitus toteuttaa osana itsehallintoalueiden perustamista samassa aikataulussa ja samalla alueella sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen kanssa.

Toiminnalliset riskit

Arvioitavat riskit on jaettu toiminnallisiin riskeihin, vahinkoriskeihin, taloudellisiin riskeihin sekä strategiaan liittyviin riskeihin.

Toimialojen ja yhteisöjen suorittamassa riskienarvioinneissa keskeisimmiksi riskeiksi nousivat avainhenkilöriskit, työturvallisuus- ja terveysriskit, talouden tasapainoon, investointeihin ja rahaprosesseihin liittyvät riskit, tietojen saatavuus (tietojärjestelmien toimimattomuus) ja käytettävyys (tietojärjestelmien ja ohjelmien käytön osaaminen) sekä omaisuusriskit.

Riskiarvioinnin yhteydessä arvioitiin keskeisimpien riskien kohdalla, mitkä ovat riskin toteutuessa seuraukset, mikä on riskin todennäköisyys, vaikutus, merkittävyys, nykyinen varautuminen, toimenpiteet, vastuuhenkilö/aikataulu.

Avainhenkilöriskien hallintakeinoja ovat tehtäväkuvausten limittäminen, pari- ja tiimityöskentely, sijaisen/varahenkilön nimeäminen, lomien vuorottelu, hyvä perehdytys seuraajalle, dokumentointi, tiedon jakaminen, hiljaisen tiedon siirtäminen, resurssien suunnittelu, koulutus, työsuojelutoiminta, työturvallisuus, työterveyshuolto.

Työturvallisuus- ja terveysriskien hallintakeinoja ovat kattava riskien kartoittaminen, vaarojen arviointi, ohjeistus sekä varautumistoimenpiteet.

Talouden tasapainoon, investointeihin ja rahaprosesseihin liittyvät riskien hallintakeinoja ovat budjetin seuranta ja toiminnan priorisointi budjetin mukaan, realistinen budjetti, oman toiminnan tehostamissuunnitelmat, pääasiakkaiden kanssa laadittavat pitkäaikaiset sopimukset, rahoituksen puitesopimukset, asiakaskunnan laajentaminen, hankintojen ja toimintojen edelleen tehostaminen ja henkilöstömäärän sopeuttaminen toimintaa vastaavaksi, kilpailutuksiin valmistautuminen, kilpailijatiedon hankkiminen (osallistuminen kilpailutuksiin), laatu- ja tietojärjestelmien käyttö, verkostojen luominen, tarjouspyyntökriteereiden läpikäynti, hiljaisten signaalien löytäminen, perustuksen hoitaminen hyvin, raportit, seuranta, mm. jatkuva kassavirtaseuranta, hankkeiden oikea-aikainen valmistelu ja kilpailuttaminen.

Tietojärjestelmien toimivuuden hallintakeinoja ovat tietoturva- ja valmiussuunnitelmat, omien räätälöityjen ohjelmien korvaaminen laajasti käytössä olevilla, koulutus, ohjeistus ja toimintatavat.

Omaisuusriskien hallintakeinoja ovat vartiointi, valvonta, investoinnit ja niiden koordinointi, omaisuuden arvion ja kunnan jatkuva arviointi sekä monipuolinen taksarakenne.

Osa toimialojen ja yhteisöjen riskeistä voidaan luokitella strategisiksi riskeiksi, kuten tietojärjestelmiin kohdistuvat riskit ja tekniseen infrastruktuuriin liittyvät riskit (lämmön-, sähkön ja vedenjakeluhäiriöt).

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

Strategisista riskeistä esille nousivat myös työttömyyden lisääntyminen, verotulojen lasku, valtion osuuksien pieneneminen, lainsäädäntömuutokset, kunnan velvoitteiden kasvu, imagoriskit sekä päätöksentekoriski.

Tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallintakeinoina ovat oman henkilöstön keskittyminen kaupungin toiminnan kannalta olennaisimpien sovellusten tukemiseen ja kehittämiseen. Isoissa teknologia alustoissa haetaan lisäksi yhteistyömalleja pitkäjänteiselle strategisella yhteistyöllä. Hallintakeinona on mm. keskeisten strategisesti tärkeiden sovelluspalveluiden tunnistaminen ja osaamisen/rekrytointien keskittäminen niiden osalta riittävän osaamisen takaamiseksi. Kokonaisarkkitehtuurin toteuttamiseksi tarvitaan ulkopuolista resursointia. Kaupungin omilla resursseilla on ymmärrys tarpeista mutta dokumentaatio (tiedon jako) ei edisty.

Tekniseen infrastruktuurin liittyvät riskien (lämmön-, sähkön ja vedenjakeluhäiriöt) hallintakeinoina ovat sähkön jakelun toimitusvarmuutta edistävät verkkoinvestoinnit, ennakoiva kunnossapito ja korjaustoiminta, operatiivisen toiminnan kehittäminen, varavoimakoneet, sähkönsaanti varmistettu toisistaan riippumattomista suunnista, kriittisten kohteiden tunnistaminen ja energian, lämmön ja veden saannin turvaaminen, infran riittävä kunnossapito- ja korvausinvestointitaso, omaisuuden kuntoanalyysit, varautumissuunnitelmat ja harjoittelu.

Työttömyyden lisääntymisen ehkäisemiseksi kaupungin työllisyysasiat kootaan konsernihallintoon omaksi palvelukeskukseksi, joka johtaa ja koordinoi kaupungin työllisyysasioiden hoitoa. Omat elinkeinopalvelut muutetaan vastaamaan yritysten tarpeita. Oman alueen kilpailukyystä ja uudistumisesta huolehditaan. Maailman talouden suhdannevaihteluiden osalta panostetaan heterogeeniseen yrityskehitykseen.

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntien tuloihin sekä ja yleinen suhdannetilanne lisäävät taloudellista epävarmuutta. Normitalkoot eivät ole vähentäneet kuntien tehtäviä mutta valtiosuuleikkaukset ja verotilitysten vähentäminen on toteutettu ja kuntien toimintaan on kohdistunut huomattava leikkaus. Kuntien kyky sopeutua tuleviin leikkauksiin on rajallinen tuottavuutta lisäämällä tehtävien säilyessä samalla tasolla. Riskinä on paine kunnallisveron korotuksiin ja äkillisiin leikkaustoimiin sekä velkaantumisen lisääntyminen. Riskiä pyritään hallitsemaan laatimalla uudistamisohjelmat sekä kattava toimintanalyysi, jolla kaupungin omaa toimintaa arvioidaan ja sopeuttamistoimia voidaan kohdistaa perustellusti.

Lainsäädäntömuutoksiin sekä kunnan velvoitteiden kasvun sisältöön pyritään vaikuttamaan suurten kaupunkien yhteisellä edunvalvonnalla.

Imagoriskien hallintakeinoina ovat asioiden ja riskien ennakointi, avoimuus, hyvä hallintotapa. Tiedottamista ja viestintää varten on laadittu kriisiviestintäsuunnitelma.

Päätöksentekoriskin pienentämiseksi varmistetaan päätöksenteolle riittävät aikataulut ja esitellään merkittävimmät asiat riittävän aikaisessa vaiheessa sekä huolehditaan poliittisen prosessin sujuvuudesta.

Vahinkoriskit

Turun kaupungin vahinkovakuutukset kilpailutettiin vuoden 2015 aikana. Kilpailutuksen myötä lakisääteinen tapaturma-, ryhmätapaturma- ja matkavakuutus siirtyivät vuoden 2016 alusta LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiöön. Omaisuus- ja kuljetusvakuutukset, vastuuvakuutukset sekä ajoneuvo- ja venevakuutukset ovat IF vahinkovakuutusyhtiö Oy:ssä. Kaupungin vastuulle jäävien omaisuus- tai muiden vahinkojen korvaamisesta aiheutuvia menoja katetaan vahinkorahastosta.

Turun kaupungin johtaville viranhaltijoille on otettu julkisyhteisön hallinnonvastuuvakuutus. Kaupunkikonsernin yhtiöissä on ollut aikaisemmin voimassa konserniohjeeseen perustuva käytäntö ottaa toimivalle johdolle ja hallitukselle vastaava vakuutus.

Rahoitusriskit

Korkoriskit

Kaupunki määrittää talousarviossa riskienhallinnan välineiksi tarkoitettujen konsernin pitkäaikaisten valuutan- ja koronvaihtosopimusten ja lyhytaikaisten termiinien enimmäismäärän vuoden aikana. Johdannaisinstrumentteja käytetään konserninelän, muiden tase-erien tai taseen ulkopuolisten erien kuten esim. leasingso-
pimusten riskien hallintaan. Osapuolena johdannaisinstrumenteissa tulee olla esimerkiksi hyvän luottokelpoi-
suuden omaavat koti- tai ulkomaiset luottolaitokset. Tarvittaessa osapuolten määrärajoituksia määritetään
lainannostosuunnitelmassa. Rahoitusomaisuuden arvopapereiden osalta on myös määritetty maturiteettira-
joituksia korkoriskien vähentämiseksi.

Valuutariskit

Muita kuin euromääräisiä lainoja saa olla enintään kolmasosa pitkäaikaisesta lainakannasta ja kaikki muun
valuutan määräiset lainat muutetaan koron- ja valuutanvaihtosopimuksilla euroiksi välittömästi lainan noston
yhteydessä. Avointa valuutariskiä ei ylläpidetä lainojen osalta.

Likviditeettiriskit

Likviditeettiriskiä valvotaan laatimalla konsernitilijä koskeva kolmen kuukauden kassaennuste, josta ilmenee
periodin likviditeettitarve. Lisäksi likviditeetin hallintaa pyritään parantamaan tehostamalla konsernitilijärjeste-
lyjä sekä lisäämällä yhteistyötä tilijärjestelyssä mukana olevien yhtiöiden kanssa. Lyhytaikaisia rahoitustar-
peita varten kaupungilla tulee olla käytettävissä riittävä määrä kotimaisia kuntatodistusohjelmia ja ei-sitovia
luottolimiittejä.

Varainhankintariskit

Varainhankintariskiä hallitaan sovittamalla nostettavien ja erääntyvien lainojen kassavirtoja ajallisesti yhteen
tehtävien ja erääntyvien sijoitusten kanssa. Kaupunki hajauttaa rahoituslähteitä ja ylläpitää kaupungin hyvää
nimeä markkinoilla.

Luottoriskit

Kaupungin sijoitusperiaatteet määrittävät sijoitusten osapuoliriskien enimmäismäärät sekä vaadittavat vä-
himmäisluottokelpoisuudet. Kaupunki hajauttaa sijoitukset periaatteiden mukaisesti, jolla pyritään välttämään
mahdollisia pääomatappioita rahoitusomaisuuden arvopapereista tai johdannaissaatavista.

1.6. Ympäristötekijät

Ilmasto- ja energiapolitiikka sekä kestävä kaupunkikehitys

Kaupunkistrategian mukaisesti Turku toimii kestävä kehityksen mukaisesti kaikessa toiminnassaan ja ta-
voittelee kaupunkialueen hiilineutraaliutta vuoteen 2040 mennessä. Vuoden 2015 aikana ilmastotavoitteita
edistettiin energijärjestelmän uudistuksella, joukkoliikenteen kehittämisellä, seudullisen maankäytön, asu-
misen ja liikenteen yhteistyön jatkamisella, omalla kaupunkisuunnittelulla sekä Sitran kanssa käynnistetyllä
kestävän kehityksen kumppanuudella, jonka avulla luodaan Turulle ja muille Suomen kaupungeille uusia
kiertotalouden sekä ilmasto- ja energiapolitiikan ratkaisuja sekä edistetään puhtaiden ratkaisujen kehittämis-
tä ja kokeilemista.

Vuoden 2015 aikana Turku Energia rakensi Luolavuoreen uuden pellettilaitoksen huippu- ja varalämpöä
varten. Laitos käynnistyi tammikuussa 2016 ja vähentää merkittävästi kasvihuonekaasupäästöjä korvaamalla

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

raskaan polttoöljyn käyttöä. Turun Seudun Energiantuotanto Oy:n Naantalin monipolttoainevoimalan rakentaminen eteni suunnitelmien mukaisesti. Valmistuessaan vuonna 2017 laitos mahdollistaa uusiutuvan kaukolämmön merkittävän laajentamisen siten, että uusiutuva energia muuttuu kaukolämmössä pysyvästi vallitsevaksi energiamuodoksi ennen vuotta 2020 (osuus yli 50 prosenttia) ja energiantuotannossa pystytään etenemään hiilineutraaliustavoitteen vaatimalla tavalla 2020- ja 2030-lukujan aikana. Tällä on myös merkittävä alueellinen talous- ja työllisyysvaikutus.

Kaupunki on panostanut myös oman rakennuskantansa energiatehokkuuden parantamiseen sekä uudistustuotannossa että peruskorjauksissa. Ilmastonmuutoksen hillintätoimien ohella kaupunki varautuu myös muutoksen seurauksiin kuten myrskyjen ja tulvien lisääntymiseen, sademäärien kasvuun ja hellejaksojen pidentymiseen.

Turun ilmastotavoitteet arvioitiin syyskuussa 2015 YK:n yleiskokouksen yhteydessä julkistetussa raportissa jaetulle kuudennelle sijalle maailman kaupunkien joukossa (Unlocking Ambition: Top Corporate and Sub-national Climate Commitments, September 2015 Update, CDP and The Climate Group). Turun ilmastotyötä esiteltiin globaalilla tasolla ICLEI:n yleiskokouksessa Soulissa huhtikuussa sekä Pariisin ilmastokokouksessa joulukuussa. Turun energijärjestelmän uudistus hyväksyttiin osaksi Pariisin ilmastokokouksessa lanseeratua globaalia ilmastokätkihankkeiden ohjelmaa (Transformative Actions Program, TAP).

Itämeren suojelu

Turku toimi kaupunkistrategian mukaisesti aktiivisesti Itämeren ja Saaristomeren suojelussa. Turun ja Helsingin Itämerihaasteen toimenpiteet etenivät hyvin sekä kansallisesti että Turun omassa ohjelmassa. Turun kaupunginhallituksen hyväksymässä Helsingin ja Turun kaupunkien yhteisessä Itämeritoimenpideohjelmassa 2014 - 2018 on yhteensä 82 Turun kaupunkia koskevaa toimenpidettä. Näistä vuoden 2015 päättyessä oli käynnissä tai valmistunut 62 toimenpidettä. Neljä toimenpidettä poistettiin ohjelmasta vanhentuneina. Kaupunki jatkoi myös Saaristomeren Suojelurahaston toiminnan tukemista.

Hulevesiohjelman päivitys käynnistettiin ja isompien asemakaavojen laadinnan yhteydessä tehtiin kaavakohtaiset hulevesisuunnitelmat alueellisen hulevesisuunnitelman pohjalta, järjestettiin koulutusta kaupungin virkamiehille hulevesiasioissa ja tehtiin selvityksiä hulevesien laadusta ja niiden vesistövaikutuksista. Hulevesien hallinnan kehittämiseksi käynnistettiin kaksi kansainvälistä hanketta ulkopuolisen rahoituksen tuella. Myös vesistöjen roskaantumisen ehkäisyä edistävä kansainvälinen hankerahoitushakemus hyväksyttiin.

Osana Ravinneneutraali kunta -hanketta (RANKU) kehitettiin yhteistyössä TSP Oy:n kanssa hankintakriteerit, joilla on mahdollista varmistaa jätevesiliikenteeseen sidottujen ravinteiden aiempaa parempi kierrättäminen. Maanvuokrasopimuksissa olevien vesiensuojeluedellytysten vaatimista jatkettiin ja vuokrasopimusmallia kehitettiin edelleen RANKU-hankkeessa siten, että sen voi ottaa käyttöön kuka tahansa ns. Turun mallina vesiensuojelua edistävänä maanvuokrasopimus pohjana. Turussa järjestettiin myös vuosittaisia rantojen siivoustalkoita.

Kakolanmäen seudullinen jätevedenpuhdistamo toimi laitoksen toiminnalle asetettuja lupaehtoja paremmin. Orgaanisen aineksen osalta laitoksen puhdistusteho vuosikeskiarvona oli 99 %, kokonaisfosforin osalta 98 % sekä kokonaistypen osalta 80 %. Vesihuollon infrastruktuurin saneerausinvestointien tasoa pitäisi kuitenkin nostaa, jotta viemäriverkosto toimisi kaikissa olosuhteissa ympäristön kannalta parhaalla mahdollisella tavalla.

Kestävän kehityksen budjetointi

Kaupungin omaa organisaatiota ohjattiin toimimaan kestävän kehityksen mukaisesti kouluttamalla 76 uutta ekotukihenkilöä ja jatkokouluttamalla 128 ekotukihenkilöä. Aktiivisten koulutettujen ekotukihenkilöiden määrä kaupunkikonsernissa on nyt 368. Henkilöstön toimintatapamuutoksia vauhdittamaan tuotettiin useita lainat-

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

tavia materiaaleja sekä pilotoitiin sisäistä kalustekierrätystä yhteistyössä Sivistystoimialan ja Työkeskuksen kanssa osana kaupungin resurssiviisaustyötä.

Turku ja Helsinki ovat käynnistäneet osana kaupunginjohtajien ympäristösitoumusta arviointimallikokeilun ilmasto- ja ympäristövaikutusten huomioimiseksi investointien suunnittelussa nykyistä paremmin. Arviointimalli avaa tarkasteluun myös merkittäviä elinkaarikustannuksia sekä investointihankkeiden kokonaistaloudellisuutta ja läpinäkyvyyttä päättäjille. Turun pilottikohteita ovat Skanssin katu- ja virkistysalueiden infrarakentaminen ja kaupungin sairaala-alueen rakennuskohtainen kulutuksien mittaaminen. Osa toimenpiteistä on aloitettu ja niistä tuloksia voidaan odottaa myöhemmin. Tällaisia ovat mm. katupäällysteiden ja puistosuunnitelman kilpailutukseen nostettu hiilijalanjäljen tarkastelu sekä sairaala-alueen kulutusmittarointiprojekti. Kulu-neella tilikaudella ei ole tapahtunut merkittäviä ympäristövahinkoja.

2. Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen, arviointi ja kehittäminen

Kuntalain vuonna 2014 voimaan astuneiden muutoksien mukaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on hyväksyttävä kaupunginvaltuustossa.

Kaupunginvaltuuston 16.6.2014 § 99 hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaan kaupunginhallitus, kaupungin johto ja muu konsernijohto vastaavat siitä, että kaupungilla on hyvän johtamis- ja hallintotavan mukainen johtamisjärjestelmä. Valtuuston hyväksymiä perusteita täydentää kaupungin hallintosäännön 34 §, jonka mukaan kaupunkiorganisaation kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on oltava riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Kaupungin päivitetty riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohje hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 7.9.2015 § 367. Ohjeessa käsitellään laajasti sekä sisäisen valvonnan että riskienhallinnan osa-alueita ja niiden lisäksi myös varautumista ja tietoturva.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kaupungin johtamisjärjestelmää. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on edistää strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista, sääntöjen ja hyvän hallintotavan noudattamista, omaisuuden turvaa ja resurssien tehokasta käyttöä. Valvonnan yleiset periaatteet tulee jalkauttaa operatiiviseen toimintaan siten, että toiminnan ja toiminnon erityispiirteet huomioidaan valvontajärjestelmiä suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lautakuntien ja johtokuntien velvollisuutena on sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanon valvonta sekä raportointi ohjeiden mukaisesti. Johtavien viranhaltijoiden ja esimiesten tehtävä on toimialueensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännön toimeenpano sekä raportointi. Henkilöstön velvollisuutena on toimia annettujen tavoitteiden ja ohjeiden mukaisesti sekä raportoida esimiehelleen havaitsemistaan epäkohdista.

Valtuuston ja kaupunginhallituksen ohjeen mukainen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatapojen jalkauttamisen arviointi perustuu osittain toimialojen ja muiden yksiköiden tekemiin itsearviointeihin, mutta myös sisäisen tarkastuksen toimiston tarkastushavaintoihin.

Kaupunginvaltuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaan sisäinen tarkastus ohjaa ja koordinoi toimintakertomukseen liitettävän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteon valmistelua sekä kerää niitä koskevan materiaalin toimialoilta ja muista yksiköistä. Selonteon laatimisessa on käytetty arviointilomaketta, joka perustuu sisäisen valvonnan COSO-ERM -viitekehykseen tai toimialalla mahdollisesti käytettävään muuhun vaihtoehtoiseen tarkoitukseen soveltuvaan viitekehykseen. Lautajajohtokunnista selonteko oli käsitelty vuoden 2016 alkupuolella vesiliikelaitoksen johtokunnassa. Toimialoilta ja aluepelastuslaitoksesta saatujen tietojen mukaan ei selontekoa eikä itsearviointia ollut käsitelty lautajajohtokunnissa tilinpäätöksen valmistusvaiheessa.

Toimialat ja muut yksiköt ovat arvioineet selontekojen perusteella sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanon olevan hyvällä tasolla. Tästä huolimatta on sekä riskienhallinnan että sisäisen valvonnan kehittämisessä ja jalkauttamisessa jatkossa kiinnitettävä huomiota seuraaviin asioihin:

- sopimusten hallinta
- ulkoistettujen palvelujen valvontamenetelmien toimivuuden arviointi
- SAP-toiminnanohjausjärjestelmän eri osiin sisältyvät kontrollit
- irtaimiston rekisteröinti, hallinta ja poistomenetelmät
- palkanmaksun oikeellisuuden seuranta

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

- sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteiden jalkauttaminen ja osaaminen linjajohdos sa sekä operatiivisella tasolla

Yleisesti voidaan todeta, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta kaupunkitasolla tarkasteltuna toimii kohtuullisen hyvin, mutta molempien jalkauttamiseen operatiivisella tasolla tulee panostaa edelleenkin.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupunginhallituksen tiedossa ei tilikauden 2015 päättyessä ollut oikaisuvaatimuksia tai valituksia, joiden perusteena olisi ollut sisäisen valvonnan puutteista aiheutunut lakien, ohjeiden, päätösten tai hyvän hallintotavan noudattamisen laiminlyönti. Tilikauden päättymisen jälkeen on hyvinvointitoimialalla ilmennyt valvonnan puutteita, joiden selvittely on aloitettu maaliskuun 2016 alussa. Mainittujen puutteiden selvittely on meillä tilinpäätöksen valmistumisvaiheessa myös Valvirassa, AVI:ssa ja Fimeassa, minkä lisäksi niistä on aloitettu esitutkinta poliisin toimesta.

Kaupunginhallituksen tiedossa ei ole muiden toimialojen ja yksiköiden sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevien selontekojen nojalla sellaisia sääntöjen, ohjeiden, sopimuksien tai päätösten noudattamisen laiminlyöntejä, joista saattaisi seurata merkittävä vahingonkorvaus- tai muu sellainen vastuu kaupungille.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden toteutumisen, varojen käytön valvonnan ja toiminnan tuloksellisuuden seuranta on käsitelty toimintakertomuksen näitä asioita koskevissa kohdissa. Poikkeamat talousarvion tavoitteisiin on käsitelty kutakin toimialaa ja liikelaitosta koskevassa kohdassa toimintakertomusta.

Riskienhallinnan järjestäminen

Toimintakertomuksen riskienhallintaa koskevassa kohdassa on esitetty arvio kaupungin eri yksiköiden merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Ensimmäinen kaupunkitason yhteisellä riskienhallintatyökalulla suoritettu riskien arviointi toteutettiin vuonna 2014. Vuoden 2015 aikana riskienhallinnan kehittämistä on jatkettu toiminnalle keskeisten riskien haarukoinnilla sekä riskien seurausten ja merkittävyiden aiempaa tarkemmalla arvioinnilla.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Kaupunginhallituksen tiedossa ei ole omaisuuden hankinnan, luovutuksen tai hoidon valvonnan osalta olennaista laiminlyöntiä tai muuta vastaavaa menettelyä, josta saattaisi aiheutua kaupungille korvaus-vaade tai muu vastaava vastuu. Kiinteän ja irtaimen omaisuuden rekisteröintiin, seurantaan ja poistokäytäntöihin on kiinnitetty huomiota tilikauden aikana ja niitä on tarkoitus kehittää edelleenkin vuoden 2016 aikana.

Sopimustoiminta

Kaupungin sopimusten hallintaa on tarkastettu vuoden 2015 aikana ja sähköistä sopimusten hallintaa on tarvetta kehittää edelleen. Vuoden 2016 painopisteitä sopimustoiminnan sisäisen valvonnan osalta tulee olemaan ulkoistettujen palveluhankintojen sopimusehtojen noudattamisen arviointi.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Kaupungin sisäinen tarkastus, jossa oli vuoden lopussa seitsemän vakanssia, arvioi kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta kaikkiin yksiköihin kohdistettavien tarkastuksien avulla. Sisäinen tarkastus tuottaa riippumatonta ja objektiivista arviointitietoa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta kaupunginjohtajan hyväksymän tarkastussuunnitelmaa noudattaen. Sisäinen tarkastus raportoi tarkastuksen tulokset kaupunginjohtajalle ja toimenpiteitä varten tarkastuskohteiden johdolle.

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

Vuodelle 2015 kirjattiin sisäisen tarkastuksen toimistosta valmistuneita erilaisia tarkastuksia ja selvityksiä noin 90 kappaletta. Tarkastuksista suurin osa kohdistui hyvinvointi-, vapaa-aika ja sivistystoimialoihin. Lisäksi tilikauden aikana tehtiin kassantarkastuksia yllä mainituilla toimialoilla.

Tilikauden aikaisia tarkastushavaintoja olivat mm. seuraavat:

- henkilöstön tietoturvaosaamiseen on panostettu vaihtelevasti toiminnasta riippuen
- tietoturvallisuuden kehittäminen ei ole suunnitelmallista ja tietoturva-asioiden käsittely voi olla satunnaista yksiköstä riippuen
- lakisääteisten henkilö- ja tietoturvaselosteiden ylläpitoa tulee kehittää
- tietojärjestelmien ylläpitoa ulkoistettaessa on yksityisyyden suojaan kiinnitettävä aiempaa enemmän huomiota
- tyky-toiminnan periaatteet vaihtelevat toimialasta ja toiminnasta riippuen
- sopimusten hallintaa ja seurantaa tulee kehittää
- SAP-HR –sovellus ei nyky muodossaan tue työkyvyn hallintamallin jalkauttamista
- myyntireskontran hyvityslaskujen valvontamekanismeja tulee kehittää
- SAP-tilausjärjestelmän käytön levittämiseen tulee panostaa
- ajokaluston ja muun irtaimen omaisuuden hallinnan edellyttämien valvontamekanismien toimivuus tulee varmistaa
- Taitoan Efectecloudin kontrollit edellyttävät kehittämistä
- käteiskassaohjeet ovat päivittämättä
- sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpano lähiesimiehen kautta edellyttää jatko-panostusta ja –koulutusta

Tarkastushavaintojen merkittävyys vaihtelee huomattavasti tarkastuksen aiheesta ja laajuudesta riippuen. Yleisesti voidaan todeta, että sisäinen tarkastus on järjestetty asianmukaisesti ja tarkastuksien suunnittelussa sekä painopistealueissa on huomioitu toimialojen johdon sekä kaupungin ylimmän johdon esittämät ehdotukset ja tavoitteet.

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma	2015	2014
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	313 286	298 938
Myyntituotot	141 000	137 455
Maksutuotot	67 512	64 630
Tuet ja avustukset	38 682	39 004
Vuokratuotot	38 825	38 340
Muut toimintatuotot	27 267	19 509
Valmistus omaan käyttöön	3 856	3 642
Toimintakulut	-1 280 017	-1 261 674
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-396 712	-403 780
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-104 119	-106 201
Muut henkilösivukulut	-23 405	-23 232
Palvelujen ostot	-541 150	-524 896
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-69 314	-70 905
Avustukset	-100 245	-87 920
Vuokratulut	-35 910	-33 023
Muut toimintakulut	-9 163	-11 717
Toimintakate	-962 875	-959 094
Verotuotot	730 885	708 296
Kunnan tulovero	594 644	582 887
Osuus yhteisöveron tuotoista	86 235	78 458
Kiinteistövero	50 006	46 951
Valtionosuudet	265 038	273 715
Rahoitustuotot ja -kulut	27 242	27 661
Korkotuotot	15 878	15 150
Muut rahoitustuotot	24 607	22 879
Korkokulut	-8 640	-9 355
Muut rahoituskulut	-4 604	-1 013
Vuosikate	60 290	50 578
Poistot ja arvonalentumiset	-62 705	-62 037
Suunnitelman mukaiset poistot	-62 705	-62 037
Satunnaiset erät	89 651	4 019
Satunnaiset tuotot	90 297	10 021
Satunnaiset kulut	-646	-6 002
Tilikauden tulos	87 236	-7 440
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	1 388	-2 568
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	437	10 500
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	45	784
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	89 106	1 276

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

Tuloslaskelman tunnusluvut	2015	2014
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	24,5	23,8
Vuosikate / Poistot, %	96,1	81,5
Vuosikate €/ asukas	324	275
Asukasmäärä	185 810 *	183 824

* ennakkotieto

Tilinpäätös osoittaa 89,1 milj. euron ylijäämää. Kaupungin nettokäyttömenojen kasvu oli noin 0,4 prosenttia kun kasvu edellisenä vuonna oli 1,5 prosenttia. Nettokäyttömenot alittivat talousarvion 26,1 miljoonalla eurola. Myönteiseen kehitykseen on vaikuttanut merkittävästi toimialojen toimenpiteet toimintojen tehostamiseksi. Työvoiman käytön vähentyminen sekä maltillinen palkkaratkaisu laskivat kaupungin henkilöstökuluja edellisen vuoden tasosta. Toisaalta pitkään jatkunut talouden heikko kehitys on aiheuttanut kasvua sosiaalimeinoissa. Työmarkkinatuen kuntaosuudet nousivat n. 9 milj. euroa kun kuntien vastuuta lisättiin lainsäädännöllä.

Tulokseen sisältyy kertaluonteista tuottoa 90,3 milj. euroa, josta 87,4 milj. euroa on sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olevien kiinteistöjen luovutuksesta, 2,0 milj. euroa jätteenpolttolaitoksen purkukustannuksiin tehdyn pakollisen varauksen tuloutuksesta ja 0,9 milj. euroa muita satunnaisia tuottoja. Ilman satunnaisia eriä tilikausi olisi 0,5 milj. euroa alijäämäinen.

Turun seudun sosiaali- ja terveyspalvelukiinteistöt Oy päätettiin perustaa kaupunginvaltuuston päätöksellä 28.9.2015 § 159. Toimeenpanosta päätettiin kaupunginhallituksen päätöksellä 6.10.2015 § 417. Sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olleiden kiinteistöjen hallintaoikeus siirtyi yhtiölle 31.12.2015. Transaktiolla ei ollut vaikutusta tilikauden tuloslaskelmaan.

Toimintatuotot olivat yhteensä 313,3 milj. euroa. Toimintatuottojen kasvuksi muodostuu noin 14,3 milj. euroa. Vuokratulot kasvoivat noin 0,5 milj. euroa. Tuet ja avustukset vähenivät noin 0,3 milj. euroa. Toimintatuottoihin sisältyviä myyntivoittoja kertyi 21,4 milj. euroa (14,2 v. 2014), mikä oli 16,1 milj. € enemmän kuin vuonna 2014.

Kaupungin toimintakulut olivat 1 280,0 milj. euroa. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 18,3 milj. euroa. Kuluista 41,0 prosenttia on henkilöstökuluja ja 42,3 prosenttia palvelujen ostoja. Toimintakulut oikaistuna Valmistus omaan käyttöön – erällä olivat 1.276,2 milj. euroa, joka oli 1,4 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Kaupungin toimintakulujen kasvuun vaikutti eniten erikoissairaanhoidon menojen ja työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan nettokäyttömenot kasvoivat edellisestä vuodesta 5,3 milj. euroa eli 0,9 prosenttia. Kasvu oli edellisvuotta huomattavasti pienempi (2,5 % TP2014). Merkittävimmät kasvun hidastumiseen vaikuttaneet tekijät edellisvuodesta olivat siirtoviivepäivien väheneminen erikoissairaanhoidossa, lastensuojelun ostopalvelujen kustannusten lasku huostaan otettujen lasten perhesijoitusten lisäyksellä ja omen lastensuojelulaitosten tehokkaalla käytöllä, palvelurakenteen keventäminen vanhus- ja vammaispalveluissa sekä henkilötyövuosien määrän väheneminen. Sairaanhoidopiiriltä ostettujen erikoissairaanhoidon palvelujen ostomenot olivat 191,0 milj. euroa. Kasvua edelliseen vuoteen 3,4 prosenttia. Kasvatus- ja opetuslautakunnan nettokäyttömenot kasvoivat 0,2 prosenttia edellisvuodesta.

Kaupungin henkilöstökulut yhteensä olivat 524,2 milj. euroa. Henkilöstökulut laskivat vuoden 2014 tasosta 5,1 milj. eurolla (vertailuluvusta on huomioitu organisaatiomuutosten vaikutus). Kehitykseen vaikutti henkilötyövoiman väheneminen, maltillinen palkkaratkaisu sekä eläkemenoperusteisten eläkemaksujen ja työtapaturmavakuutusmaksujen lasku vuoteen 2014 verrattuna. Palkat ja palkkiot laskivat 1,1 prosenttia.

Palvelujen ostot olivat yhteensä 541,2 milj. euroa. Kasvua edelliseen vuoteen oli 16,3 milj. euroa (+ 3,1 %), josta asiakaspalvelujen ostot kasvoivat yhteensä 4,8 milj. euroa. Eniten nousi avohoidon asiakaspalvelujen ostot 4,4 milj. euroa.

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

Avustukset kasvoivat 12,3 milj. euroa edellisvuodesta. Suurin osa kasvusta, 9,0 milj. euroa aiheutui työmarkkinatuen kuntaosuuksista.

Tilinpäätöksen toimintakate oli 962,9 milj. euroa. Kasvua vuoteen 2014 verrattuna on noin 3,8 milj. euro. Toimintakate kuvaa nettokäyttömenojen määrää, jotka jäävät rahoitettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Nettokäyttömenot kasvoivat 0,4 prosenttia vuoteen 2014 verrattuna.

Verotulot ja valtionosuudet kasvoivat yhteensä 13,9 milj. euroa (+ 1,4 %). Toimintatuotoilla katettiin toimintakuluista 24,5 prosenttia (23,8 % v. 2014). Verotuloilla ja valtionosuuksilla jää rahoitettavaksi siten 75,5 prosenttia (76,2 % v. 2014).

Rahoitustuotot olivat 27,2 milj. euroa rahoituskuluja suuremmat. Korke- ja muut rahoitustuotot olivat yhteensä 40,5 milj. euroa (38,0 milj. euroa v. 2014).

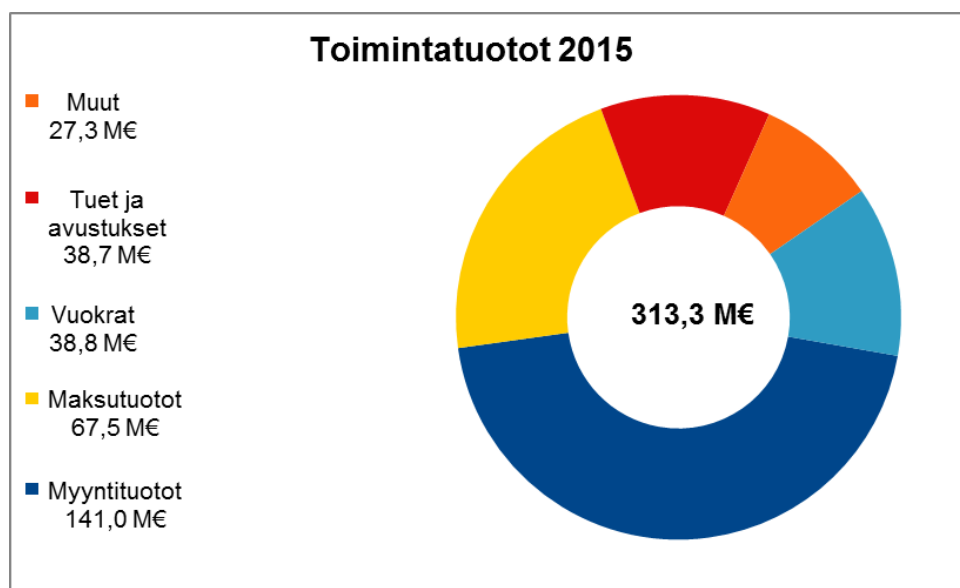
Vuosikatteenä jäi 60,3 milj. euroa. Vuosikate ei kattanut suunnitelmanmukaisia poistoja, jotka olivat 62,7 milj. euroa. Suunnitelmanmukaiset poistot kasvoivat 0,7 milj. euroa.

Tilikauden tulos on 87,2 milj. euroa. Tilikauden tulos ennen satunnaisia tuottoja on 2,4 milj. euroa alijäämäinen. Satunnaisiin tuottoihin on kirjattu sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olevien kiinteistöjen luovutuksesta 87,4 milj. euroa ja jätteenpolttolaitoksen purkukustannuksiin tehdyn pakollisen varauksen tuloutuksesta 1,9 milj. euroa.

Tuloksesta on poistoeron lisäyksenä kirjattu 1,4 milj. euroa. Kiinteistöliikelaitoksen vapaaehtoista varauksista on tuloutettu Yli-Maarian koulun rakentamiseen tehty 3 milj. euron varaus ja tehty uusi 3 milj. euron investointivaraus Puolalan koulun peruskorjausta varten. Varausten muutokset yhteensä 0,4 milj. euroa.

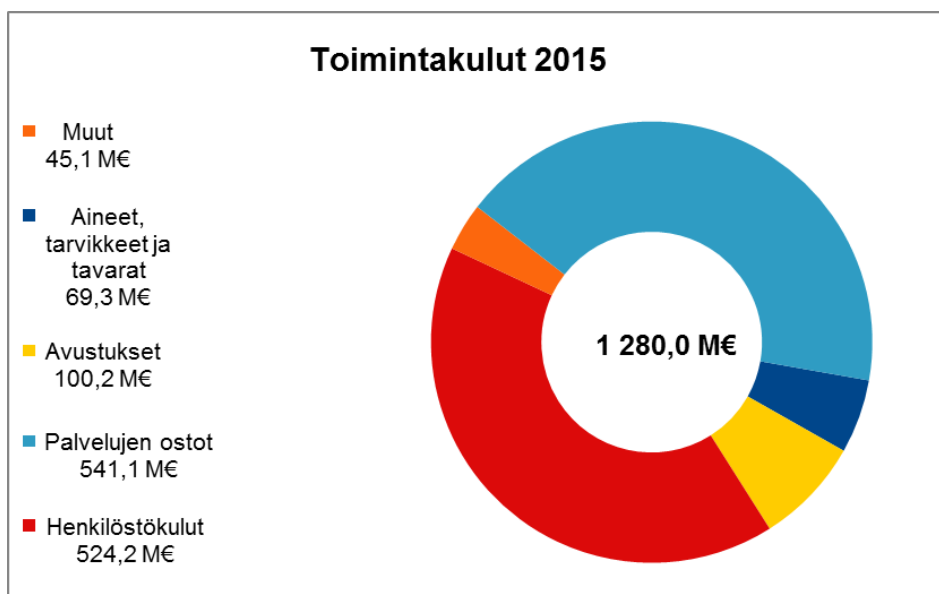
Rahaston vähennyksenä on kirjattu n. 45 000 euroa kaupungin vastuulle jäävien vahinkojen korvaamisesta aiheutuvien menojen korvaamiseen.

Tilinpäätöksen ylijäämä oli 89,1 milj. euroa.

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

Verotulot

Turun verotulojen määräytymisen perusteet

	2011	2012	2013	2014	2015
Tulovero -%	18,75	18,75	18,75	19,50	19,50
Kiinteistövero -%:					
Yleinen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Vakituinen asuinrakennus	0,32	0,32	0,32	0,32	0,32
Muuhun asumiseen käytettävät rakennukset	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
Rakentamattoman rakennuspaikan vero-%	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00

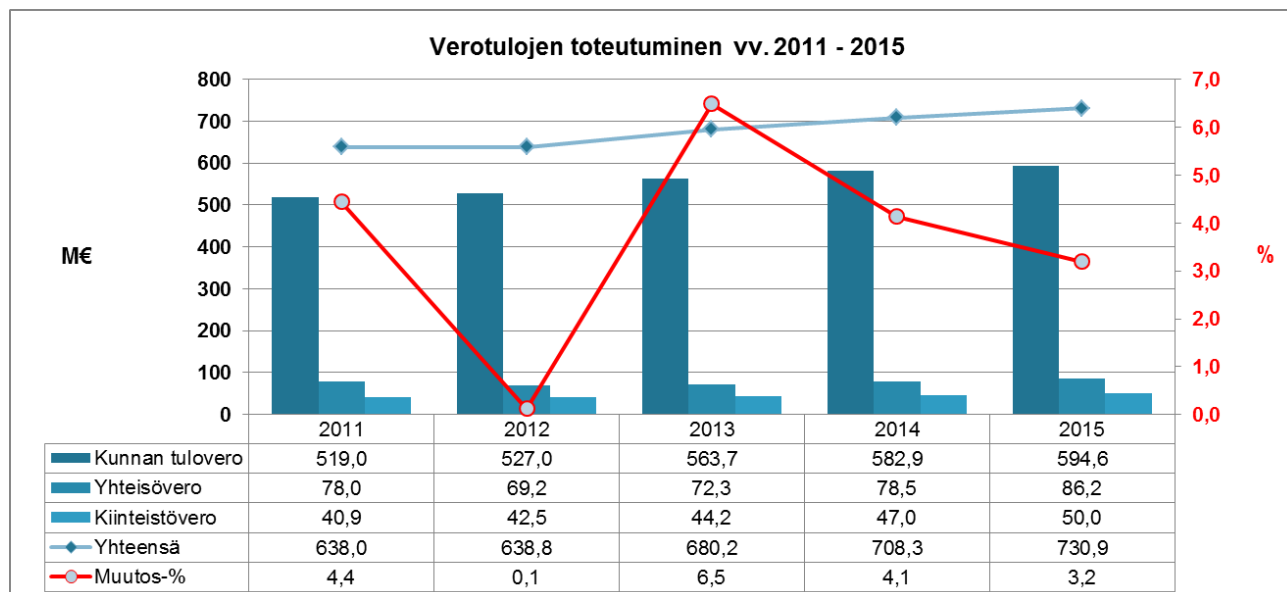
Talousarvion mukaan vuoden 2015 verotulojen kokonaistavoite oli 723,6 milj. euroa ja verotuloja tilitettiin yhteensä 730,9 milj. euroa.

Euromääräisesti verotuloja kertyi 7,3 milj. euroa budjetoitua enemmän. Verolajeista kunnallisverossa jäätin alle budjetoitua 0,6 milj. euroa, mutta yhteisöveroa saatiin taas 6,9 milj. euroa enemmän. Kiinteistöveroa toteutui 0,3 milj. euroa budjetoitua vähemmän.

Verotulot kasvoivat 22,6 milj. euroa (3,2 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Ansiotulojen kunnallisveroa tilitettiin 594,6 milj. euroa, eli 11,8 milj. euroa (2,0 %) enemmän kuin edellisenä vuonna. Yhteisöveroa tilitettiin 86,2 milj. euroa, mikä on 7,8 milj. euroa (9,9 %) enemmän kuin edellisvuonna. Kiinteistöveroa tilitettiin 50,0 milj. euroa, mikä on 3,1 milj. euroa (6,5 %) enemmän kuin edellisvuonna. Alla on taulukko vuoden 2015 verotulojen toteutumisesta tulolähteittäin erittelyinä.

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

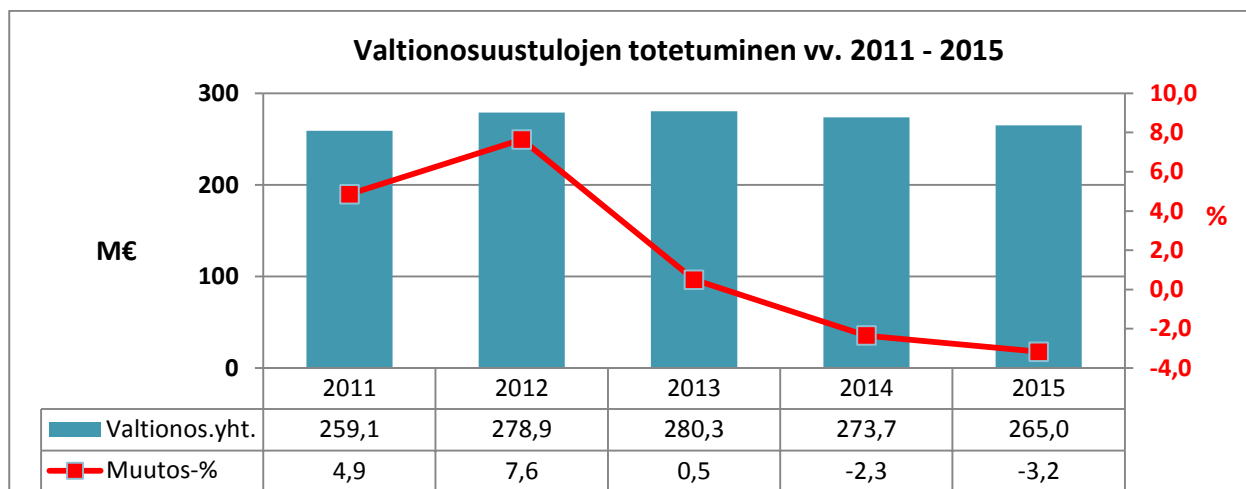
Valtionosuustulot

Valtionosuustuloja toteutui yhteensä 265,0 milj. euroa. Valtionosuustuloja kertyi 8,7 milj. euroa eli 3,2 % vähemmän kuin edellisellä vuonna. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ilman tasausta väheni 34,0 milj. euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet kasvoivat 4,9 milj. euroa. Turun verotulojen tase muille kunnille oli 5,1 miljoonaa euroa. Vuonna 2014 tase oli 25,5 milj. euroa. Verotulotase lasku ei kattanut peruspalvelujen valtionosuuden laskua.

Talousarvion muutoksineen oli merkitty valtionosuustuloja 261,0 milj. euroa. Valtionosuudet ylittivät talousarvion 4,1 milj. eurolla.

Kaupunginvaltuusto teki 11.5.2015 § 78 valtionosuuden tulokohtaan 2 156 114 euron korotuksen.

Ammattikorkeakoulu Oy:n yksikköhintarahoitus Turku konsernissa väheni 4,3 milj. euroa.

3.2. Toiminnan rahoitus

Tilikauden 2015 toiminnan ja investointien nettokassavirta on 130,9 milj. euroa positiivinen. Vuosien 2011 – 2015 toiminnan ja investointien nettokassavirtojen kertymä on 104,3 milj. euroa negatiivinen.

Investointien omahankintameno oli 65,1 milj. euroa.

Vuoden 2015 aikana kaupunkikuvassa selvimmin näkyneet aluekehityksen hankkeet olivat Suikkilan kartanon katuinfra, joka saatiin pääosin valmiiksi, Raunistulassa avattiin kevyen liikenteen väylä Toijalan radan ali ja Pansion kisapuiston saneeraus valmistuivat.

Infrainvestointikohteista suurimpia olivat Syvälahden alueen infrasaneeraus, Virusmäentien alikulku, Suikkilan kartanon kaava-alue, VR-konepajan alue ja Vakiniitun pientaloalue.

Tilainvestoinneista merkittävimmät hankkeet olivat peruskorjauksia: Mäntymäen sairaala-alueen rakennus 5, Katedralskolan, Puropellon ja Pallivahan koulujen sekä Nummenpakan ja Kerttulin koulukeittiöiden peruskorjaukset.

Kaupungin tytäryhtiöiden toteuttamina hankkeina käynnistettiin vuonna 2015 kaupunginteatterin perusparannus- ja laajennusinvestoinnin (36,3 milj. euroa), Syvälahden koulun (29,1 milj. euroa), Raunistulan uuden päiväkodin (4,4 milj. euroa), tehostetun palveluasumisen yksikön Kulkurinvalssin Kuralassa (17,1 milj. euroa) ja Eskelin (Linnankatu 23) peruskorjauksen (3,3 milj. euroa). Rakentaminen edellä mainituissa kohteissa alkaa pääsääntöisesti vuonna 2016. Kaupunki vastaa kohteiden käyttö-kustannuksista.

Omaisuuksien luovutustulot olivat 157,6 milj. euroa, josta 127,9 milj. euroa oli Turun Seudun Sosiaali- ja terveyspalvelukiinteistö Oy:n välillisen omistuksen järjestelyihin (myynti- ja takaisinvuokraus) liittyvien kiinteistöjen myynnistä. Kaupunki myönsi lainaa yhtiölle kauppahinnan maksamiseen. Järjestelyllä ei ollut olennaista vaikutusta kaupungin rahoitusasemaan.

Antolainojen lyhennyksistä kertyi 3,7 milj. euroa. Pitkäaikaisia antolainoja myönnettiin vuoden aikana 153,5 milj. euroa. Suurin osa lainoista myönnettiin Turun Seudun Sosiaali- ja terveyspalvelukiinteistö Oy:lle.

Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin 101,3 milj. euroa. Vuoden aikana lyhennettiin pitkäaikaisia lainoja 70 milj. eurolla. Kuntatodistuskanta nousi vuoden aikana 10 milj. euroa.

Lainakanta kasvoi 56,3 milj. euroa. Korolliset nettovelat alenivat 133,2 milj. euroa edellisestä vuodesta ja kääntyivät nettosaamisiksi antolainaus- ja omaisuusjärjestelyjen johdosta.

Vuosikate kattoi 92,6 % investointien omarahoitusosuudesta kun vertailuvuonna 2014 investointien tulorahoitus oli 67,6 %. Kaupungin rahavarat vuoden lopussa olivat 172,9 milj. euroa. Rahavarat lisääntyivät vuoden aikana 25,4 milj. euroa.

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

RAHOITUSLASKELMA	2015	2014
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	60 290	50 578
Satunnaiset erät	89 651	4 018
Tulorahoituksen korjauserät	-111 425	-19 593
	38 516	35 003
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-67 259	-78 627
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 152	3 805
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	157 570	47 696
	92 463	-27 126
Toiminnan ja investointien rahavirta	130 979	7 877
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-153 462	-52 331
Antolainasaamisten vähennykset	3 658	11 926
	-149 804	-40 405
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	101 336	100 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-69 963	-40 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	24 975	-17 338
	56 348	42 662
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-2 444	160
Vaihto-omaisuuden muutos	-101	-17
Saamisten muutokset	-3 288	14 225
Korottomien velkojen muutokset	-6 329	-10 794
	-12 162	3 574
Rahoituksen rahavirta	-105 618	5 831
Rahavarojen muutos	25 361	13 708
Rahavarojen muutos	25 361	13 708
Rahavarat 31.12.	172 889	147 528
Rahavarat 1.1.	147 528	133 820
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2015	2014
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., 1000€	104 344	-7 040
Investointien tulorahoitus, %	92,6	67,6
Lainanhoitokate	0,8	0,8
Kassan riittävyys, pv	40	37
Asukasmäärä	185 810 *	183 824

* ennakkotieto

4. Rahoitusasema ja sen muutokset

Kaupungin maksuvalmius säilyi vuoden aikana hyvänä. Kaupungin kassavaranto oli vuoden 2015 lopussa 128 milj. euroa (108 milj. euroa vuonna 2014) (ei sisällä omien rahastojen sijoituksia) eli kassavaranto nousi n. 20 milj. euroa vuoden 2015 aikana. Rahavarat, jotka sisälsivät kassavarannon lisäksi omien rahastojen sijoituksia, olivat yhteensä 172,9 milj. euroa.

Alimmillaan kassavaranto oli alkuvuoden aikana 69 milj. euroa ja ylimmillään 133 milj. euroa. Keskimääräinen kassavaranto oli 98 milj. euroa. Konsernirahoitus ja tytäryhtiöiden maksuliikenne ovat lisänneet kassavarannon vaihteluita kaupungin omien rahoitustapahtumien lisäksi. Lyhytaikaisia kuntatodistus- tai muita limiittejä on käytetty talousarvion ja kaupunginhallituksen lainannostosuunnitelman mukaisesti tasoittamaan kassavarannon vaihteluita. Enimmillään kuntatodistuksia on ollut liikkeellä 80 milj. euroa. Vuoden lopussa kuntatodistuksia oli liikkeellä 20 milj. euroa. Lyhytaikaisia kuntatodistuslimiittejä tai muita ei-sitovia limiittejä kaupungilla oli vuoden lopussa n. 340 milj. euroa.

Kaupungin pitkäaikaisten lainojen määrä vuoden 2015 lopussa oli 451,6 milj. euroa (420,3 milj. euroa vuonna 2014). Pitkäaikaisia lainoja on vuoden aikana nostettu 101,3 milj. euroa ja lyhennetty 70 milj. euroa vuoden aikana. Vuoden aikana nostettiin 5, 7 ja 15 vuoden pituisia lainoja sekä n. 30 vuoden 1,3 milj. euron korkotukilaina. Muut pitkäaikaiset lainat olivat 30, 50 ja 20 milj. euron lainoja., joista 20 milj. euron laina oli ns. Saksalainen Schuldchein -laina.

Kuntatodistuksia oli liikkeellä vuodenvaihteessa 20 milj. euroa. Kuntatodistuskanta nousi vuoden aikana 10 milj. euroa. Lainakanta ilman konserniyhtiöiden ja henkilöstökassan talletuksia oli näin ollen 471,6 milj. euroa. Tämä lisäksi lyhytaikaiseen velkaan kuuluu tytäryhtiöiden talletukset 70,3 milj. euroa ja henkilöstökassan talletukset 56,1 milj. euroa eli yhteensä 120,4 milj. euroa.

Korollisen kokonaisvelan määrä vuoden lopussa oli 598 milj. euroa. Kaupungin korollinen kokonaisvelka nousi 56,3 milj. euroa vuoden aikana. Korollisen kokonaisvelan keskiporko oli 1,13 %.

Antolainat tytäryhtiöille on lisääntynyt merkittävästi vuonna 2015. Perustetulle yhtiölle Turun seudun sosiaali- ja terveystalvikiinteistö Oy:lle myönnettiin yht. 133,5 milj. euron antolainat sosiaali- ja terveystoimen käytössä olleiden kiinteistöjen ostoon kaupungilta. Lisäksi myönnettiin TVT Asunnot Oy:lle ja Oy Turku Energialle kummallekin 10 milj. euroa jälleerahoitukseen ja investointeihin. Kaupunkikonsernille tulee edulliseksi rahoituksen keskittäminen. Yhtiöittäminen myös lisää antolainojen määrää.

Antolainaus oli kokonaisuudessaan 153,5 milj. euroa. Antolainojen lyhennykset olivat 3,7 milj. euroa, joten nettokasvu oli 149,8 milj. euroa. Pitkäaikainen antolainakanta oli vuoden vaihteessa 475,1 milj. euroa (325,3 milj. euroa 31.12.2014) ja lyhytaikainen konsernitiliin liitetty luottolimiittivelka tytäryhtiöiltä oli 24,6 milj. euroa (9,7 milj. euroa 31.12.2014).

Nimellisesti kaupungin velka on kasvanut, mutta kaupungin nettovelka alentui merkittävästi antolainaus ja omaisuusjärjestelyiden seurauksena. Kaupungin nettovelka (eli nettosaamisia) oli vuoden 2015 lopussa -74,7 milj. euroa.

Takausvastuut alenivat vuoden 2015 aikana 199 milj. euroon (217 milj. euroa vuonna 2014). Leasingvastuut pysyivät ennallaan 25,9 milj. eurossa. Suurimat leasingvastuut koostuvat puitesopimukseen sisällyvistä käyttöomaisuushankinnoista sekä sataman kiinteistöleasing -kohteesta. Takausvastuista suurin osa on seudullisille vesiyhtiöille.

Kaupungin omien rahastojen omaisuusarvot nousivat positiivisen markkinakehityksen seurauksena. Vahinkorahaston pääoma oli vuoden lopussa 47 milj. euroa. Pääoma kasvoi vuodessa n. 2,7 milj. euroa. Myös lahjoitusrahastojen pääomat nousivat 17,8 milj. euroon.

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

Taseen analyysi

TASE

VASTAAVAA	31.12.2015	31.12.2014	VASTATTAVAA	31.12.2015	31.12.2014
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 413 615	1 310 181	OMA PÄÄOMA	835 671	746 610
Aineettomat hyödykkeet	17 841	17 158	Peruspääoma	601 956	601 956
Aineettomat oikeudet	3 232	4 893	Muut omat rahastot	23 157	23 202
Muut pitkävaikutteiset menot	8 126	10 139	Edellisen tilikauden ylijäämä (alijäämä)	121 452	120 176
Ennakkomaksut	6 483	2 126	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	89 106	1 276
Aineelliset hyödykkeet	751 601	801 584	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET	44 343	46 168
Maa- ja vesialueet	111 346	112 805	VARAUKSET		
Rakennukset	246 538	303 651	Poistoero	36 779	38 168
Kiinteät rakenteet ja laitteet	354 700	343 750	Vapaaehtoiset varaukset	7 564	8 000
Koneet ja kalusto	13 025	13 389	PAKOLLISET VARAUKSET	10 865	13 491
Muut aineelliset hyödykkeet	2 856	2 766	Eläkevaraukset	6 884	7 632
Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	23 136	25 223	Muut pakolliset varaukset	3 981	5 859
Sijoitukset	644 173	491 439	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	46 293	48 157
Osakkeet ja osuudet	169 037	166 107	Valtion toimeksiannot	27 132	30 821
Muut lainasaamiset	474 980	325 184	Lahjoitusrahastojen pääomat	19 161	17 336
Muut saamiset	156	148	VIERAS PÄÄOMA	775 863	725 844
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	45 525	44 945	Pitkäaikainen	420 553	368 373
Valtion toimeksiannot	27 137	30 272	Joukkovelkakirjalainat	170 000	170 000
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	18 388	14 673	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	231 630	180 300
VAIHTUVAT VASTAAVAT	253 895	225 144	Saadut ennakot	370	0
Vaihto-omaisuus	3 065	2 964	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	18 170	18 073
Aineet ja tarvikkeet	1 237	1 473	Siirtovelat	383	0
Keskeneräiset tuotteet	1 810	1 476	Lyhytaikainen	355 310	357 471
Valmiit tuotteet	18	15	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	70 005	79 962
Saamiset	77 941	74 653	Lainat muilta luontonantajilta	126 382	111 408
Pitkäaikaiset saamiset	1 931	4 357	Saadut ennakot	260	73
Lainasaamiset	224	707	Ostovelat	43 403	44 506
Muut saamiset	1 707	3 650	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	22 148	24 431
Lyhytaikaiset saamiset	76 010	70 296	Siirtovelat	93 112	97 091
Myyntisaamiset	23 441	23 721			
Lainasaamiset	24 603	9 740			
Muut saamiset	7 770	8 212			
Siirtosaamiset	20 196	28 623			
Rahoitusarvopaperit	109 534	90 960			
Osakkeet ja osuudet	28 143	25 725			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	81 391	65 235			
Rahat ja pankkisaamiset	63 355	56 568			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 713 035	1 580 270	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 713 035	1 580 270

Taseen tunnusluvut	2 015	2014
Omavaraisuusaste, %	51,4	50,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	59,2	56,7
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	210 558	121 452
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 133	661
Lainakanta 31.12.	598 018	541 670
Lainat, €/asukas	3 218	2 947
Lainasaamiset 31.12.	474 980	325 184
Asukasmäärä	185 810 *	183 824

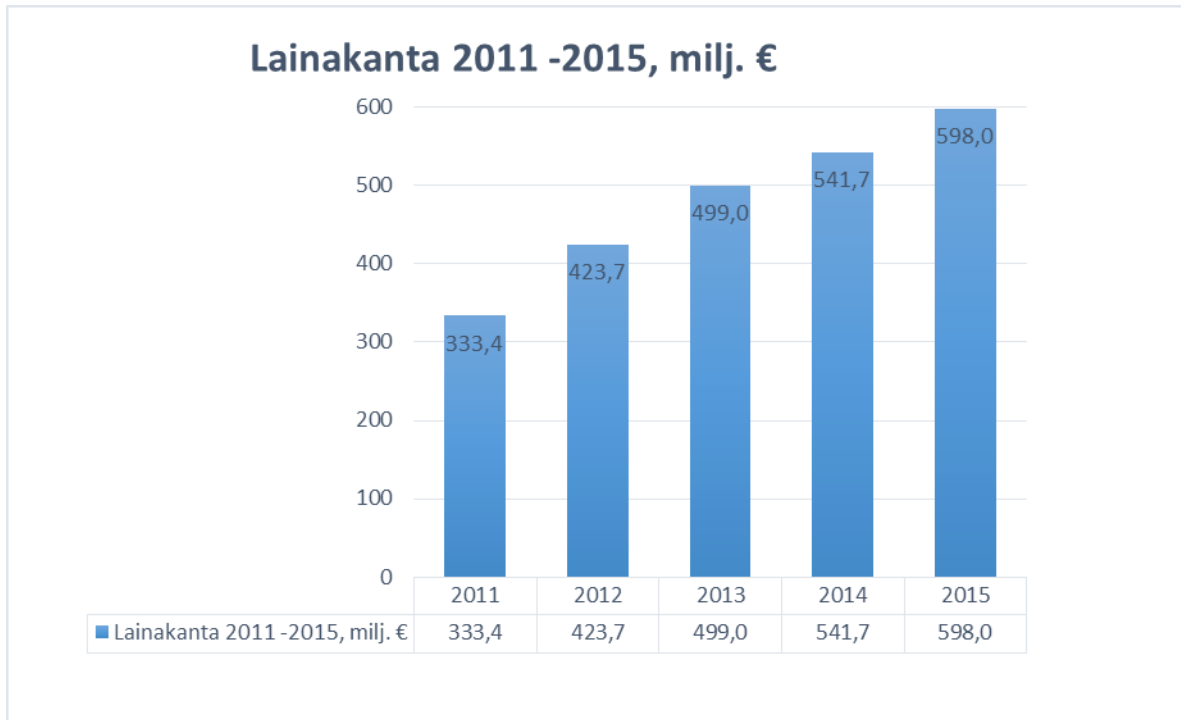
* ennakkotieto

Taseen loppusumma on 1 713,0 milj. euroa 31.12.2015. Edelliseen vuoteen verrattuna kasvua oli 132,8 milj. euroa. Oma pääoma kasvoi 89,1 milj. euroa. Omavaraisuusaste nousi 1,2 prosenttiyksikköä ja oli vuoden lopussa 51,4 prosenttia.

Suhteellinen velkaantuneisuus parani vuoden aikana. Käyttötuloista (toimintatuloista, verotuloista ja valti-onosuuksista) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun 59,2 prosenttia kun vuonna 2014 vastaava suhde oli 56,7 prosenttia.

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

Lainakanta vuoden lopussa oli 598,0 miljoonaa euroa ja muutos edelliseen vuoteen 56,4 milj. €. Lainakanta per asukas oli 3 218 milj. euroa (2014 TP 2 947€).

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

5. Kokonaistulot ja -menot

KOKONAISTULOT JA -MENOT 2015

TULOT	€	MENOT	€
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	313 286 345	Toimintakulut	1 280 017 481
Verotulot	730 885 281	- Valmistus omaan käyttöön	-3 856 086
Valtiosuudet	265 038 205	Korkokulut	8 639 684
Korkotuotot	15 877 611	Muut rahoituskulut	4 603 663
Muut rahoitustuotot	24 607 258	Satunnaiset kulut	646 352
Satunnaiset tuotot	90 297 464	Tulorahoituksen korjaukset	
Tulorahoituksen korjaukset		- Pakollisten varausten muutos	2 625 673
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden		- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	
luovutusvoitot	-109 543 773	luovutustappiot	-744 844
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitussuudet investointimoihin	2 151 509	Investointimenot	67 258 572
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden			
luovutustulot	157 570 287		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	3 657 732	Antolainasaamisten lisäykset	153 461 400
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	101 335 827	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	69 962 712
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	24 974 409	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot yhteensä	1 620 138 156	Kokonaismenot yhteensä	1 582 614 607

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma sisältää vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistuloissa on esitetty rahanlähteinä toimintatuotot ja investointitulot sekä antolainasaamisten vähennykset ja uusien pitkäaikaisten lainojen nostot. Kokonaismenoissa rahankäyttönä on esitetty toimintakulut ja investointimenot sekä antolainasaamisten lisäykset, pitkäaikaisten lainojen vähennykset ja lyhytaikaisten lainojen vähennykset.

Kokonaistulot olivat 37,5 milj. euroa kokonaismenoja suuremmat.

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

Tytär- ja osakkuusyhteisöistä on ilmoitettu omistusprosentit.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhteisöinä 17 kiinteistö- ja asuintaloyhtiötä (joista 4 säätiöiden kautta), 18 kunnallista liiketoimintayhtiötä sekä 3 säätiötä. Yhdistelemättä on 4 säätiötä ja 2 kunnallista liiketoimintayhtiötä sekä 1 kiinteistö- ja asuntoyhtiötä. Kuntayhtymistä on yhdistelty 3, osakkuusyhteisöjä on yhdistelty 21 ja yhdistelemättä on 5.

6.2 Konsernissa tapahtuneet muutokset

Uusina tytäryhteisöinä konserniin tuli Turku International Oy Ltd, Kiinteistö Oy Turun Syvälahden koulu ja Turun seudun sosiaali- ja terveystalokkiinteistöt Oy.

Turun seudun sosiaali- ja terveystalokkiinteistöt Oy on kaupungin kokonaan omistama tytäryhteisö. Kaupunginvaltuusto käsitteli yhtiön perustamista ja siihen liittyviä järjestelyjä 28.9.2015 § 159 ja kaupunginhallitus 6.10.2015 § 417 ja 7.12.2015 531 §. Sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olleiden kiinteistöjen hallintaoikeus siirtyi yhtiölle 31.12.2015.

Turku International Oy Ltd päätettiin perustaa Turun kaupungin kokonaan omistamaksi yhtiöksi kaupunginhallituksen päätöksellä 1.12.2014 § 477. Yhtiö on rekisteröity 29.1.2015. Koy Turun Syvälahden koulun perustamista kaupunginhallitus käsitteli 3.3.2014 § 91. Yhtiö on rekisteröity 9.3.2015.

Turun Seudun kiinteistöpalvelut Oy muutti toiminimensä Arkea Oy:ksi ja perusti uuden tytäryhteisön Arkea Kunnossapitopalvelut Oy:n.

Turun Seudun Kuntateknikka Oy osti koko osakekannan Kauppila Oy:stä, joka kuuluu uutena yhtiönä konsernin tytäryhteisöihin. Uutena osakkuusyhteisönä konserniin tuli Varsinais-Suomen Asunto Oy:n osakkuusyhteisö As Oy Puolalanpuisto.

Kiinteistö Oy Turun Kaupunginteatterin perustamista käsiteltiin kaupunginhallituksessa 3.3.2014 § 91. Kaupunginteatterin rakennus luovutettiin kaupungin 100 % omistamalle kiinteistöyhtiölle. Teatterin peruskorjaus ja laajennus toteutetaan kiinteistöyhtiön toimesta Omaisuuden omistus- ja hallintaoikeus siirrettiin tilikauden aikana yhtiölle apporttisopimuksella kaupunginvaltuuston päätöksellä 15.6.2015 § 125.

TVT Asunnot Oy konserniin kuuluva Koy Turun Rauhankatu 14b fuusioitiin emoyhtiöön tilikauden aikana.

6.3. Konsernin toiminnan ohjaus 2015

Kaupunginhallitus on 8.2.2010 § 98 hyväksynyt konserniohjeet, joita on viimeksi päivitetty kaupunginhallituksen konsernijaostossa 26.11.2012 § 88.

Kaupunkikonsernia johtaa ja ohjaa kaupunginhallitus. Kaupunginhallituksen konsernijaoston tehtävänä on huolehtia strategisiksi yhteisöiksi määritettyjen yhteisöjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden määrittelystä ja seurannasta. Jaosto valvoo myös sitä, että näiden yhteisöjen toimintapolitiikat ovat kaupungin päämäärien mukaiset.

Kaupunginhallituksen johtosäännön 12 § mukaan apulaiskaupunginjohtajan tehtävänä on kaupunginjohtajan tukena vastata konsernियhteisöjen omistajaohjauksesta ja valvonnasta.

Konsernin tytäryhteisöt on jaettu strategiaan ja operatiivisiin tytäryhteisöihin.

Strategiset yhteisöt ovat:

Tytäryhteisöt

Arkea Oy

Forum Marinum Säätiö

Koneteknologiakeskus Turku Oy

Koy Turun Monitoimihalli

Oy Turku Energia - Åbo Energia Ab

Turku Science Park Oy

Turku Touring Oy

Turun Aikuiskoulutussäätiö

Turun Kaupunginteatteri Oy

Turun Kaupunkiliikenne Oy

Turun Satama Oy

Turun Seudun Kuntatekniikka Oy

Turun Seudun Puhdistamo Oy

Turun Seudun Rakennustekniikka Oy

Turun Seudun Vesi Oy

Turun seudun sosiaali- ja
terveyspalvelukiinteistöt Oy

Turun Tekstiilihuolto Oy

TVT Asunnot Oy

Turun Ylioppilaskyläsäätiö

Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy

Osakkuusyhteisöt

Turun Teknologikiinteistöt Oy

Turun Seudun Jätehuolto Oy

Logomo Oy

Konsernijaosto valmistelee strategisten yhteisöjen hallintoelinten jäsenten nimeämisen ja toimii hallitusten strategisten yhtiöiden nimitysvaliokuntana. Konsernijaosto voi nimetä myös erillisen nimitysvaliokunnan, mikäli yhteisön omistus pohja tai muu syy tätä edellyttää. Jaosto ohjaa tytäryhtiöiden toimintaa ja valvoo osakkuusyhtiöitä. Strategisissa yhteisöissä yhteiskuntapoliittisilla näkemyksillä on merkittävä rooli yhteisön ohjauksessa ja päätöksenteossa.

Muut tytäryhteisöt, eli operatiiviset yhteisöt, toteuttavat saamaansa tehtävää ja niiden tavoitteena on hoitaa tehtävänsä tehokkaasti ja taloudellisesti.

Valtuuston yhtiöille asettamien toimintaa ja taloutta koskevien tavoitteiden toteutumisesta on raportoitu kaupunginvaltuustolle, kaupunginhallitukselle ja tarkastuslautakunnalle kerran talousarviovuoden aikana 30.6.2015 tilanteesta. Asetettujen tavoitteiden toteutuminen 1.1.–31.12.2015 esitetään kaupungin tilinpäätökseen sisältyvissä yhtiöiden tuloskorteissa eli toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisvertailussa.

6.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kuntalain 48 §:n mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Edelleen kuntalain mukaan konsernijohto vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Kaupungin hallintosäännön 35 § vastaa kuntalain säännöstä konsernin johdosta ja konsernivalvonnasta. Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen konsernijaosto, kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtaja. Konsernijohto vastaa konserniohjauksesta ja -valvonnasta.

Kaupunginjohtajalla ja apulaiskaupunginjohtajalla on konsernivalvonnan toteuttamiseksi läsnäolo- ja puheoikeus kaupungin tytäryhtiöiden hallintoelimissä konserniohjeessa määrätyllä tavalla. Kaupungin konserniohje on hyväksytty 8.2.2010 § 98. Ohjeen uusiminen oli meneillään tilikauden päättyessä, kuten myös omistajapoliittisten linjausten päivittäminen.

Kaupunginhallituksen 7.9.2015 § 367 hyväksymän riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohje koskee kaikkia Turun kaupungin tytäryhteisöjä. Kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tulee noudattaa Turun kaupungin omistajapoliittisia tavoitteita ja konserniohjeita.

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

Tytäryhteisön hallitus ohjaa, tukee ja valvoo yhteisön sisäisen valvonnan toteuttamista. Hallitus päättää sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, konserniohjeiden ja hyvän hallintotavan mukaisesti. Kunkin tytäryhteisön hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Hallituksen tulee arvioida sisäisen valvonnan tehokkuutta ja toimivuutta ja raportoida siitä vuosittain konsernijohtolle ja sisäiselle tarkastukselle. Hallituksen tulee reagoida, mikäli raportointi sisäisestä valvonnasta ei osoita järjestelmän toimeenpanoa ja tuloksellisuutta. Lisäksi hallitus käsittelee ja hyväksyy osana tilinpäätöstä ja toimintakertomusta selonteon sisäisen valvonnan järjestämisestä, havaituista puutteista ja kehittämistarpeista sekä merkittävimmistä riskeistä. Toimitusjohtajan vastuulla puolestaan on huolehtia siitä, että sisäinen valvonta on jalkautettu asianmukaisesti.

Konserniyhteisöjen tulee raportoida konsernijohtolle konserniyhteisöjen merkittävistä riskeistä sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä. Sisäinen tarkastus tukee riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien toimivuuden ja tuloksellisuuden arviointia sekä tarvittaessa toiminnan kehittämistä. Sisäisen tarkastuksen toimistolla on oikeus tarkastaa myös tytäryhteisöjen sisäisen valvonnan järjestämistä ja toteuttamista.

Tytäryhteisöiltä saatujen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteot ja itsearviointit on käsitelty asianmukaisesti kussakin hallituksessa. Raportointitapaa konsernijohtolle tullaan kehittämään, raportointi sisäiselle tarkastukselle on tapahtunut konserniohjeen mukaisesti.

Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

Kaupungin konserniohjeiden tavoitteita ovat yhteisöjen ja säätiöiden ohjauksen yhtenäistäminen, toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen, tiedon laadun ja tiedonkulun parantaminen ja tytäryhteisöjen sitouttaminen yhteisiin tavoitteisiin. Tytäryhteisöjen on linjattava omat toiminta-ajatuksensa koko konsernin toiminta-ajatuksen mukaisesti ja lisäksi tytäryhteisöjen on päätöksenteossaan otettava huomioon kaupunkiemion odotukset toiminnan suhteen.

Tytäryhteisöjen hallinnossa toimivien tulee noudattaa konsernijohtoon antamia ohjeita. Ohjeet voidaan yksilöidä valtakirjalla tai pöytäkirjanotteella tai erillisellä päätöksellä. Tytäryhteisöjen hallintoon valittavilta henkilöiltä vaaditaan kirjallinen sitoumus konserniohjeiden noudattamisesta ennen valintaa tehtävään. Annetut ohjeet kaupungin edustajille tytäryhteisöissä ovat olleet riittävät ja niitä on noudatettu tilikauden aikana.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteuttamista koskeva arviointi

Kaupunginhallituksen konsernijaosto valvoo konserniohjeiden mukaisesti, että tytäryhteisöt ja liikelaitokset toimivat kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Konserniyhteisöjen tulostavoitteiden saavuttaminen ilmenee tasekirjasta kunkin yhteisön kohdalta löytyvästä tuloskortista. Tavoitteet ovat toteutuneet olennaisilta osiltaan tuloskorttien mukaisesti.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi Konserniyhteisöjen tavoitteet määritellään talousarvion laatimisen yhteydessä. Strategisten yhtiöiden osalta tavoitteet ja mittarit asetetaan kaupunginhallituksen konsernijaoston esityksestä siten, että ne antavat riittävän tiedon yhtiön taloudellisesta tilasta ja toiminnasta.

Konsernijaosto seurasi vuosikellon mukaan tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta ja taloudellisen aseman kehittymistä. Strategiset yhtiöt raportoivat toimintansa ja taloutensa kehityksestä konsernijaostolle ja sitä kautta edelleen kaupunginvaltuustolle. Raportit toimitettiin valvontavastuuhenkilöille ja talouden vastuualueelle.

Operatiivisten yhtiöiden seurannasta vastasi kaupunginjohtaja ja johtokunta niiden yhtiöiden osalta, jotka ovat liikelaitoksen taseessa.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja –palvelujen käyttö

Konserniohjeen mukaan kaupunkikonsernissa pyritään yhteisiin linjauksiin mm. seuraavien toimintojen osalta:

- hankinnat
- it-toiminnot
- rahoitus
- henkilöstöpolitiikka

Konserniyhteisöt ovat hyödyntäneet kaupungin hankinta- ja logistiikkakeskuksen kilpailutuspalveluita ja kaupungin keskitettyjä hankintasopimuksia. Kaupunginhallituksen käsityksen mukaan hankinnoissa on käytetty hyväksi olemassa olevia kilpailuolosuhteita ja käsitelty tasapuolisesti kilpailutukseen osallistujia.

Konsernihallinnon talous- ja strategiaryhmä on tehnyt rahoitusyhteistyötä konsernin tytäryhteisöjen kanssa. Emon luottolimiittiä on hyödynnetty ja tytäryhteisöjen ylimääräiset likvidit kassavarat on sijoitettu kaupungin konsernitilille.

Tilintarkastajan valinnassa tytäryhteisöt ovat noudattaneet emon linjausta tilintarkastusyhteisöstä. Konsernihallinnon sisäisen tarkastuksen yksikköä on hyödynnetty tytäryhteisöjen tarpeiden mukaisesti.

Kaupunginhallituksen käsityksen mukaan keskitettyjen konsernipalvelujen käytössä on noudatettu konserniohjetta.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Konserniyhteisöillä on niiden hallitusten hyväksymät riskienhallintaohjeet, joita päivitetään säännöllisesti. Hallitukset vastaavat toimitusjohtajan avustuksella siitä, että yhtiön toimintaan liittyvät riskit on tunnistettu ja että niitä seurataan ja että riskienhallinnan periaatteet on määritelty yhteisön toiminta huomioiden.

Tytäryhteisöjen riskikartoitukset on päivitetty konsernihallinnon riskienhallintapäällikön ohjeistuksen mukaan tilikauden aikana. Riskien hallinta edellyttää vielä jatkotyötä riskien priorisoinnin, merkityksen sekä niiden hallintakeinojen arvioinnin osalta. Konserniyhteisöjen riskienhallinnan kehittämisen koordinointi on konsernihallinnon riskienhallintapäällikön vastuulla. Kaupunginhallituksen tiedossa ei ole merkittäviä konsernin toimintaan liittyviä riskejä, joiden ajallisessa tai rahamääräisessä ennakkoinnissa olisi epäonnistuttu.

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

6.5. Konsernitilinpäätös ja tunnusluvut

Konsernin tilikauden tuloksen muodostuminen

KONSERNITULOSLASKELMA	2 015	2014
	1 000	1 000 €
Toimintatuotot	890 109	868 297
Myyntituotot (+)	692 518	681 035
Maksutuotot (+)	86 163	88 883
Tuet ja avustukset (+)	49 116	48 039
Vuokratuotot (+)	30 184	29 053
Muut toimintatuotot (+)	32 128	21 286
Valmistus omaan käyttöön (+)	3 928	3 681
Toimintakulut	-1 783 053	-1 744 837
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot (-)	-619 843	-625 930
Henkilösivukulut		
Eläkekulut (-)	-151 398	-153 183
Muut henkilösivukulut (-)	-35 988	-35 221
Palvelujen ostot (-)	-449 360	-421 331
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-314 724	-308 023
Avustukset (-)	-95 997	-83 782
Vuokratulot (-)	-56 048	-50 401
Muut toimintakulut (-)	-59 695	-66 966
Osuus osakkuusyhtiön voitosta/tappiosta	8 911	8 080
TOIMINTAKATE	-880 104	-864 779
Verotulot	726 924	704 352
Valtionosuudet (+)	321 028	334 031
Rahoitustuotot- ja kulut	-15 132	-17 255
Korkotuotot (+)	7 075	6 640
Muut rahoitustuotot (+)	7 016	7 176
Korkokulut (-)	-24 537	-29 283
Muut rahoituskulut (-)	-4 686	-1 788
VUOSIKATE	152 716	156 350
Poistot ja arvonalentumiset	-127 302	-125 725
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-127 302	-125 324
Omistuksen eliminointierot	0	-401
Satunnaiset erät	7 284	-2 479
Satunnaiset tuotot (+)	7 284	3 524
Satunnaiset kulut (-)	0	-6 003
TILIKAUDEN TULOS	32 698	28 147
Tilinpäätössiirrot	0	785
Tilikauden verot	-3 198	-5 544
Laskennalliset verot	-2 985	-2 037
Vähemmistöosuudet	-3 868	-2 276
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	22 648	19 076

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2 015	2014
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	50	49,9
Vuosikate/Poistot, %	120	124,4
Vuosikate, €/ asukas	822	851
Asukasmäärä (ennakkotieto 2015)	185 810	183 824

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

Konsernin toimintatuotot olivat 890,1 milj. euroa (868,3 milj. euroa v. 2014). Kasvu edelliseen vuoteen oli 21,8 milj. euroa. Toimintakulut vähennettynä valmistus omaan käyttöön – erällä olivat 1.779,1 milj. euroa (2014 TP 1.741,2), jossa lisäystä oli 38,0 milj. euroa (2,2 %).

Konsernin toimintakate oli -880,1 milj. euroa (-864,8 milj. euroa v. 2014). Toimintakate heikkeni 8,9 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Konsernin toimintatuotoilla rahoitettiin 50 prosenttia toimintakuluista. Edellisenä vuonna toimintatuotoilla rahoitettiin 49,9 prosenttia toimintakuluista.

Konsernin nettorahoituskulut olivat 15,1 milj. euroa (2014 TP 17,3 milj.euroa).

Konsernin vuosikate oli 152,7 milj. euroa (156,3 milj. euroa v. 2014), joka on käytettävissä konsernin investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate oli 3,6 milj. euroa edellisvuotta heikompi. Konsernin vuosikate asukasta kohden oli 822 euroa (851 euroa v. 2014).

Vuosikate kattoi suunnitelmanmukaisista poistoista 120 %.

Tilikauden tulos oli 32,7 milj. euroa ylijäämäinen (+4,6 milj. euroa v. 2014). Tilikaudella 2015 toteutettiin konsernin sisäisiä omistusjärjestelyjä, jotka vahvistivat Turun kaupungin tulosta. Kaupunkikonserniin yhdisteltyjen erillistilinpäätösten yhteenlasketuista tuloksista on eliminoitu em. järjestelyyn liittyvät sisäiset katteet omistussuhteiden suhteessa.

Tuloksenjärjestelyerien jälkeen konsernin ylijäämäksi tilikaudelta 2015 muodostui 22,6 milj. euroa.

Konsernin toiminnan rahoitus

Konsernin investointimenot olivat yhteensä 167,2 milj. euroa. Merkittävimmät investoinnit konsernissa olivat

- Turun kaupunki 64,3 milj. euroa
- Turku Energia alakonserni 40,8 milj. euroa
- TVT Asunnot Oy 17 milj. euroa
- TYS 11,4 milj. euroa

Turku Energian investoinnit kohdistuivat pääosin verkostojen siirtokyvyn sekä toimintavarmuuden parantamiseen ja ylläpitämiseen. Kaukolämpöinvestoinnit kohdistuivat lämpöverkoston laajentamiseen, laitteistohankintoihin sekä Luolavuoren pellettilämpökeskukseen 14,1 milj. euroa (5,9 milj. euroa). Sähköverkkoyhtiön investoinnit kohdistuivat verkon uusimiseen ja laajentamiseen 9,5 milj. euroa (8,1) milj. euroa. Lisäksi Turun Seudun Energiantuotanto Oy:n omapääomaosuuteen sijoitettiin, liittyen rakennettavaan uuteen monipolttoainelaitokseen Naantaliin, 17,8 milj.euroa, Voimaosakeyhtiö SF:ään 2,2 milj.euroa ja Suomen Hyötytuuli Oy:ön 1,8 milj.euroa pitkäaikaisina sijoituksina.

TVT Asunnot Oy:lle valmistui uudiskohde vuonna 2015 Tukholmankatu 1. TVT-konsernissa Turun Palvelutilat Oy:lle valmistui uudiskohde Orikedon Palvelukeskus. Lisäksi käynnissä oli koko vuoden Stålarinkatu 27, Heinikonkatu 8 ja Tähtiönkatu 4 perusparannukset.

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	2015	2014
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	152 716	156 350
Satunnaiset erät	7 284	-2 479
Tilikauden verot	-3 198	-5 544
Tulorahoituksen korjauserät	-35 373	-19 221
	121 430	129 107
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-167 161	-160 648
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 332	3 911
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	36 965	58 273
	-127 864	-98 464
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 434	30 643
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-3 563	-14 521
Antolainasaamisten vähennys	3 625	1 290
	63	-13 232
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	129 224	147 563
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-112 652	-126 183
Lyhytaikaisten lainojen muutos	9 241	-31 781
	25 814	-10 401
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	2 849	-398
Muutokset vähemmistön osuudessa	515	-239
	3 364	-638
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-2 481	212
Vaihto-omaisuuden muutos	2 423	587
Saamisten muutos	-9 481	-658
Korottomien velkojen muutos	20 138	9 167
	10 598,28	9 308
Rahoituksen rahavirta	39 838,01	-14 963
Rahavarojen muutos	33 404	15 680
Rahavarojen muutos	33 404	15 680
Rahavarat 31.12.	222 053	188 649
Rahavarat 1.1.	188 649	172 970
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2015	2014
Investointien tulorahoitus, %	92,7	99,8
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., 1000€	-101 995	-128 846,5
Lainanhoitokate	1,3	1,2
Kassan riittävyys, pv	38	33

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

Investointien omahankintamenot olivat 164,8 (156,7) milj. euroa. Tulorahoitus ei riittänyt investointien omahankintamenojen kattamiseen. Investointien omahankintamenoista 92,7 (99,8) prosenttia katettiin tulorahoituksella. Omaisuuden luovutustuloja kertyi 36,7 (58,2) milj. euroa. Toiminnan ja investointien nettokassavirta oli 6,7 milj. euroa negatiivinen.

Tilinpäätösvuodelta ja neljältä edelliseltä vuodelta laskettu konsernin toiminnan ja investointien rahavirran kertymä on 102,0 (129,0) milj. euroa negatiivinen. Menoja on siten jouduttu kattamaan joko kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa taikka omaisuutta myymällä.

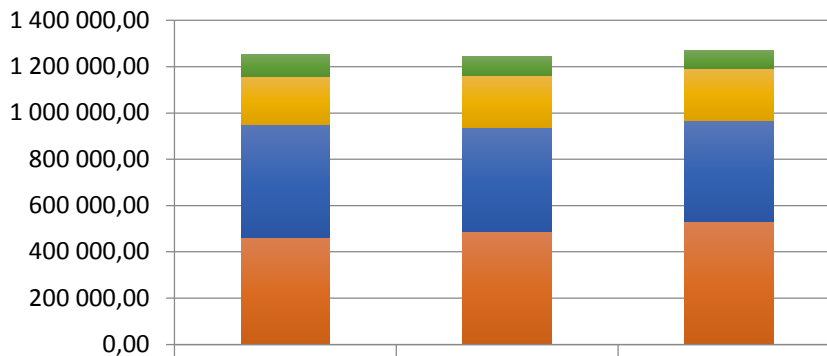
Konsernin korolliset velat lisääntyivät 25,8 milj. euroa (vähenivät 10,4 tp 2014). Eniten konsernivelkaa lisäsivät Turun kaupunki, Turku Energia ja TVT Asunnot Oy.

Konsernin rahoitusasema ja sen muutokset

Turku-konsernin lainakanta vuoden päättyessä oli 1.268,6 milj. euroa (1.242,8 milj. euroa v. 2014). Konsernin lainat asukasta kohden olivat 6.827 euroa (6.761 euroa v. 2014). Lainakantaan sisältyy lyhytaikaisina korollisina velkoina kaupungin henkilöstökassatalletuksia yhteensä 56,1 milj. euroa (59,1 milj. euroa v. 2014).

Konsernin koko lainakannasta kohdistuu kiinteistö- ja asuntosuhteisiin 34,0 prosenttia (2014 TP 36,0 %) ja muuhun elinkeino- ja liiketoimintaan 18 prosenttia (2014 TP 18 %). Kuntayhtymien osuus lainakannasta oli 6 prosenttia (2014 TP 7 %) ja Turun kaupungin osuus oli 42 prosenttia (2014 TP 39 %).

Turku konsernin lainakannan jakautuminen 2013-2015 (1 000 €)

	2013	2014	2015
Kuntayhtymät	97 883	82 858	76 623
Elinkeino- ja muut liiketoimintayhtiöt	204 557	221 282	226 087
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	487 542	449 288	435 873
Turun kaupunki emo	463 301	489 372	530 030
Konsernin lainakanta yht.	1 268 613	1 242 800	1 253 283

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2015	2014	VASTATTAVAA	2015	2014
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	2 326 158	2 290 979	OMA PÄÄOMA	989 563	964 084
Aineettomat hyödykkeet	25 636	24 918	Peruspääoma	601 956	601 956
Aineettomat oikeudet	5 659	7 832	Säätöiden		
Muut pitkävaikutteiset menot	12 221	14 845	peruspääomat	3	3
Ennakkomaksut	7 756	2 241	Muut omat rahastot	110 462	106 713
Aineelliset hyödykkeet	2 111 245	2 100 211	Ed. tilikausien yli-/alijäämä	254 494	236 336
Maa- ja vesialueet	180 235	178 909	Tilikauden yli-/alijäämä	22 648	19 076
Rakennukset	1 143 761	1 158 914			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	511 269	491 367			
Koneet ja kalusto	82 785	74 132	VÄHEMMISTÖOSUUDET	52 047	47 665
Muut aineelliset hyödykkeet	125 225	122 270			
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	67 969	74 619	PAKOLLISET VARAUKSET	19 751	20 568
Sijoitukset	189 277	165 850	Eläkevaraukset	6 941	7 689
Osakkuusyhteisöosuudet	84 163	64 234	Muut pakolliset varaukset	12 810	12 879
Osakkeet ja osuudet	36 394	32 834			
Joukkovelkakirjasaamiset	1 467	1 400	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	24 545	25 548
Muut lainasaamiset	63 813	63 903	Valtion toimeksiannot	3 445	5 492
Muut saamiset	3 439	3 479	Lahjoitusrahastojen pääomat	19 670	17 729
			Muut toimeksiantojen pääomat	1 430	2 327
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	23 547	22 069			
Valtion toimeksiannot	3 450	4 943	VIERAS PÄÄOMA	1 652 240	1 603 324
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	18 623	14 798			
Muut toimeksiantojen varat	1 474	2 327	Pitkäaikainen	1 145 500	1 117 646
VAIHTUVAT VASTAAVAT	388 441	348 140	Joukkovelkakirjalainat	170 000	170 000
Vaihto-omaisuus	10 119	12 543	Lainat rah. ja vak.laitoksilta	543 843	509 142
Aineet ja tarvikkeet	6 293	8 095	Lainat julkisyhteisöiltä	111 516	147 042
Keskeneräiset tuotteet	3 453	4 363	Lainat muilta luotonantajilta	234 241	209 604
Valmiit tuotteet	18	15	Saadut ennakot	370	0
Muu vaihto-omaisuus	356	70	Liittymismaksut ja muut velat	56 230	55 168
Saamiset	156 269	146 948	Siirtovelat	5 722	5 342
Pitkäaikaiset saamiset	4 008	7 447	Laskennalliset verovelat	23 577	21 349
Myyntisaamiset	0	1 121	Lyhytaikainen	506 741	485 677
Lainasaamiset	224	184	Joukkovelkakirjalainat	24 000	14 000
Laskennalliset verosaamiset	1 578	1 607	Lainat rah. ja vak.laitoksilta	91 468	103 750
Muut saamiset	2 175	4 375	Lainat julkisyhteisöiltä	9 636	9 803
Siirtosaamiset	31	160	Lainat muilta luotonantajilta	83 909	79 459
Lyhytaikaiset saamiset	152 261	139 501	Saadut ennakot	4 911	2 606
Myyntisaamiset	75 957	73 461	Ostovelat	90 717	71 223
Lainasaamiset	29 228	21 111	Liittymismaksut ja muut velat	47 424	50 205
Muut saamiset	15 054	16 065	Siirtovelat	150 790	151 482
Siirtosaamiset	32 021	28 865	Laskennalliset verovelat	3 887	3 150
Rahoitusarvopaperit	117 784	99 542			
Osakkeet ja osuudet	28 249	25 824			
Sijoitukset rahamarkkinainstr.	4 423	4 387			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	82 023	65 810			
Rahat ja pankkisaamiset	104 269	89 108			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 738 146	2 661 188	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 738 146	2 661 188

Konsernitaseen tunnusluvut

	2015	2014
Omavaraisuusaste, %	38,1	38,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	85,0	84,0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	277 142	255 411
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 492	1 389
Lainakanta 31.12., 1000 €	1 268 613	1 242 800
Lainakanta 31.12., €/asukas	6 827	6 761
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	65 280	65 303
Asukasmäärä (ennakkotieto 2015)	185 810	183 824

Tilinpäätös 2015

Toimintakertomus

Konsernin koko vieraan pääoman määrä vuoden lopussa oli 1.652,2 milj. euroa (1.603,3 milj. euroa 2014). Lisäystä edelliseen vuoteen oli 48,9 milj. euroa.

Konsernin leasingvastuiden määrä 31.12.2015 oli 87,9 milj. euroa (78,5 milj. euroa 2014). Leasingvastuista Turun kaupungin osuus on 25,9 milj. euroa ja tytäryhteisöiden osuus 62,0 milj. euroa. Suurin osa tytäryhteisöjen leasingvastuista aiheutuu seudullisen jätevedenpuhdistamon ja vesiyhtiön sekä Turun Satama Oy:n investointihankkeista.

Konsernin omavaraisuusaste oli 38,1 prosenttia. Konsernin käyttötuloista tarvittaisiin 85,0 (84,0 vuonna 2014) prosenttia konsernin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

7. Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä

Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Kiinteistöliikelaitoksen vapaaehtoisista varauksista tuloutetaan Yli-Maarian koulun rakentamiseen tehty 3.000.000 euron investointivaraus ja muodostetaan Puolalan koulun peruskorjausta varten 3.000.000 euron investointivaraus
- Kiinteistöliikelaitoksen muista vapaaehtoisista varauksista tuloutetaan investointien hankintamenoon tehtyä investointivarausta vastaava määrä yhteensä 436 561,54 euroa ja tehdään kohteeseen liittyvä poistoeron lisäys 436 561,54 euroa
- Kiinteistöliikelaitoksen kertynyttä poistoeroa vähennetään investointivarauksilla toteutettujen investointien hankintamenoista tehdyn suunnitelmapoiston määrällä, yhteensä 1 785 413,45 euroa
- Vesiliikelaitoksen kertynyttä poistoeroa vähennetään investointivarauksella toteutettujen investointien hankintamenoista tehdyn suunnitelmapoiston määrällä, yhteensä 39.321,36 euroa
- vahinkorahastosta tuloutetaan kaupungin vastuulle jäävien vahinkojen korvaamisesta aiheutuvia menoja vastaava määrä, yhteensä 44 625,54 euroa
- kaupungin vuoden 2015 ylijäämä 89.105.714,82 euroa siirretään kaupungin taseen omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämäriiville.

Tilinpäätös 2015

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

8. Toiminnan ja talouden seuranta 1.1. – 31.12.2015

Toiminnan ja talouden seuranta 1.1. – 31.12.2015 –raportissa annetaan kuntalain mukainen selvitys kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Talousarvion sitovuus

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovia toiminnallisia tavoitteita ovat kaikki talousarviokirjassa olevat lausekkeet ja toimielimen tavoitteet sekä määrärahat, tuloarviot ja investoinnit sekä työvoiman käyttö, ellei alla toisin ole määrätty.

Kaupunginvaltuusto on päättänyt määrätä toimielimille käyttötalous- ja investointiosan määrärahat ja tuloarviot bruttositoviksi (poikkeuksena aluepelastuslautakunta ja liikelaitosten johtokunnat). Toimielimen käyttötalousosan määrärahat ja investointiosan määrärahat ovat erikseen sitovia. Määrärahan säästöä käyttötalousosassa ei voi käyttää investointiosan määrärahan ylityksen katteena tai päinvastoin.

Taseyksikkönä toimivalle aluepelastuslaitokselle sitovaksi on päätetty liikeylijäämä + poistot sekä investointien bruttomenot vähennettynä rahoitusosuuksilla ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloilla (investointien rahavirta). Liikelaitosten johtokunnille sitovaksi on päätetty liikeyli-/alijäämä + poistot ja korvaus peruspääomasta sekä investointien vuositason kokonaismääräraha.

Liikelaitoksen rahoitusbudjetissa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat kaupungilta saatujen lainojen muutos.

Toiminnan ja talouden vuosiraportissa käytettyjen värialojen selitykset:

”Liikennevalot”:

	mittarin tavoitearvo saavutettiin eli tavoite toteutui
	mittarin tavoitearvo lähes saavutettiin
	mittarin tavoitearvoa ei saavutettu eli tavoite ei toteutunut

KAUPUNGINVALTUUSTO

Lyhyt kuvaus toiminnasta

Ylintä päätäntävaltaa kaupungin toiminnassa käyttää asukkaiden valitsema kaupunginvaltuusto. Valtuusto valitaan neljäksi vuodeksi kerrallaan neljän vuoden välein järjestettävillä vaaleilla.

Turun kaupunginvaltuustossa on kaudella 2013 - 2016 yhteensä 67 valtuutettua, joiden määrä on kuntalaisissa sidottu kaupungin asukasluukuun.

Kaupunginvaltuuston tehtävät on määrätty kuntalaisissa. Sen mukaan valtuuston tehtävänä on:

- päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista
- päättää hallinnon järjestämisen perusteista
- päättää talouden, rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteista sekä hyväksyä talousarvio
- päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävi-en maksujen yleisistä perusteista
- päättää kunnan liikelaitoksille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta
- valita jäsenet kunnan toimielimiin
- päättää luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista
- valita tilintarkastajat
- hyväksyä tilinpäätös ja päättää vastuuvapaudesta
- päättää muista valtuuston päätettäviksi säädetyistä ja määrätyistä asioista.

Kaupunginvaltuutettujen paikkajako puolueittain 2013 – 2016:

Kansallinen Kokoomus	19
Suomen Sosialidemokraattinen puolue	14
Vihreä Liitto	10
Vasemmistoliitto	9
Perussuomalaiset	5
Suomen Keskusta	4
Ruotsalainen Kansanpuolue	3
Suomen Kristillisdemokraatit	1
Sinivalkoinen Rintama	1
Järjen Ääni	1

Kaupunginvaltuuston määrärahoista maksetaan valtuutettujen kokouspalkkiot sekä tilojen käytöstä aiheutuvat vuokrat.

Talousarvion toteutuminen

KAUPUNGINVALTUUSTO	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksineen	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014
Toimintakulut	-1 227 364	157 364	-1 070 000	-1 040 518	29 482	-941 470
TOIMINTAKATE	-1 227 364	157 364	-1 070 000	-1 040 518	29 482	-941 470

Tilinpäätös 2015

Keskusvaalilautakunta

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Tilivelvolliset viranhaltijat: Hallintolakimies Marjo-Riitta Pihlajamäki ja kaupunginlakimies Jukka Vanto

Lyhyt kuvaus toiminnasta
<p>Valtuuston on vaalilain mukaan asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta. Kunnan keskusvaalilautakunta on lakisääteinen kunnallinen lautakunta, jonka toimikausi on valtuuston toimikauden pituinen. Se kokoontuu vaalilaissa säädettyinä aikoina sekä muulloin lautakunnan puheenjohtajan kutsusta tarvittaessa. Keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä viisi varajäsentä. Keskusvaalilautakunnan sihteerinä toimii kaksi kaupungin lakimiestä.</p> <p>Keskusvaalilautakunta toimii kuntavaaleissa sekä valtiollisissa vaaleissa.</p> <p>Keskusvaalilautakunnan tehtävä on ylläpitää valmiutta vaalien ja kansanäänestysten järjestämiseen, vastata vaalien ja kansanäänestysten järjestämisestä sekä suorittaa vaalien tuloksen laskenta valtakunnallisten ohjeaikojen puiteissa.</p>
Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta
<p>Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät</p> <p>Vuoden 2015 eduskuntavaaleissa Turussa oli 2 äänestysaluetta vähemmän kuin vuoden 2014 vaaleissa.</p>
<p>Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat</p> <p>Ei ollut olennaisia poikkeamia, mutta toimintaa kehitettiin edelleen mm. sähköisiä toimintatapoja.</p>

Talousarvion toteutuminen

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksineen	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014
Toimintatuotot	290 000		290 000	317 784	27 784	299 545
Toimintakulut	-557 994		-557 994	-440 982	117 011	-468 808
TOIMINTAKATE	-267 994		-267 994	-123 198	144 796	-169 263

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen: kaupunginrevisori Kari Koivuluhta

Lyhyt kuvaus toiminnasta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on

- järjestää hallinnon ja talouden tarkastus
- huolehtia kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
- tuottaa kaupungin ja sen strategisen johtamisen ja toiminnan kehittämisen tueksi luotettavaa ja olennaista arviointitietoa
 - valtuustolle ja muille päätöksentekijöille
 - kuntalaisille ja ympäröivälle yhteiskunnalle
 - kaupungin henkilöstölle
- sekä arvioida
 - valtuuston asettamien strategisten tavoitteiden ja talousarviotavoitteiden toteutumista
 - toiminnan tarkoituksenmukaisuutta, tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta
 - muita kuntalaissa lautakunnan tehtäväksi annettuja asioita.

Arviointi- ja tarkastustoiminnan tavoitteena on varmistaa kaupunkikonsernin toiminnan tarkoituksenmukaisuus ja tuloksellisuus sekä kuntalaisten etujen toteutuminen.

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Toimikauden 2013-2016 tarkastuslautakunta on jatkanut raportointikaudella vuoteen 2014 kohdistunutta arviointia ja tarkastusta laaditun arviointisuunnitelman pohjalta. Tarkastuslautakunta hyväksyi raportin "Lastensuojelun arviointi" 2.6.2015. Kaupunginvaltuusto käsitteli raportin 15.6.2015.

Keväällä 2015 tarkastuslautakunta järjesti johdon kuulemis- ja keskustelutilaisuuksia vuoden 2014 arviointia varten. Tilaisuuksissa kaupungin johdon edustajia kuultiin vuoden 2014 tilinpäätöksestä ja talousarviotavoitteiden toteutumisesta sekä henkilöstötavoitteiden toteutumisesta ja raportoinnista. Tarkastuslautakunta hyväksyi raportin vuoden 2014 arvioinnista 2.6.2015. Kaupunginvaltuusto käsitteli arviointiraportin 15.6.2015.

Kaupungin tilintarkastaja KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy on tehnyt lakisääteistä vuoteen 2014 kohdistunutta tilintarkastusta. Tilintarkastaja on raportoinut tarkastustyön etenemisestä. Tilintarkastaja antoi vuotta 2014 koskevan tilintarkastuskertomuksen 14.4.2015. Tilintarkastuskertomus oli valtuuston käsittelyssä 15.6.2015. Lisäksi tilintarkastaja on 14.4.2015 antanut yhteenvetoraportin tilinpäätöksen 31.12.2014 tilintarkastuksesta. Kaupunginhallitusta on pyydetty antamaan tarkastuslautakunnalle selvitys raportin aiheuttamista toimenpiteistä 30.10.2015 mennessä. Kaupunginhallitus ei ole antanut selvitystä määräajassa tarkastuslautakunnalle.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

Kaupunginvaltuusto on 23.3.2015 § 48 päättänyt kaupungin vuoden 2015 talousarvion ja vuosien 2016-2019 taloussuunnitelman valmisteluraamin tarkistamisesta. Tarkastuslautakunnan osalta valtuuston 17.11.2014 § 165 hyväksymään vuoden 2015 talousarvioon (657 000 €) on tehty -176 946 € vähennys. Tarkastuslautakunnan vuoden 2015 tarkistettu talousarvioluku on 480 000 €. Sama luku on annettu tarkastuslautakunnan tavoitetasoluuvuksi vuosien 2016-2019 taloussuunnitelmaan.

Tilinpäätös 2015

Tarkastuslautakunta

Talousarvion toteutuminen

TARKASTUSLAUTAKUNTA	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksineen	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014
Toimintakulut	-656 946	176 946	-480 000	-431 724	48 277	-467 980
TOIMINTAKATE	-656 946	176 946	-480 000	-431 724	48 277	-467 980

Työvoiman käyttö

Henkilötyövuosien kehitys					
Htv	TOT 2013	TOT 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikenne- valo
Tarkastuslautakunta / Revisiotoimisto	5,4	4,9	6	4,8	
1 pidempi sairausloma 10.9.2015 alkaen.					

KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunginjohtaja **Alexi Randell**

Lyhyt kuvaus toiminnasta

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä kaupunginvaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallituksessa on konsernijaosto. Konsernijaoston tehtävänä on huolehtia keskitetyistä palveluista, joita ei ole annettu kaupunginhallituksen, lauta- tai johtokuntien tehtäväksi sekä konserniohjauksen kehittämisestä ja niiden yhtiöiden, osuuskuntien ja yhdistysten sekä säätiöiden omistajaohjauksesta sekä valvonnasta, joiden osakkaana tai jäsenenä kaupunki on tai joissa kaupungilla on määräysvalta tai yhtiöjärjestykseen tai sääntöihin perustuva oikeus nimittää hallituksen tai muiden toimielimien jäseniä.

Kaupunginjohtaja johtaa ja valvoo kaupunginhallituksen alaisena kaupungin hallintoa ja taloutta sekä toimielinten ja laitosten toimintaa ja muuta kaupungin toimintaa. Kaupunginjohtaja johtaa konsernihallintoa, kaupungin edunvalvontaa ja kansainvälisiä suhteita. Kaupunginjohtaja vastaa kaupungin yleisestä elinkeinopolitiikasta, tiedottamisesta sekä tarpeellisen vieraanvaraisuuden ja huomaavaisuuden osoittamisesta. Kaupunginjohtaja edustaa kaupunkia koti- ja ulkomaisissa sidosryhmätilaisuuksissa ja neuvotteluissa.

Kaupunginjohtajan alaisuudessa toimii konsernihallinto, jonka tehtävänä on huolehtia kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja sen konsernijaoston päätöksenteon valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanemisesta sekä avustaa kaupunginhallituksen puheenjohtajaa tälle johtosäännössä annettujen tehtävien osalta, avustaa kaupunginjohtajaa ja apulaiskaupunginjohtajaa kaupungin hallinnon ja taloudenhoidon johtamisessa sekä toiminnan ja talouden johtamisessa.

Kaupunginjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivat kolme konsernihallinnon ryhmää: hallintoryhmä, talous- ja strategiaryhmä sekä kaupunkikehitysryhmä. Kullakin ryhmällä on kaupunginjohtajan välittömässä alaisuudessa toimiva johtaja.

Varsinaiseen kaupunginhallituksen alaiseen organisaatioon kuuluvat konsernihallinto sekä seitsemän palvelukeskusta, joiden tehtävistä ja raportointivastuista kaupunginjohtaja päättää. Konsernihallinnon organisaatio on jaettu kolmeen ryhmään ja kahdeksaan palvelukeskukseen. Palvelukeskuksen tehtävänä on tuottaa kaupunginhallituksen päättämiä palveluja kaupunkikonsernille ja ulkoisille asiakkaille. Palvelukeskuksen johtaja johtaa ja valvoo kaupunginhallituksen konsernijaoston ja kaupunginjohtajan alaisena palvelukeskusta ja vastaa sen kehittämisestä, taloudesta ja toiminnasta sekä asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta.

Kaupungissa toimivat johdon tukena talouden, henkilöstön, viestinnän, strategian ja kehittämisen sekä lakipalveluiden matriisitoiminnot, joiden tehtävänä on ohjata tehtäväalueensa toimintojen ja resurssien käyttöä kaupungissa.

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät

Työterveys: Palvelujen painopistettä on edelleen siirretty enemmän ennaltaehkäiseviin palveluihin ja vastaanottotoiminnasta enemmän työpaikoille. Akuuttisairaanhoidon prosessia on kehitetty aiempaa enemmän hoitajavetoiseksi. Kustannusvaikuttavuuteen kiinnitetään jatkuvasti suurta huomiota. Lakisääteisen ennaltaehkäisen työterveyshuollon osuutta on pyritty lisäämään ja toiminnan painopistettä muuttamaan entistä enemmän työpaikoille.

Matkailu: Vuodesta 2014 vuoteen 2015 tapahtunut hosteltoiminnan uudelleenjärjestely, minkä seurauksena hosteltoiminta keskitetty yhteen toimipisteeseen.

IT-palvelut: IT-palvelut on keskittynyt tuottamaan laadukkaita ja kustannustehokkaita IT-palveluita ja kehittämään IT-palveluita projektitoiminnan menetelmin kumppaneilta saatujen tarpeiden mukaisesti. IT-palveluiden projektitoimintaa ohjaa strategiset tarpeet kehittää kaupunkia. Toimintatilojen käytön kehittäminen / tehostaminen. Mobiilityötavan kehittäminen / pilotointi

Haloke: Painatuspalvelut yhdistettiin vasta vuoden 2015 aikana logistiikkapalveluihin, kun alkuperäinen tavoite oli yhdistää kustannuspaikat vuoden 2015 alusta. Hyvinvointitoimialan postituspalvelu yhdistettiin Hankinta- ja logistiikkakeskukseen 1.9.2015 .

Työllisyyspalvelut: Työllisyyspalvelukeskus aloitti toiminnan 1.1.2015, joten osin suora vertailu vuoteen 2014 on hankalaa. Palvelukeskuksen alaisuudessa aloitti kaksi uutta ESR-rahoitteista työllisyysprojektia. Nämä projektit pyrkivät osaltaan pienentämään kaupungille koituvaa kustannusta työmarkkinatuesta. Hankkeiden toiminnan rahoitussuhde kaupungin ja ulkopuolisen rahan kanssa on kaupungille edullinen. Lisäksi pitää huomioida, että hankkeiden työ tuottaa muutaman vuoden aikaperiodilla tuntuvia säästöjä työmarkkinatuessa. Hankkeiden htv-vaikutus on +10.

TYP-lain muutos astui voimaan 1.1.2015, joka muutti kunnan rahoitusvastuuta. 50% maksuvelvollisuuden raja putosi 500 päivästä 300 päivään ja yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saaneiden osalta siten, että kunta maksaa 70 % tuen määrästä. 2015 talousarvion laatimisen yhteydessä arvio (tarkkaa tietoa ei ollut saatavilla) yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saaneiden osalta oli paljon pienempi, kuin alkuvuoden toteuma. Lisäksi rakenteellinen työttömyys on merkittävästi lisääntynyt. Turun maksuosuudella oli vuoden 2015 aikana keskimäärin 4 599 henkeä ja vuonna 2014 heitä oli 3 394 henkeä. Vuonna 2015 Turun maksama työmarkkinatuen kuntaosuuden lasku oli 24 milj. euroa ja vuonna 2014 se oli 15 milj. euroa. TYP-lain edellyttämä työllisyyttä edistävän monialaisen yhteispalvelun johtoryhmä perustettiin keväällä 2015 ja TYP-johtaja palkattiin 1.11.2015 Turun palvelukseen siten, että Turku laskuttaa muilta Varsinais-Suomen kunnilta niiden osuuden.

Henkilöstöpalvelukeskus: Vuoden 2014 alkaen operatiivisten henkilöstöasioiden palvelun piirissä ovat olleet kaikki toimialat ja liikelaitokset. 2014 vuoden aikana tuotettiin palveluja myös kaupunkikonsernin yhtiöille. Vuoden 2015 alussa yhtiöiden kanssa käytiin palveluneuvottelut ja tehtiin sopimukset. Tuotteistaminen tehtiin jo vuoden 2014 aikana. Yhtiöille tuotettavaa palvelua ei ole huomioitu talousarviossa.

Velkaneuvonta: Toimintaa on vuonna 2015 määrittänyt uusi velkajärjestelylaki, joka tuonut toiminimiyrittäjät palvelun piiriin. Tämä on tuottanut lisätyötä velkaneuvonnalle. Palvelun kysyntä pysynyt edellisvuoden tasolla.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

Konsernihallinnon ryhmät: Konsernihallinnon ryhmien osalta vuonna 2015 säästyivät henkilöstökuluista 0,4 milj. euroa ja palvelujen ostoista 0,7 milj. euroa. Henkilöstökulujen säästö syntyi kun avoimien paikkojen täyttämiseksi on käytetty aiempaa tiukempaa tarveharkintaa.

Valonia on siirtynyt konsernihallinnosta valtiolle vuoden 2015 alusta alkaen.

Työterveys: Työterveystalon tulot ovat noin 0,8 milj. euroa arvioitua suuremmat ja menot lisäksi noin 0,2 milj. euroa pienemmät. Työterveystalon lääkäreillä, hoitajilla, fysioterapeuteilla ja psykologeilla on tulostavoitteet ja tavoitteiden saavuttamiseen on kiinnitetty erityistä huomiota. Toimintatapoja ja prosesseja on jatkuvasti kehitetty. Hinnastoon tehtiin Turun kaupungin suosituksesta tarkistus vuodelle 2015.

Haloke: Toimintatulot toteutuivat 19 % pienempinä (1,1 milj. euroa), toimialat ovat käyttäneet logistiikan palveluja vähemmän kuin on arvioitu, lisäksi vuonna 2014 tehty tuotteistus/hinnoittelu on osoittautunut ylioptimistiseksi. Toimintamenot toteutuivat 10 % pienempinä (0,5 milj. euroa) kuin talousarviossa, säästö syntynyt esim. täyttämättä jätetyistä toimista.

IT-palvelut: IT-palvelukeskuksen henkilöstökulut noin 0,4 milj. euroa talousarviota pienemmät, henkilöstökulut jääneet arviota pienemmäksi koska osa rekrytointiprosesseista ovat kesken/viivästyneet. Vuoden 2015 toimintatuotot 0,3 milj. euroa suurempina kuin muutetussa talousarviossa asetettu. Toimintatuottojen nousu jakautunut tasan sisäisten ja ulkoisten myyntisuoritteiden kesken.

Hankkeet ja käyttötalousinvestoinnit: Määrärahoja säästyivät yhteensä 0,3 milj. euroa pienemmistä erillisistä kohteista (mm. historiikkiprojekti, strategia- ja ohjelmatyö, johtamisen tuki)

Edelleen kohdistettavat määrärahat: Määrärahoja säästyivät yhteensä 2,5 milj. euroa pienemmistä erillisistä kohteista (musiikin opetus, korkeakoulujen ja kaupungin yhteistyö, muut varausmäärärahat).

Tilinpäätös 2015

Kaupunginhallitus

Lauseke	Toimenpideselvitys
Asetetaan toimikunta työllisyysasioiden ohjausta ja seuranta varten.	Kaupunginhallitus asetti toimikunnan 19.1.2015 § 24; Toimikunta aloittanut toimintansa 24.2.2015.
Infotorin toiminta otetaan pysyvästi osaksi hallintoryhmän asiakkuudet ja osallisuusvastuualueen toimintaa.	Maahanmuuttajien omakielinen neuvonta eli Infotorin toiminta on liitetty 1.1.2015 lähtien asiakkuudet ja osallisuus vastuualueen toimintaa.
Kaupungin rahoitusosuus Itämeren terveet kaupungin ry:lle päättyy vuoteen 2015.	Yhdistyksen kanssa tehtyä sopimusta yhteistyön jatkamisesta on päätetty jatkaa vuosille 2016–2017 (Kh 1.2.2016 § 44 dnro 1056-2016).
Kaupunki hakee 6Aika hankkeen avoin osallisuus kärkihankkeen vetovastuuta.	Uudenmaan liitto myönsi Avoin osallisuus ja asiakkuus-hankkeelle rahoituksen 24.9.2015. Hanke on käynnistynyt.
Käynnistetään selvitys ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin valtakunnalliseen sote-uudistukseen liittyvästä kiinteistörahastosta.	Sote -kiinteistöt on salkutettu ja määritetty käyvät arvot mahdollisia jatkotoimpiteitä varten
Lentokentän investointeja tuetaan ja lentoaseman ympäristöä Suomen kakkoskenttänä kehitetään matkustaja- ja rahtiliikenteen kasvattamiseksi.	Lentokentän ilme on uudistettu ja Finavia on saattanut loppuun terminaalin viihtyisyyttä ja palvelukykyä parantavat investoinnit. Kiitoteiden, rullausteiden ja lentoaseman ympäristön peruskorjaus on suoritettu Finavian toimesta. Kakkosterminalin toiminta on siirtynyt ykkösterminaalin Low Cost -osaan. Lentoyhteyksiä on edistetty yhdessä Finavian kanssa.
Maankäytön toimintamallin yhteensovittaminen kaupungin uuden toimintamallin kanssa ja mallin käyttöönotto. Määritellään ja vahvistetaan kaupunginhallituksen rooli ja tarkemmat tehtävät maankäytön ohjauksessa.	Valmistelu yhdistetty kaupunginhallituksen 24.8. käynnistämään kiinteistötoimialan toimintamallin uudistamiseen. Toimintamallin linjaratkaisu esitellään kaupunginhallitukselle maaliskuussa. Samassa yhteydessä asetetaan aikataulu uuden organisaatorakenteen mukaisen maankäytön toimintamallin valmistelusta.
Niiden Teknologikiinteistöt Oy:lle myytävien toimitilojen osalta, joihin kaupunki jää vuokralaiseksi, tulee riittävän ajoissa tehdä selvitystyö siitä, mikä on kaupungin tulevaisuuden toimitilatarve. Tilankäyttöä on tarkasteltava laajana kokonaisuutena ottaen huomioon kaupungin tilatarpeet yleensä. Tilojen käytön tehostaminen ja taloudellinen optimointi tulee olla selvitystyön tavoite. Kaikista tarpeettomiksi osoittautuvista toimitiloista on vuokrasopimuskausien päättyessä luovutava.	Toimistoverkon kehittäminen on pitkä prosessi, joka käynnistetään ensivaiheessa tehostamalla hieman tilankäyttöä ja seuraavassa vaiheessa toteuttamalla uudenlaisia työnteon tapoja paremmin tukeva ja tehokkaasti käytetty tilaratkaisu. Turun Teknologikiinteistöt Oy:lle myytyjen toimistokohteiden osalta kartoitettiin mahdollisuudet siirtää niissä olevia toimintoja soveltuvien osiin muihin kaupungin omistamiin kiinteistöihin. Tavoitteena oli omien tilojen tehokas hyödyntäminen ja tarpeettomista tiloista luopuminen. Vuoden 2015 lopussa luovuttiin toimitiloista osoitteessa Puutarhakatu 14. Seuraavaksi ryhdytään systemaattisesti suunnittelemaan pitkän aikavälin tilaratkaisua. Prosessi käynnistetään kaupungin toimistojen työympäristökonseptin luomisella sekä tarpeiden määrittelyllä ja etenee tämän jälkeen normaalin tilahankkeiden tarveselvitys- ja hankesuunnitteluprosessin mukaan.
Perustetaan kv-asioiden operointiyhtiö ulkomaan toimipisteiden toiminnan helpottamiseksi.	Yhtiö on perustettu ja rekisteröity venäjälle 08/2015. Turun Pietarin toimipisteen hallinnointi siirretään yhtiön vastuulle 2016 alusta lukien.

Tilinpäätös 2015

Kaupunginhallitus

Päivitetään toimistoverkkosuunnitelma huomioiden toimintanalyysien tulokset 2016.	Toimintanalyysien valmistuttua tullaan päivittämään toimistoverkkosuunnitelma vuonna 2016.
Selvitetään kiinteistöliikelaitoksen uudelleenorganisointimahdollisuus sekä arvioidaan liikelaitosmallin ja siihen liittyvän ohjausmallin, tasarakenteen ja sisäisten kustannusten kohdentamisperusteiden selkeyttäminen.	Valmistelu yhdistetty kaupunginhallituksen 24.8. käynnistämään kiinteistötoimialan toimintamallin uudistamiseen. Toimintamallin linjaratkaisu esitellään kaupunginhallitukselle maaliskuussa.
Selvitetään mahdollisuus toteuttaa nykyistä parempi Maaria-Jäkärä-Paattinen tie- ja kevyenliikenteen yhteys sekä Yli-Maarian koulun ja päiväkodin rakentamisen aloittamisen ajoitus.	Jäkärä – Yli-Maaria kevyenliikenteen yhteyden suunnittelussa on edetty toteutussuunnitelmavaiheeseen. Yhteys tullaan toteuttamaan valmiiksi ennen koulun rakentamista.
Toteutetaan Linnankadun ja Kauppiaskadun risteuksen liikennevalot investointeihin varattujen määrärahojen puitteissa 2015 aikana.	Kohde valmistunut loppukesällä 2015.
Tuotantoyhtiöille vuonna 2012 siirtyneen sopimuskannan mukaisen liikevaihdon kilpailuttamista voidaan siirtää kilpailuttamiskauden 2015-2018 sisällä ja tarvittaessa jatkaa kilpailuttamiskautta vuodelle 2019. Siirto-oikeus koskee sitä osaa liikevaihdosta, jota kaupunki ei ole kyennyt tai kykene tilaamaan vuosisopimuksen mukaisella tasolla suunnitelmien puuttumisesta, töiden jaksotuksesta, kiinteistöluovutuksista, investointien karsinnasta tai muusta tilaajasta johtuvasta syystä.	Toimintatapa huomioidaan vuosittain tilausten valmistelussa ja käydään läpi tuottajayhtiöiden kanssa järjestävissä hankintasopimusten suunnittelu- ja seurantakokouksissa. Siirretty osaksi jatkuvaa toimintamallia.
Työpaikkamatkalipputuesta luovutaan.	Työsuhdematkalippusta luovuttiin kh:n päätöksellä 1.1.2015 lukien.
Valmistellaan Koneteknologiakeskuksen siirtyminen AMK tytäryhtiöksi.	Koneteknologiakeskus Turku Oy:n osakekauppa Turun Ammattikorkeakoulu Oy:lle tuodaan Kaupunginhallituksen käsittelyyn syksyn 2015 aikana. Kaupunginhallitus päätti 17.12.2015 myydä n. 51 % yhtiön osakekannasta Turun Ammattikorkeakoulu Oy:lle, minkä seurauksena yhtiöstä tulee Ammattikorkeakoulun tytäryhtiö vuoden 2016 helmikuussa, kun osakekauppa saadaan päätökseen.
Selvitetään koneteknologiakeskuksen oppilaitosyhteistyö ja rahoitus.	Osakekaupan toteutuksen jälkeen päävastuu Koneteknologiakeskuksen oppilaitosyhteistyön järjestämisestä ja rahoituksesta on enemmistöomistajalla eli Turun Ammattikorkeakoululla, jonka tulee järjestää yhtiön toiminta ja talous kestäväälle tasolle. Koneteknologian, Ammattikorkeakoulun ja kaupungin toimialojen väliset sopimukset ja rahoitus tulee järjestellä uudelleen vuoden 2016 aikana, kun osakekauppa on tehty ja uusi pääomistaja ottaa vastuun yhtiön operatiivisesta toiminnasta ja rahoituksesta.
Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin kanssa käydään tarvittavat neuvottelut kaupungin maksusuuden kasvun pienentämiseksi ja tukipalveluiden yhteisestä järjestämisestä.	Kaupunginhallitus on päättänyt varasto- ja logistiikka-toimintojen siirtämisestä VSSHP:n hoidettavaksi 1.4.2016 lukien. Lisäksi sairaanhoidopiirin johtaja ja toimialajohtaja ovat asettaneet erilliset työryhmät selvittämään klinisten toimintojen yhdistämismahdollisuuksia sekä tukipalveluiden tehostamista. Selvitykset on tarkoitus saada valmiiksi 30.4.2016 mennessä ja mahdolliset toiminnalliset muutokset voimaan 1.1.2017. Myös psykiatrian hallinnollista yhdistämistä

Tilinpäätös 2015

Kaupunginhallitus

	sekä tilajärjestelyjä valmistellaan.
Vireillä olevat avustushakemukset tulee käsitellä avustustoimikunnassa avustuksiin kohdennettujen määrärahojen puitteissa.	Avustustoimikunta on käsitellyt vireillä olevat avustukset avustuksiin kohdennettujen määrärahojen puitteissa.
Arvioidaan UBC:n toiminnan jatko ja organisointi.	Kaupunginhallitus päätti, että UBC:n ympäristösihteeristön toimintaa jatketaan 2021 saakka. Toimintaa ei voida siirtää perustettuun Turku International -yhtiöön, koska hankkeita ei voida siirtää yhtiön hallinnoitavaksi.
Arvioidaan hostel-sopimusten jatko siten, että hosteltoimintaa ei harjoiteta tappiollisena.	Hostel-sopimus on uusittu siten, että toiminnan kannattavuus paranee merkittävästi. Sopimus voimassa määräaikaisena 31.12.2017 saakka. Kaupunki voi irtisanoa sopimuksen 1 kuukauden irtisanomisajalla, mikäli käyttöaste ei ole sopimuksen edellyttämällä tasolla. Sopimus purkautuu, mikäli hostel-toiminta sopimuskauden aikana siirtyy molemminpuolisella sopimuksella kolmannelle osapuolelle.
Päivitetään ja hyväksytään kohdekohtainen toimintasuunnitelma Kiinteistöliikelaitoksen uudistamisohjelmassa hyväksytyyn rakennuskannan kehitys- ja myyntipotentialiin liittyvän toimenpiteen osalta.	Turun kaupunginhallitus merkitsi tiedokseen 8.2.2016 § 55 kehityskiinteistöjen tilannekatsauksen, jonka osana on ollut listaus rakennuksista ja niiden kehitysluokista.

Talousarvion toteutuminen

KAUPUNGINHALLITUS	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksin	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014
Toimintatuotot	60 067 320	-4 365 412	55 701 908	53 546 774	-2 155 134	50 720 015
Valmistus omaan käyttöön	5 462 000	0	5 462 000	750 910	-4 711 090	155 911
Toimintakulut	-156 219 498	568 237	-155 651 261	-140 324 097	15 327 164	-103 075 550
TOIMINTAKATE	-90 690 178	-3 797 175	-94 487 354	-86 026 413	8 460 941	-52 199 624
Investointimenot	-7 062 000	0	-7 062 000	-5 139 042	1 922 958	-9 812 085
Rahoitusosuudet				12 772	12 772	198 200
Luovutustuotot				395 934	395 934	2 282 566
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-7 062 000	0	-7 062 000	-4 730 336	2 331 664	-7 331 319

KAUPUNGINHALLITUS, OMARAHOITUSOSUUDET	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksineen	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014
Toimintakulut	-41 682 828		-41 682 828	-41 529 590	153 238	-46 159 395
TOIMINTAKATE	-41 682 828		-41 682 828	-41 529 590	153 238	-46 159 395

Kaupunginhallituksen omarahoitusosuudet

	TP 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Netto, 1.000 €	46.159	41.683	41.530
Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos	12.832	13.053	12.900
Kiinteistöliikelaitos, omaisuuden ylläpito (Kh)	27.367	26.713	26.713
Maaseutuelinkeinotoiminnot	56	56	56
Matkailutoiminnot	3.834	-	-
Velkaneuvontatoiminnot	128	-	-

Tilinpäätös 2015

Kaupunginhallitus

Turun Seudun kehittämiskeskus, väestöosuus	1.773	1.616	1.616
UBC, hanketoiminnot	169	245	245

Strategiset tavoitteet (ml. toimielimet ylittävät strategiset poikkihallinnolliset tavoitteet)

Hyvinvointiin ja aktiivisuuteen liittyvät tavoitteet (kärkihankkeet)							
	Strateginen linjaus	Lähtötaso/ vuosi	TP 2013	TP 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Elinkeino- ja innovaatio-palvelut kootaan yhdeksi palvelukokonaisuudeksi ja yhdistetään yhteen toimi-tilaan (ICT-talo) Mittari: palvelusuoritteiden kehitys (vertailuvuosi 2014)	2.3.5				Uuden yhteistyömallin valmistelu käynnistetty	Päätökset tehty ja toteutus käynnistetty	
Digitaalisen palvelu-ohjauksen, sähköisen asiointin ja sähköisen työpöydän rakentaminen (=DriveTurku)	3.2.3				toteutus	Sähköinen työpöytä toteutettu ja sähköisen asiointin edellyttämät vaatimukset määritetty	
Selvitys:							

Kilpailukykyyn ja kestäväan kasvuun liittyvät tavoitteet							
	Strateginen linjaus	Lähtötaso/ vuosi	TP 2013	TP 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Toimintoanalyysin syventäminen, toimintoanalyysi suoritettu vuoden 2015 aikana	3.2.2				valmis		
Elinkeinoelämän kilpailuetua kasvatetaan vahvistamalla Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja	3.1.3				Tunnin juna - selvitys ja lentoliikenteen kehittäminen		
Tiedolla johtamisen pilotointi sivistystoimialalla	3.2.4				100 %	100 %	
Selvitys: Tunnin junaa koskevien Liikenneviraston selvitysten jatkosuosituksena tavoitellaan uuden nopean yhteyden rakentamista, haetaan TEN-T-rahoitusta ratayhteyden yleissuunnitelman laatimiselle ja toteutetaan ensimmäisenä vaiheena Espoon kaupunkirata. Turun lentoaseman peruskorjaus ja uudistaminen valmistui vuoden 2015 aikana. Turun lentoaseman matkustajamäärä on kasvu-uralla. Tiedolla johtamisen pilotointi liittyy valtakunnalliseen Kuntatieto-ohjelman pilottiin, joka valmistui viime syyskuun loppuun mennessä. Pilotti on ohjelman puolelta kuitattu valmistuneeksi ja kustannukset on korvattu suunnitellusti kaupungille (300 000 euroa).							

Tilinpäätös 2015

Kaupunginhallitus

Työvoiman käyttö

Henkilötyövuosien kehitys					
Htv	TOT 2013	TOT 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Kh yhteensä (Konsernihallinto ja palvelukeskukset)	646,7	609	590	571	
Konsernihallinto	212,5	211,6	206,5	191,8	
Velkaneuvonta	10,7	10,2	9,0	10,1	
Henkilöstöasioiden palvelukeskus	10,5	18,1	17,0	18,5	
Hankinta- ja logistiikkakeskus	92,6	85,5	85,4	83	
IT-palvelut	77,6	73,9	72,0	68,9	
Matkailun palvelukeskus	46,5	42,1	40,0	37,6	
Turun Seudun Kehittämiskeskus	24,3	25,4	23,0	21,7	
Työterveystalo	79,1	80,7	82,0	78,1	
Työllisyyspalvelukeskus			55	61,4	
Selvitys: Työllisyyspalvelukeskus on siirtynyt 1.1.2015 hyvinvointitoimialalta Kh:n alle					

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Riitta Liuksa

Lyhyt kuvaus toiminnasta
<p>Hyvinvointitoimialan visio</p> <p>Turun hyvinvointitoimiala on tuloksellisesti turkulaisten terveyttä, elämänhallintaa ja hyvinvointia tukeva, nopeasti palvelukysynnän muutoksiin vastaava, innovatiivinen organisaatio, jossa henkilöstön tietotaito käytetään asukkaiden hyväksi.</p> <p>Hyvinvointitoimialan arvot</p> <p>Hyvinvointitoimialan arvot noudattavat kaupungin yhteisiä arvoja. Arvojen pohjalta on luotu hyvinvointitoimialan toimintaa ohjaavat periaatteet:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Turkulaisten hyvinvointi on meille tärkeintä2) Olemme rohkeita ammattilaisia3) Kannamme vastuumme tulevaisuudesta4) Toimintamme perustuu oikeudenmukaisuuteen ja tasa-arvoisuuteen5) Toimimme kumppanuudessa turkulaisten hyväksi <p>Hyvinvointitoimialan toiminta</p> <p>Hyvinvointitoimiala tuottaa avohuollon- ja sijaishuollonsosiaalityön sekä sosiaalityön erityispalveluita, neuvola (äitiys, lasten ja ehkäisy), koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, muun ehkäisevän terveydenhuollon, sairauenhoidon sekä suun terveydenhuollon palveluita, somaattisen- ja psykiatrisen erikoissairaanhoidon palveluita, lastenneurologisen tutkimuksen ja hoidon, lääkinnällisen kuntoutuksen, psykososiaalisen kuntoutuksen, sekä vammais- ja kehitysvammahuollon palveluita, kotihoidon, ympärivuorokautisen hoidon sekä geriatrisen sairaalahoidon palveluita.</p>
Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta
<p>Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät</p> <p>Sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannusnousun hillitsemiseksi tehdyt toimenpiteet ovat monilta osin onnistuneet ja kustannusmuutos verrattuna aikaisempiin vuosiin on selvästi pienempi. Tarkemmat arviot eri palvelualueiden toimintaympäristön muutoksista ja kustannuspaineista on kuvattu alla.</p>
<p>Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat</p> <p>Vanhus- ja vammaispalvelujen palvelualueen talousarvion toteuma alitti budjetin nettomääräisesti 0,7M €:lla. Menopuolella talousarvio ylittyi 1,3 miljoonalla, vammaispalvelut ja kehitysvammahuolto ylitti talousarvionsa 4,6 miljoonalla eurolla ja vanhuspalvelut alittivat talousarvionsa 3,3 miljoonalla eurolla. Vammais- palveluissa suurimmat talousarviopoikkeamat olivat asiakaspalvelujen ostoissa ja henkilöstökuluihin kirjattavissa henkilökohtaisten avustajien menoissa. Molempien menoerien kohdalla voi todeta, että talousarviovaraukset ovat selvästi alle vuoden 2014 tilinpäätöksen. Palvelualueen tulot ylittyivät 2,0 miljoonalla eurolla. Palvelualue saavutti myös vähentävän henkilöstösuunnitelmansa tavoitteet; henkilöstön käyttö väheni noin 15 htv:tä, vaikka vanhuspalveluihin siirtyi vuoden puolella välissä 16 työntekijää terveyspalvelujen palvelualueelta Kaskenlinnan sairaalan siirrettyä yhden osastonsa vanhuspalveluihin. Pääsääntöisesti palvelualueen toiminnalliset tavoitteet saavutettiin. Palvelurakennemuutos eteni sekä vammais- että vanhuspalveluissa tavoitteen mukaisesti. Vanhuspalveluissa pitkäaikaishoidon painopiste siirtyi selkeästi koti- ja omaishoitoon laitoshoidon sijaan, kehitysvammahuollossa laitoshoidon korvattiin asumispalveluilla. Kotihoidon toimenpiteet auttoivat omalta osaltaan vähentämään sairaanhoitopiiriin siirtoviivepäiviä. RAI screenerin käyttöönotto asumispalveluissa ja kotihoidossa on edennyt suunnitelman mukaisesti ja asumispalveluissa tämän myötä on jo käytössä toteutuneen hoidon laadun seurantamittarit. Sas-järjestelmän käyttöönotto on mahdollistanut merkittävän tehostumisen tilapäishoidon toteuttamisessa, 10%:n paikka-</p>

määrän lisäyksillä on saavutettu sekä hoitopäivien että hoitajaksojen kaksinkertaistuminen, pitkäaikaishoidon sas-järjestelmä on tuonut sijoitustoimintaan läpinäkyvyyttä.

Strategiseksi tavoitteeksi on asetettu, että ikäihmisten toimintakykyä tuetaan ja kehitetään hoidon palvelurakennetta avopalvelupainotteisemmaksi. Tavoitearvoksi vuodelle 2015 on asetettu se, että kotona asuvien +75-vuotiaiden määrä kasvaa 90,1 %:iin. Tavoite saavutettiin, mutta samalla ylitettiin kotihoidon säännöllisten asiakkaiden peittävyystavoite.

Tavoitteeksi on myös asetettu, että ympärivuorokautiseen hoitoon siirtyvien keskimääräinen ikä on 84v 11kk. Tavoitetta ei saavutettu, koska ympärivuorokautisen hoidon tarpeessa on ollut tavanomaista nuorempia henkilöitä. Koska mittari ei kuvaa hoidon oikeaa kohdentumista, sen tilalle tullaan kehittämään paremmin hoidon tarvetta ja vanhusten toimintakykyä kuvaava RAI-mittari (RAI-toimintakykymittarin käyttöönotto on ollut mittava kehittämishanke vuoden 2015 aikana asumispalveluissa, käyttöönotto on edelleen käynnissä kotihoidossa).

Perhe- ja sosiaalipalvelujen palvelualueen talous- ja henkilöstötavoitteet toteutuivat ennustettua paremmin. Myös tulokertymä ylitti tavoitteen. Perheiden, lasten ja nuorten varhaisen tuen palveluja lisättiin ja yhteistyötä niiden toteuttamiseksi tehostettiin. Tavoitteisiin ei täysin päästy, mm. lapsiperheiden kotipalvelu (palveluseteli) käynnistyi suunniteltua hitaammin. Lastensuojelun rakennemuutos on vuosien hitaan etenemisen jälkeen saatu liikkeelle. Lastensuojelun avohuollon omaa toimintaa on tehostettu tavoitteellisella ostopalvelujen käytöllä. Huostaanottotarve on hieman vähentynyt ja huostassa olevien lasten kokonaismäärä on kääntynyt laskuun. Sijaishuollossa perhesijoitusten osuutta on vuodessa pystytty lisäämään liki 5 %-yksiköllä. Omien lastenkotien käyttöä on tehostettu. Näiden toimenpiteiden yhteisvaikutus näkyy sijaishuollon ostopalvelujen kustannusten liki 3 M€:n laskuna edelliseen vuoteen. Molemmat trendit vaikuttavat jatkossakin sijaishuollon kustannuksia alentavasti. Uudistuneen sosiaalihuoltolain vaikutukset palvelukysyntään jäivät odotettua vähäisemmiksi ja veloitteisiin on pystytty vastaamaan varsin hyvin. Lakisääteiset palvelutakuut on pystytty täyttämään lastensuojelutarpeen arvion vireille panoa (95 %) ja koulupsykologien vastaanotolle kiireellisesti pääsyä (68%) lukuun ottamatta. Toimeentulotukea haki aikaisempaa useampi kotitalous, mutta tästä huolimatta kustannukset alenivat hieman. Syksyllä voimakkaasti lisääntynyt maahanmuutto ei vielä mainittavasti näkynyt palvelukysynnässä.

Terveyspalveluiden palvelualueella menojen ylitykseen ovat olleet vaikuttamassa erityisesti seuraavat: suun terveydenhuollon suuri palvelutarve, mikä näkyy ostopalveluiden merkittävänä ylittymisenä; somaattisen ja psykiatrisen erikoissairaanhoidon ostopalveluiden tarve (vaativan laitoshoidon ostot), joilla on tavoitteellisesti osaltaan vähennetty sairaanhoitopiirin siirtoviiveitä mutta myös korvattu vaativan hoitoa tarvitsevien potilaiden riittävän hoidon tarvetta; sekä työvoimavuokrauksen tarve, jolla korvataan rekrytoinnin vaikeutta mm psykiatrisen osalta, mutta myös turvataan alueellisen hammaslääkäripäivystyksen järjestäminen.

Samanaikaisesti tuloennuste on ylittymässä pakolaisten erityiskorvauksiin tulleen kertaluonteisen tuloutuksen johdosta, mutta myös maksu- ja myyntituottojen ennakoitua paremman kertymän johdosta. Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutumassa varsin hyvin, mutta työvoimatavoitteiden puitteissa toimintatavoitteiden ylläpitäminen tulee olemaan aina vain vaikeampaa.

Strategisista tavoitteista terveysasemien kiireettömän lääkärivastaanoton jonotusajan lyhenemistavoitteeseen ei ole päästy kaikilla asemilla. Syynä ovat olleet muunmuassa ongelmat lääkärien saatavuudessa, poissaolot ja muu vaihtuvuus, myös jokunen irtisanoutuminen. Lakisääteinen hoitotakuu kuitenkin täyttyi. Päihde- ja mielenterveyspalveluissa ei ole onnistuttu vähentämään kokonaiskustannuksia strategian tavoitteiden mukaisesti; PPPR-palvelumuotoiluhankkeen mukaista toimintaa on tehty pienimuotoisesti, mutta uusia matalan kynnyksen ja varhaisvaiheen puuttumisen avauksia sekä myös paljon palveluita käyttäville kohdennettuja palveluavauksia tarvitaan välttämättä. Sairaalahoidon tehostamisessa on onnistuttu osittain; läpimenoaika on lyhentynyt mutta kotiuttamisprosentti sairaalahoidosta ei ole vielä tavoitteen mukainen. Strategisen painopisteen mukaisessa tavoitteessa lasten ja nuorten psykiatrisen erikoissairaanhoidon raskaimpien palveluiden tarpeen vähenemisestä ei ole onnistunut. Tämä heijastanee välimuotoisten ja poikkihallinnollisten palveluiden vajetta ja palveluverkon ja -valikoiman kohdentamisen ongelmia.

Syksyllä valtuuston (Kv 28.9.2015 § 158, Sosterla 20.10.2015 § 198) myöntämän lisätalousarvion jälkeen VSSHP:n Turulle varaaman maksuosuuden ja Turun oman talousarvion välillä oli 0,6 M€:n ero. Tilinpäätöksen mukainen toteutuma oli 190,977 M€, jolloin ylitys oli yhteensä 3,747 M€. Poliklinikkakäyntien määrä ylitti budjetoidun 2,3 %. Koska lääketieteen kehitys mahdollistaa yhä vaikeampien tapausten polikliinisen hoidon, avohoidon kustannukset nousivat volyymimuutosta enemmän eli 4,4 %. Vaikka hoitajaksojen määrä väheni -1,8 %, niidenkin kustannukset nousivat 0,8 %. Sairaanhoitopiiri ei ole onnistunut riittävästi

Tilinpäätös 2015

Hyvinvointitoimiala

hillitsemään kustannuskehitystään volyymimuutosta vastaavaksi.

Turun hyvinvointitoimiala onnistui vuonna 2015 vähentämään Turun yliopistollisessa keskussairaalassa jatkohoitoa odottavien siirtoviivepäiviä yli 4 000 päivällä eli 54 %:lla. Yli 3 päivää odottaneiden päivät vähenivät eniten, yli 60 %. Kun vuonna 2014 siirtoviiveestä maksettiin lähes 4,7 M€, oli vuoden 2015 siirtoviivelasku vain vähän yli 2 M€. Tulos saavutettiin tehostamalla koko Hyvinvointitoimialan yhteisponnistuksen iäkkäiden hoito- ja palveluketjua. Potilaille tämä näkyi siten, että turha odottaminen sairaalasängyssä lyheni ja esimerkiksi sairaalatasoinen kuntoutus tai intensiivinen apu kotiin järjestyi nopeasti. Sairaanhoidopiirissä toimenpiteet kohdistettiin jatkohoitoon lähettämisen syiden tarkentamiseen. Omassa sairaalahoitossa tehostettiin lähetteden käsittelyä, kehitettiin kuntouttavaa sairaalahoitoa ja laajennettiin kotisairaalan toimintaa. Kotihoito panosti kotiutuksen kehittämiseen monella tavalla. Alkuvuonna kehitettiin intensiivisen kotiutuksen malli ja loppuvuonna keskitetty puhelin ja palvelutarpeen arvio sairaaloista kotiutuville.

Koko sosiaali- ja terveystalouden nettomenot olivat yhteensä 583,1M€ ja summa alittaa budjetoidun noin 5,6M€. Toimintakatteen muutos vertailukelpoiseen tilinpäätöslukuun vuodelta 2014 on noin 0,9% ja euroina noin 5,3M€. Kustannusten kasvu on supistunut merkittävästi jos verrataan edeltävään kymmeneen vuoteen, jolloin keskimääräinen nettomuutos on ollut noin 3,8% p.a. ja euromääräinen muutos 18 – 40M€. Toimintakulut kasvoivat edellisestä vuodesta 1,8% mutta toimintatuottojen kasvu oli peräti 8,1%. Lisäksi henkilöstömäärää koskeva tavoite saavutettiin ja tulos oli noin 19,4 htv alle vertailuluvun (tavoite 4607 ja toteutuma 4587,6 htv).

Lauseke	Toimenpideselvitys
Selvitetään olisiko Myllykotiä mahdollisuus käyttää hyödyksi siirtoviivejonojen ehkäisemisessä.	Myllykodin paikkoja käytetään vanhusten asumispalveluihin talousarvion määrärahojen puitteissa.
Selvitetään vanhusten ruotsinkielisen kotihoito- ja palvelun toteutuksen mahdollisuus. Valmistellaan selvitys ja toimenpide-esitykset siirtoviivepäivien käytön vähentämiseksi 1/2015. Samassa yhteydessä tarkastetaan mittarin tavoitte.	Ruotsinkielistä kotihoitoa tuotetaan sekä ostopalveluna että omana toimintana. Ostopalvelujen osuuden kasvua selvitetään Selvitykset ja toimenpide-ehdotukset on hyväksytty Sosterla 31.3.2015 § 71, Kh 13.4.2015 § 161). Toimenpiteistä on raportoitu Kh:n päätöksen mukaisesti toiminnan ja talouden seurannan yhteydessä lautakunnalle kuukausittain. Siirtoviivepäivätavoite (< 400 pv/kk) saavutettiin taulukon mukaisesti. Vuodelle 2016 tavoite on < 100 pv/kk, joista < 30 pv/kk korotettuihin tapauksiin.
Valmistellaan terveyskeskus- ja hammashoidon palvelun tarjoamisen mahdollisuus ja kustannukset yhdessä tai useammassa toimipisteessä arkisin klo 20 asti, turkulaisten palvelun saatuuden parantamiseksi. Kiireettömissä tapauksissa asukkaalla tulee olla valinnanvapaus terveyskeskuksen suhteen.	Valmistelut kaikkien toimenpiteiden suhteen ovat hyvässä käynnissä.

Talousarvion toteutuminen

HYVINVOINTITOIMIALA	TA 2015	TA 2015	TA 2015	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma
Sosiaali- ja terveystalouden		muutokset	muutoksineen	2015		2014
Toimintatuotot	72 394 365	3 683 599	76 077 965	85 144 397	9 066 432	82 653 671
Valmistus omaan käyttöön				205 334	205 334	171 199
Toimintakulut	-656 634 393	-8 245 934	-664 880 327	-668 495 225	-3 614 898	-684 329 979
TOIMINTAKATE	-584 240 027	-4 562 335	-588 802 362	-583 145 494	5 656 868	-601 505 109
Investointimenot	-1 000 000	0	-1 000 000	-647 178	352 822	-718 235
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 000 000	0	-1 000 000	-647 178	352 822	-718 235

Tilinpäätös 2015

Hyvinvointitoimiala

Toimielimet ylittävät strategiset horisontaaliset tavoitteet

Strategiset horisontaaliset tavoitteet							
	Strateginen linjaus	Lähtötaso/ vuosi	TP 2013	TP 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Vähennetään lasten ylipainoisuutta ja liikalihavuutta Ylipainoisten osuus 8. ja 9. luokan oppilaista (THL, KYK)		Kaupunkitaso: 13,5 % / 2009	14,80 %		tavoitetta ei ole asetettu*		
Pitkäaikaistyöttömiä aktivoidaan		Kaupunkitaso: 3467 / 2013		3920 (7/2014)	tavoitetta ei ole asetettu*		
Nuorisotyöttömyyden vähentäminen		Kaupunkitaso: 226 / 7/2013		2509 (7/2014)	tavoitetta ei ole asetettu*		

Selvitys: Horisontaalisille kehittämisille ei asetettu tavoitteita vuonna 2015, joten toteumia ei voida raportoida.

Toimielimen strategiset tavoitteet

Painopiste 1: Vaikuttavien ja tehokkaiden hoito- ja palveluketjujen kehittäminen							
	Strateginen linjaus	Lähtötaso/ vuosi	TP 2013	TP 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Päihde- ja mielenterveyspalveluiden välittömien kokonaiskustannusten kasvun taittuminen	2.1.3.	40,6M€ / 2011	43,5M€	43,9 M€	44,8M€	46,2 M€	
Kiireettömän lääkärivastaanoton jonotus-aika lyhenee terveyskeskuksessa	2.1.2. ja 2.1.3.		5-6 viikkoa	keskim. 4 vkoa	max 4 viikkoa	keskimäärin 4 vkoa	
Jatkohoitojonojen lyheneminen sairaan-hoitopiiristä - jatkohoitojono Shp:stä, potilaita keskimäärin /vk - siirtoviivepäivien määrä /kk - korotetun maksun osuus siirtoviivepäivistä	2.1.3.		32 594 70%	30 616 66 %	<25 <400 <50 %	<25 284 55,1 %	
Oman sairaalahoidon tehostuminen - akuuttiosastojen hoitojakson mediaani ja keskiarvo - kuntouttamisosastojen kotiuttamisprosentti takaisin kotiin	2.1.3. ja 2.1.2		7 vrk 13 vrk 64 %	7vrk 11,4vrk ..	<6 vrk <10 vrk >75 %	Med. 6 KA 10,3 62,1 % *	

* Kotiuttamisprosentti suuntaa-antava, tilastoinnissa epätarkkuutta. -- Päihde- ja mielenterveyspalveluissa ei ole onnistuttu vielä vähentämään kokonaiskustannuksia; uusia matalan kynnyksen & varhaisvaiheen puuttumisen avauksia tarvitaan välttämättä. Terveysasemien jonotusaikojen vähentämisessä on onnistuttu toistaiseksi vain osittain. Sairaalahoidon tehostuminen on onnistunut osittain; läpimenoaika on lyhentynyt mutta kotiuttamis-% ei ole vielä tavoitteen mukainen.

Tilinpäätös 2015

Hyvinvointitoimiala

Painopiste 2: Lapset, nuoret ja lapsiperheet saavat tarvitsemaansa tukea riittävän aikaisin							
	Strateginen linjaus	Lähtötaso/ vuosi	TP 2013	TP 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Lastensuojelun asiakkaana olevien 0-17 vuotiaiden määrä laskee	2.1.2	2205	2942	2937	aleneva	2286*	
Psykiatrisen erikoissairaanhoidon raskaimpien palveluiden tarve ikäluokassa 13-18-v. vähenee	2.1.2		590 nuorta / vuosi	588 nuorta / vuosi	-0,1 %	607 nuorta / vuosi	

* Vuosi 2015 ei ole vertailukelpoinen aikaisempiin vuosiin, koska lastensuojelun asiakkuuden määritelmä muuttui 1.4.2015. (Aiemmin asiakkuus alkoi lastensuojelutarpeen selvityksestä, 1.4.2015 jälkeen lastensuojelutarpeen selvityksen tilalle tuli sosiaalihuoltolain mukainen lapsen palvelutarpeen arviointi, josta ei vielä synny lastensuojelun asiakkuutta). Toimintatilastojen perusteella voidaan arvioida, että lastensuojelun tarve ei ole lisääntynyt. Psyk. erikoissairaanhoidon raskaimpien palveluiden tarve on selvästi lisääntynyt, mikä heijastanee välimuotoisten ja poikkialueiden palveluiden vajetta tai palveluverkon ja -valikoiman kohdentamisen ongelmia.

Painopiste 3: Lastensuojelun palvelurakenne uudistetaan avohuoltoon ja perhehuoltoon painottavaksi							
	Strateginen linjaus	Lähtötaso/ vuosi	TP 2013	TP 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Lastensuojelun kokonaiskustannusten jakautuminen avohuollon ja sijoitusten kustannuksiin. Avohuollon osuus kasvaa	2.1.2	31033202 avohuolto 12,8 %, sijoitukset 87,2 % /2009	41338502€ avohuolto 13,3 %, sijoitukset 86,7 %	avohuolto 15,5 %, sijoitukset 84,5 %	avohuollon osuus nousee	..	
Perhehoidon osuus huostaan otettujen sijoituksista kasvaa	2.1.3	32,9 % /2008	40,1 %	40,5 %	+ 5 % -yksikköä	44,8 %	

Selvitys: Lasten sijoittaminen perheisiin on merkittävästi lisääntynyt vuoden 2015 aikana vaikkakaan ei aivan tavoitteeseen saakka. Sijaisperheitä on pystytty tarjoamaan myös nuorille, mitä on aiemmin pidetty erittäin vaikeana.

Painopiste 4: Tuetaan ikäihmisten toimintakykyä ja kehitetään hoidon palvelurakennetta avopalvelupainotteisemmaksi							
	Strateginen linjaus	Lähtötaso/ vuosi	TP 2013	TP 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Kotona asuvien +75-vuotiaiden määrä kasvaa	2.1.1 ja 2.1.2	88,9 % /2008	89,7 %	90,0 %	90,1 %	90,2 %	
Ympäri vuorokautiseen hoitoon siirtyvien keski-ikä myöhentyy	2.1.2	83 v /2008	84 v 8 kk	84 v 4 kk	84 v 11 kk	84v 4kk	
75 vuotta täyttäneiden säännöllisen kotihoidon piirissä olevien osuus laskee	2.1.1 ja 2.1.2	13,2 % /2008	13,9 %	14,0 %	13,2 %	14,60 %	
Omaishoidon tukea saavien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	2.1.2	2,8 % /2008	3,0 %	3,2 %	3,2 %	3,30 %	

Selvitys: Käytetty väestön ennakkotietoa v. 2015 Ympäri vuorokautiseen pitkäaikaishoitoon siirtyneiden keskimääräinen ikä on 84v 4 kk, joka on vastaavalla tasolla kuin v. 2014. Taso on varsin korkea. Kotihoidon peittävyys ei ole laskenut, mikä kertoo kotona asuvien ikääntyneiden palvelutarpeen kasvusta.

Tilinpäätös 2015

Hyvinvointitoimiala

Työvoiman käyttö

Henkilötyövuosien kehitys					
Htv	TOT 2013	TOT 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikenne- valo
Sosiaali- ja terveystalokunta	4 678,4	4 689,0	4 607	4 587,8	
Selvitys:					

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Timo Jalonen

Lyhyt kuvaus toiminnasta

Sivistystoimialan tavoitteena on järjestää korkeatasoisia ja laadukkaita kasvatus- ja opetuspalveluja, jotka johtavat aktiiviseksi yhteiskunnan jäseniksi. Henkilöstö on laadukkaan kasvatuksen lähtökohta, joten henkilöstön osaamiseen kohdennetaan resursseja.

Varhaiskasvatusta järjestetään kaupungin omissa päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimena varhaiskasvatustoimintana. Kaupungin ohjaamaa ja valvomaan yksityistä varhaiskasvatusta hankitaan pääsääntöisesti palvelusetelillä. Yksityiset palveluntuottajat tuottavat päiväkotihoidon, ryhmäperhepäivähoitoa, perhepäivähoitoa sekä leikkitoimintaa. Esiopetusta järjestetään päiväkodeissa ja kouluissa. Esiopetusta ostetaan myös yksityisiltä palveluntuottajilta.

Perusopetusta järjestetään perusopetuslain ja opetussuunnitelman mukaisesti oppivelvollisille. Turun kaupungissa on erikoisluokkatoimintaa mm. kielissä, matematiikassa, liikunnassa, musiikissa ja kuvataiteessa. Kaupungin koulujen lisäksi Turussa perusopetusta tarjoavat myös Turun normaalikoulu sekä Turun Steiner-koulu.

Lukiokoulutusta järjestetään lukiolain ja opetussuunnitelman mukaisesti. Lukiokoulutusta annetaan suomenkielisenä Turun kaupungin kuudessa päivälukiossa sekä Turun iltalukiossa, ruotsinkielisenä Katedralskolan i Åbossa ja englanninkielisenä Turun kansainvälisessä koulussa. Kaupungin lukioiden lisäksi Turussa lukiokoulutusta tarjoavat myös Turun normaalikoulun lukio sekä Turun Steiner-koulun lukio. Eri-tyinen koulutustehtävä Turun lukioilla on Kerttulin lukiossa (urheilu- ja ICT-linjat), Puolalanmäen lukiossa (musiikki), Turun klassillisessa lukiossa (ilmaisulinja) ja Turun Suomalaisen Yhteiskoulun lukiossa (meri- ja luonnontiedelinjat) sekä lisäksi Turun Normaalikoulussa (IB-linja).

Nuorten ammatillista koulutusta tarjotaan suomeksi ja ruotsiksi ammatillisen koulutuksen lain ja ammatillisten perustutkintojen perusteiden mukaisena tutkintoon johtavana koulutuksena Turun ammatti-instituutissa. Ammatillisten perustutkintojen lisäksi tarjotaan valmistavaa ja valmentavaa koulutusta.

Oppisopimuskoulutusta tarjotaan Turun oppisopimustoimistossa. Oppisopimuskoulutus toteutetaan henkilökohtaisen opetussuunnitelman perustalta, joka perustuu koulutuskohtaisiin opetussuunnitelmiin.

Ammatillista aikuiskoulutusta tarjotaan ammatillisen aikuiskoulutuslain mukaisena Turun ammatti-instituutissa näyttötutkintoperusteisesti sekä ammatillisesti täydentävää että ammatillisiin perustutkintoihin valmistava koulutusta. Koulutusta toteutetaan valtionosuusperusteisen lisäksi työvoimapolitiittisena, oppisopimuskoulutuksena sekä muuna maksullisena koulutuksena.

Turun työväenopistoissa tarjotaan vapaan sivistystyön lain mukaisesti opetusta Turun suomenkielisessä työväenopistossa sekä suomen että muilla kielillä ja Åbo svenska arbetarinstitutissa ruotsinkielellä.

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät

Sivistystoimialan toimintaympäristöön ovat vaikuttaneet asiakaskysynnän kasvu, joka on perustunut kaupungin väkiluvun kasvuun, joka puolestaan on painottunut lapsiin ja nuoriin. Samaan aikaan kuitenkin erityisesti peruspalvelujen ja ammatillisen koulutuksen valtionosuuden ja –avustusten määrä on pudonnut, joka vaikuttaa kielteisesti erityisesti rahoitus pohjaan. Taloudelliset seikat ovat pakottaneet vähentämään henkilöstöä samaan aikaan kun asiakasmäärät ovat kasvaneet. Sipilän hallitusohjelman julkisen talouden tasapainotustoimenpiteet eivät ehdi vaikuttamaan kuluvaan varainhoitovuoteen.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

Toiminnallisia ja taloudellisia poikkeamia on varsin vähän ja ne ovat osittain toisilleen vastakkaisia ja määrältään vähäisiä, joten sivistystoimiala kokonaisuudessaan asettaa sille asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Tilinpäätös 2015

Sivistystoimiala

Lauseke	Toimenpideselvitys
Aikuiskoulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen rakennemuutosten valmistelu.	Kaupunginjohtaja on nimennyt työryhmän, mutta työryhmä ei ole kokoontunut vuoden 2015 aikana.
Kohdennetaan talousarvion toimeenpanon yhteydessä valtuuston kesäkuussa raamiesitykseen lisäämä + 1 M€ opetuksen resursointiin.	Kohdennus tehty.
Sisältää koneteknologiakeskuksen käytön. Huomioidaan nykyistä laajempi käyttö opetus suunnitelmissa ja talousarvion toimeenpanossa. Huomioidaan oppilaitosten yhteisen oppimisympäristön hyödyt laajenevalle yhteistyölle ja teollisuudelle, sekä mahdollisuudet tehdä yhteisesti rahoitettuja laiteinvestointeja.	Asiassa ei ole edetty.

Talousarvion toteutuminen

SIVISTYSTOIMIALA Kasvatus- ja opetuslautakunta	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksineen	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014
Toimintatuotot	28 139 788	702 259	28 842 047	32 048 176	3 206 130	30 810 668
Valmistus omaan käyttöön				469	469	
Toimintakulut	-307 989 363	-1 216 497	-309 205 860	-311 877 595	-2 671 735	-309 953 147
TOIMINTAKATE	-279 849 575	-514 238	-280 363 813	-279 828 950	534 864	-279 142 480
Investointimenot	-1 475 000	0	-1 475 000	-1 318 184	156 816	-745 993
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 475 000	0	-1 475 000	-1 318 184	156 816	-745 993

Toimielimen strategiset tavoitteet

"Tulevaisuuden osaamispääoma turvataan järjestämällä jatkossakin korkeatasoista yleissivistävää ja ammatillista koulutusta" Hyvinvointi- ja aktiivisuusohjelma							
Mittariin sidottu tavoite	Strateginen linjaus	Lähtötaso/ vuosi	TP 2013	TP 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikenne- valo
Yhteisvalinnassa perus-asteen jälkeisiin opintoihin siirtyvien osuus (%)	2.2.7		89,5	99,4	97,0	98,5	
Kunnallisen ja hankitun palvelun osuudet (%) peruspäivähoidossa (päiväkoti- ja peruspäivähoidossa)	2.2.5		76/24	75/25	73/27	72/28	
Keskeyttämisprosentti toisen asteen nuorisokoulutuksessa - lukio - ammatillinen koulutus	2.2.7		2,0 8,8	2,0 8,85	2,0 8,0	1,5 8,5	
Varhaiskasvatuksen kokonaiskustannus suhteessa kaupungin 0-6 vuotiaiden määrään			6955		7000	7112	
Selvitys:							

Tilinpäätös 2015

Sivistystoimiala

Työvoiman käyttö

Henkilötyövuosien kehitys					
Htv	TOT 2013	TOT 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikenne- valo
Kasvatus- ja opetuslautakunta	3 726,4	3 724,6	3 688	3 668,1	
Toimialan yhteinen hallinto	77,9	71,6	70	132,1	
Varhaiskasvatus	1 406,6	1 400,2	1 375	1 340,7	
Perusopetus	1 266,9	1 284,6	1 275	1 243,8	
Lukiokoulutus	233,8	229,4	231	224,5	
Ammatillinen koulutus	411,3	409,9	407	394,3	
Aikuiskoulutus	125,9	126,7	126	125,3	
Ruotsinkielinen kasvatus ja opetus	204,0	202,2	204	207,4	
Selvitys: Toimialan yhteiseen hallintoon sisältyy 2015 alusta siirtyneen aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstö.					

KULTTUURILAUTAKUNTA LIIKUNTALAUTAKUNTA NUORISOLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Minna Sartes

Lyhyt kuvaus toiminnasta

Laissa ja asetuksissa, kaupungin strategiassa ja ohjelmissa, hallintosäännössä sekä vapaa-aikatoimialan johtosäännössä säädetyllä tavalla vapaa-aikatoimiala ja sen lautakunnat edistävät asukkaiden ja asiakkaiden hyvinvointia ja aktiivisuutta sekä kaupungin kilpailukykyä ja kestävää kehitystä.

Kulttuurilautakunnan tehtäväalueena on kirjastolaissa (904/98), museolaissa(729/92), kuntien kulttuuri-toiminnasta annetussa laissa (728/92), teatteri- ja orkesterilaissa(739/82) ja taiteen perusopetuksesta annetussa laissa(633/98) säädetyksi huolehtia kulttuuripalvelujen kehittämisestä ja järjestämisestä sekä edistää ja tukea kaupungissa harjoitettavaa kulttuuritoimintaa.

Toimialan, kulttuurilautakunnan alainen

- **kirjastopalvelut** huolehtii tieto- ja kulttuurisisältöjen tarjoamisesta sekä niihin liittyvistä hakuvälineistä ja opastuspalveluista, ylläpitää kirjastoja sekä tarjoaa edellytyksiä asukkaiden oman tiedon ja kulttuurin tuottamiseen ja kansalaistoimintaan. Kirjastopalvelut johtaa Vaski –kirjastojen yhteistä palvelujärjestelmää ja toimii Varsinais- Suomen maakuntakirjastona opetus- ja kulttuuriministeriön määräämällä tavalla.
- **museopalvelut** huolehtii kulttuuri- ja taideperinnön, luonnontieteellisen aineiston sekä niihin liittyvä tiedon keräämisestä, säilyttämisestä, välittämisestä ja tutkimuksesta. Museopalvelut toimii Varsinais-Suomen maakuntamuseona opetus- ja kulttuuriministeriön määräämällä tavalla.
- **Turun Kaupunginorkesteri (TFO)** tehtävänä on musiikkikulttuurin vaaliminen, edistäminen ja julkisten konserttien järjestäminen (sekä mahdollistaa ulkopuolisten järjestäjien erilaiset esitykset ja tapahtumat tilavuokrauksen keinoin).
- Yhtiöksi vuonna 2014 muuttuneen **Turun kaupunginteatteri Oy:n** tehtävänä on näyttämötaiteen tuottaminen, kehittäminen, edistäminen ja teatteriesitysten tuottaminen. Kulttuurilautakunta on solminut Turun kaupunginteatteri Oy:n kanssa toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen, jonka ensimmäinen kausi on 1.1.2014 – 31.12.2016. Sopimuksessa on määritelty yhtiön teatteripalveluiden tavoitteet ja kaupungin osoittaman avustuksen suuruus, jotka vahvistetaan vuosittain.

Liikuntalautakunnan tehtäväalueena on liikuntalaissa (1054/98) säädetyllä tavalla edistää kaupungissa harjoitettavaa liikuntatoimintaa

Toimialan, liikuntalautakunnan alainen

- Liikuntapalvelut luo edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja ja järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät.

Nuorisolautakunnan tehtäväalueena on nuorisolaissa (72/2006) säädetyllä tavalla huolehtia nuorisopalvelujen kehittämisestä ja järjestämisestä sekä edistää ja tukea kaupungissa harjoitettavaa nuorisotoimintaa. Lisäksi nuorisolautakunnan tehtäväalueena on toteuttaa lastensuojelulain (417/2007) 3 a §:ssä tarkoitettua tukea ja erityistä tukea sekä perusopetuslaissa (628/1998) ja perusopetuslain muuttamisesta annetussa laissa (1135/2003) tarkoitettua aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Toimialan, nuorisolautakunnan alainen

- Nuorisopalvelut -palvelualue tukee nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät

Toimintaympäristössä ei ole tapahtunut oleellisia muutoksia.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

Vapaa-aikatoimialan talous ja toiminta toteutui suunnitellusti. Toimintakatteen alitus koko toimialalla on 1.562.000 euroa.

- Omatoimikirjastojen käytön kasvu toteutui aukioloaikoja lisäämällä. Kirjaston verkkopalvelujen taso kohosi Finna-verkkokirjaston käyttöönotolla ja verkkopalvelut laajenivat, kun Salon kaupunki liittyi mukaan Vaski-kirjastoihin. Kirjastopalveluiden tulot jäivät 42.000 euroa vajaiksi. Pääosin syynä on myöhästymismaksukertymän jääminen arvioitua pienemmäksi. Menopuolelta syntyi säästöä noin 180.000 euroa lähinnä henkilöstökuluista ja palveluiden ostoista, koska kokoelmien uudistamista vähennettiin kiristyneen taloustilanteen vuoksi.
- Yhteistyössä eri tahojen kanssa toteutettu Tyttökuningas – Made in Turku näyttely herätti laajaa kiinnostusta. Museopalveluiden kävijätavoitteet ylittyivät: Lisäys oli 64 827 kävijää, ja kokonaisluvaksi muodostui 323 035 kävijää. Museopalveluiden talous toteutui budjetoidusti. Syntynyt toimintakatteen alitus (97.000 euroa) johtuu aikaisemmilta vuosilta syntyneistä säästöistä.
- Orkesterin 225-vuotis juhlavuosi tavoitti ennätysellisen laajan kuulijakunnan. Musiikkielämyksiä tuotettiin laajassa yhteistyössä eri kaupungin toimijoiden, oppilaitosten, harrastusryhmien, seurakuntien sekä vapaaehtoisten kanssa.
- Vapaa-aikatoimen hallinnon nettosäästö on 658.000 euroa. Toimielimen hallinnon osalta palveluja parantava kehittämistyö on käynnistynyt oletettua hitaammin. Työhön varattua määrärahaa ei ole käytetty.
- Liikuntapalveluiden nettosäästö on 184.000 euroa. Liikuntapalveluiden osalta tulovajetta lisäsi kylmä kesä, jonka vuoksi maauimaloiden tulot jäivät noin 100.000 euroa vajaiksi. Tiedossa olevan tulovajeen vuoksi hankintojen tekemistä rajoitettiin ja säästöä syntyi niukan talouden myötä menopuolelle 450.000 euroa. Säästöä syntyi henkilöstökulujen lisäksi palveluiden ostoista ja ainehankinnoista. Sähkökuluista yhdessä lämmityskulujen kanssa saatiin vielä lisäsäästöä noin 100.000 euroa, koska kuntoreiteillä siirryttiin led-valaistuksen käyttöön ja Kupittaa lämmitettävän tekonurmen automatiikkaa uusittiin.
- Nuorisopalveluissa Rock Academy toiminta laajeni pääkaupunkiseudulle ja sai paljon valtakunnallista huomiota Työllistämispalveluja sekä tieto- ja neuvontapalveluja kaupunkitasolla alle 30-vuotiaille nuorille tarjoava Turun Ohjaamo-hanke käynnistyi maaliskuussa 2015, johon siirtyi nuorten tieto- ja neuvontapalvelupiste. Nuorisopalveluiden tulojen toteutuma on 245.000 budjetoitua suurempi. Pääsymaksutulojen kasvu johtuu Seikkailupuiston sekä uusitun ja laajennetun liikennekaupungin lisääntyneistä kävijämääristä. Toimintakulujen säästö 246.000 euroa, koostuu lähinnä henkilöstökulujen säästöistä. Tähän on syynä rekrytointien viivästyminen ja henkilötyövuosien vähennys. Lisäksi hankintojen keskittämällä materiaalikulusta syntyi säästöä.
- Vapaa-aikatoimiala alitti annetun HTV-luvun (626), toteutuma on 602,1 htv:tä.

Tilinpäätös 2015

Vapaa-aikatoimiala

Lauseke	Toimenpideselvitys
Eviva määrärahoista kohdennetaan kaupungin-osaviikkojentoimintaan enintään 30.000 €	Turun kaupungin vapaa-aikatoimiala on suorittanut Kaupunginosaviikkojen tukiyhdistys ry:lle 30 000 euroa vuodelle 2015 toimintojen toteuttamiseksi em. organisaatioiden välillä laadittavan ja allekirjoitettavan sopimuksen mukaisesti. Sopimus sisältää yksityiskohtaisen toimintasuunnitelman aikatauluineen.
Kulttuurilautakunnan alaisten nettoyksiköiden, orkesterin ja museon budjetointimalli pidetään voimassa 2015, jonka jälkeen jatko arvioidaan uudelleen. Nettoyli jäämän siirtäminen seuraavan vuoden talousarvioon nettobudjetoitujen palvelualueiden osalta edellyttää, että koko toimialan talousarvio toteutuu talousarvion mukaisena (lautakunnan alainen toiminta). Mahdollinen nettoali jäämä tulee kattaa seuraavan talousarviovuoden ja seuraavien kahden suunnitteluvuoden aikana.	Vapaa-aikatoimialan kaikki palvelualueet päätyivät ylijäämäväliseen tulokseen v.2015. Museopalveluiden ylijäämä on 97.000 euroa ja orkesterin 13.000 euroa.

Talousarvion toteutuminen

Kulttuurilautakunta

VAPAA-AIKATOIMIALA Kulttuurilautakunta	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksineen	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014
Toimintatuotot	3 446 050	660 248	4 106 298	4 150 067	43 769	4 256 278
Toimintakulut	-36 420 223	-449 595	-36 869 818	-36 007 870	861 948	-36 482 230
TOIMINTAKATE	-32 974 173	210 653	-32 763 520	-31 857 803	905 717	-32 225 952
Investointimenot	-435 000	0	-435 000	-378 065	56 935	-440 378
Rahoitusosuudet				15 000	15 000	10 000
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-435 000	0	-435 000	-363 065	71 935	-430 378

Liikuntalautakunta

VAPAA-AIKATOIMIALA Liikuntalautakunta	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksineen	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014
Toimintatuotot	4 073 000	20 000	4 093 000	3 826 894	-266 106	3 998 945
Toimintakulut	-21 921 000	63 385	-21 857 615	-21 407 368	450 246	-21 837 927
TOIMINTAKATE	-17 847 999	83 385	-17 764 615	-17 580 474	184 140	-17 838 982
Investointimenot	-300 000	0	-300 000	-271 598	28 402	-115 655
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-300 000	0	-300 000	-271 598	28 402	-115 655

Nuorisolautakunta

VAPAA-AIKATOIMIALA Nuorisolautakunta	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksineen	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014
Toimintatuotot	1 807 769	-457 408	1 350 361	1 595 835	245 475	1 927 813
Toimintakulut	-11 727 032	2 200 679	-9 526 353	-9 300 036	226 317	-11 741 747
TOIMINTAKATE	-9 919 263	1 743 271	-8 175 992	-7 704 201	471 792	-9 813 934
Investointimenot	-85 000	0	-85 000	-81 050	3 950	-50 784
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-85 000	0	-85 000	-81 050	3 950	-50 784

Tilinpäätös 2015

Vapaa-aikatoimiala

Toimielimet ylittävät strategiset horisontaaliset tavoitteet

Turku luo hyvinvointia ja aktivoi.							
	Strateginen linjaus	Lähtötaso/ vuosi	TP 2013	TP 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Vähennetään ylipainoisuutta ja liikalihavuutta, erityisesti huomioiden lapset ja nuoret. Ylipainoisten osuus 8. ja 9. luokan oppilaista (THL, KTK)		Kaupunkitaso: 13,5 % /2009	14,80 %			Seuranta hyvinvoinnin ohjausryhmässä	
Pitkäaikaistyöttömiä aktivoidaan		Kaupunkitaso: 3467/ 7/2013		3920 (7/2014)		Seuranta hyvinvoinnin ohjausryhmässä	
Nuorisotyöttömyyden vähentäminen		Kaupunkitaso: 2226/ 7/2013		2509 (7/2014)		Seuranta hyvinvoinnin ohjausryhmässä	

Selvitys: - Tavoitearvoa vuodelle 2015 ei ole asetettu, joten tietoja ei voi raportoida.

Toimielimen strategiset tavoitteet

Kulttuurilautakunta

Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle. Kulttuuri tekee hyvää.							
	Strateginen linjaus	Lähtötaso/ vuosi	TP 2013	TP 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Kirjastoa viimeisen 12 kk:n aikana käyttäneet 18-70 v. (FCG)	2.3.1 ja 2.3.7	73 % /2012	Tietoa ei ole saatavissa	76 %	73 %	77 %	
Konsertissa viimeisen 12 kk:n aikana käyneet 18-70 v. (FCG)	2.3.1 ja 2.3.7	51 % /2012	Tietoa ei ole saatavissa	Tietoa ei ole saatavissa	51 %	Tietoa ei ole saatavissa	
Taidenäyttelyissä viimeisen 12 kk:n aikana käyneet 18-70 v. (FCG)	2.3.1 ja 2.3.7	45 % /2012	Tietoa ei ole saatavissa	Tietoa ei ole saatavissa	45 %	Tietoa ei ole saatavissa	
Museossa viimeisen 12 kk:n aikana käyneet 18-70 v. (FCG)	2.3.1 ja 2.3.7	49 % /2012	Tietoa ei ole saatavissa	64 %	49 %	66 %	
Asukkaiden tyytyväisyys kirjastopalveluihin, asteikko 1-5 (FCG)	2.3.1 ja 2.3.7	4,22	Tietoa ei ole saatavissa	4,29 %	4,3 %	4,38	
Asukkaiden tyytyväisyys museoihin, asteikko 1-5 (FCG)	2.3.1 ja 2.3.7	4,14	Tietoa ei ole saatavissa	4,16	4,1 %	4,26	
Asukkaiden tyytyväisyys kulttuuripalveluihin (teatteri, musiikki ja taide), asteikko 1-5 (FCG)	2.3.1 ja 2.3.7	4,15	Tietoa ei ole saatavissa	3,89	4,1 %	3,9	

Selvitys: - Heitto tavoitearvoon nähden on tutkimuksen virhemarginaalissa. Tyytyväisten osuus on säilynyt samana kuin aikaisemmalla mittauskerralla.

Tilinpäätös 2015

Vapaa-aikatoimiala

Liikuntalautakunta

Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle. Liikkuminen elämäntavaksi.							
	Strateginen linjaus	Lähtötaso/ vuosi	TP 2013	TP 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikenne- valo
Uimahallia viimeisen 12 kk:n aikana käyttäneet 18-70 v. (FCG)	2.3.1 ja 2.3.7	38 % /2012	Tietoa ei ole saatavissa	58 %	36 %	55 %	
Kuntosalilla viimeisen 12 kk:n aikana käyneet 18-70 v. (FCG)	2.3.1 ja 2.3.7	38 % /2012	Tietoa ei ole saatavissa	Tietoa ei ole saatavissa	38 %	Tietoa ei ole saatavissa	
Kuntalaisten (18-70 v.) tyytyväisyys liikuntaolosuhteisiin (kentät, uimahallit, liikuntasalit, uimarannat, maauimalat, kuntoradat ja ulkoilureitit), keskiarvo asteikko 1-5(FCG)	2.3.1 ja 2.3.7	3,93 /2012	Tietoa ei ole saatavissa	3,91	3,8	3,94	
Kuntalaisten (18-70 v.) tyytyväisyys liikuntapalveluista tiedottamiseen (FCG)	2.3.1 ja 2.3.7	3,70 /2012	Tietoa ei ole saatavissa	3,78	3,2	3,71	
Selvitys:							

Nuorisolautakunta

Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle. Lasten ja nuorten kasvu tasapainoiseen elämään.							
	Strateginen linjaus	Lähtötaso/ vuosi	TP 2013	TP 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikenne- valo
Sosiaalisen vahvistamisen, Ohjaamon ja etsivän nuorisotyön tavoittamat nuoret/vuosi	2.3.1 ja 2.3.7	-	1680 (ohjatut)	2119 (ohjatut)		1465	
Työpajojen (Fendari) onnistumisprosentti %	2.3.1 ja 2.3.7	-	81 %	77 %	75 %	81 %	
Selvitys: - Sosiaalisen nuorisotyön työmuoto on siirtynyt tekemällä oppimisyksikköön ja toiminnan muutos heijastuu ohjauksessa olleiden nuorten lukumäärään.							

Työvoiman käyttö

Henkilötyövuosien kehitys					
Htv	TOT 2013	TOT 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikenne- valo
Kulttuurilautakunta	572,9	412,3	423	401,3	
Liikuntalautakunta	103,4	96,8	95	94,7	
Nuorisolautakunta	154,4	155,2	150	106,1	
Selvitys:					

KAUPUNKISUUNNITTELU- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA RAKENNUSLAUTAKUNTA TURUN KAUPUNKISEUDUN JOUKKOLIKENNELAUTAKUNTA LOUNAIS-SUOMEN JÄTEHUOLTOLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Markku Toivonen

Lyhyt kuvaus toiminnasta

Ympäristötoimiala tuottaa hyvinvointia ja aktiivisuutta sekä kilpailukykyä ja kestävää kasvua edistävää ympäristöä suunnittelemalla, luvittamalla ja valvomalla.

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunnan tehtäväalueena on viihtyisän, toimivan, terveellisen ja turvallisen elinympäristön edistämiseksi ja säilymiseksi järjestää rakennetun ja luonnonmukaisen ympäristön suunnittelu ja ympäristönsuojelu sekä ympäristöterveydenhuolto kestävä kehityksen edellyttämällä tavalla.

Lautakunnan tulee huolehtia kaupungin rakenteellisesta ja kaupunkikuvallisesta kehittämisestä tuottamalla hyvää yhdyskuntarakennetta sekä kaavoitettua maata eri toimintojen tarpeisiin sekä huolehtia liikennejärjestelmän kehittämisestä ja kaupungin ympäristönsuojelua koskevien asiakirjojen valmistelusta ja niiden toteutumisen seurannasta.

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta toimii monien eri lakien tarkoittamana viranomaisena (kuten mm. maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana kaavoitusviranomaisena, maa-aineslain tarkoittamana lupa- ja valvontaviranomaisena, ympäristönsuojelulain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena, terveydensuojelulain tarkoittamana terveydensuojeluviranomaisena, lääkelaisa tarkoittamana kunnan viranomaisena sekä elintarvikelain, tupakkalain, eläinlääkintähuoltolain sekä kuluttajaturvallisuuslain tarkoittamana valvontaviranomaisena).

Rakennuslautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana rakennusvalvontaviranomaisena ja huolehtii rakentamisen ohjauksen, neuvonnan ja valvonnan järjestämisestä Turun kaupungin alueella sekä toimii kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 15 §:n mukaisena kunnan valvontaviranomaisena.

Rakennusvalvonta edistää vetovoimaisen, virikkeellisen ja turvallisen rakennetun ympäristön kehittymistä Turussa asuville ja toimiville neuvomalla, ohjaamalla, lupia myöntämällä ja valvomalla yhteistyötä ja kestävä kehitystä edistäen. Rakennusvalvonta toimii asiakaslähtöisesti siten, että Turun asukkaiden ja yritysten on mahdollista rakentaa laadukkaita ja kestäviä rakennuksia sekä viihtyisää, vetovoimaista ja kestävä kehityksen mukaista asuin ja elinympäristöä. (RO)

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta toimii joukkoliikennelain tarkoittamana seudullisena joukkoliikenneviranomaisena ohjaten ja valvoen koko joukkoliikenteen suunnittelua ja toteutusta siten, että joukkoliikenteen palvelutaso on liikennetarpeen mukainen ja että palvelu toteutuu asianmukaisesti yhteistoimintasopimuksen mukaisten kuntien muodostamalla alueella.

Turun seudun joukkoliikennetoimisto suunnittelee joukkoliikenteen reitit ja aikataulut kuntien palvelutasotavoitteiden mukaisesti sekä huolehtii mm. markkinoinnista, lipunmyynnistä, tarkastustoiminnasta, liikenteen kilpailuttamisesta, laskutuksesta ja joukkoliikenteen kuntakohtaisesta kirjanpidosta.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta toimii kuntalain mukaisesti osana Turun kaupungin organisaatiota jätelain mukaisena seudullisena jätehuoltoviranomaisena 14 kunnan alueella.

Tilinpäätös 2015

Ympäristötoimiala

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät

Turun Seudun Jätehuolto Oy:n ja Rouskis Oy:n omistajakunnat päättivät muodostaa uuden jätehuoltoyhtiön. Kuntien jätehuoltoviranomaiseksi kaupunginvaltuusto päätti 15.6.2015 perustaa Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

Yleiskaavoitusohjelman toteutuminen on hitaampaa kuin ohjelmoitaessa on arvioitu johtuen Naturavaikutusten arvioinneista (Hirvensalo) ja Natura-alueiden ennallistamissuunnitelmien valmistumisen viivästyisestä (Lentokenttä, yhteinen ennallistamista koskeva suunnittelutyö Finavianin kanssa). Prosessi on edennyt suunniteltua hitaammin käsittelyjen hitauden ja palautusten vuoksi odotettaessa mm. maakunta-kaavaluonnoksen valmistumista.

Asemakaavoitusohjelma on edennyt kohtuullisen hyvin. Usean toimialan (kh, kito, yto) yhteistyötä vaativat strategisten hankkeiden kehittämissuunnitelmien valmistelut eivät ole käynnistyneet vielä. Pääskyyvooren ja Skanssin itäosan asemakaavoitus viivästyy aikataulusta järjestettävien tontinluovutuskilpailujen johdosta, joita ei aikatauluja laadittaessa vielä ollut huomioitu.

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunnan tilinpäätöksessä käyttötalouden toimintamenot alittuivat 654.000 euroa, toimintatulot alittuivat 62.000 euroa ja toimintakate parani suunnitellusta 592.000 euroa. Henkilöstökulut alittuivat 588.000 euroa, joka johtuu täyttämättömistä vakansseista, osa-aikaisuuksista ja talkoovapaista.

Rakennusvalvontaviranomaisen päätöksistä on tehty valituksia 1,3 %, mikä vastaa viime vuosien keskiarvoa. Valituksista on menestynyt valitusviranomaisen käsittelyssä 5,0 %, mikä on hieman vähemmän kuin viime vuosina keskimäärin.

TKS joukkoliikennelautakunnalla ja rakennuslautakunnalla ei ole suurempia poikkeamia talousarviossaan.

Uuden Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan tehtäviin siirtyi Salosta lisää yksi jätehuoltoasiamies 1.9.2015 lukien, mikä lisää menoja ja tuloja n. 19.000 €

Lauseke	Toimenpideselvitys
<p>Ympäristötoimialan tulee valmistella vuoden 2015 aikana omalta osaltaan tarvittavat maankäyttöön ja rakentamiseen liittyvät toimenpiteet, jotta Kiinteistötoimiala voi toteuttaa kannattavasti "Kurjenlinnan, Pernon koulun ja Kaupungin pesulan" -kiinteistöjen myynnit.</p> <p>- Tiivistyillä kaupunkialueilla korostetaan rakennetun kaupunkiympäristön laatua huomioiden kuitenkin, että lupaehdoilla tai määräyksillä ei koroteta rakentamisen kustannuksia.</p>	<ul style="list-style-type: none">- Kurjenlinnan asemakaavasta valmistuu luonnos lautakuntakäsittelyyn syksyn aikana. Pernon koulu on ohjelmoitu valmistuvan lautakunnan hyväksyttäväksi vuoden loppuun mennessä. Aikataulusta ollaan myöhässä. Ongelmana on, mihin käyttöön tontti osoitetaan. Kaupungin pesulaa ei ole resursoitu tämän vuoden kaavoitusohjelmaan.- Jatkuvasti huomioitavaa toimintaa sekä luvituksissa ja valvonnassa että kaupunkisuunnittelussa.

Tilinpäätös 2015

Ympäristötoimiala

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta

YMPÄRISTÖTOIMIALA	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksineen	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014
Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta						
Toimintatuotot	4 756 080		4 756 080	4 694 075	-62 004	4 962 776
Toimintakulut	-11 906 783	648 633	-11 258 150	-10 603 827	654 323	-11 431 559
TOIMINTAKATE	-7 150 703	648 633	-6 502 070	-5 909 751	592 319	-6 468 783
Investointimenot	-100 000	0	-100 000		100 000	
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-100 000	0	-100 000	0	100 000	

Rakennuslautakunta

YMPÄRISTÖTOIMIALA	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksineen	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014
Rakennuslautakunta						
Toimintakulut	-109 000	9 000	-100 000	-104 021	-4 021	-103 314
TOIMINTAKATE	-109 000	9 000	-100 000	-104 021	-4 021	-103 314

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

YMPÄRISTÖTOIMIALA	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksineen	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta						
Toimintatuotot	34 910 900	-276 499	34 634 401	32 786 304	-1 848 097	26 795 457
Toimintakulut	-52 084 402	92 386	-51 992 016	-49 536 049	2 455 967	-44 268 395
TOIMINTAKATE	-17 173 502	-184 113	-17 357 615	-16 749 745	607 870	-17 472 937
Investointimenot	-1 500 000	0	-1 500 000	-624 833	875 168	-857 562
Rahoitusosuudet	855 500	0	855 500		-855 500	324 118
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-644 500	0	-644 500	-624 833	19 668	-533 444

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

YMPÄRISTÖTOIMIALA	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksineen	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta						
Toimintatuotot	156 000		156 000	175 090	19 090	172 059
Toimintakulut	-156 000		-156 000	-175 090	-19 090	-172 059
TOIMINTAKATE	0		0	0	0	0

Toimielimen strategiset tavoitteet

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta

Yleiskaavoitusohjelman toteutuminen							
	Strateginen linjaus	Lähtötaso/ vuosi	TP 2013	TP 2014	Tavoite TA 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Turun yleiskaava 2029	3.3.1, 3.3.2, 3.3.4 ja 3.3.7		Tavoitteet hyväksytyt kh:ssa 30.09.2013	Kehityskuva- vaihtoehdot valmiit, vaihto- ehtojen vaikutusarvioinnit käynnissä	Linjaratkaisu kh 3/2015 Luonnos kh 12/2015	Linjaratkaisu kehityskuvista 11/2015 > luonnoksen valmistelu	
Satava-Kaksikerran osayleiskaava	3.3.5		Kh:n käynnistyspäätös 4.3.2013	Mitoitus- tarkastelu, luonnoksen valmistelu	Ehdotus kv 12/2015	Uuden valmistelun jälkeen tavoitteet ja mitoitus kh:lle	
Lentokentän ympäristön osayleiskaava (LogiCity)	3.1.3 ja 3.3.1	Luonnos hyväksytty kh:ssa	Natura- selvitykset	Natura- selvitykset	Ehdotuksen valmistelu	Naturaselvitys valmis. Ennallistamistoimenpiteistä sovittu ELY:n kanssa	
Hirvensalon osayleiskaavan tarkistus	3.3.5	Luonnos hyväksytty kh:ssa	Selvitys silta- ja tunneliyhteyksistä	Ehdotuksen valmistelu, Natura- vaikutusten arviointi	Ehdotus kv 10/2015	Luonnos hyväksytty ja nähtäville 12/2015	
Maaria - Ilmarisen osayleiskaava	3.3.5	Luonnos hyväksytty kh:ssa	Natura- selvitykset	Luonnoksen valmistelu	Ehdotuksen valmistelu	Uuden luonnoksen valmistelu RM35-pohjalta	
Asemakaavoitusohjelman toteutuminen	3.3				Toteutuu 100 %	36 % toteutunut, 47 % tot. osin	

Selvitys: **Turun yleiskaava 2029:** Kaupunginhallituksen päätös yleiskaava 2029 kehityskuvista (linjaratkaisu) siirtyi 8 kuukaudella. Luonnoksen valmistelu aloitettu.

Satava-Kaksikerran osayleiskaava: Kaupunginhallitus palautti 9.3.2015 osayleiskaavan tavoitteet valmisteltavaksi siten, että ne tuodaan uudelleen käsiteltäväksi samassa yhteydessä kun maakuntahallitukselle annetaan lausunto maakuntakaavaehdotuksesta.

Kaupunginhallitus antoi 2.11.2015 lausunnon maakuntakaavaluonnoksesta. Osayleiskaavan tavoitteet tuotiin uudestaan kaupunginhallituksen käsittelyyn 17.12.2015. Tavoitteet palautettiin uudelleen valmisteltavaksi alkuvuodesta 2016.

Lentokentän ympäristön osayleiskaava (LogiCity): Selvitys Pomponrahkan ennallistamistoimenpiteistä valmistui loppuvuodesta 2015. ELY-keskuksen ja Finavian kanssa on sovittu ennallistamistoimenpiteiden toteuttamisesta. Ehdotuksen valmistelu jatkuu vuonna 2016.

Hirvensalon osayleiskaavan tarkistus: Kaupunkiseudun rakennemallin pohjalta on valmisteltu uusi kaavaluonnos, joka hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 17.12.2015. Kaavaluonnos asetettiin nähtäville ja siitä pyydettiin tarvittavat lausunnot. Vuonna selvitetiin myös maankäytön vaikutukset Rauvolanlahden Natura-alueeseen.

Maaria-Ilmarisen osayleiskaava: Kaupunkiseudun rakennemallin pohjalta on valmisteltu uutta kaavaluonnosta yhdessä Liedon kunnan kanssa. Rinnan osayleiskaavan valmistelun kanssa laaditaan alueen ulkoilureittisuunnitelma.

Asemakaavoitusohjelman toteutuminen: Strategisen sopimuksen asemakaavoitusohjelma sisältää yhteensä 86 asemakaavahanketta, joille oli asetettu tavoite vuodelle 2015.

- 31 asemakaavan (36 %) valmistelu on edennyt tavoitteen mukaisesti.

- 40 asemakaavan (47 %) valmistelu on edennyt, mutta vuodelle 2015 asetettua tavoitetta ei ole saavutettu, mm. alueiden toteuttamisen edistämiseksi on järjestetty tontinluovutuskilpailuja, maankäyttösopimusneuvottelut eivät ole edistyneet suunnitelmien mukaisesti, yksityisen maalle laadittavat kaavat on käynnistetty vasta uuden 1.5.2015 voimaan tulleen kaavoitustaksan jälkeen, yhteistyö/ kumppanuussopimusten ja kaavan laatimissopimusten valmistelu sekä selvitykset ovat vienneet suunniteltua enemmän aikaa.

- 15 asemakaavan (17 %) osalta tavoite ei toteudu, syinä mm. resurssipula, käynnistettäväksi aiottua kaavahanketta ei ole ollut tarvetta käynnistää, kaavoitusaloite uupuu, neuvotteluratkaisua ei ole syntynyt tai kaavoitus keskeytetty aloitteen perumisen vuoksi.

Liite: asemakaavoitusohjelman toteutuminen

Tilinpäätös 2015

Ympäristötoimiala

Rakennuslautakunta

Ripeä, tasapuolinen ja oikeudenmukainen päätöksenteko							
	Strateginen linjaus	Lähtötaso/v uosi	TP 2013	TP 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Lupapäätösten keskimääräinen käsittelyaika (vrk) (90 % päätöksistä)	3.2; 3.2.2		30	28	30	28	
Rakennusviranomaisen päätöksistä tehdyt valitukset (%), joista menestyneitä valitusviranomaisten käsittelyssä (%)	3.2; 3.2.2		0,9 7,1	1,8 6,5	0,0 0,0	1,3 5,0	

Selvitys: Rakennusvalvontaviranomaisen päätöksistä on tehty valituksia saman verran kuin keskimäärin viime vuosina. Valitukset ovat menestyneet valitusviranomaisten käsittelyssä keskimääräistä harvemmin.

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Tehokas ja houkutteleva joukkoliikenne							
	Strateginen linjaus	Lähtötaso/v uosi	TP 2013	TP 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Joukkoliikenteen netto-ohjeluku	3.3.7		-17,6 milj. €	-17,473 milj. €	-17,358 milj. €	-17,399 milj. €	
Lipputulot, Turku	3.3.7		20,2 milj. €	21,3 milj. €	22,7 milj. €	21,6 milj. €	

Selvitys: Vaikka matkamäärä Turussa kasvoi 1 % eli 200.000 matkaa, emme saavuttaneet erittäin korkeaksi asetettua matkamäärä /tulotavoitetta. Lisäksi kaupungin työsuhdematkalipun poistaminen vähensi joukkoliikenteen käyttöä arviolta 200.000 matkaa.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta

Saostus- ja umpikaivolietteiden jätehuollon järjestäminen							
	Strateginen linjaus	Lähtötaso/v uosi	TP 2013	TP 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Saostus- ja umpikaivolietteiden jätehuollon järjestäminen	3.3.6			%			

Selvitys: Lietehuollon käytännön järjestäminen kuuluu Lounais-Suomen jätehuolto Oy:n tehtäviin. Yhtiö neuvottelee vastaanottopaikoista kuntien jätevedenpuhdistamoiden kanssa. Kun sopimukset saadaan aikaan, jätehuoltolautakunta asettaa sako- ja umpikaivolietteen vastaanotolle kunnallisen jätetaksan.

Tilinpäätös 2015

Ympäristötoimiala

Työvoiman käyttö

Henkilötyövuosien kehitys					
Htv	TOT 2013	TOT 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Ympäristötoimiala yhteensä – kaikki lautakunnat	172,2	172,5	175,0	163,7	
Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta - rakennuslautakunta - kaupunkiseudun jätehuoltolautakunta	146,3	145,5	175,0	138,8	
Rakennuslautakunta	-	-	-		
Kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta	25,9 7 hlön palkka jaetaan seudullisesti (Turku 65 %)	27	27,01 10 hlön palkka jaetaan seudullisesti (Turku 65 %)	24,9	
Kaupunkiseudun jätehuoltolautakunta	Laskutetaan TSJ:ltä 2,5 htv	Laskutettu TSJ:ltä 2,5 htv	Salon seudun liityttyä yhteiseen jätehuolto- organisaatio- n, laskutus muuttuu	Laskutettu LSJ:ltä 2,5 htv	
Selvitys:					

Tilinpäätös 2015

Kiinteistötoimiala

KIINTEISTÖLIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Jouko Turto

Lyhyt kuvaus toiminnasta
<p>Kiinteistöliikelaitos vastaa kaupungin kiinteän ja rakennetun omaisuuden hallinnasta ja kehittämisestä sekä tarjoaa toimintaympäristöjä ja toimitiloja.</p> <p>Kiinteistöliikelaitos vastaa myös yleisten alueiden ylläpidosta ja rakennuttamisesta, kaupungin omistamien rakennusten ylläpidosta ja rakennuttamisesta sekä kiinteistöjen käyttöön liittyvistä palveluista, kiinteistönpidosta, kiinteistöomaisuuden hankkimisesta, vuokraamisesta, myymisestä ja kehittämisestä.</p>
Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta
<p>Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät</p> <p>Muutoksia toimintaympäristössä aiheuttavat mm. asuntotuotannon hiipuminen, haastava taloudellinen tilanne, lainsäädännön muutokset ja harmaan talouden torjunta. Lisäksi tutkitaan mm. erilaisia välillisen omistamisen muotoja mahdollisesti tulevaisuudessa käyttöön otettavaksi ja uusien urakkamuotojen käyttöönottoa rakentamisessa. Loppuvuodesta positiivisuus on lisääntynyt.</p>
<p>Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat</p> <p>Kiinteistöliikelaitos saavutti toiminnalliset tavoitteensa suunnitelmien mukaisesti. Investointimenot toteutuivat kokonaisuutena 10,0 milj. euroa alle talousarvion.</p>

Lauseke	Toimenpideselvitys
Kiinteistötoimialan tulee yhdessä Ympäristötoimialan kanssa valmistella ylläpitokustannusten vähentämiseksi ja myyntituottojen kasvattamiseksi ”Kurjenlinnan, Pernon koulun ja Kaupungin pesulan” –kiinteistöjen jalostaminen vuoden 2015 aikana tarvittaessa kumppanuushankkeina.	Kohteiden myynnin mahdollistava kaavoitustyö on käynnissä Kurjenlinnan ja Pernon koulun osalta. Kaupungin pesulan osalta myyntiedellytykset täytyy selvittää uudelleen Hyvinvointitoimialan siirrettyä hoitotarvikelijakelun sinne vuoden 2015 alussa.
Kupittaaan jalkapallostadionin sisäisissä vuokrisa perittävää nurmikentän muutostöiden takaisinmaksuaikaa pidennetään 20 vuoteen.	Toteutettu lausekkeen mukaisesti.
Toimialalla kartoitetaan kaikki rakennuskustannuksia nostavat ohjeet ja mitoitus ja arvioidaan mahdollisuudet luopua niistä ja infrarakentamisen kustannusten pienentämiseksi.	Selvitys tehty ja hyväksytty jk:ssa, käsitelty kh:n ilta-koulussa.

Tilinpäätös 2015

Kiinteistötoimiala

Talousarvion toteutuminen

KIINTEISTÖTOIMIALA Kiinteistöliikelaitoksen johtokunta	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksineen	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014
Toimintatuotot	201 771 896	-1 315 000	200 456 896	206 053 847	5 596 951	201 195 738
Valmistus omaan käyttöön	1 000 000		1 000 000	2 201 275	1 201 275	2 662 848
Toimintakulut	-114 560 363	992 981	-113 567 382	-111 744 528	1 822 854	-110 870 461
TOIMINTAKATE	88 211 533	-322 019	87 889 514	96 510 594	8 621 080	92 988 126
Investointimenot	-52 625 000	39 500	-52 585 500	-45 410 404	7 175 096	-53 957 436
Rahoitusosuudet	686 098	0	686 098	1 458 237	772 139	2 971 612
Luovutustuotot	40 000 000	127 900 000	167 900 000	157 134 974	-10 765 026	45 405 095
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-11 938 902	127 939 500	116 000 598	113 182 807	-2 817 791	-5 580 729

Toimielimen strategiset tavoitteet (ml. toimielimen ylittävät strategiset horisontaaliset tavoitteet)

Taloudelliset tavoitteet							
1 000 eur	Strateginen linjaus	Lähtötaso/ vuosi	TP 2013	TP 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Korvaus peruspääomasta			20 042	22 042	21 278	21 278	
Liikelylijäämä/-alijäämä + poistot			90 121	92 988	89 200	96 511	
Selvitys:							

	Strateginen linjaus	Lähtötaso/ vuosi	TP 2013	TP 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Infrastruktuurin rakentamisen ja hoidon laatumitoitus	3.3.4				Mitoitusperiaatteiden laadinta ja käyttöönotto	Selvitys tehty ja hyväksytty jk:ssa, odottaa kh-käsittelyä.	
Rakennusten korjausvelka / uudishinta (%) (Alle hyväksyttävän kuntosuorituksen (75%) olevien rakennusten korjausvelka suhteutettuna koko rakennuskannan uudishintaan)			12,8	13,2	13,12	14,5	
Maankäytön uuden toimintamallin jalkauttaminen	3.3.3				Maankäytön toimintamallin yhteensovittaminen kaupungin uuden toimintamallin kanssa ja käyttöönotto	Uusien maankäytön hankkeiden osalta käytössä.	
Selvitys: 1) Hyto-portfoliojärjestely ei ollut tiedossa korjausvelan tavoitetta määrittäessä. 2) Varsinaista päätöstä maankäytön uudesta toimintamallista ei ole vielä tehty.							

Tilinpäätös 2015

Kiinteistötoimiala

Työvoiman käyttö

Henkilötyövuosien kehitys					
Htv	TOT2013	TOT2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Kiinteistöliikelaitos	230,4	217,3	212,0	207,4	
Selvitys:					

Tilinpäätös 2015

Vesiliikelaitos

VESILIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: liikelaitosjohtaja Irina Nordman

Lyhyt kuvaus toiminnasta
<p>Vesiliikelaitos tarjoaa laadukkaita vesihuoltopalveluja kaupunginvaltuuston vahvistamalla toiminta-alueella. Vesihuoltopalvelut kattavat huleveden viemäroinnin. Vesiliikelaitos ostaa talousvettä ja jäteveden puhdistuspalvelua seudullisilta yhtiöiltä. Vesiliikelaitos vastaa asiakassuhteista sekä verkostojen ylläpidosta ja laajentamisesta uusille kaava-alueille hankkimallaan rahoituksella.</p> <p>Laadun takeena on palveluiden jatkuva kehittäminen sekä infraomaisuuden ylläpitäminen.</p>
Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta
<p>Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät</p> <p>Tuotantoyksikön tuotantopalveluliiketoiminta siirtyi Turun Seudun Vesi Oy:öön vuoden vaihteessa. Samalla siirtyi 14 henkilöä yhtiön palvelukseen. Henkilöstömäärä alentunut on suunniteltua enemmän, mikä hidastaa kehittämishankkeita.</p> <p>Talousarvion perusteena oleva vedenmyyntitavoite perustui syksyn 2014 tilanteeseen. Rakentamisen hiljentyminen vaikutti liittymismaksukertymään ja tilaustöiden määrään. Arvio osoittautui liian suureksi.</p>
<p>Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat</p> <p>Käyttökate jää sitovaa tavoitetta hieman alemmaksi, koska vesitaksat ovat liian alhaiset suhteessa kustanuksiin ja myös myynti on suunniteltua vähäisempää. Menoja pystyttiin hillitsemään ja näin osittain kompensoimaan tulojen vähenemistä.</p> <p>Vesilaitoksen investointimenot jäävät suunniteltua alhaisemmiksi, koska osa hankkeista on budjetoitua edullisempia. Lisäksi osassa kohteista toteutus on siirtynyt tai viivästynyt. Näistä maankäytön strategisia hankkeita raportoidaan yhdessä Kiinteistötoimen ja Ympäristötoimen kanssa.</p>

Talousarvion toteutuminen

VESILIIKELAITOS	TA 2015	TA 2015	TA 2015	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma
Vesiliikelaitoksen johtokunta		muutokset	muutoksineen	2015		2014
Toimintatuotot	42 236 000	-380 000	41 856 000	40 408 683	-1 447 317	41 730 806
Valmistus omaan käyttöön	620 000		620 000	698 098	78 098	651 856
Toimintakulut	-31 211 442	2 367	-31 209 075	-30 554 867	654 209	-31 586 793
TOIMINTAKATE	11 644 557	-377 633	11 266 924	10 551 914	-715 011	10 795 869
Investointimenot	-12 900 000	0	-12 900 000	-10 657 151	2 242 849	-9 664 144
Rahoitusosuudet				40 000	40 000	
Luovutustuotot				2 000	2 000	
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-12 900 000	0	-12 900 000	-10 615 151	2 284 849	-9 664 144

Tilinpäätös 2015

Vesiliikelaitos

Toimielimen strategiset tavoitteet

Taloudelliset tavoitteet							
	Strateginen linjaus	Lähtötaso/ vuosi	TP 2013	TP 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Mittariin sidottu tavoite 1 Korvaus peruspääomasta 1.000 €			4.051	4.051	4.051	4.051	
Mittariin sidottu tavoite 2 Käyttökate 1.000 €			11.079	10.796	11.267	10.552	

Selvitys: Päätuotteiden (vesi ja jätevesi) sekä liittymismaksujen tuotot suunniteltua alaisemmat. Jätevesien osalta johtuu muutetusta hyvitysten kirjauskäytännöistä (vuoteen 2015 kohdistunut kaksinkertaisesti). Menoissa pystytty säästämään ja kompensoimaan tilannetta.

Kilpailukykyyn liittyvät tavoitteet							
	Strateginen linjaus	Lähtötaso/ vuosi	TP 2013	TP 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Mittariin sidottu tavoite 1 Maankäyttöohjelman mukaiset uudisalueinvestoinnit	3.3.1, 3.3.2, 3.3.3, 3.3.4, 3.3.5				Yhteis-seuranta KITO /YTO	Pääosin toteutunut	

Selvitys: Kohteet Kauppatori (kh) ja Maa-ainespuiisto eivät edenneet, Linnanfältti siirtyi ja VR_konepaja viivästyi Vesiliikelaitoksesta riippumattomista syistä.

Työvoiman käyttö

Henkilötyövuosien kehitys						
Htv	TOT 2013	TOT 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo	
Vesiliikelaitos	95,1	92,2	76	72,9		

Selvitys: Selvitys: Henkilöstömäärä suunniteltua alaisempi. Korvaavat rekrytoinnit tehty loppuvuodesta.

Tilinpäätös 2015

Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos

VARSINAIS-SUOMEN ALUEPELASTUSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: pelastusjohtaja Jari Sainio

Lyhyt kuvaus toiminnasta
<p>Laadukkaat pelastustoiminta-, turvallisuus- ja ensihoitopalvelut tuotetaan Varsinais-Suomessa ammattitaitoisesti, tasapuolisesti ja nopeasti kaikkina vuorokauden aikoina. Aluepelastuslaitos tuottaa pelastustoimen palveluja Varsinais-Suomen maakunnan 28 kunnan alueella Aluepelastuslautakunnan hyväksymän palvelutasopäätöksen mukaisesti. Aluepelastuslaitos tuottaa ensihoitopalveluja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin palvelutasopäätöksen mukaisesti.</p>
Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta
<p>Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät</p> <ul style="list-style-type: none">• Palvelutasopäätöksen mukainen palvelutaso vuonna 2015 pystyttiin tuottamaan budjetin puitteissa, vaikka kuntien maksusuudet pidettiin vuoden 2014 tasolla. Uusi palvelutasopäätös, (valtuustokausittain päätettävä vuosille 2017-2020), on tarkoitus valmistella vuoden 2016 aikana.• Sote-lainsäädännön ja tulevien sote-alueiden vaikutusta ensihoitoon ja pelastuslaitoksen rooliin ensihoidossa ei voida arvioida nykyisen tiedon pohjalta.• Mahdolliset uuden hallitusohjelman vaikutukset pelastuslaitoksiin ei ole vielä tiedossa.
<p>Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat</p> <ul style="list-style-type: none">• Talous toteutui ennusteita paremmin ja ylijäämää kertyi viimevuotista enemmän. Kuntien maksusuudet eivät nousseet vuodesta 2014, mutta muiden tulojen osuus lisääntyi budjetoitua enemmän, joka näkyi toimintakatteen nousuna.• Taloudesta johtuvat, palvelutason säilymiseen liittyvät, epävarmuudet kohdistuvat näillä näkymin suunnitelmakauden vuosille 2016-2018.

Talousarvion toteutuminen

VARSINAIS-SUOMEN ALUEPELASTUSLAUTAKUNTA	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksineen	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014
Toimintatuotot	43 418 120		43 418 120	42 970 265	-447 855	43 133 053
Toimintakulut	-41 818 122		-41 818 122	-40 873 133	944 988	-41 170 065
TOIMINTAKATE	1 599 998		1 599 998	2 097 131	497 133	1 962 988
Investointimenot	-2 098 300	0	-2 098 300	-2 731 069	-632 769	-2 264 932
Rahoitusosuudet	389 320	0	389 320	625 500	236 180	300 944
Luovutustuotot	108 980	0	108 980	37 379	-71 601	7 914
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 600 000	0	-1 600 000	-2 068 190	-468 190	-1 956 074

Tilinpäätös 2015

Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos

Toimielimen strategiset tavoitteet

Tavoite (toimialan määrittelemä)							
	Strateginen linjaus	Lähtötaso/ vuosi	TP 2013	TP 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Mittariin sidottu tavoite 1 Teema: Työtyytyväisyys (1-5)			2,66	tavoite yli 2,66 ei tot.	2,60	ei tot.	
Mittariin sidottu tavoite 1 Teema: Kunta-10 (1-5)			yli 3,06	3,16	ei tot.	tot. 2016	
Mittariin sidottu tavoite 2 Teema: Toimintavalmiusaika (%)			86	84	80	81	
Mittariin sidottu tavoite 2 Teema: Valtakunnallinen vertailu (%)			74	78	%	78	
Mittariin sidottu tavoite 3 Teema: Tarkastusmäärät (%)			93	90	90	91	
Mittariin sidottu tavoite 3 Teema: Valtakunnallinen vertailu (%)			90	95	%	94	
Mittariin sidottu tavoite 4 Teema: Kustannusvertailu (€as.)			70,1	70,5	72,0	70,8	
Mittariin sidottu tavoite 4 Valtakunnallinen vertailu (€as.)			75,8	77	76,0	ei tied.	

Selvitys: Selvitys: Talous toteutui viime vuoden tapaan ylijäämäisesti. Henkilöstömenoissa tuli säästöä, mutta kaluston korjauskustannukset ylittivät, johtuen investoitavan kaluston kiertoaajan pidentymisestä ja hintojen kallistumisesta. Määrärahojen allokoitua investointime-noihin pitäisi lisätä. Käyttötalouden tulopuoli tuotti (pl. kuntien maksuosuudet) vuoden 2014 tilinpäätökseen verrattuna yli 400.000 euroa ylijäämää.

Työvoiman käyttö

Henkilötyövuosien kehitys					
Htv	TOT 2013	TOT 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	Liikennevalo
Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos	560	550	555	537,3	

Selvitys: Vuoden 2015 henkilötyövuosien väheneminen johtui mm. siitä, että eläköitymisvakanseja täytetään vasta 2016 puolella. Osa vakanssien toimenkuvista muuttuu ja niiden täyttäminen jää myös vuoteen 2016. Uuden asemaverkon suunnittelu on toteutunut erinomaisen hyvin ja tulevat Kuninkojan ja Krossin asemien suunnittelu on jo pitkällä. Osa näistä säästyneistä henkilöstökustannuk-sista kohdistuu uusien asemien vuokrakustannuksiin.

Tilinpäätös 2015

Forum Marinum -säätiö

FORUM MARINUM -SÄÄTIÖ

Toimitusjohtaja Tapio Maijala

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:
Merikeskus Forum Marinum on aktiivinen ja monipuolinen merellisen toiminnan keskus, merenkulun valtakunnallinen erikoismuseo ja Suomen Laivastomuseo. Forum Marinum on kulttuuriperinnön tallentaja, oman erikoisan museotoiminnan kehittäjä, merihenkkinen vierailukohde sekä kokous- ja tapahtumapaikka. Merikeskus tekee kansainvälisesti verkostoituneena yhteistyötä yliopistojen, korkeakoulujen, museoiden sekä muiden julkisten ja yksityisten tahojen kanssa.
Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:
Vuosi 2015 toteutui suunnitelmien mukaisesti. Vuosi 2015 oli lisäksi edellisvuosien mukainen sekä kävijämääriltään että taloudellisen tuloksen osalta. Kesän isoin tapahtuma oli tyylikäs ASS:n 150 –vuotis regatta elokuun lopulla. Vuoden 2016 toukokuussa avattavan uuden päänäyttelyn suunnittelu oli vuoden tärkein projekti. Uuden näyttelyn rahoitus toteutetaan investointihankkeena, johon rahaa on saatu perustajajäseniltä sekä säätiöiltä ja lahjoituksina. Uusi päänäyttely Kruununmakasiinissa määrittää Forum Marinumin veto-voimaisuuden useaksi vuodeksi eteenpäin.

KONSERNIYHTEISÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Säätiön suosio ja houkuttelevuus paikallisena ja valtakunnallisena matkailukohteena				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Kävijämäärä / vuosi, henkilöä	115 000	141 000	125 000	130 129
Näyttelyjen määrä, kpl	3+7	4+3	7	5
Merellisten tapahtumien määrä, kpl	7	7	6	7
Oman tuoton osuus, %	29	30	30	32
Kaupungin avustukset, 1.000 euroa	809	734	763	734

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2013	2014	2015	Toteutunut 31.12.2015
Toiminnalliset tavoitteet				
Henkilöstömäärä 31.12.	17	17	17	17
Osallistuminen eri hankkeisiin ja tapahtumiin				
EU rahoitteinen MARTABAL, Digitaalinen kartastohanke Itämeren alueen merihist. ja merellisistä kulttuurikohteista		toteutunut	jatkuu	harkitaan jatkoa

Tilinpäätös 2015

Forum Marinum -säätiö

Laivat ja alukset					
2016 Suomen Joutsenen telakointi.			kesken	siirtyi vuoteen 2016	
Perusnäyttelyn uusiminen		suunnittelutyö käynnissä	rakentaminen	avataan 12.5.2016	
Selvitetään Ruissalon Telakka-alueen jatkokäyttö ja mahdollinen Forum Marinumin osallisuus alueeseen.		selvitystyö käynnissä	projekti jatkuu	projekti jatkuu	
Selvitetään Turun kaupungin rahoitusosuuden muuttaminen avustuksesta palvelusopimukseksi		selvitystyö aloitettu	selvitetään	toteutunut	
Toiminnan laajuus ja tulos					
Liikevaihto (1.000 €)	890	1 022	986	1 170	
Oman tuoton osuus käyttötaloudesta / vuosi %	29	30	30	32	
Varsinaisen toiminnan kulujäämä (1.000 €)	-560	-570	-520	-530	
Tilikauden tulos (1.000 €)	20	-1	5	0	
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	400	676	840	629	
Kaupungin rahoitus					
Kaupungin avustus (1.000 €)	809	734	763	734	

KONETEKNOLOGIAKESKUS TURKU OY

Toimitusjohtaja Erkki Virkki

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Koneteknologiakeskus Turku Oy on moderni ja teknologiateollisuuden yritysten tarpeita vastaava oppimis- ja kehittämissympäristö, jossa osaamisen ja teknologian avulla parannetaan alueen yritysten kilpailukykyä.

Yhtiö toteuttaa Turun kaupungin osaamis-, yrittäjyys- ja elinkeino-ohjelmaa toimimalla yritysten, ammatillis-tenoppilaitosten ja korkeakoulujen solmukohtana.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:

YHTIÖN TOIMINNALLINEN VAIKUTTAVUUS JA SAAVUTETUT TULOKSET

Koneteknologiakeskus Turku Oy on onnistunut kehittämään toimintaansa. Osallistuneita yrityksiä yli 140. Kun huomioidaan yritykset, jotka välillisesti oppilaitosten ja FIMECC:in kautta käyttävät KTK:n ympäristöä on yrityksiä lähes 200.

Koneteknologiakeskuksen toimintaan kuuluvan Meridiemin avulla on, toteutettu useita meriteollisuuden hankkeita, Trimmi, Turku Seas 2020 ja Finbratech arvoltaan peräti 1,8 M€ edestä, sekä muita hankkeita kokonaisvaikuttavuudeltaan n. 20 M€ edestä. Nämä ovat toimia, jotka ovat välttämättömiä yritysten verkostoutumisen, kehittämishankkeiden, kansainvälistymisen ja kilpailukykyyn edistämiseksi.

Turun kaupungin panostus hankerahoituksissa saadaan suorine ja välillisine vaikutuksineen yli viisinkertaisena takaisin.

Koneteknologiakeskus on tuottanut kaupungille tuloja laskuttamalla yrityksiä niille tehtävistä erityistöistä, jotka useissa tapauksissa samalla mahdollistavat oppilasharjoittelua. Vuonna 2015 tämän toiminnan arvo oli lähes 0,4 M€. Lisäksi oppilaitosten projektitoimien kautta, on vaikuttamista saatu lisää yritysten toiminnankehittämisiin.

TOIMINNAN TEHOKKUUS JA KÄYTTÖASTE

Turun ammatti-instituutti on vakiinnuttanut paikkansa tilojen käyttäjänä. Turun ammattikorkeakoulun käyttö on korkealla tasolla ja kehitty edelleenkin positiiviseen suuntaan. Turun aikuiskoulutuskeskuksen työvoimakoulutuksiin saatiin syksyn aikana opiskelijoita, jotka käyttivät Koneteknologiakeskuksen toimintaympäristöä modernien tuotantoteknologioiden oppimiseen.

Tiloissa ja laitteilla on tehty opiskelijoiden opinnäytetöitä ja ammatillisia näyttötöitä. Suoritetut opintopisteet ovat vuosittain useita satoja opintopisteitä. Tiloissa on myös edesautettu yliopistojen väitöskirjojen valmistamista.

Kävijämäärillä laskettuna ovat oppilaitokset, yritykset ja vierailijat käyttäneet tiloja yhä enemmän.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Ulkoisen rahoituksen osuus on pysynyt ennallaan, mutta välillisesti muiden toimijoiden (yliopistot, korkeakoulut) kautta on summa huomattavasti merkittävämpi.

Suorat kontaktit yrityksiin ovat kasvussa ja meriteollisuuden positiiviset päätökset Turun seudulla näkyvät myös kehitystoiminnan aktivoitumisena. Välilliset kontaktit yhteistyökumppaneiden kautta ovat kehittyneet vielä enemmän.

TOIMINNAN LAAJUUS JA TULOS

Yritysmyynti on kehittynyt merkittävästi positiiviseen suuntaan. Silti tilakustannusten korkea taso on saanut pääosin aikaan budjetin alittumisen. Luvattuja toimenpiteitä kiinteistökulujen vähentämiseksi ei saatu toteutettua. Lisäksi oppilaitosten rahoitus ei toteutunut budjetoidun mukaan. Jos nämä olisivat toteutuneet, niin tulos olisi ollut tänä vuonna positiivinen. Nyt tulos oli (-77 t€), joka on kuitenkin vain (-3.7%) liikevaihdosta.

Tilinpäätös 2015

Koneteknologiakeskus Turku Oy

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiön toiminnallinen vaikuttavuus ja saavutetut tulokset					
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	
Yritykset projekteissa ja palveluissa	154	235	190	144	
Alueelle saatavan ulkoisen rahoituksen osuus yhtiön oman toiminnan kautta suhteessa Turun kaupungin panostukseen. (kerroin ja t€) = (Hankkeiden budjetoitu ulkoinen rahoitus / kaupungilta laskuttettu kuntaraha)	18,0	9,0	4,0	5,1 / 72 t€	
Toiminnan tehokkuus ja käyttöaste					
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	
Käyttötunnit (oppilaitokset)	3 881	3 737	5 500	4980	
Käyttötunnit (teollisuus)	4 589	4 823	5 000	5697	
Tilojen ja laitteiden käyttö , kävijämäärillä mitattuna koneteknologiakeskuksessa) 200 kävijä /vk, 34 vk/vuosi = 6800 kävijää vuodessa	-	7 981	7 000	7300	

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2013	2014	2015	Toteutunut 31.12.2015	
Toiminnalliset tavoitteet					
Ulkoisen rahoituksen osuus, %	18,0	9,0	55,0	36,0	
Kontaktien määrä meri- ja metalliteollisuuden yrityksiin	1.212	1 160	1 200	1152	
a) Yritykset projekteissa	154	187	200	154	
b) joista meriklusterin verkostoyrityksiä	119	141	150	123	
Toiminnan laajuus ja tulos					
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tulot (1.000 €)	2 448	2 435	2 462	2 099	
Liikevoitto (1.000 €)	-350	-58	1	-77	
Tilikauden tulos (1.000 €)	-352	-58	1	-77	
Kaupunkikonsernin panostukset (1.000 €)	630	630	630	630	
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	30	24	80	3	

Tilinpäätös 2015
Koneteknologiakeskus Turku Oy

Pääoman tuotto ja tuloutus					
Oman pääoman tuotto, %	-83	-23	0	-49,3	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-83	-23	0	-49,3	
Vakavaraisuus					
Omavaraisuusaste, %	38	34	41	31,4	
Nettovelkaantumisaste, %	-0,22	0	0	0	

Tilinpäätös 2015

Logomo Oy

LOGOMO OY

Toimitusjohtaja Päivi Rytsä

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:
Yhtiö harjoittaa tytäryhtiönsä omistaman kiinteistön huoneistojen ja muiden tilojen vuokraustoimintaa.
Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:
TJ: Logomon viisi vuotta kestänyt rakentaminen päättyi toukokuussa 2015. Pitkäaikaisen vuokrauksen toteutunut käyttöaste oli tavoitetta korkeampi. Sen sijaan rakentamisen päättyminen hieman tavoitetta myöhemmin vaikutti osaltaan siihen, että liike-vaihtotavoitteesta jäätiin hieman. Lyhytaikaisen vuokrauksen käyttöaste jäi jonkin verran tavoitteesta. Tätä selittää osittain se, että vuonna 2015 Logomossa oli enemmän lyhytkestoisia tapahtumia verrattuna edellisvuoteen. Yleinen taloudellinen tilanne vaikutti osaltaan myös Logomon toimintaan. Aikaisempiin vuosiin verrattuna liikevaihto ja liikevoitto ovat kuitenkin kasvaneet selvästi.

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2013	2014	2015	Toteutunut 31.12.2015
Toiminnalliset tavoitteet				
Käyttöaste, pitkäaikainen vuokraus, %	30	98,6	90,0	99,0
Käyttöaste, lyhytaikainen vuokraus, %	80	90,7	89,0	74,0
Toiminnan laajuus ja tulos*				
Liikevaihto (1.000 €)	2.300	3 737	4 500	4 380
Liikevoitto (1.000 €)	300	1 096	1 800	1 552
Tilikauden tulos (1.000 €)	0	0	0	0
Pääoman tuotto ja tuloutus				
Sijoitetun pääoman tuotto, % x)	1,8	2,0	3,24	2,84
Vakavaraisuus				
Omavaraisuusaste, %**	52	49	50	49,0
Nettovelkaantumistaso, %**	94	91	88	92
*Omaan pääomaan sisällytetty osakaslainat x) poistoja tehdään tuloksen mahdollistama määrä, mutta sitä ei ole huomioitu tuotto-%:ssa				

Tilinpäätös 2015

Turku Energia -konserni

TURKU ENERGIA -konserni

Toimitusjohtaja Risto Vaitinen

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:
Yhtiö toimii energiatoimialalla sisältäen sähkön ja lämmön tuotannon, siirron ja myynnin kotitalouksille ja yrityksille. Turku Energia tuo energian asiakkaidensa elämiseen, asumiseen ja yrittämiseen.
Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:
<p>Uusiutuvien osuus lämmön tuotannossa toteutui. Sähkön tuotannossa Svartisenin tuotanto jäi alhaisen sähkön hinnan takia suunniteltua pienemmäksi. Tämän vuoksi sähkön hankinnan uusiutuvien osuus jäi hieman alle tavoitteen. Lopullinen uusiutuvan osuus sähkön tuotannossa tiedetään elokuussa 2016, kun tieto Suomen hinta-alueen jäännösjakautumasta saadaan.</p> <p>Lämmin sää laskee asiakkaiden energian käyttöä vaikuttaen sekä sähkön että erityisesti lämmön myyntiin. Lisäksi sähkön ja lämmön myyntiä vähensi jatkunut talouden taantuma.</p> <p>Taloudellisissa tavoitteissa liikevaihto ja liikevoitto jäivät yllä mainituista syistä johtuen tavoitteita pienemmäksi. Osinko kaupungille pystyttiin kuitenkin maksamaan kaupungille tavoitteen mukaisesti ja muut taloudelliset tavoitteet toteutuivat.</p> <p>Henkilöstö keskimäärin oli tavoitetta korkeampi, koska jätteenpolttolaitokselta vapautunut henkilöstö pyrittiin sijoittamaan Turku Energian muihin tehtäviin, osittain ulkoistettuja tehtäviä sisäistämällä.</p> <p>Asiakastytyväisyys toteutui ja muut toiminnalliset tavoitteet saavutettiin.</p>

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Uusiutuvien energialähteiden osuus tuotannossa, %				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Uusiutuvien energialähteiden osuus kaukolämmön tuotannossa, %	25,0	26,0	25,0	31,2
Uusiutuvien energialähteiden osuus sähkön hankinnassa, %	29,	25,0	30,0	28,5
Tavoite: Kasvava tuloutus kaupungille, 1000 €				
Maksettu osinko, milj. euroa	16,0	16,0	18,0	18,0
Antolainojen korko, milj. euroa	1,9	1,9	2,5	1,9
Tavoite: Palvelukyky ja toimintavarmuus				
Sähkönsiirron toimitusvarmuus, Keskim. keskeytysaika/asiakas (h:min:s)	1:01:08	0:09:50	<0:30:00	0:09:56*
*josta Suoma-myrskyn osuus 0:02:59				
Energiateollisuuden mukaan taajamassa keskimääräinen keskeytysaika oli vuonna 2014 hieman yli tunnin ja kaupungissa noin 10 minuuttia. Maaseudulla asuvan sähkökäyttäjän kokema keskimääräinen keskeytysaika oli vuonna 2014 noin 4,5 tuntia.				
	1:13:00	1:04:00	<2:00:00	0:51:00

Tilinpäätös 2015

Turku Energia -konserni

Lämmön toimitusvarmuus, Keskim. keskeytysaika/asiakas (h:min:s)					
Energiateollisuuden mukaan vuonna 2014 keskimääräinen keskeytysaika/asiakas oli 1,5 tuntia.					

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2013	2014	2015	Toteutunut 31.12.2015	
Toiminnalliset tavoitteet					
Asiakastyytyväisyys (360-malli)	62	58	61	61	
Lämmön ja sähkön toimitusvarmuus	hyvä	hyvä	hyvä	hyvä	
Asiakkuuksien hoidon kustannustehokkuus (€/MWh)	0,72	0,93	0,93	0,97	
Sähkön ja lämmön myynti	3 655	3 193	3 550	3 075	
Henkilöstö keskimäärin	301	297	275	287	
Toiminnan laajuus ja tulos					
Liikevaihto (1.000 €)	269 009	254 422	270 000	239 553	
Liikevoitto (1.000 €)	26 828	23 076	24 800	10 778	
Tilikauden tulos (1.000 €)	29 271	24 480	15 800	14 914	
Nettoinvestoinnit (1.000 €)*	14 192	36 180	41 365	46 827	
Pääoman tuotto ja tuloutus					
Oman pääoman tuotto, %	22,0	17,1	16,2	10,3	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	23,6	16,4	14,8	9,2	
Osinkotuotto kaupungille, (1.000 €)	16 005	16 005	18 000	18 000	
Vakavaraisuus					
Omavaraisuusaste, %	53,2	51,9	48,7	45,2	
Nettovelkaantumisaste, %	13,4	23,5	37,0	38,5	
*) sisältää osakepääoman sijoituksia tuotantoon					

Tilinpäätös 2015

Turku Science Park Oy

TURKU SCIENCE PARK OY

Toimitusjohtaja Niko Kyynäräinen

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:
Turku Science Park – konsernin tehtävänä on korkeakoulujen innovaatioiden kaupallistamisen ja liiketoiminnan kehittämisen valituilla korkean teknologian alueilla, painopisteenä bioteknologia, sovellettu ICT sekä materiaalitekniikka.
Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:
<p>Yhtiö on onnistunut kaikkien toiminnallisten tavoitteiden osalta yli asetettujen tavoitteiden. Yhtiön henkilöstön työilmapiiri ja oma näkemys tuottavuudesta on selvitetty kyselyllä vuoden 2015 lopulla ja kyselyn mukaan molemmat ovat olleet erittäin korkealla. Luomalla hyvät edellytykset työskentelylle on myös tulokset saatu korkeiksi.</p> <p>Merkittävä parannus on saatu aikaiseksi myös ulkoisen rahoituksen hyödyntämisessä. Aiemmin korkeammalla ollut ulkoinen rahoitus pieneni edellisinä vuosina alemmas, hankerahoituksen vähyden vuoksi. Nyt hankerahoituksen saamiseen on panostettu ja panostukset ovat tuoneet tuloksia.</p> <p>Talouden osalta tilanne on toinen. Kaksi merkittävää syytä laski tilikauden tuloksen yli 1,5 miljoonaa miinukselle. Kauan sitten hankittujen Karolinska Development AB:n osakkeiden arvostus pörssissä on ollut jo pitkään alempana kuin mitä ne on arvostettu TScP Oy:n tilinpäätöksessä. Nyt yhtiö siirtyi käyttämään omaa arvostusperiaatteenaan pörssi-arvoa. Tämä aiheutti noin 800 k€n alaskirjauksen. Toinen tulosta merkittävästi rasittanut syy oli kaupungin vuosittaisen avustuksen yllättävä pieneneminen noin 850 k€lla. Nämä poikkeamat aiheuttivat suuremman miinuksen tulokseen kuin mitä tulos lopulta oli. Eli ilman näitä kahta poikkeamaa myös tilikauden tulos olisi ollut tavoitetta parempi.</p>

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Alueellinen vaikuttavuus, korkean teknologian (painopistealoilla) yritysten sijoittuminen alueelle				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Invest in -neuvottelut, kpl	55	80	70	87
Alueelle etabloituneet bio- ja ict-alan yritykset, kpl	4	3	3	4
Tavoite: Yhtiön toiminnallinen tehokkuus ja onnistuminen valtakunnallisessa resurssien jaossa sekä varainhankinnassa				
Alueelle tuleva raha €/TScP kuntaraha €	4,9	1,6	3,7	7,8
Ulkoisen rahoituksen osuus yhtiön liikevaihdosta (./ läpivirtaava raha) %	35	24	29	43

Tilinpäätös 2015

Turku Science Park Oy

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2013	2014	2015	Toteutunut 31.12.2015
Toiminnalliset tavoitteet				
1. Palvelutuotannon laatu ja vaikuttavuus				
A) Yhtiön toimenpiteissä mukana olevien henkilöiden määrä				
a) Yksityinen sektori	1 967	1 518	1 850	1975
b) Korkeakoulumaailma	1 207	960	570	934
c) Julkinen sektori	660	296	325	424
d) Yksityishenkilöt	102	431	623	1002
B) Hautomoyritysten henkilöstömäärä 5 vuotta aloituksesta	78	23	30	37
2. Palvelutuotannon volyymi				
A) liikeideoita hautomoprosessiin	56	42	33	35
B) käytyt Invest in –neuvottelut	55	80	70	87
3. Palvelutuotannon sisäinen tehokkuus				
A. Ulkoisen rahoituksen osuus yhtiön liikevaihdosta (./ läpivirtaava raha), %	35	24	29	43
Toiminnan laajuus ja tulos				
Liikevaihto (1.000 €)	5 236	4 121	4 079	2.868
Liikevoitto (1.000 €)	168	354	-3	-806
Tilikauden tulos (1.000 €)	49	-187	1	-1.591
Kaupunkikonsernin panostukset (1.000 €)	3 086	2 940	2 895	1.634
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	16	-166	16	4
Pääoman tuotto ja tuloutus				
Oman pääoman tuotto, %	0,8	-3,0	0	-30,9
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,7	6,0	0	-15,5
Vakavaraisuus				
Omavaraisuusaste, %	89	92	81	90
Nettovelkaantumisaste, %	-81	-83	-82	-100

Tilinpäätös 2015

Turku Touring Oy

TURKU TOURING OY

Toimitusjohtaja Anne-Marget Hellén

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:
Matkailun palvelukeskuksen toiminnan tarkoituksena on lisätä Varsinais-Suomeen suuntautuvaa matkailua markkinoimalla, myymällä ja kehittämällä matkailupalveluja yhteistyössä yritysten, rahoittajien ja matkailuorganisaatioiden kanssa. Matkailun palvelukeskus Turku Touring toimii Varsinais-Suomessa maakunnallisena alueorganisaationa. Turku Touring Oy toimii palvelukeskuksen apuyhtiönä. Osakeyhtiön mittaristossa on vain ne luvut, jotka liittyvät osakeyhtiön toimintaan. Yhtiö on markkinointiyhtiö, jolla on markkinointiyhteistyösopimus osakkaiden kanssa. Yhtiö on valmis-matkalain mukaan kirjautunut matkajärjestäjärekisteriin ja kaupalliset toiminnot hoidetaan sitä kautta. Matkailun toimialan kehityksestä yleisesti kertovat mittarit ovat Matkailun Palvelukeskuksen mittareita ja raportoidaan sen yhteydessä.
Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:
TJ: Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet hyvin. Visit Turun nettisivujen kokonaiskävijämäärä oli 950.000, jatkossa pitäisi seurata kokonaiskävijämäärää eikä kesäkampanjan aikaa, koska olemme siirtyneet voimakkaasta kesäkampanjoinnista ympärivuotiseen kampanjointiin.

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2013	2014	2015	Toteutunut 31.12.2015
Toiminnalliset tavoitteet				
Ryhmämyynti yhteensä (1 000 €)	222	410	200	220
Ryhmien määrä, kpl	750	781	700	720
visitturku.fi sivuston kävijämäärät (1.000 kpl)	280	340	580	600
shop online myynti (1000 €)	310	413	500	530
Toiminnan laajuus ja tulos*				
Liikevaihto (1.000 €)	1 277	1 566	1 417	1 427
Liikevoitto (1.000 €)	3	5	0	19
Tilikauden tulos (1.000 €)	2	1	1	17
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	0	0	0	0
Oman pääoman tuotto, %	1,2	0,2	0,25	3,12
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,25	1,28	1,5	4,28
Osinkotuotto kaupungille (1.000 €)	0	0	0	0

Tilinpäätös 2015

Turku Touring Oy

Vakavaraisuus					
Omavaraisuusaste, %	73	68,5	75	65,77	
Nettovelkaantumisaste, %	-62	-35,7	-65	-52,84	

Tilinpäätös 2015

Turun Aikuiskoulutussäätiö

TURUN AIKUISKOULUTUSSÄÄTIÖ

Toimitusjohtaja Tommi Fors

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:
<p>Turun Aikuiskoulutussäätiö on merkittävä osa niin valtakunnallista kuin seudullista koulutus-, työvoima- ja elinkeinopoliittista palvelurakennetta. Säätiön oppilaitosten tavoitteena on omalta osaltaan edistää seutukunnan hyvinvointia, kansallista ja kansainvälistä kilpailukykyä sekä työmarkkinoiden toimivuutta. Turun Aikuiskoulutussäätiö on osa yrityspalvelurakennetta, joka tukee ja mahdollistaa uutta elinkeinotoimintaa talousalueellaan huolehtimalla osaavan työvoiman riittävydestä.</p> <p>Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö ylläpitää Turun kaupungissa Turun Aikuiskoulutuskeskusta ja Turun Kesäyliopistoa itsenäisinä oppilaitoksina, joiden tehtävänä on tarjota ja järjestää ammatillista, yleissivistävää ja avointa yliopistolista aikuiskoulutusta, sekä koulutukseen läheisesti liittyvää palvelu-, tutkimus- ja työtoimintaa sekä toimia muutenkin säätiön tarkoitusta edistävällä tavalla.</p> <p>Säätiö on yleishyödyllinen yhteisö eikä tavoittele voittoa, mutta pitää jatkuvana tavoitteenaan, että säätiön ylläpitämät oppilaitokset ovat taloudellisesti itsensä kannattavia.</p>
Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:
<p>TJ: Säätiö on ylittänyt runsaasti taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteensa lähes kaikilla tarkastelualueilla. Opiskelijamäärien sekä henkilöstö- ja yhteishankintakoulutusten osalta tavoitteisiin ei kaikin osin päästy yleisestä taloustilanteesta johtuen. Yhteishankintarahoituksen loppuminen kesken toimintavuoden johti tavoitteiden saavuttamattomuuteen omalta osaltaan merkittävästi. Laadullisten mittauskohtien osalta taso on kyetty säilyttämään korkealla jo usean toimintavuoden ajan.</p> <p>Säätiön ennakoitua paremman taloudellisen tuloksen taustalla on onnistunut organisaatiomuutos vuoden 2014 alusta. Säätiössä on tämän lisäksi kiinnitetty erityistä huomiota toiminnan kustannuksiin ja tuloksellisuuteen kaikilla toimintaportilla. Onnistumiset sekä työvoimakoulutuksissa, että eri osaamisohjelmissa on tuonut säätiölle ennakoitua suuremmat tulot vuonna 2015.</p>

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Aikuiskoulutuksen määrä ja vaikuttavuus					
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	
Opiskelijamäärä	10 200	9 799	10 350	9 450	
Opiskelijatytytyväisyys	4,2	4,2	4,2	4,2	
Tavoite: Säätiön toiminnan tehokkuus, taloudellisuus ja vakavaraisuus					
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	
Muu kuin VOS rahoitus / Liikevaihto (1 000 €)	11 700	12 589	11 900	11 496	
Omatoiminen tuottojäämä (liikevoittoa vastaava erä), 1.000 €	338	1 583	550	1 653	

Tilinpäätös 2015

Turun Aikuiskoulutussäätiö

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2013	2014	2015	Toteutunut 31.12.2015	
Toiminnalliset tavoitteet					
Opiskelijamäärä, henkilöä	10 200	9 800	10 350	9 450	
Maahanmuuttajakoulutus:					
i) opiskelijatyöpäivät	60.000	101 000	65 000	100 000	
ii) opiskelijamäärä	900	1 800	1 200	1 700	
Henkilöstö- ja yhteishankintakoulu- tus/ Liikevaihto (1 000 €)	834	586	720	547	
Opiskelijatytyväisyys, asteikko 0-5	4,2	4,2	4,2	4,2	
Työnantajatytyväisyys, asteikko 0-5	4,1	4,2	4,1	4,1	
Toiminnan laajuus ja tulos					
Varsinaisen toiminnan tulot (1.000 €)	18 872	19 804	18 500	19 737	
Omatoiminen tuottojäämä (1.000 €)	338	1 583	550	1 653	
Ylijäämä ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	384	1 629	600	1 731	
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	933	851	1 500	310	
Pääoman tuotto ja tuloutus					
Oman pääoman tuotto, %	2,5	8,0	3,4	8,2	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,8	7,9	3,4	8,1	
Vakavaraisuus					
Omavaraisuusaste, %	85	83	94	84	
Nettovelkaantumisaste, %	-20	-32	-23	-40	

Tilinpäätös 2015

Turun Ammattikorkeakoulu Oy

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU OY

Toimitusjohtaja Vesa Taatila

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:
<p>Yhtiö toimii Turun ammattikorkeakoulun ylläpitäjänä valtioneuvoston sille antaman toimiluvan mukaisesti. Yhtiöjärjestyksen mukaan se voi järjestää muutakin koulutusta, kehitystoimintaa, valmennusta ja konsultointia. Ammattikorkeakoulun perustehtävät ovat opetustyö, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyö (TKI) ja niitä tukeva aluekehitystyö. Nykyisen ammattikorkeakoululain mukaan ylläpitäjän tehtävänä on päättää ammattikorkeakoulun strategisesta kehittämisestä, päättää ammattikorkeakoulun toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä talousarviosta, ottaa ja nimittää ammattikorkeakoulun johdon, nimittää ammattikorkeakoulun hallituksen ja nimittää tarvittaessa valtuuskunnan. Yhtiö noudattaa muilta osin osakeyhtiölakia.</p>
Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:
<p>Vuoden 2015 tulokset jäivät taloudellisin osin tavoitteista. Toiminnalliset tulokset saavuttivat keskimäärin asetetun tavoitetaso. Taloudellisella puolella oli tiedossa valtionosuuden 4,4 M€ lasku, mutta sen lisäksi ulkoinen rahoitus laski 1,9 M€ rahoituskausien nivelvaikutuksen sekä ennakoitua heikomman liiketoiminnallisten palveluiden myynnin johdosta. Toimintaa kyettiin kuitenkin sopeuttamaan henkilöstö- ja kiinteistökulujen osalta matalampaan rahoitukseen siten, että yhtiön tulos jäi positiiviseksi. Toiminnallisesti ammattikorkeakoulun tulokset kehittyivät pääosin tavoiteltuun suuntaan. 55 op suorittaneiden opiskelijoiden määrä ja avoimen AMK:n opintopistemäärä kasvoivat hyvin, mutta tutkintotuotto suhteessa koko maan tasoon heikkeni lievästi johtuen vuoden 2012 aloituspaikkakalkulauksista ja tutkintojen kausivaihtelusta.</p>

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiön menestyminen valtakunnallisessa rahoitusmallissa 1.1.2014 alkaen suhteessa muihin ammattikorkeakouluihin				
Da0Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Yhtiön saama valtionosuusrahoitus (1000 euroa)	61 631	60 317	55 000	55 990
Turun ammattikorkeakoulussa suoritetut AMK-tutkinnot / kaikkien ammattikorkeakoulujen AMK-tutkinnot (%)	7,3 %	7,4 %	7,6 %	7,0 %
Vähintään 55 op suorittaneet opiskelijat Turun ammattikorkeakoulussa / 55 op suorittaneet opiskelijat ammattikorkeakouluissa (%)	6,9 %	6,8 %	7,2 %	7,0% (arvio)
Tavoite: Yhtiön toiminnan vaikuttavuus, tehokkuus ja taloudellisuus				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Hankittu ulkoinen rahoitus (1000 eur)	13 438 (17,9%)	11 621 (16,2%)	12 500	9 788 (14,9%)
Valmistuneiden työllistyminen, joista yrittäjien osuus (%), Tilastokeskus / OPALA	68 (3)	72 (5)	84 (4)	--
Ulkoinen TKI-rahoitus (eur) / päätoiminen henkilöstö	9819	9183	8 500	7061
Päätoimisen henkilöstön käyttö muutosvaiheessa (htv ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita)	790	680	650	657

Tilinpäätös 2015

Turun Ammattikorkeakoulu Oy

Turun ammattikorkeakoulun kiinteistökustannukset (netto), euroa per opiskelija	1 860	1 672	1 800	1 528	
Aktiivisuus strategisessa kumppanuusyhteistyössä			Carpe-konferenssi Turussa. Aktiivinen Coastal-yhteistyö	Toteutunut	

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	Tavoite 2013	Tavoite 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	
Toiminnalliset tavoitteet					
AMK uudistuksen II vaiheen eteneminen	Toimilupahakemus tehty.	Toimilupa astunut voimaan.	AMK lain II vaiheen mukainen hallintomalli otetaan käyttöön.	AMK lain II vaiheen mukainen hallintomalli on otettu käyttöön	
Palveluliiketoiminnan kate (€)		595 818	700 000	- 72 340	
TKI-toiminnan omavastuuosuus / TKI-toiminnan kokonaismenot (%)	42	39	40	43	
Avoin AMK (op)	2 740	5 800	5 500	8700	
Opiskelijatytyväisyys (1-5)	3,4	3,5	3,5	3,6	
Sairauspoissaolot (% , pt. henkilöstö)	2,8	2,0	3,0	1,6	
Toiminnan laajuus ja tulos*					
Liikevaihto (1.000 €)	75.226	70 950	70 888	65 224	
Liikevoitto (1.000 €)	1.500	4 984	434	175	
Tilikauden tulos (1.000 €)	0	4 923	106	119	
Kaupunkikonsernin panostukset (1.000 €)	0	5 000	0	0	
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	0	1 010	0	2 201	
Pääoman tuotto ja tuloutus					
Oman pääoman tuotto, %	-	48,1	6,0	1,13	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-	48,2	6,0	1,24	
Vakavaraisuus					
Omavaraisuusaste, %	-	50,7	81,0	58,5	
Nettovelkaantumisaste, %	-	-115,4	-107	-124,4	

*Luvut vuonna 2013 oikaistu vastaamaan yhtiöasemaa kaupungin talousarvioista tasetta lukuun ottamatta

Tilinpäätös 2015

Turun Kaupunginteatteri Oy

TURUN KAUPUNGINTEATTERI OY

Toimitusjohtaja Arto Valkama

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:
Yhtiön toimialana on yleishyödyllisellä tavalla ylläpitää ja harjoittaa teatteritoimintaa Turun kaupungissa. Yhtiö voi harjoittaa kahvila, ravintola-, catering-, kokous-, ja kongressipalveluliiketoimintaa sekä tila- ja vuokraustoimintaa.
Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:
<p>TJ: Turun Kaupunginteatteri Oy:n toimintavuosi 2015 oli sekä taloudellisesti että toiminnallisesti menestyksenkäs. Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet ylitettiin selvästi. Budjetoiduissa kustannuksissa pysyttiin ja osin ne jopa alitettiin. Vastaavasti oman liiketoiminnan tulot toteutuivat reilusti yli budjetoidun. Lopputulena on tilikauden tulos, joka on 811.078,77 euroa ylijäämäinen. Yhtiömuotoisen toiminnan aikana omarahoitusaste on kasvanut merkittävästi. Viimeisenä yhtiöittämistä edeltävänä toimintavuonna 2013 omarahoitusaste oli 22% ja nyt päättyneenä tilikautena se oli 32%.</p> <p>Myös kaikki konsernijaoston seuraamat toiminnalliset tavoitteet ylitettiin. Ryhmäasiakkaiden määrään on kirjattu kaikki yli 10-hengen ryhmät. Kaiken kaikkiaan ryhmien mukana teatteriin tuli 30285 katsojaa. Täytöprosenttiin vaikutti ennen kaikkea jo edellä mainittu syksyn erinomainen myyntitulo.</p> <p>Katsojaluvuissa mitattuna Turun Kaupunginteatterin vuosi 2015 oli onnistunut. Kokonaiskatsojamäärä oli 101 932 katsojaa. Kasvua vuoteen 2014 verrattuna oli 49 % (katsojia vuonna 2014 oli 68 582).</p>

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Pitkän aikavälin taloudellinen tasapaino				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Tilikauden tulos 1.000 €	-	862	0	811
Tavoite: Ulkoisen rahoituksen kasvattaminen ja vaikuttavuuden lisääminen				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Lipputulosten ja muun liiketoiminnan tulojen kasvattaminen – lipputulot 1.000 €	-	1.938	1.873	2.434

Tilinpäätös 2015

Turun Kaupunginteatteri Oy

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2013	2014	2015	Toteutunut 31.12.2015	
Toiminnalliset tavoitteet					
Täyttöprosentti		80,8	72,0	74,7	
Ryhmäasiakkaiden määrä		735	25.000	30.285	
Toiminnan laajuus ja tulos*					
Liikevaihto (1.000 €)	766	8.233	7.758	8.682	
Liikevoitto (1.000 €)	0	862	0	811	
Tilikauden tulos (1.000 €)	0	862	0	811	
Kaupunkikonsernin panostukset (1.000 €)		3.656	3.619	3.547	
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	140	46	314	187	
Pääoman tuotto ja tuloutus					
Oman pääoman tuotto, %		135		49	
Sijoitetun pääoman tuotto, %		135		49	
Vakavaraisuus					
Omavaraisuusaste, %		58		57	
Nettovelkaantumisaste, %		-143		-146	

*Luvut eriytetty hallintokunnan budjetista sekä saaduista valtionosuuksista teatteritoimintaa

Tilinpäätös 2015

Turun Kaupunkiliikenne Oy

TURUN KAUPUNKILIIKENNE OY

Toimitusjohtaja Heikki Lepistö

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Yhtiön tehtävänä on linja-autoliikenne ja sopimusliikenteen tuottaminen Turun kaupungille. Yhtiö tuottaa Joukkoliikennelautakunnalle joukkoliikennepalvelua yhtiön ja kaupungin välisen sopimuksen mukaisesti. Turun Kaupunkiliikenne Oy:n Turun kaupungille tuottamia joukkoliikennepalveluja ei kilpailuteta vuosien 2009 – 2016 välisenä aikana. Yhtiö on kaupungin enemmistöomistuksessa 2009- 2016. Nykyistä omistusosuutta voidaan pienentää, mikäli se edistää seutuyhteistyötä joukkoliikennetoiminnoissa.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:

TJ: Yhtiö sai monivuotisen bussikaluston vaihto-ohjelman päätökseen kuluneen vuoden aikana ja sen myötä liikennepalvelun toimivuus parani entisestään odotetusti. Toiminnallisesti vuosi oli yllätyksetön.

Tilivuoden tulos ylitti asettamamme tavoitteet ja monilta osin pääsimme yhtiön historian ajan parhaimpiin tuloksiin huolimatta liikenteen tilaajan päätöksellä toteutetusta liikenteen supistuksesta. Uudehko bussikalusto ja ennen muuta tiukka kustannusten hallinta tuotti edellisiä vuosia paremman kokonaistuloksen.

Suunnitelmallisella ja tasapuolisella henkilöstöpolitiikalla on yhtiössä ylläpidetty korkeaa työtyytyväisyyttä, mikä näkyi asiakkaiden suuntaan hyvänä palveluna ja oli osaltaan vaikuttamassa hyvään tulokseen pääsemiseen.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Linja-autoliikenteen tuottaminen sovitussa laajuudessa				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Osuus tuotetuista linjakilometreistä, %	16,0	15,6	15,0	15,0
Tavoite: Yhtiön tulorahoituksen riittävyys investointeihin ja tuloutus kaupungille				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Liikevoitto (1.000 €)	257	416	130	451
Antolainojen korko (1.000 €)	117	112	102	98

Tilinpäätös 2015

Turun Kaupunkiliikenne Oy

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2013	2014	2015	Toteutunut 31.12.2015
Toiminnalliset tavoitteet				
Osuus tuotetuista linjakilometreistä Turun sisäisessä liikenteessä, %	16,0	15,6	15,0	15,0
Liikevaihto/ linjakilometri, €	3,44	3,36	3,44	3,26
Kuljettajien myyty aika / maksettu aika	87,7	87,0	87,0	87,4
Yhtiön kaluston keski-ikä (vuosina)	7,4	5,6	6,0	4,4
Ajamattomat vuorot (kpl)	182	83	120	87
Toiminnan laajuus ja tulos*				
Liikevaihto (1.000 €)	6 040	5 888	5 736	5 731
Liikevoitto (1.000 €)	257	416	130	451
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	135,4	298,3	29	346
Nettoinvestoinnit, sisältäen kaluston leasingsopimukset (1.000 €)	1 038	469	1 270	1 252
Pääoman tuotto ja tuloutus				
Oman pääoman tuotto, %	10,6	19,4	8,6	16,1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,0	6,7	3,0	8,1
Vakavaraisuus				
Omavaraisuusaste, %	23,8	29,7	27,3	37,9
Nettovelkaantumisaste, %	353	127	109,5	151,7

Tilinpäätös 2015

Turun Satama Oy

TURUN SATAMA OY

Toimitusjohtaja Christian Ramberg

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:
<p>Yhtiön toimialana on sataman ylläpitäminen ja yleisen satamatoiminnan harjoittaminen ja kehittäminen sekä siihen liittyvä muu liiketoiminta. Turun Satama Oy on Turun kaupungin kokonaan omistama konserniyhtiö.</p> <p>Sataman toimintastrategiaksi on valittu satamapitäjän rooli kehittämisvastuulla. Satama keskittyy kolmeen liiketoiminta-alueeseen, jotka ovat: Matkustajaliikenne, Suuryksikköliikenne sekä Jakelukeskustoiminta.</p> <p>Satama on Skandinavian liikenteen keskus Suomessa. Liikevaihdoltaan satama on Suomen kolmanneksi suurin satama ja matkustajamäärältään Suomen toiseksi suurin matkustajasatama. Myös yksikkötavaraliikenteessä Turku lukeutuu maan suurimpiin satamiin.</p>
Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:
<p>TJ: Yhtiön liikevaihto oli 20,5 milj.euroa ja liikevoitto 3,4 milj.euroa. Haastavista markkinaolosuhteista huolimatta liikevoitto- ja tulos paranivat edellisestä vuodesta. Tilikauden myönteiseen kehitykseen vaikutti sataman oman toiminnan tehostuminen. Sataman kokonaistavaratonnit laskivat 11,9 prosenttia. Matkustajaliikenne sen sijaan kasvoi 1,4 prosenttia verrattuna vuoteen 2014. Yhtiö arvioi vuoden 2016 liikevaihdon kasvavan vuoden 2015 tasosta.</p>
<p>Yhtiön tulee muuttaa talousarviotaan siten, että liikevoiton taso mahdollistaa kaupungin myöntämien lainojen korkojen maksun. Näin ollen yhtiön tulee kyetä maksamaan myönnetyn 30 milj. euron VVK-lainan lainaehtojen mukainen tulokseen sidottu korko.</p>
Toimenpiteet:

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiön kannattavuus ennen rahoituseriä				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Liikevoitto (1.000 €)	2 523	2 781	2 900	3 411
Kasvava tuloutus kaupungille				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite** 2015	Toteutunut 31.12.2015
Maanvuokrien tuotto (1.000 €)	1 676	1 747	1 650	1 769
Rahoituserien tuotto (1.000 €)	1 422	3 184	2 932	1 412

** Näiden tuloutuskomponenttien lisäksi osa Satamaliikelaitoksen saamista maanvuokrista siirtyi Kiinteistöliikelaitokselle (n. 1,4 m€), jolloin yhteenlaskettuna kokonaistuloutus ylittää vaaditun 6,0 milj. euroa vuodessa

Tilinpäätös 2015

Turun Satama Oy

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2013	2014	2015	Toteutunut 31.12.2015	
Toiminnalliset tavoitteet					
Kokonaisliikenne, milj. tonnia	2,6	2,7	2,7	2,4	
Ro-Ro liikenne, milj.tonnia	2,2	2,1	2,3	1,8	
Konttiliikenne, (TEU)	2 968	1 884	2 243	1 332	
Matkustajaliikenne, milj. hlöä	3,48	3,30	3,40	3,3	
Aluskäynnit (kpl)	2 178	2 185	2 186	1 890	
Säännöllisesti liikennöivät laivayhtiöt (kpl)	6	6	6	5	
Ympäristötilinpäätös – tulos (1.000 €)	-646	-734	-650	-583	
Toiminnan laajuus ja tulos					
Liikevaihto (1.000 €)	21 449	21 511	21 600	20 515	
Liikevoitto (1.000 €)	2 523	2 781	2 900	3 411	
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	1 091	1 497	1 600	2 145	
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	1 662	1 068	4 000	4 154	
Pääoman tuotto ja tuloutus					
Oman pääoman tuotto, %	4,2	5,7	5,9	8,0	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,0	3,3	3,5	4,1	
Vakavaraisuus					
Omavaraisuusaste, %	30,1	30,2	31,3	32,0	
Nettovelkaantumisaste, %	210,2	202,2	191	173,1	

TURUN SEUDUN PUHDISTAMO OY

Toimitusjohtaja Mirva Levomäki

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Yhtiön toimialana on jätevesien siirto ja puhdistus sekä syntyneen lietteen hyödyntäminen

Turun seudun puhdistamo Oy tuottaa omistajilleen hyvänlaatuista jätevedenpuhdistuspalvelua kustannustehokkaasti. Toiminta on tehokasta ja toimintavarmaa ja sitä kehitetään edelleen. Energian ja kemikaalien kulutusta optimoidaan puhdistusvaatimusten kanssa. Henkilöstön hyvinvointi, sitoutuneisuus ja ammattitaito takaavat Yhtiön menestyksellisen toiminnan.

Yhtiö operoi laitosta. Jätevedenpuhdistamon käytössä pyritään mahdollisimman hyvään, mutta vähintään ympäristöluvan määräykset täyttävään puhdistustulokseen. Puhdistamon ja pumppaamoiden ohitukset pyritään minimoimaan. Yhtiö huomioi toimintaansa kehittäessään Helsingin ja Turun kaupunkien yhteisen Itämeri-toimenpideohjelman tavoitteet.

Yhtiön hallinnoimat kilpailutetut ostopalvelut tehostavat toimintaa.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:

Turun seudun puhdistamo Oy:n toiminnalliset tavoitteet saavutettiin.

Puhdistamolla puhdistettiin jätevesiä kolmentoista kunnan alueelta yhteensä 32,3 milj. m³/a, keskimäärin 88.400 m³/d. Auran kunnan yhdyskuntajätevedet on johdettu puhdistamolle käsiteltäviksi 3.2.2015 lähtien, Pöytyän kunnan Riihikosken alueen yhdyskuntajätevedet on johdettu puhdistamolle käsiteltäviksi 7.12.2015 lähtien ja Oripään kunnan yhdyskuntajätevedet on johdettu puhdistamolle käsiteltäviksi 14.12.2015 lähtien. Kuivattua lietettä syntyi 47.400 tonnia, joka käsiteltiin biokaasulaitoksessa ja hyötykäytettiin sähkö- ja lämpöenergiana sekä maanparannusaineena.

Turun seudun puhdistamo Oy:n yhtiökokous valtuutti 27.11.2015 Yhtiön hallituksen päättämään suunnasta osakeannista. Valtuutus koski enintään 171 uuden osakkeen antamista. Yhtiön hallitus teki tämän valtuutuksen nojalla 15.12.2015 osakeantipäätöksen, jonka mukaan annettavien osakkeiden lukumäärä oli 171 kappaletta. Hallituksen tekemän osakeantipäätöksen jälkeen maksettiin 16.12.2015 mennessä 139 kappaletta uusia osakkeita. Osakkeita merkittiin 16.12.2015 171 kappaletta. Osakkeita merkitsivät Auran kunta (73 osaketta), Pöytyän kunta (50 osaketta), Oripään kunta (16 osaketta) sekä Marttilan kunta (32 osaketta). Uudet osakkaat otettiin osapuoliksi Yhtiön osakkaiden väliseen osakassopimukseen sekä sen liitteisiin liittymissopimuksella. Liittymissopimuksen allekirjoittivat kaikki osakkaat sekä Yhtiö, uudet osakkaat viimeisenä 16.12.2015, jolloin sopimus tuli voimaan. Sopimus oikeuttaa uudet osakkaat puhdistuttamaan jätevetensä Yhtiön toimesta.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston 1.10.2014 Yhtiölle myöntämä uusi ympäristölupa oli käsittelyssä Vaasan hallinto-oikeudessa, eikä uusi lupa ollut muutoksenhausta johtuen vielä lainvoimainen. Uuden luvan myötä puhdistusvaatimukset tulevat kiristymään kemiallisen hapenkulutuksen (COD), typen ja kiintoaineen osalta. Etelä-Suomen aluehallintovirasto myönsi 30.1.2015 Yhtiölle luvan puhdistamon uuden ympäristöluvan mukaisen toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta.

Puhdistamo täytti voimassa olevan ympäristöluvan puhdistusvaatimukset kaikilla neljännesvuosijaksoilla. Kokonaistypen puhdistustehovaatimus vuosikeskiarvona laskettuna saavutettiin. Myös uuden ympäristölupapäätöksen puhdistusvaatimukset täyttyivät.

Yhtiön liikevaihto muodostuu pääosin jätevedenpuhdistamon puhdistuskustannuksista (käyttökustannukset ja pääomakustannukset). Tilikauden lopussa Yhtiön tulos "nollataan" puhdistuskustannusten osalta Osakassopimuksen mukaisesti tasauslaskuilla. Vuonna 2015 pääomakustannuksiin oli varattu rahoitusvarausta eli ns. korkopuskuria toteutunutta enemmän, mistä johtuen puhdistuskustannukset olivat arvioitua pienemmät ja Osakkaille kertyi arviolaskutuksen korjauksessa palautettavaa. Tästä johtuen myös Yhtiön liikevaihto jäi alle tavoitteen. Omistajien näkökulmasta pienempi liikevaihdon toteuma tarkoittaa edullisempaa jätevedenpuhdistuspalvelua.

Tilinpäätös 2015

Turun Seudun Puhdistamo Oy

Yhtiön liikevaihdosta pieni osa muodostuu Yhtiön muista myynneistä, joilla katetaan Osakassopimuksen mukaista tappiota. Muita myynnejä ovat jäteveden sisältämän lämmön myynti, biokaasulaitoksen rejektivesien käsittelypalvelu, sako- ja umpikaivolietteiden puhdistus sekä kuntien verkosto-ohitusten laskutus. Muista myynneistä johtuen tilikauden tulos oli tavoitetta parempi. Tilikauden voitto käytetään kevytyhtiökokouksen päätöksellä verotuksessa edellisten tilikausien tappioiden hyödyntämiseen.

Tärkeimpiä investointikohteita olivat siirtoviemäreiden korjausinvestoinnit, puhdistamon puhdistusprosessin kehittäminen sekä tietojärjestelmien ja kaukovalvonnan kehittäminen. Lisäksi Yhtiö aloitti esiselvityksen puhdistamon poistoputken kapasiteetin lisäämiseksi.

Yhtiö on reklamoinut puhdistamon suunnittelijaa puhdistamon yhteyteen rakennettujen siirtoviemäreiden suunnittelutyön virheellisyydestä vuonna 2014. Suunnitelmien pohjalta toteutetut rakenteet tulivat käyttökänsä päähän noin viiden vuoden kuluttua niiden käyttöönotosta, vaikka rakenteiden käyttöikä on määritetty 50 vuotta. Yhtiö on nostanut kanteen suunnittelijaa vastaan ja vaatii suunnittelijalta vahingonkorvausta suunnitteluvirheiden aiheuttamista vahingoista sekä selvitys- ja asiantuntijakuluista.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite Keskitetty jätevedenpuhdistus toimii tehokkaasti. Puhdistustulokset ovat Itämeren suojelukomission suositusten mukaisia.				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Ympäristölupamääräykset (Länsi-Suomen ympäristölupavirasto 22.9.2003 nro 47/2003/4)				
pitoisuudet käsitelty vesi:				
BOD7ATU ≤10 mg/l	4,5 mg/l	3,6 mg/l	8 mg/l	3,2 mg/l
CODCr ≤125 mg/l	41 mg/l	37 mg/l	60 mg/l	35 mg/l
fosfori ≤0,3 mg/l	0,13 mg/l	0,17 mg/l	0,2 mg/l	0,16 mg/l
kiintoaine ≤15 mg/l	3,3 mg/l	2,8 mg/l	10 mg/l	2,3 mg/l
puhdistusteho käsitelty vesi:				
BOD7ATU ≥95%	99 %	99 %	95 %	99 %
CODCr ≥75%	94 %	94 %	90 %	94 %
fosfori ≥95%	98 %	98 %	95 %	98 %
typpi ≥70%	77 %	80 %	70 %	80 %
kiintoaine ≥90%	99 %	99 %	95 %	99 %
tulos ilman verkosto-ohituksia				

Tilinpäätös 2015

Turun Seudun Puhdistamo Oy

Tavoite: Laitoksen arvon säilyttäminen ja jatkuva kehittäminen, jotta tehokkaaseen puhdistustulokseen päästään myös laitoksen ikääntyessä.				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Leasing-koneiden ja -laitteiden korjaus- ja muutosten investoinnit (1.000 €)	258	284	350	238

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2013	2014	2015	Toteutunut 31.12.2015
Toiminnalliset tavoitteet				
BOD t/a	140	110	150	100
Fosfori t/a	4,0	5,1	5,5	5,1
Typpi t/vuosi	400	400	440	370
Kiintoaine t/vuosi	99	84	180	73
Turun jätevesien osuus Kakolassa puhdistetuista jätevesistä (varaus 68,6%)	64,3	66,7	67,5	63,7
Keskiarvo €/puhdistettu jätevesi, m3	0,512	0,523	0,52	0,479
<i>Turun toteutunut kuutiohinta</i>	<i>0,477</i>	<i>0,509</i>	-	<i>0,449</i>
Henkilöstömäärä	9	10	11	11
Ohivirtauksen määrä (m3) (kaikki käsittelemättömän jäteveden ohitukset Tsp:n koko viemäröintialueella)	110.386	59.296	190.000	99.869
Toiminnan laajuus ja tulos*				
Liikevaihto (1.000 €)	16 615	16 565	17.528	16.541
Liikevoitto (1.000 €)	2 009	1 866	1.608	1.922
Tilikauden tulos ennen varauksia ja veroja (1.000 €)	721	585	0	59
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	801	548	1 000	981
Pääoman tuotto ja tuloutus				
Oman pääoman tuotto, %	3,5	2,8	0	3,2
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,3	2,3	1,9	2,5

Tilinpäätös 2015
Turun Seudun Puhdistamo Oy

Vakavaraisuus					
Omavaraisuusaste, %	22,4	24,1	23,4	26,4	
Nettovelkaantumisaste, %	322	289	299	257	

Tilinpäätös 2015

Turun Seudun Vesi Oy

TURUN SEUDUN VESI OY

Toimitusjohtaja Aki Artimo

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Yhtiön toimialana on huolehtia osakkaiden vesihuollosta. Tässä tarkoituksessa yhtiö voi omistaa, suunnitella ja rakentaa vedenhankinta-, vedenpuhdistus- ja vedenjakelulaitoksia sekä harjoittaa käyttöveden valmistusta, veden siirtoa, jakelua ja myyntiä sekä muuta alaan liittyvää toimintaa. Yhtiö voi toimintaansa varten omistaa ja hallita kiinteistöjä. Turun Seudun Vesi Oy ylläpitää ja luo kilpailukykyä toiminta-alueellaan tuottamalla jatkuvasti korkealaatuista talousvettä mahdollisimman edullisesti. Talousvesi tuotetaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Korkealaatuinen talousvesi on hyvinvoinnin ja elämänlaadun perusedellytys.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:

Vuoden 2015 aikana yhtiö jatkoi tekopohjavesijärjestelmän käyttämistä omistajakuntien kulutusta vastaavalla teholla. Veden toimitus Paraisten kaupungille alkoi tammikuun 2015 alussa.

Vuonna 2015 yhtiön toiminnassa painopiste oli varautumiseen liittyvissä toimenpiteissä. Yhtiö toteutti erittäin kattavan Water Safety Plan -selvityksen, jossa keskityttiin operatiiviseen toimintaan liittyvien riskien kartoitukseen, identifiointiin ja hallintaan. Lisäksi toteutettiin riskienhallintasuunnitelma, jonka painopiste oli mm. taloudellisten, strategisten ja henkilöstöön liittyvien riskien identifiointissa ja arvioinnissa. Yhtiö osallistui myös ALVAR-toimintaan (ALueellinen VARautuminen) yhdessä sähköyhtiöiden ja tietoliikenneyhteyksien ylläpidosta vastaavien yhtiöiden edustajien kanssa.

Vuonna 2015 yhtiö toimitti osakaskunnilleen noin 22,4 miljoonaa kuutiometriä juomavettä. Vuoteen 2014 verrattuna osakaskunnille myydyin veden määrä pieneni noin yhden prosentin. Vuonna 2014 myyntiä kasvatti alkuvuoden iso putkivuoto Turun verkostossa. Veden laatu oli odotusten mukaista kaikissa järjestelmän osissa ja täytti kaikki hyvän talousveden laatuvaatimukset. Turun Seudun Vesi Oy toteutti osakaskunnilleen yhteensä 500 000 euron hyvityksen pääomakulujen laskutuksen osalta elokuusta 2015 alkaen vuoden 2015 loppuun saakka (yht. 5 kk á 100 000 euroa/kk). Hyvityksestä huolimatta yhtiön talous oli vakaalla pohjalla koko vuoden 2015. Pääomakulujen laskutukseen liittyvä hyvitys oli mahdollista osittain investointien arvioitua pienemmän toteuman ja ajallisen siirron tai peruuttamisen ansiosta ja osittain yhtiön tekemän koronvaihtosopimuksen ansiosta. Eräs vuodelle 2015 budjetoitu ja vuoden 2015 aikana myöhempään ajankohtaan siirretty investointi oli Halisten uuden varalaitoksen toteutussuunnittelu. Tärkeämmäksi ja ajallisesti kiireellisemmäksi investoinniksi nousi Saramäki – Parolanpuisto -siirtolinjan toteutus. Vuonna 2015 valmistuivat kyseisen siirtolinjan yleissuunnitelma ja toiminnallinen suunnitelma. Siirtolinjan rakentaminen pienentää yhtiön toimintaan liittyviä riskejä ja parantaa veden jakelun toteutusta etenkin Turun, Raision ja Naantalien alueilla sekä myöhemmin myös Maskun ja Nousiaisten alueilla. Siirtolinjan lisäksi Halisten uuden laitoksen toteutussuunnittelua kiireellisemmäksi työksi muodostui Halisten kemikalointiin liittyvä prosessimuutos.

Halisten vesilaitos toimi vuoden 2015 ajan tekopohjavesijärjestelmän varalaitoksena. Halisten laitokselle käynnistettiin vuonna 2015 veden kemikalointiin liittyvä prosessimuutos yhtiön toimesta. Muutos valmistuu vuoden 2016 alkupuolella. Prosessimuutos on välttämätön, koska ilman sitä Halisten laitokselle ei ole mahdollista myöntää lupaa veden käsittelyssä käytettävien kemikaalien varastoinnille ja käytölle. Kyseistä lupaa ei Halisten laitoksella ole ollut aiemmin. TSV haki, ja sai toiminnalleen väliaikaisen kemikaaliluvan vuoden 2015 lokakuussa. Halisten vesilaitos ei tuottanut vuonna 2015 vettä kulutukseen.

Varautumista sähkönjakelun häiriöihin on kehitetty edelleen. Uutta varavoiman järjestämisen toimintamallia valmisteltiin yhteistyössä Turku Energia Sähköverkot Oy:n ja Turun seudun puhdistamo Oy:n kanssa. Viimeinen tärkeä yhtiön laitoskohde saadaan varavoiman piiriin vuoden 2016 aikana.

Yhtiön organisaatorakennetta muutettiin vuodenvaihteessa 2014/2015. Organisaatiota kehitettiin toimivammaksi ja tarkoituksenmukaisemmaksi mm. Turun kaupunginhallituksen konsernijaoston antamat konserniohjeet huomioiden. Vuoden 2015 alusta yhtiöön siirtyi tekopohjavesijärjestelmän käyttöön ja operointiin liittyvä henkilökunta Turun vesiliikelaitokselta liikkeenluovutuksen myötä. Yhtiön palvelukseen siirtyi 14 henkilöä. Yhtiön keskeiset toiminnot jaettiin neljään vastuualueeseen, joista kullekin nimettiin oma päällikkö, joka raportoi vastuualueensa toiminnasta suoraan toimitusjohtajalle. Vastuualueiden sisäisten taloudellisten tavoitteiden ja resurssien kommunikointi yhtiön johdolle talousarvion toteutumisen ja seurannan suhteen on keskeistä.

Tilinpäätös 2015

Turun Seudun Vesi Oy

Yhteenvetona voidaan todeta, että yhtiö laskutti osakaskuntiaan vuonna 2015 noin miljoona euroa vuotta 2014 vähemmän, vaikka talousveden tuotantomäärä pysyi lähes samana kuin edellisenä vuotena, veden laatu oli moitteetonta ja järjestelmän toimintavarmuutta ja varautumista poikkeustilanteisiin parannettiin merkittävästi.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiö toimittaa vettä osakkailleen suunnitellusti ja veden tuotannon määrä vastaa suunniteltua				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Veden tuotanto / tuotantotavoite, %	70	100	100	100
Tavoite: Veden toimitus on häiriötöntä ja virheitä veden laadussa ei esiinny				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Jakeluun toimitettavan veden laadussa havaitut virheet	0	0	0	0
Ennakoimattomat häiriöt veden jakelussa	0	0	0	0

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2013	2014	2015	Toteutunut 31.12.2015
Toiminnalliset tavoitteet				
Veden tuotantokustannus ilman pääomakustannuksia (myyntihinta) (€/m ³)	0,27	0,25	0,25	0,25
Pääomakustannukset Turun kaupungille vuodessa (1.000 €)	8.479	8.501	8.596	8.335
Varalaitoskäytön kustannukset	-	-	-	-
Kaupungin takausvastuu lainapääomasta (milj. euroa)	116,2	112,8	116,2	110,3
Henkilöstömäärä 31.12.	9	8	23	23
Toiminnan laajuus ja tulos				
Liikevaihto (1.000 €)	17.550	19.352	19.400	18.363
Liikevoitto (1.000 €)	5.176	5.093	5.283	4.839
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	634	634	634	634

Tilinpäätös 2015

Turun Seudun Vesi Oy

Nettoinvestoinnit (1.000 €)	1250*	794**	1700	707	
Pääoman tuotto ja tuloutus					
Oman pääoman tuotto, %	4,0	3,9	3,7	3,7	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,9	3,0	3,1	3,1	
Vakavaraisuus					
Omavaraisuusaste, %	8,9	9,5	9,8	10,2	
Nettovelkaantumisaste, %	995	934	897	862	

*) Näihin kustannuksiin EI OLE laskettu mukaan Kaarina – Parainen -siirtolinjan rakentamisen kuluja. Siirtolinja aktivoitiin TSV:n taseeseen vuoden 2015 alusta alkaen. Parainen vastaa kaikista siirtolinjaan kohdistuvista rahoituskustannuksista. Rahoituskustannukset laskutetaan siirtolinjan poistoaikaa vastaavan takaisinmaksuohjelman mukaisesti.

) Kaarina – Parainen -siirtolinjan rakennusinvestointien kustannukset kertyivät kokonaisuudessaan vuoden 2014 loppuun mennessä. Yhtiön nettoinvestoinnit vuodelta 2014 sisältäen siirtolinjan investoinnit olivat **3,005 miljoonaa euroa.

Tilinpäätös 2015

Turun Tekstiilihuolto Oy

TURUN TEKSTIILIHUOLTO OY

Toimitusjohtaja Miika Markkanen

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:
<p>Turun Tekstiilihuolto Oy on täydellistä tekstiilihuoltopalvelua tarjoava Turun kaupungin ja Varsinais-Suomen sairaanhoito-piirin kuntayhtymän omistama osakeyhtiö, jonka tehtävänä on tarjota hinnaltaan ja laadultaan kilpailukykyisiä palveluja Turun kaupungin ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin yksiköille.</p> <p>Laitostekstiilien, hotellitekstiilien ja työvaatteiden vuokraukseen ja huoltoon erikoistuva Turun Tekstiilihuolto Oy myy palvelujaan kapasiteettinsa rajoissa tekstiilihuoltopalveluja tarvitseville yrityksille ja yhteisöille.</p>
Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:
<p>Vuoden 2015 toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat suunnitelman mukaisesti ja teimme historiamme parhaan tuloksen. Tuloskehitys oli suunniteltua parempi. Siihen vaikuttivat aikaisempien vuosien onnistuneet investoinnit ja yhtenä tekijänä öljyn hinnan lasku. Merkittävin syy kuitenkin on henkilökunnan sitoutuminen ja ahkeruus sekä osaava esimies organisaatio. Siitä suuri kiitos heille.</p>

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOAVAT TAVOITTEET

Tavoite: Tuloutus kaupungille				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Antolainojen korko (1.000 €)	133	126	112,5	110

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Toiminnalliset tavoitteet				
Ulkoisten asiakkaiden lukumäärä	87	104	105	121
Toiminnan tehokkuus – pesty pyykkimäärä (kg / henkilö / tunti)	28,5	28,6	28,7	28,7
Työvoima yhteensä (ilman työllistettyjä)	147	147	148	143
Liikevaihto/hlö, €	76 870	84 293	80 500	90 455

Tilinpäätös 2015

Turun Tekstiilihuolto Oy

Toiminnan laajuus ja tulos*					
Liikevaihto (1.000 €)	11 298	12 391	12 300	12 935	
Liikevoitto (1.000 €)	544	599	220	765	
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	411	473	150	655	
Nettoinvestoinnit (sis. koneiden ja laitteiden leasinginvestoinnit) (1.000 €)	294	261	350	350	
Pääoman tuotto ja tuloutus					
Oman pääoman tuotto, %	39,7	32,0	25,0	29,6	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	11,7	13,1	12,0	16,9	
Vakavaraisuus					
Omavaraisuusaste, %	21,7	29,1	25,0	36,6	
Nettovelkaantumisaste, %	159	95	150	19,96	

Tilinpäätös 2015

Arkea Oy

ARKEA OY

Toimitusjohtaja Tuija Rompasaari-Salmi

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:
Tuloskortti käsittää Arkea Oy:n tytäryhtiöineen. Arkean toimialana on ruoka-, siivous- ja kiinteistöhoitopalveluiden tuottaminen, sekä näiden palveluiden toteuttamiseen liittyvä suunnittelu ja konsultointi; ruokatuotteiden valmistus, varastoiminen, välittäminen ja kuljettaminen; kiinteistöjen siivous, hoito, huolto, valvonta, vartiointi ja turvallisuuspalvelut sekä kiinteistöihin liittyvien laitteiden ja järjestelmien asentaminen, huolto ja korjaus. Yhtiö voi myös ostaa, myydä ja omistaa kiinteistöjä sekä osakkeita ja muita arvopapereita.
Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:
<p>TJ: Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet ovat vuonna 2015 ylittyneet sekä liikevaihdon että -voiton osalta. Arkea Oy:n liiketoiminta kehittyi suotuisasti, kun tilikauden aikana sekä Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskuksen (KTO) että Turun aikuiskoulutuskeskuksen tukipalvelut siirtyivät liiketoimintakaupalla yhtiöön. Toiminnan kehittäminen ja määrätietoinen laatutyö sekä operatiivisen toiminnan tehostamistoimet jatkuivat onnistuneesti kuluneen tilikauden aikana.</p> <p>Arkea Oy:n tytäryhtiö PASSAA palvelut Oy:n operatiivinen toiminta käynnistyi kuluneen vuoden aikana. Yhtiön palveluissa pääosassa ovat räätälöidyt palvelut ja työtehtävät sekä työntekijöiden työhyvinvoinnista huolehtiminen. PASSAA palveluissa huomioidaan työntekijän työkyky ja osaaminen. Myös yhteistyö eri tahojen, kuten Turun kaupungin työllisyyspalvelukeskuksen ja Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskuksen (KTO) kanssa saatiin alkuun.</p> <p>Arkea Oy:lle perustettiin kuluneen vuoden aikana myös toinen tytäryhtiö Arkea Kunnossapito Oy, jonne Turun Seudun Rakennustekniikka Oy:n kiinteistöjen kunnossapitoon erikoistunut liiketoiminta siirrettiin liikekeino-uutuksena välittömästi kuluneen tilikauden päättymisen jälkeen 1.1.2016. Arkea Kunnossapito Oy:lla ei ollut toimintaa kuluneena tilikautena.</p> <p>Arkea-konserni on sitoutunut Turku-konsernin ympäristötavoitteisiin ja toimintatapoihin. Tilikauden aikana Arkea Oy:lle myönnettiin ISO 14001 -ympäristösertifikaatti osoituksena yhtiön ympäristöasioiden ja kestävä kehityksen eteen tehdystä työstä</p>

Turun Seudun Kiinteistöpalvelu Oy:n liiketoiminnan kehitystä seurataan osana toiminnan ja talouden seuranta ja kehitystä verrataan alkuperäiseen liiketoimintasuunnitelmaan.	
Toimenpiteet:	TJ: Yrityksen asiakaskuntaa on laajennettu alkuperäisen liiketoimintasuunnitelman mukaisesti.
Tuotantoyhtiöiden tulee laatia vuoden 2014 aikana tarvittavat suunnitelmat, jotta yhtiöt kykenevät vastaamaan kilpailukykyisesti tarjouspyyntöihin kaupungin tilauksiin perustuvan liikevaihdon avautuessa markkinoilla.	
Toimenpiteet:	TJ: Suunnitelmat on tehty ja niitä systemaattisesti toteutettu.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Kaupungin määräaikaisten palvelusopimusten tilauskannan ulkopuolinen liikevaihto kasvaa ja yhtiön sisäisen toiminnan tuottavuus paranee				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Liikevoitto (1.000 €)	1.143	2.083	779	2.594

Tilinpäätös 2015

Arkea Oy

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Toiminnalliset tavoitteet					
Tavoite 1	Tuottavuuden parantamista jatketaan edelleen.				
Tavoite 2	Henkilöstön osaamisen kehittämistä jatketaan.				
Tavoite 3	Henkilöstön työhyvinvointiin ja tapaturmien vähentämiseen panostetaan				
Tavoite 4	Toteutetaan konsernin tavoitteita tukevaa päästövähennyssuunnitelmaa				
Toiminnan laajuus ja tulos					
	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	
Ulkoisen tulorahoituksen osuus (1.000 €)/Kaupungin määräaikaisten palvelusopimusten osuus (1.000 €)	3.390/ 28.838	19.130/ 29.577	19.738/ 26.407	23.907/ 27.721	
Liikevaihto (1.000 €)	32.229	48.706	46.145	51.629	
Kj: perustamisvaiheen liiketoimintasuunnitelma liikevaihto			43.863		
Liikevaihto / htv (1.000 €)					
Liikevoitto (1.000 €)	1.143	2.083	779	2.594	
Kj: perustamisvaiheen liiketoimintasuunnitelma liikevoitto			452		
Tilikauden tulos (1.000 €)	696	1.513	435	2.014	
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	292	2.237	1.989	1.138	
Pääoman tuotto ja tuloutus					
Oman pääoman tuotto, %	18,3	33,8	10,4	30,1	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	18,8	31,5	11,4	31,0	
Osinkotuotto kaupungille (1.000 €)	0	0	0	0	
Vakavaraisuus					
Omavaraisuusaste, %	28,5	32,6	32,2	36,5	
Nettovelkaantumisaste, %	-183,5	-134,9	-100,1	-144,9	

*) Ulkoisen liikevaihdon osuus vuonna 2015 määräaikaista palvelusopimuksista ja muutos suhteessa toteutunut 2014

Tilinpäätös 2015

Turun Seudun Rakennustekniikka Oy

TURUN SEUDUN RAKENNUSTEKNIikka OY

Toimitusjohtaja Jouko Jortikka

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:
Toimialana on rakennusalan palveluiden tuottaminen Turun kaupunkikonsernille ja seutukunnalle sisältäen mm. korjausrakentamis-, kunnossapito- ja talotekniikkapalveluiden tuottamista sekä rakennustarvikkeiden ja rakennusosien valmistusta.
Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:
<p>Kuluneena vuonna yhtiö jatkoi kiinteiden kuluja karsintaa ja toiminnan kehittämistä: Tuottavuutta parannettiin erilaisin säästö toimenpitein. Vuonna 2012 alkanut ammattitutkinto koulutus saatiin päätökseen, kilpailukykyyn ja laatuun panostettiin RALA-sertifiointi ja uuden hallituksen hyväksymän strategian implementoinnin kautta.</p> <p>Toimintojen uudelleen organisointia ja keventämistä tehtiin määrätietoisesti.</p> <p>Yhteistyötä kaupunkitilaajan kanssa edelleen tiivistettiin mm. suunnitteluprosessin toimivuuden paraneminen, resurssien oikea aikaisen käytön varmistamisen ja kustannustason hillitseminen näkyi toiminnan laadussa positiivisesti.</p> <p>Syksyllä 2015 tapahtunut liiketoimintakauppa, jossa kunnossapidon liiketoimintoja siirrettiin Arkea kunnossapito Oy:lle loi omalta osaltaan paineen uusien yhteistoimintaneuvottelujen aloittamiseksi jo alkukesästä 2015. Kyseiset neuvottelut johtivat koko TSR henkilökuntaa koskeviin irtisanomisiin, lomautuksiin ja toiminnan uudelleen järjestelyihin.</p> <p>Kilpailukykyyn parantamiseksi ja kustannustehokkuuden nostamiseksi tulevina vuosina aloitettiin keväällä 2015 toimenpiteet uuden toimintajärjestelmän käyttöönottamiseksi, siten että uusi järjestelmä olisi pääosin käytössä 3/2016 mennessä.</p> <p>Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet pääosin saavutettiin.</p>

Turun Seudun Rakennustekniikka Oy:n liiketoiminnan kehitystä seurataan osana toiminnan ja talouden seuranta ja kehitystä verrataan alkuperäiseen liiketoimintasuunnitelmaan.	
Toimenpiteet:	Liikevaihto jäi n. 500 t€:a vähäisemmäksi, johtuen kireästä urakkakilpailusta. Rakentamisen markkinoiden suuri tarjoajien määrä ja alhainen hintataso pitivät kilpailun erittäin kireänä. Liikevoitossa päästiin yli tavoitteen, jota osittain selittää erilaiset kannattavuuden parantamiseen liittyvät toimenpiteet.
Tuotantoyhtiöiden tulee laatia vuoden 2014 aikana tarvittavat suunnitelmat, jotta yhtiöt kykenevät vastaamaan kilpailukykyisesti tarjouspyyntöihin kaupungin tilauksiin perustuvan liikevaihdon avautuessa markkinoilla.	
Toimenpiteet:	Toiminnan tehostamista jatketaan yhtiön perustrategian mukaisesti.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Kaupungin määräaikaisten palvelusopimusten tilauskannan ulkopuolinen liikevaihto kasvaa ja yhtiön sisäisen toiminnan tuottavuus paranee				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Liikevoitto (1.000 €)	104	320	305	1.646

Tilinpäätös 2015

Turun Seudun Rakennustekniikka Oy

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	
Toiminnan laajuus ja tulos					
Ulkoisen tulo- ja palvelusosuus (1.000 €)/Kaupungin määräämisten palvelusosuus (1.000 €) *	2.357/ 21.466	2.619/ 19.388	7.040/ 15.840	5070/ 16.648	
Liikevaihto (1.000 €)	23.308	21.542	22.500	21.318	
Kj: perustamisvaiheen liiketoimintasuunnitelma liikevaihto			21.882		
Liikevaihto / htv (1.000 €)			204	201	
Liikevoitto (1.000 €)	104	320	305	1.646	
Kj: perustamisvaiheen liiketoimintasuunnitelma liikevoitto			251		
Tilikauden tulos (1.000 €)	0	103	80	1.028	
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	73	48	50	0	
Pääoman tuotto ja tuloutus					
Oman pääoman tuotto, %	3,6	5,9	1,1	51,7	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,5	7,5	6,9	27,9	
Osinkotuotto kaupungille (1.000 €)	0	0	0	0	
Vakavaraisuus					
Omavaraisuusaste, %	21,8	19,2	26,1	33,4	
Nettovelkaantumistaso, %	130,1	135,6	106,5	37,6	

*) Ulkoisen liikevaihdon osuus kokonaisliikevaihdosta 2015 ja muutos suhteessa tavoitteeseen 2015.

Tilinpäätös 2015

Turun Seudun Kuntatekniikka Oy

TURUN SEUDUN KUNTATEKNIikka OY

Toimitusjohtaja Karri Knaapinen

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:
Teiden ja moottoriteiden rakentaminen. Maa- ja vesirakennustöiden, viherrakentamistöiden, metsänhoitotöiden, liikunta- ja leikkipaikkarakentamistöiden sekä näihin liittyvien kuljetus-, rakennus-, ylläpitotöiden suorittaminen, suunnittelu ja konsultointi.
Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:
TJ: Yhtiön neljäs tilikausi oli menestyksellinen. Yhtiön strategian mukaiset toimet onnistuivat hyvin. Yhtiö paransi edelleen tulostaan aikaisemmista vuosista ja teki tähänastisen olemassaolonsa parhaan tuloksen. Yhtiö jatkoi tilikauden aikana voimakasta toimintansa kehittämistä yhtiön johdon linjauksien ja tavoitteiden mukaisesti. Näiden toimien seurauksena yhtiön toimintaa saatiin järkeistettyä ja kustannuksia alennettua. Taloudellisesti yhtiö ylitti tavoitteensa. Yhtiön liikevaihto pysyi lähes ennallaan edelliseen vuoteen nähden, mutta kannattavuus parani selvästi. Yhtiön liikevoitto kasvoi ja oli 5.096.165 €. Liikevoittoprosentiksi muodostui 13,5 %. Tilikauden tulos (3.310.497 €) oli yli kaksinkertainen asetettuun tavoitteeseen nähden. Talouden tunnusluvut paranivat selkeästi edellisvuodesta ja ylittivät tavoitetasot.

Turun Seudun Kuntatekniikka Oy:n liiketoiminnan kehitystä seurataan osana toiminnan ja talouden seurantaa ja kehitystä verrataan alkuperäiseen liiketoimintasuunnitelmaan.	
Toimenpiteet:	TJ: Yhtiö on saavuttanut taloudelliset tavoitteensa nopeammin kuin mitä alkuperäisessä liiketoimintasuunnitelmassa on arvioitu. Kannattavuus on parantunut selvästi suunnitelmaa nopeammin ja paremmin, huolimatta siitä, että liikevaihto ei ole kehittynyt alkuperäisen suunnitelman mukaan. Liikevaihdon hitaampi kehittyminen alkuperäiseen liiketoimintasuunnitelmaan verrattuna on johtunut ympäristökuntayhteistyön vähäisyydestä.
Tuotantoyhtiöiden tulee laatia vuoden 2015 aikana tarvittavat suunnitelmat, jotta yhtiöt kykenevät vastaamaan kilpailukykyisesti tarjouspyyntöihin kaupungin tilauksiin perustuvan liikevaihdon avautuessa markkinoilla.	
Toimenpiteet:	TJ: Yhtiön tekemät rakenteelliset muutokset tehokkuuden ja tuottavuuden parantamiseksi ovat tuoneet kustannussäästöjä ja yhtiön kannattavuus on parantunut edelleen selvästi. Toiminnan tehokkuuden lisääntymisen ja kustannussäästöjen kautta yhtiö on pystynyt tekemään parempaa tulosta. Yhtiö jatkaa strategiansa mukaista toimintaansa kohdentamalla resurssinsa entistä tehokkaammin, jotta yhtiö kykenee kilpailemaan puitesopimusten ulkopuolisesta liikevaihdosta.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Kaupungin määräaikaisten palvelusopimusten tilauskannan ulkopuolinen liikevaihto kasvaa ja yhtiön sisäisen toiminnan tuottavuus paranee				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Liikevoitto (1.000 €)	1.436	3.438	2.133	5.096

Tilinpäätös 2015

Turun Seudun Kuntatekniikka Oy

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	
Toiminnalliset tavoitteet					
Asiakaskannan (liikevaihto yli 5.000 €) kasvattaminen (kpl)	40	48	60	58	
Toimittajamäärän vähentäminen	776	750	690	716	
Toiminnan laajuus ja tulos					
Ulkoisen tulorahoituksen osuus (1.000 €)/ Kaupungin määräraaikaisten palvelusopimusten osuus (1.000 €)	8.419/ 30.114	6.949/ 31.883	8.300/ 28.341	8.696/ 29.960	
Liikevaihto (1.000 €)	36.502	37.707	35.803	37.810	
Kj: perustamisvaiheen liiketoimintasuunnitelma liikevaihto			41.730		
Liikevaihto/htv (1.000 €)	135	144	146	164	
Liikevoitto (1.000 €)	1.436	3.438	2.133	5.096	
Kj: perustamisvaiheen liiketoimintasuunnitelma liikevoitto			826		
Tilikauden tulos (1.000 €)	775	2.353	1.450	3.310	
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	1.174	847	1.000	2.203	
Pääoman tuotto ja tuloutus					
Oman pääoman tuotto, %	32,0	58,2	28,8	51,4	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	25,3	40,4	23,7	41,3	
Osinkotuotto kaupungille (1.000 €)	0	0	0	0	
Vakavaraisuus					
Omavaraisuusaste, %	21,2	32,3	35,0	46,5	
Nettovelkaantumisaste, %	30,4	-44,9	7,9	-36,5	

Tilinpäätös 2015

Kiinteistö Oy Turun Monitoimihalli

KIINTEISTÖ OY TURUN MONITOIMIHALLI

Toimitusjohtaja Anu Kurkilahti-Haartemo

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:
<p>Yhtiön toimialana on Turun kaupungin Artukaisten kaupunginosan 12. korttelissa sijaitsevan monitoimihallirakennuksen sekä Kupittaaan kaupunginosan 12. korttelin tontilla 2 sijaitsevan jäähallirakennuksen omistaminen ja hallinta, hallien huoneistojen ja tilojen, mainospaikkojen ja kaluston vuokraustoiminta ja hallien huoltotoiminta.</p> <p>Toiminnan pääasiallisena tarkoituksena on huolehtia jääajan riittävydestä ja tasapuolisesta jakaantumisesta siten, että Turussa pystytään pelaamaan korkeatasoista jääkiekkoa ja harjoittamaan muuta jäähän perustuvaa toimintaa. Toinen pääasiallinen tarkoitus on suurien yleisötapahtumien järjestäminen ja organisoiminen Artukaisten monitoimihallissa. Yhtiö voi myös harjoittaa omaa ohjelmatuotantoa.</p>
Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:
<p>Yhtiön taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet tavoitteiden mukaisesti tai paremmin. Investoinnit toteutuivat suunniteltua pienempinä, mutta tulevien vuosien investointitaso tulee olemaan korkeampi.</p>

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Vuokran ja yhtiövastikkeen välinen erotus				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Kiint.Oy:n maksaman Artukaisten areenahuoneiston vuokran ja areenahuoneiston yhtiövastikkeen välinen erotus muuttuu vain kiinteistön ylläpitoindeksin mukaisesti. (1.000 €)	1.092	1.128	1.184	1.187
Tavoite: Yleisötapahtumien lisääntyminen yhtiön omistamissa halleissa				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Vastikkeiden ulkopuolinen liikevaihto kasvaa verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen 5 %.		1.840	1.894 (7,5 %)	2.070 (12,5 %)
Vastikkeiden % -osuus liikevaihdosta	59	53,2	54,0	51,8
Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen tavoitetulle tasolle				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Liikevaihto (1.000 €)	2.259	3.932	4.115	4.290
Liikevoitto (1.000 €)	-2	0	0	0
Hoito- /käyttökate (1.000 €)	501	653	595	700
Tavoite: Kupittaaan hallin avustuksen säilyminen entisellä tasolla				

Tilinpäätös 2015

Kiinteistö Oy Turun Monitoimihalli

Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Turun kaupungin ja Koy Turun Monitoimihallin välisen sopimuksen mukainen Kupittaaan hallin avustus säilyy samalla tasolla. (1.000 €)	800	800	800	792

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2013	2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Toiminnalliset tavoitteet				
HK Areenan käyttöaste (yleisötapahtumapäivät: jääkiekko/muut tapahtumat)	59 / 15	97 / 20	60 / 20	57/22
Kupittaaan jäähallin käyttöaste (yleisötapahtumapäivät: jääkiekko/muut tapahtumat)			35 / 12	35/11
HK Areenan asiakastyytyväisyys (kyselytutkimus, asteikko 1-10, kpl/arvosana)	1 / 8,8	1 / 8,2	1 / 8,7	1/8,5
Kiinteistöjen korjaussuunnitelmat ja investointisuunnitelmat	päivitetty	päivitetty	päivitetty	päivitetty
Toiminnan laajuus ja tulos				
Liikevaihto (1.000 €)	2.259	3.932	4.115	4.290
Vastikkeiden % osuus liikevaihdosta	59	53,2	54,0	51,8
Hoito / käyttökate (1.000 €)	501	653	595	700
Tilikauden tulos (1.000 €)	-2	0	0	0
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	698	304	800	319
Vakavaraisuus				
Omavaraisuusaste, %	74	75,1	76	75,4
Nettovelkaantumisaste, %	25	22,8	28	19,7
Vieras pääoma / pankkilainat (1.000 €)	7.938	7.623	7.407	7.327

Tilinpäätös 2015

Turun Teknologiakiinteistöt Oy

TURUN TEKNOLOGIAKIINTEISTÖT OY

Toimitusjohtaja Mikko Lehtinen

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:
Turun Teknologiakiinteistöt Oy on Turku Science Parkin alueella toimiva kiinteistösijoitusyhtiö, joka kehittää alueen kiinteistöjä ja palveluita sekä tarjoaa ensiluokkaista toimisto-, tuotanto ja laboratoriotilaa yrityksille ja yhteisöille. Yhtiön perusliiketoiminta on kiinteistöjen ja huoneistojen omistus, hallinta ja vuokraus sekä toimitilapalveluiden tuottaminen.
Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:
Emoyhtiön liikevaihto vuonna 2015 kasvoi 27 prosenttia ja oli 20,6 miljoonaa euroa (2014: 16,2 miljoonaa euroa). Konsernin liikevaihto kasvoi 28 prosenttia 21,0 miljoonaan euroon (2014: 16,4 miljoonaa euroa). Liikevaihdon kasvu johtui pääosin vuoden 2014 aikana hankitusta kiinteistöomaisuudesta; syyskuun alussa 2014 Trivium ja aivan vuoden lopulla hankitut Turun kaupungin toimistokiinteistöt. Näiden kohteiden vuokratuotot näkyivät liikevaihdossa ensimmäistä kertaa koko 12 kuukauden ajan. Muilta osin liikevaihto kasvoi Datacityn vuokralaisremonttien valmistumisten sekä indeksikorotusten myötä.
Emoyhtiölle kertyi liikevoittoa 5,5 miljoonaa euroa (2014: 4,7 miljoonaa euroa) ja yhtiön tilikauden tulokseksi muodostui 286,5 tuhatta euroa (2014: -15,8 tuhatta euroa). Konsernin liikevoitto oli 7,7 miljoonaa euroa (2014: 5,8 miljoonaa euroa) ja konsernin tilikauden voitto oli 42,5 tuhatta euroa (2014: -0,2 miljoonaa euroa).
Vuokraustoiminnan volyymit pysyivät hyvinä ja yhtiön omistamien tilojen käyttöaste erinomaisena. Kiinnostus yhtiön vuokrattaviin tiloihin pysyi edelleen hyvänä, minkä seurauksena yhtiön tyhjen tilojen määrä saatiin pidettyä minimissään. Yhtiön vuokrasopimuskannan keskimaturiteettia voidaan pitää erinomaisena.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Lainojen tuotto kaupungille				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Vaihtovelkakirjalainojen tuotto kaupungille (vuonna 2015 pääoma 41,6 M€, korko 6 % pa.) (1.000 €)	1.719	1.776	1.719	2.498
Junior-lainan tuotto kaupungille (pääoma 10,0 M€, korko 12 kk euribor + 3 % pa.) (1.000 €)	354	345	350	319
Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen tavoitellusti				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Liikevaihto (1.000 €)	15.356	16.420	17.000	21.420
Liikevoitto (1.000 €)	6.159	5.815	7.750	7.655
Tavoite: Vuokraustoiminnan kasvattaminen				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Vuokrat m ²	86.359	105.429	93.000	126.665

Tilinpäätös 2015

Turun TeknologiaKiinteistöt Oy

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2013	2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	
Toiminnalliset tavoitteet					
Käyttöaste, %	95,0	94,8	95	98,2	
Vaihtuvuus, % (vapautuneet m ² / kokonais m ²)	6,5	5,0	5	2,6	
Korjausinvestoinnit (1.000 €): Kulut ja aktivoinnit kohteisiin (*)	2.800	10.135	2.500	15.695	
Korjausvastuu (ns. rakennusten vuotuinen kuluminen, %)	3	3	1,5	2,5	
Keskimääräinen neliövuokra (€/m ² /kk)	13,7	14,4	15,0	13,8	
Keskimääräiset hoitokulut (€/m ² /kk)	4,7	4,0	4,0	4,4	
Toiminnan laajuus ja tulos					
Liikevaihto (1.000 €)	15.356	16.420	17.000	21.040	
Liikevoitto (1.000 €)	6.159	5.815	7.750	7.655	
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	1.217	-341	0	140	
Nettoinvestoinnit (1.000 €) (*)	15.435	56.829	2.500	16.900	
Pääoman tuotto ja tuloutus					
Taseen loppusumma, (1.000 €)	155.014	206.199	175.000	220.865	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	6,3	5,4	6	3,7	
Vaihtovelkakirjalainan tuotto kaupungille (vuonna 2015 pääoma 41,6 M€, korko 6 % pa.) (1.000 €)	1.719	1.776	1.719	2.498	
Junior-lainan tuotto kaupungille (pääoma 10,0 M€, korko 12 kk euribor + 3 % pa.) (1.000 €)	354	345	350	319	
Vakavaraisuus					
Omavaraisuusaste, % (**)	28,2	27,8	31	26,4	
Omavaraisuusaste, % (***)	-1,0	-0,9	n/a	-0,8	
Nettovelkaantumisaste, % (**)	227	251	250	251	
Nettovelkaantumisaste, % (***)	Neg.	Neg.	n/a	Neg	

*) Netto- ja korjausinvestoinnit eivät pidä sisällään asiakaslähtöisiä töitä, ainoastaan kiinteistöjen kulumiseen liittyviä investointeja. Asiakaslähtöisillä töillä on aina kassavirta- ja tulovaikutus, joita ei myöskään ole arvioitu.

Tilinpäätös 2015

Turun TeknologiaKiinteistöt Oy

****)** Velkaisuuden tunnuslukuja laskettaessa omistajien yhtiölle myönnetty vvk-laina on konvertoitu yhtiön omaksi pääomaksi

*****)** ilman vvk-lainan konvertointia omaksi pääomaksi (konsernin oma pääoma oli negatiivinen molempina vuosina)

Tilinpäätös 2015

Turun Ylioppilaskyläsäätiö

TURUN YLIOPPILASKYLÄSÄÄTIÖ

Toimitusjohtaja Kalervo Haverinen

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:
Ylioppilaskyläsäätiö huolehtii opiskelija- ja nuorisoasumisesta ja huolehtii omalta osaltaan opiskelija- ja nuorisoasuntojen ylläpitämisestä ja rakennuttamisesta.
Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:
<p>Turun Ylioppilaskyläsäätiön toiminnan onnistumista on perinteisesti mitattu asuntojen vuokrauksen käyttöasteella. Tavoitteeksi oli asetettu 95 %, mikä ylittyi 0,9 %:lla. Suurin yksittäinen selittäjä vajaakäytölle on vaihto-opiskelijoiden määrän epätasapaino syksyn ja kevään välillä. Liikevaihto ylittyi selvästi tavoitteesta, mutta se selittyy suurimmalta osalta kahden opiskelija-asuntokohteen ja Ylioppilastalojen urheilu- ja uimahallisiiven myyntituotoilla.</p> <p>Vuokrantarkistukset olivat maltillisesti ja säätiö pystyy edelleen tarjoamaan asuntoja markkinavuokria edullisemmin. Opiskelija-asuntojen kysyntä ja tarjonta ovat kohtuullisessa tasapainossa Turussa. Uustuotannon avulla pyritään lähinnä korvamaan ne asuntopaikat, jotka on menetetty kohteista luopumisen ja perusparrannusten myötä tapahtuneiden asuntopaikkojen vähennysten kautta.</p>

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Korkea käyttöaste				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Käyttöaste, %	95,9	95,9	95	95,9
Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen tavoitetulle tasolle				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Liikevaihto (1.000 €)	24.617	26.050	25.994	31.036 (26.045 **)
Liikevoitto (1.000 €)	4.967	3.903	2.230	7.596 (2.605 **)
Tavoite: Opiskelija-asumisen riittävyyden varmistaminen				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Asukaspaikkojen määrä	7.308	7.193	7.100	6.679 (***)
Asukaspaikkojen määrä suhteessa kaupungissa olevien opiskelijoiden määrään	20 %	23,2 %	20 %	19 %

Tilinpäätös 2015

Turun Ylioppilaskyläsäätiö

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2013	2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	
Toiminnalliset tavoitteet					
Käyttöaste, %	95,9	95,9	95	95,9	
Vaihtuvuus, %	50,2	49,4	60	55	
Voimassa olevia asuntohakemuksia vähintään, kpl (lukukauden aikana)	1.368	1.339	1.500	1.047	
Hakemusten määrä per 30.6	2.103	2.104 (30.6.) 1.376 (31.12)	2.300	2.004 (30.6.)	
Keskimääräinen neliövuokra (€/as-m ² /kk)	10,82	11,46	11,44	11,44 (11,70 ***)	
Keskimääräiset hoitokulut (€/as-m ² /kk)	6,65	6,73	7,55	7,01 (7,17 ***)	
Toiminnan laajuus ja tulos					
Liikevaihto (1.000 €)	24.617	26.050	25.994	31.036 (26.045 **)	
Liikevoitto (1.000 €)	4.967	3.903	2.230	7.596 (2.605 **)	
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	1.396	1.236	-200	5.835 (844 **)	
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	2.999	7.499	10.000	4.954 (11.416 **)	
Pääoman tuotto ja tuloutus					
Oman pääoman tuotto, % (*)	5,8	4,9	2,8	20,2 (3,2 **)	
Sijoitetun pääoman tuotto, % (*)	3,8	3,0	3,6	5,5 (2,0 **)	
Vieras pääoma €/ asuinneliömetri	667	652	680	680 (696 ***)	
Vakavaraisuus					
Omavaraisuusaste, %	16,6	17,6	17	20,0 (17,6 **)	
Nettovelkaantumisasiaste, %	410	387	410	310 (392 **)	

*) Tunnusluvut soveltuvat huonosti säätiön toimintaan

**)-merkityt tunnusluvut on laskettu myyntivoitoilla eliminoituihin luvuihin.

€/m²/kk- luvuissa käytetty jakajana TYSSin kokonaisasuntoneliöitä 1.1.2015. Suluissa ***-merkityt luvut on laskettu vuokrattavissa olevilla asuntoneliöillä (vähennetty perusparannuksessa olleet neliöt). Loppuvuonna tapahtuneita kiinteistöjen myyntejä ei ole huomioitu. Asukasmaikkamäärä on vuoden lopun tilanne, josta myytyjen kohteiden asuntopaikat on vähennetty.

TVT ASUNNOT OY

Toimitusjohtaja Teppo Forss

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Yhtiö tarjoaa vastuullisena vuokranantajana asukkailleen kohtuuhintaista turvallista asumista ja monipuolisia vuokra-asumisen vaihtoehtoja. Se on kilpailukykyinen ja laadukas asiakaslähtöinen yritys.

Yhtiö kantaa vastuuta etenkin kaupungin sosiaalisesta vuokra-asumisesta. Se noudattaa toiminnassaan voimassaolevaa osakeyhtiölakia, arava- ja korkotukilainsäädäntöä sekä muuta toimintaa koskevaa lainsäädäntöä.

Yhtiö omistaa ja hallinnoi n. 11.000 erilaista asuntoa ympäri Turkuja. Tämä vastaa n. 10 % kaikista asunnoista ja n. 25 % vuokra-asunnoista, mikä on tyypillinen keskuskaupunkien asuntorakenne. Yhtiöllä on noin 20.000 asukasta. Yhtiö muodostaa konsernin tytär- ja osakkuusyhtiöineen.

Yhtiö noudattaa lakien ja ohjeiden mukaan omakustannusperiaatetta. Asuinhuoneistojen vuokrat määräytyvät asuinhuoneistokohtaisesti, asunnon sijainnin, kunnon ja varustetason mukaan ja muodostuvat kiinteistön hoitokuluista sekä koko yhtiön asuntokannan rakentamiseen ja peruskorjaamiseen ottamien lainojen koroista ja lyhennyksistä.

Omalle pääomalle omistaja on edellyttänyt muiden yleishyödyllisten asuntotoimijoiden tuottotavoitteisiin rinnastettavaa kohtuullista tuottoa. Vuosittainen tuotto realisoituu pääosin yhtiölle myönnetyllä pääomalla.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:

Taloudellinen tulos on suunniteltua positiivisempi asuntojen korkean käyttöasteen ja leudon talven vuoksi. Asuntojen hakijoiden määrä on kasvanut, mikä osoittaa, että TVT:n tarjoamalle vuokra-asumiselle on kysyntää. Kysynnän uskotaan kasvavan meneillään olevien yhteiskunnallisten ilmiöiden vuoksi.

Huhtikuussa valmistui uusi 116 asunnon kohde Tukholmankadulle, mikä tilapäisesti piti yhtiön asuntokannan suhteellisen osuuden aiemmalla tasolla. Uutta vuokra-asuntotuotantoa ei ole pystytty käynnistämään tonttien puutteen vuoksi. Näin ollen emme pysty seuraavina vuosina täyttämään valtuuston päättämää tavoitetta, joka tarkoittaa käytännössä noin 100 asunnon vuosittaista nettotuotantoa. Suhdanne rakentamiselle, käytettävissä oleva rahoitus sekä niistä muodostuva vuokrataso olisi ollut suotuisaa tuotannolle vuonna 2015. Uudistuotannon ollessa pysähdyksissä ei asunnoista luopumista ole saatu toteutettua suunnitellusti, vaan yhtiö joutuu pitämään asuntokannassaan huonosti vuokratyöhön sopivia asuntoja, joilla ei ole kysyntää tai niissä on korkeita ylläpito- sekä korjauskustannuksia.

Asukkaat ovat olleet tyytyväisiä pitkään samassa kodissa asuneiden huomioimisesta. Asuntojen vuokrien tarkistukset pystyttiin pitämään maltillisina vuonna 2015. Myös vuodelle 2016 budjetoidut vuokrien tarkistukset on päätetty tehdä maltillisina, keskimäärin 0,3 % suuruisina, mikä tarkoittaa sitä että yli puolella asukkaista vuokrat eivät korotu lainkaan vuonna 2016.

Tilinpäätös 2015

TVT Asunnot Oy

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiö tulouttaa Turun kaupungille vuosittain lainasopimusten mukaisen korkotuoton				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Turun kaupungille pääomalinasta maksettava korko (1.000 €)	2.271	2.271	2.271	2.271
Turun kaupungin muista lainoista maksettava korko (1.000 €)	3.014	3.536	3.777	3.675
Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen toivotulle tasolle				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Liikevaihto (1.000 €)	71.658	73.687	73.900	75.023
Liikevoitto (1.000 €)	15.878	15.587	12.000	16.354
Tavoite: Asuntojen käyttöaste pidetään hyvänä				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Käyttöaste %	97,7	97,6	> 97	97,9
Tavoite: Yhtiön sosiaalisten tavoitteiden täytyminen				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä / asuntojen määrä kaupungissa	10,3 %	10,2 %	10,1 %	10,2 %
Nettoasuntomäärän muutos (Uudistuotanto - luopuminen)	- 12	- 36	+ 90	+ 114
Erytisryhmien asuntosopimukset / yhtiön hallinnassa oleva asuntokanta	5,4 %	5,4 %	5,4 %	5,3 %

Tilinpäätös 2015

TVT Asunnot Oy

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2013	2014	2015	Toteutunut 31.12.2015
Toiminnalliset tavoitteet				
Käyttöaste, %	97,7	97,6	> 97	97,9
Vaihtuvuus, %	20,3	21,4	< 22	20,0
Voimassa olevia asuntohakemuksia vähintään, kpl	1.463	2.047	1.500	2.139
Asukastoimikuntien määrä, % asuintalokohteista	73	76	> 75	84
Keskimääräinen neliövuookra (€/as-m ² /kk)	9,97	10,3	10,5	10,5
Keskimääräiset hoitomenot (€/as-m ² /kk)	6,33 *)	6,46	6,52	6,42
*) Laskentatapaa tarkennettu. Laskettu ainoastaan suorassa omistuksessa olevien kiinteistöjen osalta.				
Toiminnan laajuus ja tulos				
Liikevaihto (1.000 €)	71.658	73.687	73.900	75.023
Liikevoitto (1.000 €)	15.878	15.587	12.000	16.354
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	4.747	5.593	> 2.000	6.975
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	14.528	13.699	22.000	15.716
Pääoman tuotto ja tuloutus				
Oman pääoman tuotto, %	8,5	9,1	> 8,0	10,3
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,0	4,0	> 4,0	4,1
Pääomalainan (28 milj. euroa) tuotto kaupungille (1.000 €)	2.271	2.271	2.271	2.271
Vakavaraisuus				
Omavaraisuusaste, %	11,4	12,4	> 9	13,7

Tilinpäätös 2015

Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy

VARSINAIS-SUOMEN ASUMISOIKEUS OY

Toimitusjohtaja Pekka Peltomäki

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:
Asumisoikeusasuntojen omistaminen, ylläpito ja tuottaminen sekä asumisoikeuksien luovuttaminen käyttäjille voimassa olevien säännösten mukaisesti Turussa ja lähikunnissa. Yhtiö toimii yleishyödyllisenä yhtiönä tavoittelematta liiketaloudellista voittoa.
Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2015:
Yhtiön toiminnassa saatiin päätökseen strateginen uudistus, oman isännöinnin laajennus koko asuntokanta kattavaksi. Kiinteistöjä korjattiin merkittävä määrä. Suurimpina yksittäisinä kaksi perusparannustyömaata Turussa. Kiinteistöjen korjauksiin, muuttoremontteihin ja leikkialueiden kunnossapitoon käytettiin rahaa yli budjetoidun. Yhtiön talous kehittyi pääosin laaditun talousarvion mukaisesti. Asuntomarkkinatilanne oli jo useamman edeltävän vuoden kaltainen. Vallalla oli kuluttajien varovaisuus tehdä ratkaisuja. Positiivista oli, että asukkaidemme vaihtuvuus aleni 0,3 prosenttiyksikköä, mutta toisaalta myös käyttöaste aleni hieman so. 0,2 prosenttiyksikköä. Uusia asuntoja ei vuoden aikana valmistunut. Vuoden päättyessä oli käynnissä kaksi uudiskohdetta, yhteensä 83 asuntoa. Liikevaihto nousi käyttövastikekorotuksen tahdissa, joka on alan kustannuskehityksen mukainen myös vuonna 2016. Poistot ja varukset kiinteistöjen jaksottaiseen kunnossapitoon tehtiin vuodelle laaditun talousarvion mukaisina.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Korkea käyttöaste				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Käyttöaste, %	94,3	94,6	96,0	94,4
Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen toivotulle tasolle				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Liikevaihto (1.000 €)	19.553	20.750	21.539	21.386
Liikevoitto (1.000 €)	3.865	4.147	4.200	3.884
Tavoite: Asumisoikeusasuntojen riittävyys				
Mittari tai indikaattori	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015
Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä	2.564	2.564	2.608	2.564
Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä suhteessa toiminta-alueella olevien ASO-asuntojen kokonaismäärään (%)	71,3	68,2	70,0	67,4

Tilinpäätös 2015

Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	2013	2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	
Toiminnalliset tavoitteet					
Käyttöaste, %	94,3	94,6	96,0	94,4	
Asukasvaihtuvuus, %	15,0	15,7	17,0	15,4	
Yli/alikysyntä: tyhjät asunnot kauden lopussa	82	113	70	85	
Uudet aso-nro-hakemukset kuntiin, kpl	3.162	2.663	2.900	3.230	
Keskimääräinen käyttövastike (€/as-m ² /kk)	9,77	10,03	10,32	10,32	
Keskimääräiset hoitokulut (€/as-m ² /kk)	4,90	4,84	5,11	5,22	
Toiminnan laajuus ja tulos					
Liikevaihto (1.000 €)	19.553	20.750	21.539	21.386	
Liikevoitto (1.000 €)	3.856	4.147	4.200	3.884	
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	1.395	1.636	1.200	1.564	
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	13.294	897	7.900	3.947	
Pääoman tuotto ja tuloutus					
Oman pääoman tuotto, %	3,6	4,1	2,5	3,7	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,4	2,5	2,3	2,3	
Vieras pääoma €/asuineliömetri	743	745	720	714	
Osinkotuotto kaupungille (1.000 €)	0	0	0	0	
Vakavaraisuus					
Omavaraisuusaste, %	22,0	22,4	21,0	23,9	
Nettovelkaantumisaste, %	338	326	330	299	

Tilinpäätös 2015

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy

LOUNAIS-SUOMEN JÄTEHUOLTO OY

Toimitusjohtaja Jukka Heikkilä

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy (LSJH) on seitsemäntoista kunnan omistama jätehuolto-yhtiö. Yhtiön osakaskuntia ovat Aura, Kaarina, Kemiönsaari, Lieto, Marttila, Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Paimio, Parainen, Pöytyä, Raisio, Rusko, Salo, Sauvo ja Turku. Tarvasjoen kunta liitettiin Liedon kuntaan vuoden 2015 alussa.

Vuosi 2015 oli yhtiön yhdestoista kokonainen toimintavuosi. Rouskis Oy fuusioitui Turun Seudun Jätehuolto Oy:öön 31.8.2015 ja yhtiön nimi vaihdettiin Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:ksi.

LSJH hoitaa omistajakuntiensa lakisääteiset jätehuollon palvelutehtävät osakassopimuksen, jätelainsäädännön sekä muiden määräysten ja sopimusten mukaisesti. Tehtävien lähtökohtana ovat jätelainsäädäntö, yhtiön osakassopimus, kuntien ja yhtiön väliset jätehuollon järjestämistä koskevat sopimukset sekä yhtiön ja osakaskuntien yhteisen jätehuoltolautakunnan välinen sopimus eräiden jätehuollon palvelutehtävien siirtämisestä yhtiölle.

LSJH:n toiminnan perustana on kaksi seudullista jätepoliittista ohjelmaa. Toinen on laadittu entisen Turun Seudun Jätehuolto Oy:n osakaskuntien alueelle ja toinen entisen Rouskis Oy:n osakaskuntien alueelle.

LSJH järjestää seudun asukkaille, julkisille toimijoille ja muille kunnan jätehuoltovastuulla oleville toimijoille jätteiden keräys- ja vastaanottopalvelut sekä jätteiden hyötykäytön ja muun käsittelyn. LSJH tarjoaa jäte-neuvontaa kunnan jätehuoltovastuulla oleville tahoille. Asukkaita ja muita toimijoita opastetaan jätteiden vähentämisessä, kestävässä kuluttamisessa ja lajittelussa sekä kustannustehokkaan jätehuollon järjestämisessä. LSJH tarjoaa myös lakisääteiset kunnan toissijaisella vastuulla järjestettävät jätehuoltopalvelut elinkeinoelämälle.

LSJH ja Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta huolehtivat kunnan lakisääteisen jätehuollon tehtäväkoko- naisuuksien eri puolista. LSJH toteuttaa jätehuollon järjestämiseen liittyvät operatiiviset tehtävät ja jätehuol- tolautakunta vastaa jätehuollon viranomaistehtävistä.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdolli- sista poikkeamista vuonna 2015:

TJ:

LSJH:n liikevaihto kasvoi jonkin verran edellisvuoteen fuusioitumisen ansiosta. Lisäksi LSJH sai aikaan säästöjä useissa kuluerissä ennakoitua enemmän.

Vuoden 2015 liikevaihdoksi muodostui 21 880 100,20 euroa, liiketoiminnan muiden tuottojen kanssa yhteen laskettuna tuotot olivat yhteensä 22 867 187,05 euroa. Valtiolle tilitettävä jätevero sisältyy Kirjanpitolauta- kunnan antaman ohjeen mukaisesti liikevaihtoon ja on kirjattu vastaavasti menoksi liiketoiminnan muihin kuluihin.

Liiketoiminnan kulut olivat 22 370 497,06 euroa. Tilikauden 2015 tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 496 689,99 euroa ja tulos ennen veroja 664 425,62 euroa. Tilikauden tulos on 479 516,82 euroa. Hyvästä tuloksesta johtuen hallitus esittää, että yhtiö jakaa kohtuullista osinkoa omistajilleen. Yhtiökokous vahvistaa lopullisen päätöksen asiasta kevään 2016 aikana.

Yhtiö ei ottanut tilikauden aikana ulkopuolista rahoitusta. Lainoja lyhennettiin 517 247,36 euroa. Lainaa ei otettu lisää, mutta rahoituslainat kasvoivat kuitenkin fuusion myötä 734 210,7 euroa. Toimintakauden aika- na merkittävin investointi oli yhteensä 335 420 euroa. Nettoinvestoinnit olivat yhteensä 1 248 731,47 eu- roa. Tämän lisäksi yhtiön käyttöomaisuus lisääntyi fuusion myötä 3 504 528,23 euroa. Toteutuneiden inves- tointien lisäksi yhtiöllä oli tilinpäätöshetkellä 206 510, 77 euroa keskeneräisiä investointeja. Investointien toteutus osin myöhästyi investointisuunnitelman aikataulusta ja osaltaan laski kokonaisinvestointien mää- rää.

Lisätietoja on luettavissa toimintakertomuksesta.

Tilinpäätös 2015

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	Toteutunut 2013	Toteutunut 2014	Tavoite 2015	Toteutunut 31.12.2015	
Toiminnalliset tavoitteet					
Asumisen ja julkisen toiminnan jätteen hyötykäyttöaste on yli 90 % (jätepoliittinen tavoite)	yli 95 %	98 %	97-98% (>90% jos fuusio)	90	
Kaatopaikalle sijoitetaan asumisen ja julkisen toiminnan jätteestä enintään 2 % vuonna 2020 (TSJ hallitus tavoite)	2 %	2 %	2-3% (5 % jos fuusio)	10 %	
Asumisen ja julkisen toiminnan jätteen kierrätysasteen nostaminen yli 50 % tason vuonna 2020 (EU tason tavoite)	35 %	36 %	38 %	35%	
Yhteistoiminta-alueen laajentuminen (osakkaiden väestöpohja asukasta)	335.083	337.507	336.000 (+ 75.000 jos fuusio)	411.000	
Jätelainmukaisen kohtuullisen sijoitetun oman pääoman tuoton jakaminen omistajille (max 6% ilman erityistä syytä)	0 %	0 %	0% (6% jos fuusio)	6 %	
Toiminnan laajuus ja tulos					
Liikevaihto (1.000 €)	19 023	20 808	21.200 (+ 6.600 jos fuusio)	21.880	
Jäteveron osuus liikevaihdosta, %	2,2	1,4	1,0	1,25	
Liikevoitto (1.000 €)	215	1 693	190	333	
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	341	1 668	190	496	
Nettoinvestoinnit (1.000 €)	357	1 006	1 145	1 248	
Pääoman tuotto ja tuloutus					
Oman pääoman tuotto, %	0,8	15,9	-	2,06	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,4	18,4	-	4,09	
Osinkotuotto kaupungille (1.000 €)	134,6	0	0 (41 jos fuusio)	56,9	
Vakavaraisuus					
Omavaraisuusaste, %	56,9	62,4	60 (57 jos fuusio)	65,06	
Nettovelkaantumisaste, %	-39,8	-65,6	-65 (-50 jos fuusio)	-50	

Tilinpäätös 2015

Toteutusvertailut

9. Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

9.1 Käyttötalouden toteutusvertailut

	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksin	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014	Muutos (%)
KAUPUNKI YHTEENSÄ (ilman liikelaitoksia)							
Toimintatuotot	253 459 391	-33 213	253 426 178	261 255 662	7 829 483	249 771 739	4,6
Valmistus omaan käyttöön	5 462 000	0	5 462 000	956 713	-4 505 287	327 109	192,5
Toimintakulut	-1 341 110 946	-5 995 396	-1 347 106 342	-1 332 191 750	14 914 592	-1 312 977 219	1,5
TOIMINTAKATE	-1 082 189 554	-6 028 609	-1 088 218 164	-1 069 979 375	18 238 788	-1 062 878 371	0,7
KJ-TOIMIALA							
Toimintatuotot	60 357 320	-4 365 412	55 991 907	53 864 558	-2 127 349	51 061 018	5,5
Valmistus omaan käyttöön	5 462 000	0	5 462 000	750 910	-4 711 090	155 911	381,6
Toimintakulut	-200 344 630	902 547	-199 442 083	-183 811 537	15 630 546	-151 486 797	21,3
TOIMINTAKATE	-134 525 310	-3 462 866	-137 988 176	-129 196 068	8 792 107	-100 269 868	28,8
Keskusvaalilautakunta							
Toimintatuotot	290 000		290 000	317 784	27 784	299 545	6,1
Toimintakulut	-557 994		-557 994	-440 982	117 011	-468 808	-5,9
TOIMINTAKATE	-267 994		-267 994	-123 198	144 796	-169 263	-27,2
Kaupunginvaltuusto							
Toimintakulut	-1 227 364	157 364	-1 070 000	-1 040 518	29 482	-941 470	10,5
TOIMINTAKATE	-1 227 364	157 364	-1 070 000	-1 040 518	29 482	-941 470	10,5
Tarkastuslautakunta							
Toimintakulut	-656 946	176 946	-480 000	-431 724	48 277	-467 980	-7,7
TOIMINTAKATE	-656 946	176 946	-480 000	-431 724	48 277	-467 980	-7,7
Omarahoitusosuudet							
Toimintakulut	-41 682 828		-41 682 828	-41 529 590	153 238	-46 159 395	-10,0
TOIMINTAKATE	-41 682 828		-41 682 828	-41 529 590	153 238	-46 159 395	-10,0
Kaupunginhallitus							
Toimintatuotot	60 067 320	-4 365 412	55 701 908	53 546 774	-2 155 134	50 720 015	5,6
Valmistus omaan käyttöön	5 462 000	0	5 462 000	750 910	-4 711 090	155 911	381,6
Toimintakulut	-156 219 498	568 237	-155 651 261	-140 324 097	15 327 164	-103 075 550	36,1
TOIMINTAKATE	-90 690 178	-3 797 175	-94 487 354	-86 026 413	8 460 941	-52 199 624	64,8
Vahinkorahasto							
Toimintatuotot						41 458	-100,0
Toimintakulut				-44 626	-44 626	-373 593	-88,1
TOIMINTAKATE				-44 626	-44 626	-332 135	-86,6
HYVINVOINTITOIMIALA, Sosiaali- ja terveystalokunta							
Toimintatuotot	72 394 365	3 683 599	76 077 965	85 144 397	9 066 432	82 653 671	3,0
Valmistus omaan käyttöön				205 334	205 334	171 199	19,9
Toimintakulut	-656 634 393	-8 245 934	-664 880 327	-668 495 225	-3 614 898	-684 329 979	-2,3
TOIMINTAKATE	-584 240 027	-4 562 335	-588 802 362	-583 145 494	5 656 868	-601 505 109	-3,1
SIVISTYSTOIMIALA, Kasvatus- ja opetuslautakunta							
Toimintatuotot	28 139 788	702 259	28 842 047	32 048 176	3 206 130	30 810 668	4,0
Valmistus omaan käyttöön				469	469		
Toimintakulut	-307 989 363	-1 216 497	-309 205 860	-311 877 595	-2 671 735	-309 953 147	0,6
TOIMINTAKATE	-279 849 575	-514 238	-280 363 813	-279 828 950	534 864	-279 142 480	0,2

Tilinpäätös 2015

Toteutusvertailut

	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksiin	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014	Muutos (%)
VAPAA-AIKATOIMIALA							
Toimintatuotot	9 326 819	222 840	9 549 659	9 572 796	23 137	10 183 037	-6,0
Toimintakulut	-70 068 255	1 814 469	-68 253 786	-66 715 274	1 538 511	-70 061 904	-4,8
TOIMINTAKATE	-60 741 436	2 037 309	-58 704 127	-57 142 478	1 561 648	-59 878 867	-4,6
Kulttuurilautakunta							
Toimintatuotot	3 446 050	660 248	4 106 298	4 150 067	43 769	4 256 278	-2,5
Toimintakulut	-36 420 223	-449 595	-36 869 818	-36 007 870	861 948	-36 482 230	-1,3
TOIMINTAKATE	-32 974 173	210 653	-32 763 520	-31 857 803	905 717	-32 225 952	-1,1
Liikuntalautakunta							
Toimintatuotot	4 073 000	20 000	4 093 000	3 826 894	-266 106	3 998 945	-4,3
Toimintakulut	-21 921 000	63 385	-21 857 615	-21 407 368	450 246	-21 837 927	-2,0
TOIMINTAKATE	-17 847 999	83 385	-17 764 615	-17 580 474	184 140	-17 838 982	-1,4
Nuorisolautakunta							
Toimintatuotot	1 807 769	-457 408	1 350 361	1 595 835	245 475	1 927 813	-17,2
Toimintakulut	-11 727 032	2 200 679	-9 526 353	-9 300 036	226 317	-11 741 747	-20,8
TOIMINTAKATE	-9 919 263	1 743 271	-8 175 992	-7 704 201	471 792	-9 813 934	-21,5

YMPÄRISTÖTOIMIALA							
Toimintatuotot	39 822 980	-276 499	39 546 481	37 655 469	-1 891 012	31 930 293	17,9
Toimintakulut	-64 256 184	750 019	-63 506 165	-60 418 986	3 087 180	-55 975 327	7,9
TOIMINTAKATE	-24 433 205	473 520	-23 959 685	-22 763 517	1 196 168	-24 045 034	-5,3
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta							
Toimintatuotot	34 910 900	-276 499	34 634 401	32 786 304	-1 848 097	26 795 457	22,4
Toimintakulut	-52 084 402	92 386	-51 992 016	-49 536 049	2 455 967	-44 268 395	11,9
TOIMINTAKATE	-17 173 502	-184 113	-17 357 615	-16 749 745	607 870	-17 472 937	-4,1
Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta							
Toimintatuotot	4 756 080		4 756 080	4 694 075	-62 004	4 962 776	-5,4
Toimintakulut	-11 906 783	648 633	-11 258 150	-10 603 827	654 323	-11 431 559	-7,2
TOIMINTAKATE	-7 150 703	648 633	-6 502 070	-5 909 751	592 319	-6 468 783	-8,6
Rakennuslautakunta							
Toimintakulut	-109 000	9 000	-100 000	-104 021	-4 021	-103 314	0,7
TOIMINTAKATE	-109 000	9 000	-100 000	-104 021	-4 021	-103 314	0,7
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta							
Toimintatuotot	156 000		156 000	175 090	19 090	172 059	1,8
Toimintakulut	-156 000		-156 000	-175 090	-19 090	-172 059	1,8
TOIMINTAKATE	0		0	0	0	0	

VARSINAIS-SUOMEN ALUEPELASTUSLAUTAKUNTA							
Toimintatuotot	43 418 120		43 418 120	42 970 265	-447 855	43 133 053	-0,4
Toimintakulut	-41 818 122		-41 818 122	-40 873 133	944 988	-41 170 065	-0,7
TOIMINTAKATE	1 599 998		1 599 998	2 097 131	497 133	1 962 988	6,8

	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksiin	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014	Muutos (%)
LIIKELAITOKSET (yhteensä)							
Toimintatuotot	244 007 896	-1 695 000	242 312 896	246 462 530	4 149 633	242 926 544	1,5
Valmistus omaan käyttöön	1 620 000		1 620 000	2 899 372	1 279 372	3 314 705	-12,5
Toimintakulut	-145 771 805	995 348	-144 776 457	-142 299 395	2 477 063	-142 457 254	-0,1
TOIMINTAKATE	99 856 091	-699 652	99 156 439	107 062 507	7 906 069	103 783 995	3,2

KIINTEISTÖTOIMIALA, Kiinteistöliikelaitoksen johtokunta							
Toimintatuotot	201 771 896	-1 315 000	200 456 896	206 053 847	5 596 951	201 195 738	2,4
Valmistus omaan käyttöön	1 000 000		1 000 000	2 201 275	1 201 275	2 662 848	-17,3
Toimintakulut	-114 560 363	992 981	-113 567 382	-111 744 528	1 822 854	-110 870 461	0,8
TOIMINTAKATE	88 211 533	-322 019	87 889 514	96 510 594	8 621 080	92 988 126	3,8

VESILIIKELAITOS, Vesiliikelaitoksen johtokunta							
Toimintatuotot	42 236 000	-380 000	41 856 000	40 408 683	-1 447 317	41 730 806	-3,2
Valmistus omaan käyttöön	620 000		620 000	698 098	78 098	651 856	7,1
Toimintakulut	-31 211 442	2 367	-31 209 075	-30 554 867	654 209	-31 586 793	-3,3
TOIMINTAKATE	11 644 557	-377 633	11 266 924	10 551 914	-715 011	10 795 869	-2,3

Tilinpäätös 2015

Toteutusvertailut

9.2 Investointiosan toteutusvertailut

	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksiin	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014	Muutos (%)
KAUPUNKI YHTEENSÄ (ilman liikelaitoksia)							
Investointimenot	-14 055 300	0	-14 055 300	-11 191 017	2 864 283	-15 005 625	-25,4
Rahoitusosuudet	1 244 820	0	1 244 820	653 272	-591 548	833 262	-21,6
Luovutustuotot	108 980	0	108 980	433 313	324 333	2 290 480	-81,1
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-12 701 500	0	-12 701 500	-10 104 432	2 597 068	-11 881 883	-15,0
KJ-TOIMIALA, kaupunginhallitus							
Investointimenot	-7 062 000	0	-7 062 000	-5 139 042	1 922 958	-9 812 085	-47,6
Rahoitusosuudet				12 772	12 772	198 200	-93,6
Luovutustuotot				395 934	395 934	2 282 566	-82,7
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-7 062 000	0	-7 062 000	-4 730 336	2 331 664	-7 331 319	-35,5
HYVINVOINTITOIMIALA, Sosiaali- ja terveyslautakunta							
Investointimenot	-1 000 000	0	-1 000 000	-647 178	352 822	-718 235	-9,9
Rahoitusosuudet							
Luovutustuotot							
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 000 000	0	-1 000 000	-647 178	352 822	-718 235	-9,9
SIVISTYSTOIMIALA, Kasvatus- ja opetuslautakunta							
Investointimenot	-1 475 000	0	-1 475 000	-1 318 184	156 816	-745 993	76,7
Rahoitusosuudet							
Luovutustuotot							
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 475 000	0	-1 475 000	-1 318 184	156 816	-745 993	76,7
VAPAA-AIKATOIMIALA							
Investointimenot	-820 000	0	-820 000	-730 712	89 288	-606 818	20,4
Rahoitusosuudet				15 000	15 000	10 000	50,0
Luovutustuotot				0			
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-820 000	0	-820 000	-715 712	104 288	-596 818	19,9
Kulttuurilautakunta							
Investointimenot	-435 000	0	-435 000	-378 065	56 935	-440 378	-14,1
Rahoitusosuudet				15 000	15 000	10 000	50,0
Luovutustuotot							
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-435 000	0	-435 000	-363 065	71 935	-430 378	-15,6
Liikuntalautakunta							
Investointimenot	-300 000	0	-300 000	-271 598	28 402	-115 655	134,8
Rahoitusosuudet							
Luovutustuotot							
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-300 000	0	-300 000	-271 598	28 402	-115 655	134,8
Nuorisolautakunta							
Investointimenot	-85 000	0	-85 000	-81 050	3 950	-50 784	59,6
Rahoitusosuudet							
Luovutustuotot							
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-85 000	0	-85 000	-81 050	3 950	-50 784	59,6
YMPÄRISTÖTOIMIALA							
Investointimenot	-1 600 000	0	-1 600 000	-624 833	975 168	-857 562	-27,1
Rahoitusosuudet	855 500	0	855 500	0	-855 500	324 118	-100,0
Luovutustuotot				0			
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-744 500	0	-744 500	-624 833	119 668	-533 444	17,1
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta							
Investointimenot	-1 500 000	0	-1 500 000	-624 833	875 168	-857 562	-27,1
Rahoitusosuudet	855 500	0	855 500		-855 500	324 118	-100,0
Luovutustuotot							
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-644 500	0	-644 500	-624 833	19 668	-533 444	17,1
Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta							
Investointimenot	-100 000	0	-100 000		100 000		
Rahoitusosuudet							
Luovutustuotot							
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-100 000	0	-100 000	0	100 000		

Tilinpäätös 2015

Toteutusvertailut

	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksin	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014	Muutos (%)
VARSINAIS-SUOMEN ALUEPELASTUSLAUTAKUNTA							
Investointimenot	-2 098 300	0	-2 098 300	-2 731 069	-632 769	-2 264 932	20,6
Rahoitusosuudet	389 320	0	389 320	625 500	236 180	300 944	107,8
Luovutustuotot	108 980	0	108 980	37 379	-71 601	7 914	372,3
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 600 000	0	-1 600 000	-2 068 190	-468 190	-1 956 074	5,7

	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksin	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014	Muutos (%)
LIIKELAITOKSET (yhteensä)							
Investointimenot	-65 525 000	39 500	-65 485 500	-56 067 555	9 417 945	-63 621 580	-6
Rahoitusosuudet	686 098	0	686 098	1 498 237	812 139	2 971 612	-51
Luovutustuotot	40 000 000	127 900 000	167 900 000	157 136 974	-10 763 026	45 405 095	246
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-24 838 902	127 939 500	103 100 598	102 567 656	-532 942	-15 244 873	-2 118

	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksin	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014	Muutos (%)
KIINTEISTÖTOIMIALA, Kiinteistöliikelaitoksen johtokunta							
Investointimenot	-52 625 000	39 500	-52 585 500	-45 410 404	7 175 096	-53 957 436	-15,8
Rahoitusosuudet	686 098	0	686 098	1 458 237	772 139	2 971 612	-50,9
Luovutustuotot	40 000 000	127 900 000	167 900 000	157 134 974	-10 765 026	45 405 095	246,1
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-11 938 902	127 939 500	116 000 598	113 182 807	-2 817 791	-5 580 729	-2 128,1

	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksin	Toteutuma 2015	Poikkeama	Toteutuma 2014	Muutos (%)
VESILIIKELAITOS, Vesiliikelaitoksen johtokunta							
Investointimenot	-12 900 000	0	-12 900 000	-10 657 151	2 242 849	-9 664 144	10,3
Rahoitusosuudet				40 000	40 000		
Luovutustuotot				2 000	2 000		
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-12 900 000	0	-12 900 000	-10 615 151	2 284 849	-9 664 144	9,8

Käytettyjen käsitteiden selitykset:

TA	Talousarvio
Poikkeama	Tilinpäätöksen poikkeama muutettuun talousarvioon
Muutos	2015 Tilinpäätöksen muutos 2014 tilinpäätökseen
Muutos (%)	2015 Tilinpäätöksen muutos 2014 tilinpäätökseen prosentteina
Toteutuma 2014	Vertailukelpoistettu toteutuma

Tilinpäätös 2015

Toteutumisvertailut

9.3 Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu (liikelaitokset nettoperiaatteella)

	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksin	Toteuma 2015	Poikkeama*
TOIMINTATUOTOT	253 459 391	-33 213	253 426 178	261 255 662	7 829 483
Myyntituotot	148 835 800	-1 744 011	147 091 789	151 084 343	3 992 554
Maksutuotot	59 494 322	1 234 359	60 728 681	61 921 169	1 192 487
Tuet ja avustukset	34 442 422	2 321 836	36 764 258	38 559 626	1 795 367
Vuokratuotot	4 694 277	106 734	4 801 011	4 813 818	12 807
Muut toimintatuotot	5 992 570	-1 952 131	4 040 439	4 876 706	836 267
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	5 462 000	0	5 462 000	956 713	-4 505 287
TOIMINTAKULUT	-1 341 110 946	-5 995 396	-1 347 106 342	-1 332 191 751	14 914 591
Henkilöstökulut	-516 085 019	-3 285 597	-519 370 616	-508 559 245	10 811 371
Palvelujen ostot	-541 406 711	-2 881 134	-544 287 844	-539 978 563	4 309 281
Aineet, tarvikkeet	-33 418 729	33 654	-33 385 075	-43 967 511	-10 582 436
Avustukset	-97 664 821	-835 579	-98 500 400	-101 493 289	-2 992 889
Muut toimintakulut	-152 535 666	973 259	-151 562 407	-138 193 143	13 369 265
TOIMINTAKATE	-1 082 189 554	-6 028 609	-1 088 218 164	-1 069 979 376	18 238 788
Verotulot ja valtionosuudet	982 416 566	2 156 114	984 572 680	995 923 486	11 350 806
Verotulot	723 600 000		723 600 000	730 885 281	7 285 281
Kunnan tulovero	594 000 000		594 000 000	594 644 403	644 403
Kiinteistövero	50 300 000		50 300 000	50 005 924	-294 076
Osuus yhteisöveron tuotosta	79 300 000		79 300 000	86 234 954	6 934 954
Valtionosuudet	258 816 566	2 156 114	260 972 680	265 038 205	4 065 525
Rahoitustuotot ja -kulut	54 461 008		54 461 008	54 702 944	241 936
Korkotuotot	17 196 480		17 196 480	17 999 091	802 611
Muut rahoitustuotot	48 633 528		48 633 528	49 941 411	1 307 883
Korv. peruspääomasta liikelaitokset	25 328 528		25 328 528	25 328 528	0
Korkokulut	-9 811 000		-9 811 000	-8 639 684	1 171 316
Muut rahoituskulut	-1 558 000		-1 558 000	-4 597 875	-3 039 875
VUOSIKATE	-45 311 981	-3 872 495	-49 184 476	-19 352 946	29 831 530
Poistot ja arvonalentumiset	-6 180 930		-6 180 930	-7 950 455	-1 769 525
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 180 930		-6 180 930	-7 950 455	-1 769 525
Satunnaiset tuotot ja kulut	5 000 000		5 000 000	0	-5 000 000
Satunnaiset tuotot	5 000 000		5 000 000	0	-5 000 000
TILIKAUDEN TULOS	-46 492 911	-3 872 495	-50 365 406	-27 303 401	23 062 005
Varausten ja rahastojen muutokset				44 626	44 626
Rahastojen lisäys (-) / vähennys (+)				44 626	44 626
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-46 492 911	-3 872 495	-50 365 406	-27 258 775	23 106 631

* Toteuma 2015 - TA 2015 muutoksineen

+ tulojen ylitys / menojen alitus

- tulojen alitus / menojen ylitys

Tilinpäätös 2015

Toteutumisvertailut

Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu (sisäiset mukana)

	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 muutoksin	Toteuma 2015	Poikkeama*
TOIMINTATUOTOT	497 467 287	-1 728 213	495 739 075	507 718 191	11 979 117
Myyntituotot	221 946 296	-2 124 011	219 822 285	221 895 093	2 072 808
Maksutuotot	63 021 322	1 234 359	64 255 681	68 555 620	4 299 939
Tuet ja avustukset	34 577 422	2 321 836	36 899 258	38 711 840	1 812 582
Vuokratuotot	148 354 677	106 734	148 461 411	150 459 029	1 997 618
Muut toimintatuotot	29 567 570	-3 267 131	26 300 439	28 096 610	1 796 171
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	7 082 000	0	7 082 000	3 856 086	-3 225 914
TOIMINTAKULUT	-1 486 882 751	-5 000 049	-1 491 882 800	-1 474 491 145	17 391 654
Henkilöstökulut	-533 492 292	-3 284 157	-536 776 449	-524 235 895	12 540 554
Palvelujen ostot	-616 223 767	-2 136 669	-618 360 436	-613 340 180	5 020 255
Aineet, tarvikkeet	-60 037 615	277 654	-59 759 961	-70 236 045	-10 476 083
Avustukset	-97 784 821	-835 579	-98 620 400	-101 606 262	-2 985 862
Muut toimintakulut	-179 344 256	978 702	-178 365 554	-165 072 763	13 292 791
TOIMINTAKATE	-982 333 464	-6 728 262	-989 061 725	-962 916 868	26 144 857
Verotulot ja valtionosuudet	982 416 566	2 156 114	984 572 680	995 923 486	11 350 806
Verotulot	723 600 000		723 600 000	730 885 281	7 285 281
Kunnan tulovero	594 000 000		594 000 000	594 644 403	644 403
Kiinteistövero	50 300 000		50 300 000	50 005 924	-294 076
Osuus yhteisöveron tuotosta	79 300 000		79 300 000	86 234 954	6 934 954
Valtionosuudet	258 816 566	2 156 114	260 972 680	265 038 205	4 065 525
Rahoitustuotot ja -kulut	26 809 000		26 809 000	27 283 340	474 340
Korkotuotot	17 196 480		17 196 480	17 999 091	802 611
Muut rahoitustuotot	48 633 528		48 633 528	49 977 604	1 344 076
Korv. peruspääomasta liikelaitokset	25 328 528		25 328 528	25 328 528	0
Korkokulut	-12 134 480		-12 134 480	-10 761 164	1 373 316
Muut rahoituskulut	-26 886 528		-26 886 528	-29 932 191	-3 045 663
VUOSIKATE	26 892 102	-4 572 147	22 319 955	60 289 958	37 970 003
Poistot ja arvonalentumiset	-57 434 078		-57 434 078	-62 704 716	-5 270 638
Suunnitelman mukaiset poistot	-57 434 078		-57 434 078	-62 704 716	-5 270 638
Satunnaiset tuotot ja kulut	5 000 000		5 000 000	89 651 112	84 651 112
Satunnaiset tuotot	5 000 000		5 000 000	90 297 464	85 297 464
Satunnaiset kulut				-646 352	-646 352
TILIKAUDEN TULOS	-25 541 975	-4 572 147	-30 114 123	87 236 354	117 350 477
Varausten ja rahastojen muutokset	1 611 724		1 611 724	1 869 360	257 636
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	1 611 724		1 611 724	1 388 173	-223 551
Varausten lisäys (-) / vähennys (+)				436 562	436 562
Rahastojen lisäys (-) / vähennys (+)				44 626	44 626
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-23 930 251	-4 572 147	-28 502 399	89 105 715	117 608 113

* Toteuma 2015 - TA 2015 muutoksineen

+ tulojen ylitys / menojen alitus

- tulojen alitus / menojen ylitys

Tilinpäätös 2015

Toteutumisvertailut

9.4 Rahoituslaskelmaosan toteutumisvertailu

	TA 2015	TA 2015 muutokset	TA 2015 yhteensä	Toteuma 2015	Poikkeama*
Vuosikate	26 892 126	-4 572 150	22 319 976	60 289 958	37 969 982
Satunnaiset erät	5 000 000	0	5 000 000	89 651 112	84 651 112
Tulorahoituksen korjauserät	-22 400 000	1 315 000	-21 085 000	-111 424 601	-90 339 601
Toiminnan rahavirta	9 492 126	-3 257 150	6 234 976	38 516 469	32 281 493
Investointimenot	-79 580 300	-39 500	-79 540 800	-67 258 572	12 282 228
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 930 918	0	1 930 918	2 151 509	220 591
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuotot	40 108 980	127 900 000	168 008 980	157 570 287	-10 438 693
Investointien rahavirta	-37 540 402	127 939 500	90 399 098	92 463 224	2 064 126
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-28 048 276	124 682 350	96 634 074	130 979 693	34 345 619
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset	-30 343 000	-133 000 000	-163 343 000	-149 803 668	13 539 332
Antolainasaamisten lisäykset	-34 000 000	-133 000 000	-167 000 000	-153 461 400	13 538 600
Antolainasaamisten vähennykset	3 657 000	0	3 657 000	3 657 732	732
Lainakannan muutokset	62 000 000	0	62 000 000	56 347 524	-5 652 476
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	122 000 000	0	122 000 000	101 335 827	-20 664 173
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-70 000 000	0	-70 000 000	-69 962 712	37 288
Lyhytaikaisten lainojen muutos	10 000 000	0	10 000 000	24 974 409	14 974 409
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	-12 162 205	-12 162 205
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	-2 443 926	-2 443 926
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	-101 518	-101 518
Saamisten muutokset	0	0	0	-3 287 945	-3 287 945
Korottomien velkojen muutokset	0	0	0	-6 328 816	-6 328 816
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	31 657 000	-133 000 000	-101 343 000	-105 618 348	-4 275 348
RAHAVAROJEN MUUTOS	3 608 724	-8 317 650	-4 708 926	25 361 345	30 070 271

Rahavarojen muutos

Rahavarat 31.12.	172 889 708
Rahavarat 1.1.	147 528 363

*Toteuma 2015 - TA 2015 yhteensä

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöslaskelmat

10. Tilinpäätöslaskelmat

10.1. TULOSLASKELMA	2015	2014
	€	€
Toimintatuotot	313 286 345,08	298 938 070,07
Myyntituotot	141 000 372,11	137 455 236,77
Maksutuotot	67 512 498,11	64 630 048,85
Tuet ja avustukset	38 681 739,87	39 004 452,54
Vuokratuotot	38 824 624,87	38 339 727,46
Muut toimintatuotot	27 267 110,12	19 508 604,45
Valmistus omaan käyttöön	3 856 085,61	3 641 814,19
Toimintakulut	-1 280 017 481,01	-1 261 674 259,89
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-396 711 682,86	-403 780 110,38
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-104 118 916,74	-106 201 006,88
Muut henkilösivukulut	-23 405 295,74	-23 232 287,57
Palvelujen ostot	-541 149 771,97	-524 895 992,55
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-69 313 698,29	-70 904 797,16
Avustukset	-100 245 337,06	-87 920 324,10
Vuokratulot	-35 909 714,17	-33 022 863,05
Muut toimintakulut	-9 163 064,18	-11 716 878,20
Toimintakate	-962 875 050,32	-959 094 375,63
Verotuotot	730 885 281,29	708 296 330,06
Kunnan tulovero	594 644 403,12	582 887 292,81
Osuus yhteisöveron tuotoista	86 234 954,04	78 457 785,59
Kiinteistövero	50 005 924,13	46 951 251,66
Valtionosuudet	265 038 205,00	273 714 511,00
Rahoitustuotot ja -kulut	27 241 521,89	27 661 447,68
Korkotuotot	15 877 610,79	15 150 277,38
Muut rahoitustuotot	24 607 257,92	22 879 124,53
Korkokulut	-8 639 683,56	-9 355 049,75
Muut rahoituskulut	-4 603 663,26	-1 012 904,48
Vuosikate	60 289 957,86	50 577 913,11
Poistot ja arvonalentumiset	-62 704 715,62	-62 036 750,46
Suunnitelman mukaiset poistot	-62 704 715,62	-62 036 750,46
Satunnaiset erät	89 651 112,23	4 018 680,67
Satunnaiset tuotot	90 297 464,44	10 021 256,54
Satunnaiset kulut	-646 352,21	-6 002 575,87
Tilikauden tulos	87 236 354,47	-7 440 156,68
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	1 388 173,27	-2 568 141,75
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	436 561,54	10 500 000,00
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	44 625,54	784 784,37
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	89 105 714,82	1 276 485,94

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöslaskelmat

10.2. TASE

VASTAAVAA	2015	2014
	€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 413 615 444,30	1 310 180 787,62
Aineettomat hyödykkeet	17 840 846,84	17 158 362,49
Aineettomat oikeudet	3 231 805,02	4 893 338,25
Muut pitkävaikutteiset menot	8 126 281,51	10 139 513,93
Ennakkomaksut	6 482 760,31	2 125 510,31
Aineelliset hyödykkeet	751 601 522,50	801 583 653,26
Maa- ja vesialueet	111 346 585,13	112 805 142,76
Rakennukset	246 538 007,01	303 650 506,69
Kiinteät rakenteet ja laitteet	354 700 411,36	343 750 299,70
Koneet ja kalusto	13 024 905,57	13 388 539,14
Muut aineelliset hyödykkeet	2 855 960,31	2 766 428,96
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	23 135 653,12	25 222 736,01
Sijoitukset	644 173 074,96	491 438 771,87
Osakkeet ja osuudet	169 037 567,89	166 106 932,60
Muut lainasaamiset	474 979 587,07	325 184 319,27
Muut saamiset	155 920,00	147 520,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	45 524 651,49	44 945 351,03
Valtion toimeksiannot	27 136 653,27	30 272 202,87
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	18 387 998,22	14 673 148,16
VAIHTUVAT VASTAAVAT	253 895 159,15	225 144 351,50
Vaihto-omaisuus	3 064 610,71	2 963 092,99
Aineet ja tarvikkeet	1 237 377,31	1 472 530,64
Keskeneräiset tuotteet	1 809 690,25	1 476 033,44
Valmiit tuotteet	17 543,15	14 528,91
Saamiset	77 940 840,73	74 652 895,63
Pitkäaikaiset saamiset	1 931 117,89	4 357 025,01
Lainasaamiset	224 312,63	707 485,05
Muut saamiset	1 706 805,26	3 649 539,96
Lyhytaikaiset saamiset	76 009 722,84	70 295 870,62
Myyntisaamiset	23 440 515,19	23 721 114,48
Lainasaamiset	24 602 912,36	9 739 288,39
Muut saamiset	7 769 891,71	8 212 255,63
Siirtosaamiset	20 196 403,58	28 623 212,12
Rahoitusarvopaperit	109 534 733,20	90 960 132,27
Osakkeet ja osuudet	28 143 498,72	25 724 907,27
Joukkovelkakirjalainasaamiset	81 391 234,48	65 235 225,00
Rahat ja pankkisaamiset	63 354 974,51	56 568 230,61
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 713 035 254,94	1 580 270 490,15

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöslaskelmat

VASTATTAVAA	2015	2014
	€	€
OMA PÄÄOMA	835 670 698,83	746 609 609,55
Peruspääoma	601 956 248,89	601 956 248,89
Muut omat rahastot	23 156 797,00	23 201 422,54
Edellisen tilikauden ylijäämä (alijäämä)	121 451 938,12	120 175 452,18
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	89 105 714,82	1 276 485,94
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	44 342 785,88	46 167 520,69
Poistoero	36 779 347,42	38 167 520,69
Vapaaehtoiset varaukset	7 563 438,46	8 000 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET	10 865 421,18	13 491 093,72
Eläkevaraukset	6 883 900,00	7 632 281,76
Muut pakolliset varaukset	3 981 521,18	5 858 811,96
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	46 292 369,93	48 156 995,09
Valtion toimeksiannot	27 131 669,02	30 820 781,02
Lahjoitusrahastojen pääomat	19 160 700,91	17 336 214,07
VIERAS PÄÄOMA	775 863 979,12	725 845 271,10
Pitkäaikainen	420 553 342,97	368 373 448,86
Joukkovelkakirjalainat	170 000 000,00	170 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	231 629 985,00	180 300 000,00
Saadut ennakot	370 000,00	0,00
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	18 170 290,39	18 073 448,86
Siirtovelat	383 067,58	0,00
Lyhytaikainen	355 310 636,15	357 471 822,24
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	70 005 530,89	79 961 700,85
Lainat muilta luontonantajilta	126 382 066,64	111 408 357,32
Saadut ennakot	260 100,30	72 775,00
Ostovelat	43 403 224,15	44 506 419,81
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	22 147 695,11	24 431 319,57
Siirtovelat	93 112 019,06	97 091 249,69
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 713 035 254,94	1 580 270 490,15

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöslaskelmat

10.3. RAHOITUSLASKELMA	2015	2014
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	60 289 957,86	50 577 913,11
Satunnaiset erät	89 651 112,23	4 018 680,67
Tulorahoituksen korjauserät	-111 424 600,77	-19 593 174,93
	38 516 469,32	35 003 418,85
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-67 258 572,07	-78 627 205,22
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 151 508,92	3 804 874,29
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	157 570 286,88	47 695 575,24
	92 463 223,73	-27 126 755,69
Toiminnan ja investointien rahavirta	130 979 693,05	7 876 663,16
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-153 461 400,00	-52 331 240,00
Antolainasaamisten vähennykset	3 657 732,20	11 926 539,28
	-149 803 667,80	-40 404 700,72
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	101 335 827,00	100 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-69 962 711,86	-40 000 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	24 974 409,22	-17 338 048,13
	56 347 524,36	42 661 951,87
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-2 443 925,62	159 672,64
Vaihto-omaisuuden muutos	-101 517,72	-17 106,49
Saamisten muutokset	-3 287 945,10	14 225 430,09
Korottomien velkojen muutokset	-6 328 816,34	-10 793 919,30
	-12 162 204,78	3 574 076,94
Rahoituksen rahavirta	-105 618 348,22	5 831 328,09
Rahavarojen muutos	25 361 344,83	13 707 991,25
Rahavarojen muutos	25 361 344,83	13 707 991,25
Rahavarat 31.12.	172 889 707,71	147 528 362,88
Rahavarat 1.1.	147 528 362,88	133 820 371,63

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöslaskelmat

10.4. KONSERNITULOSLASKELMA	2015	2014
	€	€
Toimintatuotot	890 108 788,60	868 296 710,66
Myyntituotot (+)	692 517 887,39	681 035 445,75
Maksutuotot (+)	86 162 834,38	88 883 133,07
Tuet ja avustukset (+)	49 116 191,43	48 039 426,83
Vuokratuotot (+)	30 183 945,02	29 053 150,21
Muut toimintatuotot (+)	32 127 930,38	21 285 554,80
Valmistus omaan käyttöön (+)	3 928 435,05	3 681 307,16
Toimintakulut	-1 783 052 729,64	-1 744 836 668,84
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot (-)	-619 842 639,42	-625 929 714,83
Henkilösivukulut		
Eläkekulut (-)	-151 397 561,81	-153 182 656,58
Muut henkilösivukulut (-)	-35 988 463,46	-35 221 492,90
Palvelujen ostot (-)	-449 360 437,46	-421 331 396,52
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-314 723 602,70	-308 023 057,42
Avustukset (-)	-95 997 440,18	-83 781 980,87
Vuokrakulut (-)	-56 047 786,41	-50 400 696,60
Muut toimintakulut (-)	-59 694 798,20	-66 965 673,12
Osuus osakkuusyhtiön voitosta/tappiosta	8 911 196,67	8 079 785,59
TOIMINTAKATE	-880 104 309,32	-864 778 865,43
Verotulot	726 923 946,45	704 352 145,52
Valtionosuudet (+)	321 027 730,00	334 031 495,00
Rahoitustuotot- ja kulut	-15 131 812,74	-17 254 789,68
Korkotuotot (+)	7 075 057,09	6 639 940,73
Muut rahoitustuotot (+)	7 015 690,09	7 176 351,42
Korkokulut (-)	-24 536 659,40	-29 282 747,91
Muut rahoituskulut (-)	-4 685 900,52	-1 788 333,93
VUOSIKATE	152 715 554,39	156 349 985,41
Poistot ja arvonalentumiset	- 127 302 292,62	- 125 724 716,44
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-127 302 292,62	-125 323 972,01
Omistuksen eliminoitierot	0,00	-400 744,43
Satunnaiset erät	7 284 358,05	-2 478 703,51
Satunnaiset tuotot (+)	7 284 358,05	3 523 872,36
Satunnaiset kulut (-)	0,00	-6 002 575,87
TILIKAUDEN TULOS	32 697 619,82	28 146 565,46
Tilinpäätössiirrot	292,37	784 784,37
Tilikauden verot	-3 197 675,81	-5 543 516,04
Laskennalliset verot	-2 984 560,85	-2 036 512,49
Vähemmistöosuudet	-3 867 678,54	-2 275 704,92
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	22 647 996,99	19 075 616,38

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöslaskelmat

10.5. KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2015	2014
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	152 715 554,39	156 349 985,41
Satunnaiset erät	7 284 358,05	-2 478 703,51
Tilikauden verot	-3 197 675,81	-5 543 516,04
Tulorahoituksen korjauserät	-35 372 600,02	-19 220 624,41
	<u>121 429 636,61</u>	<u>129 107 141,45</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-167 161 372,67	-160 647 738,61
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 332 149,73	3 910 851,79
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	36 965 178,64	58 272 646,13
	<u>-127 864 044,30</u>	<u>-98 464 240,69</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 434 407,69	30 642 900,76
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-3 562 799,20	-14 521 362,58
Antolainasaamisten vähennys	3 625 365,34	1 289 575,27
	<u>62 566,14</u>	<u>-13 231 787,31</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	129 224 488,16	147 562 837,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-112 651 958,01	-126 183 374,06
Lyhytaikaisten lainojen muutos	9 241 060,25	-31 780 768,93
	<u>25 813 590,40</u>	<u>-10 401 305,99</u>
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	2 849 065,94	-398 421,48
Muutokset vähemmistön osuudessa	514 509,59	-239 305,49
	<u>3 363 575,53</u>	<u>-637 726,97</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-2 481 422,53	212 061,90
Vaihto-omaisuuden muutos	2 423 129,47	586 570,09
Saamisten muutos	-9 481 376,13	-658 406,75
Korottomien velkojen muutos	20 137 946,50	9 167 310,99
	<u>10 598 277,31</u>	<u>9 307 536,23</u>
Rahoituksen rahavirta	39 838 009,38	-14 963 284,04
Rahavarojen muutos	33 403 601,69	15 679 616,72
Rahavarojen muutos	33 403 601,69	15 679 616,72
Rahavarat 31.12.	222 052 826,48	188 649 224,79
Rahavarat 1.1.	188 649 224,79	172 969 608,07

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöslaskelmat

10.6. KONSERNITASE

VASTAAVAA	2015	2014
	€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT	2 326 157 924,56	2 290 979 258,25
Aineettomat hyödykkeet	25 635 982,39	24 918 393,47
Aineettomat oikeudet	5 658 737,95	7 832 441,43
Muut pitkävaikutteiset menot	12 221 201,33	14 844 837,52
Ennakkomaksut	7 756 043,10	2 241 114,52
Aineelliset hyödykkeet	2 111 245 103,53	2 100 210 912,25
Maa- ja vesialueet	180 235 307,88	178 909 467,30
Rakennukset	1 143 761 199,28	1 158 913 589,69
Kiinteät rakenteet ja laitteet	511 269 209,54	491 366 504,64
Koneet ja kalusto	82 785 475,77	74 132 152,74
Muut aineelliset hyödykkeet	125 225 002,41	122 270 249,38
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	67 968 908,66	74 618 948,51
Sijoitukset	189 276 838,64	165 849 952,53
Osakkuusyhteisöosuudet	84 163 103,61	64 233 830,89
Osakkeet ja osuudet	36 394 334,25	32 834 154,72
Joukkovelkakirjasaamiset	1 466 875,00	1 399 849,99
Muut lainasaamiset	63 813 075,18	63 902 669,05
Muut saamiset	3 439 450,60	3 479 447,88
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	23 546 906,93	22 068 711,24
Valtion toimeksiannot	3 449 749,73	4 943 300,60
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	18 622 730,43	14 798 415,99
Muut toimeksiantojen varat	1 474 426,78	2 326 994,64
VAIHTUVAT VASTAAVAT	388 441 435,62	348 140 132,40
Vaihto-omaisuus	10 119 498,89	12 542 628,36
Aineet ja tarvikkeet	6 293 093,97	8 094 543,87
Keskeneräiset tuotteet	3 452 781,09	4 363 109,04
Valmiit tuotteet	17 543,15	14 528,91
Muu vaihto-omaisuus	356 080,68	70 446,54
Saamiset	156 269 110,25	146 948 279,25
Pitkäaikaiset saamiset	4 008 185,54	7 447 362,02
Myntisaamiset	0,00	1 120 899,94
Lainasaamiset	224 312,63	184 312,64
Laskennalliset verosaamiset	1 577 832,04	1 607 047,15
Muut saamiset	2 175 175,16	4 375 077,92
Siirtosaamiset	30 865,71	160 024,37
Lyhytaikaiset saamiset	152 260 924,71	139 500 917,23
Myntisaamiset	75 957 327,52	73 460 520,13
Lainasaamiset	29 228 234,61	21 110 660,52
Muut saamiset	15 054 148,19	16 064 638,16
Siirtosaamiset	32 021 214,39	28 865 098,42
Rahoitusarvopaperit	117 783 634,10	99 541 702,40
Osakkeet ja osuudet	28 248 750,61	25 823 639,23
Sijoitukset rahamarkkinainstr.	4 422 672,58	4 387 145,98
Joukkovelkakirjalainasaamiset	82 022 747,39	65 809 729,56
Muut arvopaperit	3 089 463,52	3 521 187,63
Rahat ja pankkisaamiset	104 269 192,38	89 107 522,38
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 738 146 267,11	2 661 188 101,88

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöslaskelmat

VASTATTAVAA	2015	2014
	€	€
OMA PÄÄOMA	989 562 970,16	964 083 814,26
Peruspääoma	601 956 248,89	601 956 248,89
Säätiöiden peruspääomat	2 943,29	2 943,29
Muut omat rahastot	110 462 159,60	106 713 337,47
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	254 493 621,40	236 335 668,23
Tilikauden yli-/alijäämä	22 647 996,98	19 075 616,38
VÄHEMMISTÖOSUUDET	52 046 774,64	47 664 586,51
PAKOLLISET VARAUKSET	19 751 235,52	20 568 047,76
Eläkevaraukset	6 940 874,00	7 689 255,76
Muut pakolliset varaukset	12 810 361,52	12 878 792,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	24 544 852,71	25 548 079,54
Valtion toimeksiannot	3 444 765,48	5 491 878,75
Lahjoitusrahastojen pääomat	19 669 993,62	17 729 206,15
Muut toimeksiantojen pääomat	1 430 093,61	2 326 994,64
VIERAS PÄÄOMA	1 652 240 434,08	1 603 323 573,80
Pitkäaikainen	1 145 499 633,96	1 117 646 291,16
Joukkovelkakirjalainat	170 000 000,00	170 000 000,00
Lainat rah. ja vak.laitoksilta	543 843 270,19	509 141 770,75
Lainat julkisyhteisöiltä	111 515 556,19	147 042 270,83
Lainat muilta luotonantajilta	234 241 159,00	209 604 125,00
Saadut ennakot	370 000,00	0,00
Liittymismaksut ja muut velat	56 229 884,11	55 168 046,18
Siirtovelat	5 722 357,40	5 341 530,43
Laskennalliset verovelat	23 577 407,07	21 348 547,97
Lyhytaikainen	506 740 800,12	485 677 282,64
Joukkovelkakirjalainat	24 000 000,00	14 000 000,00
Lainat rah. ja vak.laitoksilta	91 468 131,47	103 750 037,48
Lainat julkisyhteisöiltä	9 636 323,93	9 803 002,62
Lainat muilta luotonantajilta	83 908 901,54	79 458 545,27
Saadut ennakot	4 910 539,09	2 606 002,20
Ostovelat	90 717 169,26	71 223 490,41
Muut velat	47 423 555,87	50 204 612,23
Siirtovelat	150 789 653,49	151 481 531,25
Laskennalliset verovelat	3 886 525,47	3 150 061,18
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 738 146 267,11	2 661 188 101,88

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Menot ja tulot kirjataan suoriteperusteisesti poikkeuksena vähäiset liiketapahtumat sekä verotulot. Verotulot kirjataan tilinpäätöksessä verohallinnon tilitysten suoritusajankohdan mukaan ao. tilikauden tuloksi.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin on kirjattu hankintahinnaltaan yli 10.000 euron realisoitavissa olevat hyödykkeet, erikseen luovutettavissa olevat oikeudet ja useammasta komponentista koostuvat yhteenkuuluvat kokonaisuudet, jotka tulon tuottamisen tarkoituksesta riippumatta vaikuttavat tuotannon tekijöinä useamman kuin yhden tilikauden ajan. Uudisrakennukset ja perusparannukset sekä maa- ja vesialueet ovat hankintarajasta riippumatta kirjattu aineellisiin hyödykkeisiin. Kunnossapitomenot kirjataan vuosikuluksi. Tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintahintoihin vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Suunnitelma-poistojen laskentaperusteet on esitetty kohdassa 12.

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden tasearvot perustuvat hyödykkeen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuviin muuttuviin menoihin. Vaihto-omaisuuden arvostuksessa on käytetty varastokirjanpidossa painotetun keskiarvon menetelmää. Tilikauden päättyessä jäljellä oleva vaihto-omaisuuden hankintameno aktivoidaan ns. alimman arvon periaatteen mukaiseen arvoon.

Vaihtuvien vastaavien saamiset ja rahoitusarvopaperit

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Pakolliset varaukset

Kaupungin eläkesääntöjen perusteella aiheutuva eläkevastuu on merkitty taseeseen Kuntien Eläkevakuutuksen laskelman 31.12.2015 mukaisena.

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

Ympäristövastuut on merkitty tuloslaskelmaan ja taseeseen arvioimalla saastuneen maa-alueen laskentahetken puhdistus- ja/tai kunnostuskustannukset. Käytössä olevan kaatopaikan vastaisiin sulkemis- ja jälkihoitomenoihin liittyvä varaus on tilikaudelle 2015 jaksotettu osuus ja se on merkitty tuloslaskelmaan ja taseeseen perustuen kustannuslaskelmiin kaatopaikan pintarakenteiden toteuttamisesta.

Muut erät

Erilliskorvaukset on jaksotettu henkilötasolla ansaintajaksoon perustuen. Lomapalkat ja lomarahat on kohdistettu tilikaudelle, jolle lomapäivien perustana olevat palkat merkitään ottaen huomioon kunnallisen virka- ja työehtosopimusten määräykset vuosilomasta, loma-ajan palkasta ja lomarahasta. Tuloslaskelman toimintakuluihin kirjattu lomapalkkavelan määrä tilinpäätöspäivänä on laskettu henkilöittäin käyttäen palkanlaskentajärjestelmään perustuvien todellisten ansaittujen lomapäivien ja pitämättömien lomapäivien sekä säästövapaapäivien määriä.

Eläke- ja sosiaaliturvamaksut on laskettu ja kirjattu jaksotettujen palkkojen perusteella käyttäen joulukuun 2015 sosiaalivakuutusmaksut -prosentteja.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaissopimukset sisältävät koron- ja valuutanvaihtosopimuksia ja termiinejä sekä sähköjohdannaissopimuksia. Sopimuksia käytetään konsernin varojen, velkojen ja vastuiden suojaukseen tai korkoperusteen muuttamiseen. Sähköjohdannaiset on hankittu sähkökaupan suojaamistarkoituksessa. Johdannaissopimusten käypä arvo on vuoden lopun markkinahinta, joka sisältää jaksotetut korot. Koron- ja valuutanvaihtosopimusten korot ja lyhytaikaisten termiinien arvot on jaksotettu tuloslaskelmassa. Kaupunki ei luovuta sopimusten vastapuolille vakuuksia. Konserni ei luovuta sopimusten vastapuolille vakuuksia muusta kuin sähkökaupasta.

2. Esittämistapamuutokset

Ei ilmoitettavaa

3. Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei ilmoitettavaa

4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Ei ilmoitettavaa

5. Aikaisempia tilikausia koskevan virheen käsittely tilinpäätöksessä

Turun kaupungin Tilaliikelaitoksen 2013 fuusion yhteydessä tehdyssä rakennusomaisuuden siirrossa pitoajat muuttuivat virheellisesti alkuperäistä poistosuunnitelmaa pidemmiksi. Suunnitelmanmukaiset poistot ovat olleet liian pienet vuonna 2013 3.991.504,18 € ja vuonna 2014 3.527.528,99 €. Korjaus on tehty vuoden 2015 kirjanpitoon. Vertailutiedon edellisten tilikausien yli/alijäämästä on vähennetty 3.991.504,18 sekä vertailutiedon tilikauden yli/alijäämästä 3.527.528,99.

6. Olennaiset, yksittäiseen tase-erään sisällytetyt menot, joita ei kohdistettu tase-erittäin

Ei ilmoitettavaa

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

7. Valuuttakurssimuutokset

Ulkomaanrahan määräiset saamiset, velat ja muut sitoumukset on muutettu Suomen rahaksi Euroopan keskuspankin tilinpäätöspäivän kurssiin.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen menetelmät

Kuntayhtymät on yhdistelty rivi riviltä tilinpäätöshetkellä olevan peruspääomaosuuden mukaan Tytäryhteisöt on yhdistelty menetelmällä, joka vastaa keskeisiltä osin hankintamenomenetelmää. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty sovellettua pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Voitosta ja tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta on yhdistelty konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä.

Yhteisöt, joiden tilinpäätöstä ei ole toimitettu konsernikirjanpidon laatijalle 10.3.2016 mennessä, on jätetty yhdistelemättä. Yhdistelemättä on jätetty myös seuraavat konserniin kuuluvat yhteisöt kaupunginhallituksen päätöksellä 20.10.2003 § 889:

- Koy Turun Autopiha
- Forum Marinum säätiö
- Museoalus Sigynin säätiö
- Pro Cultura -säätiö
- Turun Musiikkijuhlasäätiö
- Turku Touring Oy
- Kärkulla samkommun

Osakkuusyhteisöistä on jätetty yhdistelemättä yhteisöt, joiden merkitys omaan pääomaan on vähäinen.

Yllä mainittujen yhteisöjen samanaikainenkaan yhdistelemättä jättäminen ei vaaranna konsernitilinpäätöksen antamaa oikeaa ja riittävää kuvaa konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Yhdistelemättä jättämisen vaikutus on selvitetty liitteessä omistukset muissa yhteisöissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Konserniyhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen tuloslaskelmiin merkityt olennaiset sisäiset tuotot ja kulut on vähennetty konsernituloslaskelmaa laadittaessa. Konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty konsernitasetta laadittaessa. Olennaiset vaihto- ja käyttöomaisuuteen sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konsernin sisäiset kiinteistöverot on eliminoitu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Poistot on yhdistelty toimialakohtaisen suunnitelmapoistolaskennan mukaan. Kiinteistö- ja asuntoyhteisöihin, jotka noudattavat lyhennysmaksusuunnitelmien mukaista poistolaskentakäytäntöä, sovelletaan kiinteistötoimialalle soveltuvaa suunnitelmapoistojen laskentaa. Olennaisilta osin muiden kiinteistö- ja asuntoyhteisöjen alipoistot on oikaistu emon poistosuunnitelman mukaisiksi. Ennen 1.1.1997 yhtiötettyjen toimintojen käyttöomaisuuden sisäiset katteet on eliminoitu.

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on vuonna 2015 jaettu uuden ohjeen mukaisesti konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli- tai alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Vaikutus tilikauden tulokseen 8 milj. € ja omaan pääomaan yhteensä 144 milj. €. Tilikauden 2014 vertailutieto on korjattu uutta kirjaustapaa vastaavaksi.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omaan pääomaan kuuluvista eristä.

Poikkeavat tilikaudet

Kaikilla yhdisteltävillä yhteisöillä on sama tilikausi.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on vuonna 2014 jaettu uuden ohjeen mukaisesti konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli- tai alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Vaikutus tilikauden tulokseen 0,5 milj.€ ja omaan pääomaan 144 milj. €

Omistuksen eliminoiti on tarkistettu uuden yleisohjeen mukaiseksi. Korjauksesta aiheutuva muutos rahastojen ja edellisen tilikauden ylijäämän välillä 18 milj. €. Korjauksesta aiheutuva muutos rahastojen ja edellisen tilikauden ylijäämän välillä 18 milj. €

Turun kaupungin Tilaliikelaitoksen 2013 fuusion yhteydessä tehdyssä rakennusomaisuuden siirrossa pitoajat muutuivat alkuperäistä poistosuunnitelmaa pidemmiksi. Korjausten vaikutus vuonna 2014 edellisen tilikauden ylijäämään 4 milj. € ja tilikauden ylijäämään 4 milj. €

Turku konsernitilinpäätös 2015

	milj. euroa
Edellisen tilikauden ylijäämä 31.12.2014 tasekirjassa 2014	84
+ Poistoerosta omaan pääomaan kirjattu	86
+ Vapaaehtoisista varauksista omaan pääomaan kirjattu	58
+ Omistuksen eliminointia kohdistettu rahastoihin	18
- Kiinteistöliikelaitoksen poistojen oikaisu	-4
- Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin aktivoitujen korkomenojen peruutus	-3
- Turku Science Parkin osakkuusyhtiökirjausten peruutus Energia-konsernista	-1
- Muut oikaisut	-2
Edellisen tilikauden ylijäämä 31.12.2014 tasekirjassa 2015	236

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella

Ensimmäistä kertaa on yhdistelty Turku konsernin uudet tyttäret Kiinteistö Oy Syvälahden koulu, Turku International Oy Ltd, Kiinteistö Oy Turun kaupunginteatteri ja Turun Seudun Sosiaali- ja Terveyspalvelukiinteistöt Oy sekä Arkean tytär PASSAA Palvelut Oy. Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy on ostanut vuoden aikana As Oy Piikkiön Pappilanleikin koko osakekannan ja sulauttanut sen.

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

8. Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Konsernihallinto	15 580 511,75	13 983 382,85	17 633 726,52	15 938 850,16
Kiinteistötoimiala	55 495 400,60	47 188 792,01	66 940 968,92	62 415 469,16
Ympäristötoimiala	46 844 594,87	22 056 158,73	35 481 001,28	29 173 145,50
Hyvinvointitoimiala	75 839 454,20	61 836 022,20	84 786 596,89	81 789 004,81
Sivistystoimiala	29 304 149,76	22 550 504,73	30 859 901,38	29 827 004,94
Vapaa-ajantoimiala	13 887 424,20	13 388 598,86	8 860 610,06	9 392 829,59
Muut toimielimet ja yhteisöt	653 157 253,22	687 247 849,07	68 723 540,03	70 401 765,91
Toimintatuotot yhteensä	890 108 788,60	868 251 308,45	313 286 345,08	298 938 070,07

9. Verotulot

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Kunnan tulovero	594 644 403,12	582 887 292,81	594 644 403,12	582 887 292,81
Kiinteistövero	82 273 619,20	43 609 862,48	50 005 924,13	46 951 251,66
Osuus yhteisöveron tuotosta	50 005 924,13	78 457 785,59	86 234 954,04	78 457 785,59
Verotulot yhteensä	726 923 946,45	704 954 940,88	730 885 281,29	708 296 330,06

10. Valtionosuudet

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	233 093 918,00	267 099 726,00	233 093 918,00	267 099 726,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-5 041 908,00	-25 500 748,00	-5 041 908,00	-25 500 748,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	36 986 195,00	32 115 533,00	36 986 195,00	32 115 533,00
Turun ammattikorkeakoulu Oy:n yksikköhintarahoitus	55 989 525,00	60 316 984,00	0,00	0,00
Valtionosuudet yhteensä	321 027 730,00	334 031 495,00	265 038 205,00	273 714 511,00

11. Satunnaiset tuotot ja kulut

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Satunnaiset tuotot				
Pysyvien vastaavien myyntivoitot	4 991 363,82	0,00	88 331 521,49	0,00
Myyntivoitot välillisen omistamisen järjestelyistä	0,00	0,00	0,00	9 067 539,57
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0,00	126 339,96	0,00	0,00

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

Muut satunnaiset tuotot	2 292 994,23	3 397 532,40	1 965 942,95	953 716,97
Satunnaiset tuotot yhteensä	7 284 358,05	3 523 872,36	90 297 464,44	10 021 256,54
Satunnaiset kulut				
Myyntitappiot Suikkilantien perusparannusosuuden luovutuksesta valtiolle	0,00	5 715 100,60	0,00	5 715 100,60
Muut satunnaiset kulut	0,00	287 475,27	646 352,21	287 475,27
Satunnaiset kulut yhteensä	0,00	6 002 575,87	646 352,21	6 002 575,87

12. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden laskennassa käytettävä poistosuunnitelma

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

AINEETTOMAT OIKEUDET	tasapoisto vuotta
Liikearvo	10 v
Tietokoneohjelmistot (lisenssit)	5 v
Muut aineettomat oikeudet	5 v

MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	tasapoisto vuotta
Omat ATK-ohjelmat (ei lisenssit)	5 v
Muut pitkävaikutteiset menot	5 v
Lainojen aktivoitavat erät	5 v
Konserniliikearvo	5 v
Liikearvo	5 v

ENNAKKOMAKSUT	ei poisteta
Ennakot aineettomista hyödykkeistä	
Ennakot muista pitkävaikutteisista menoista	

AINEELLISET HYÖDYKKEET

MAA- JA VESIALUEET	ei poisteta
Maa- ja vesialueet	

RAKENNUKSET	tasapoisto vuotta
Asuinrakennukset	
- betoniset/teräksiset asuinrakennukset	45 v
- puiset asuinrakennukset	35 v
- perusparannukset	15 v
Hallinto- ja laitosrakennukset	
- betoniset/teräksiset laitosrakennukset	40 v
- puiset hallinto- ja laitosrakennukset	30 v
- perusparannukset	15 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	
- tehdas- ja tuotantorakennukset	30 v
- perusparannukset	15 v

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

Muut rakennukset

- maauimalat	30 v
- kalliosuojat ja -tunnelit	40 v
- muut rakennukset	15 v
- perusparannukset	15 v

Maarakenteet

- kadut, tiet, sillat ja näihin liittyvät ulkovalaistuslaitteet	20 v
- muut yleiset alueet	12 v

Vesirakenteet

- teko- ja säännöstelyaltaat, padot	30 v
- sillat, laiturit yms.	25 v

Johtoverkostot ja laitteet

- vedenjakeluverkko	30 v
- viemäriverkko	30 v
- hulevesiverkko	30 v
- sähköjohdot, muuntoasemat ja ulkovalaistuslaitteet (muut kuin katuihin, teihin ja siltoihin liittyvät)	20 v
- puhelinverkosto, keskusasema ja alakeskukset	12 v
- muut putki- ja kaapeliverkot	20 v
- vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	12 v
- kaukolämpöverkosto	12 v
- energiatuotannolliset laitoskoneet ja laitteet	20 v

Muut kiinteät rakenteet ja laitteet

- kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	20 v
- liikenteen ohjauslaitteet	12 v
- rautateiden päällysrakenteet ja laitteet	40 v
- muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 v

KONEET JA KALUSTO

tasapoisto vuotta

Kuljetusvälineet

- rautaiset alukset	15 v
- puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 v
- henkilöautot, pakettiautot, sairausautot yms.	5 v
- kuorma-autot, linja-autot, paloautot yms.	10 v

Liikkuvat työkoneet

7 v

Muut koneet ja kalusto

- henkilökohtaiset tietokoneet ja tulostimet, päätelaitteet	3 v
- mini- ja suurtietokoneet, yhteiskäyttöiset tulostimet sekä verkot	5 v
- raskaat koneet ja laitteet	7 v
- kevyet koneet ja laitteet	5 v
- sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 v
- ensikertainen kalustaminen	5 v
- muut	3 v

MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET

Luonnonvarat

käytön mukaan

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

Arvo- ja taide-esineet ei poisteta

ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT ei poisteta

Ennakkomaksut aineellisista hyödykkeistä

- maa- ja vesialueet
- rakennukset
- kiinteät rakenteet ja laitteet
- koneet ja kalusto
- muut aineelliset hyödykkeet

Keskeneräiset hankinnat

- maa- ja vesialueet
- asuinrakennukset
- hallinto- ja laitosrakennukset
- tehdas- ja tuotantorakennukset
- muut rakennukset
- maarakenteet
- vesirakenteet
- johtoverkostot ja laitteet
- muut kiinteät rakenteet ja laitteet

SIJOITUKSET ei poisteta

Osakkeet ja osuudet

13. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta

Turun kaupunki

	2015	2014
	EUR	EUR
Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	57 828 343	56 444 972
Keskimääräisten poistonalaisten investointien omahankintahinta	74 499 111	77 555 524
Ero (€)	-16 670 768	-21 110 551
Ero (%)	-22,4	-27,2

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot 2014-2018 poikkeavat 22,4 prosenttia vastaavan ajankohdan keskimääräisten investointien omahankintamenosta. Poikkeaman syynä on tarkastelujaksoon ajoittuvat suuret investoinnit. Kaupungin rakennus- ja verkostokanta on vanhaa ja pääosin loppuun poistettua, jolloin poistolaskennan poistopohja on pieni.

14. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Eläkevastuu 1.1.	7 689 255,76	8 892 156,70	7 632 281,76	8 810 233,70
Lisäykset tilikaudella	275 916,99	0,00	275 916,99	0,00
Vähennykset tilikaudella	-1 024 298,75	-1 202 900,94	-1 024 298,75	-1 177 951,94
Eläkevastuu 31.12.	6 940 874,00	7 689 255,76	6 883 900,00	7 632 281,76
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 1.1.	3 383 949,14	3 604 673,30	3 383 949,14	3 604 673,30

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

Lisäykset tilikaudella	1 606 000,00	695 000,00	1 606 000,00	695 000,00
Vähennykset tilikaudella	-1 008 427,96	-915 724,16	-1 008 427,96	-915 724,16
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 31.12.	3 981 521,18	3 383 949,14	3 981 521,18	3 383 949,14
Jätteenpolttoliikelaitoksen purkuvaraus 1.1.	2 500 000,00	1 875 000,00	2 474 862,82	2 500 000,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	625 000,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-2 500 000,00	0,00	-2 474 862,82	-25 137,18
Jätteenpolttoliikelaitoksen purkuvaraus 31.12.	0,00	2 500 000,00	0,00	2 474 862,82
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1.	7 019 980,04	5 046 591,61	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	1 759 825,30	1 973 388,43	0,00	0,00
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12.	8 779 805,34	7 019 980,04	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 1.1.	0,00	82 714,18	0,00	-18 377,00
Lisäykset tilikaudella	49 035,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	-82 714,18	0,00	-18 377,00
Muut pakolliset varaukset 31.12.	49 035,00	0,00	0,00	0,00
Muutokset yhteensä	-841 949,42	1 092 049,15	-2 625 672,54	-1 442 190,28

15. Toimintatuottoihin ja -kuluihin sisältyvät myyntivoitot ja tappiot

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	19 208 120,28	11 760 047,89	19 208 120,28	13 863 464,04
Rakennusten myyntivoitot	2 014 640,07	155 546,20	1 977 437,62	332 854,56
Muut myyntivoitot	668 546,02	-861 647,84	249 164,76	24 913,99
Myyntivoitot yhteensä	21 891 306,37	11 053 946,25	21 434 722,66	14 221 232,59
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	14 300,00	222 841,55	14 300,00	217 570,96
Rakennuksien myyntitappiot	124 600,51	50 095,67	84 192,17	0,00
Muut myyntitappiot	53 671,08	0,00	0,00	0,00
Myyntitappiot yhteensä	192 571,59	272 937,22	98 492,17	217 570,96

15a. Valtuustoryhmille annetut tuet

Turun kaupunki	
	2015
	EUR
Perussuomalaiset	5 557,76
Keskustan Turun Kunnallisjärjestö	6 904,67
Suomen Kansan Sinivalloiset	2 400,00
Kokoomuksen Turun Aluejärjestö R.y.	22 800,00

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

Turun Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö	16 800,00
Turun Vihreä Kunnallisjärjestö Ry	22 800,00
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	77 262,43

16. Rahoitustuotoista saadut tuotot, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

Turun kaupunki		
	2015	2014
	EUR	EUR
Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
Osinkotuotot muista yhtiöistä	18 328 711,13	16 486 119,33
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	90 555,60	255 042,20
Yhteensä	18 419 266,73	16 741 161,53

17. Poistoeron muutokset

Turun kaupungin poistoeroihin ei sisälly verotussyistä tehtyä poistoeroa

TASEEN LIITETIEDOT

18. Kuluiksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset lainan liikkeeseen laskemisesta

Ei ilmoitettavaa

19. Arvonkorotusten periaatteet ja arvostusmenetelmät

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Maa- ja vesialueet				
Arvonkorotukset 1.1.	10 675,00	10 675,00	0,00	0,00
Arvonkorotusten purku	-10 675,00	0,00	0,00	0,00
Arvo 31.12.	0,00	10 675,00	0,00	0,00
Rakennukset				
Arvonkorotukset 1.1.	11 991 799,16	11 991 799,16	0,00	0,00
Arvo 31.12.	11 991 799,16	11 991 799,16	0,00	0,00
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	11 991 799,16	12 002 474,16	0,00	0,00

Kaupungin omistamiin maa- ja vesialueisiin ei ole tehty arvonkorotuksia. Konsernitilinpäätökseen sisältyvät arvonkorotukset on tehty tytäryhteisöjen maa- ja vesialueisiin ja pysyvien vastaavien osakkeisiin, jos arvonkorotuskohteen todennäköinen luovutushinta on tilinpäätöspäivänä pysyvästi alkuperäistä hankintahintaa olennaisesti suurempi. Ennen 1.1.1998 tehtyihin rakennusten arvonkorotuksiin sovelletaan aikaisemmin voimassa olleita säännöksiä.

Arvonalentumiseksi on merkitty maa- ja vesialueiden, ennakkomaksujen ja keskeneräisten hankintojen, pysyvien vastaavien osakkeiden ja -osuuksien arvonalennukset, jos tulevaisuudessa kertyvä tulo on pysyvästi poistamatonta hankinatamenoa pienempi.

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

20. Aktivoidut korkomenot, jotka luettu hyödykkeen hankintamenoon

Turun kaupungille ei ole aktivoituja korkomenoja

21. Pysyvien vastaavien hyödykkeet ja sijoitukset

Turun kaupunki

	2 015	2014
	EUR	EUR
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Hankintameno 1.1.	14 220 297,71	12 932 721,16
Lisäykset tilikauden aikana	94 483,05	977 123,82
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	-275 500,30
Vähennykset tilikauden aikana	-145 654,11	-78 685,93
Siirrot erien välillä	103 522,69	664 638,96
Hankintameno 31.12.	14 272 649,34	14 220 297,71
Kertyneet poistot 1.1.	-9 326 959,46	-7 817 328,71
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	145 654,11	78 685,93
Tilikauden poistot	-1 859 538,97	-1 588 316,68
Kertyneet poistot 31.12.	-11 040 844,32	-9 326 959,46
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 231 805,02	4 893 338,25
Muut pitkävaikutteiset menot		
Hankintameno 1.1.	26 366 471,37	23 075 578,42
Lisäykset tilikauden aikana	939 258,72	3 270 662,77
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	-198 200,00
Vähennykset tilikauden aikana	-3 413 908,66	0,00
Siirrot erien välillä	947 969,55	218 430,18
Hankintameno 31.12.	24 839 790,98	26 366 471,37
Kertyneet poistot 1.1.	-16 226 957,44	-13 363 499,43
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	3 083 552,14	0,00
Tilikauden poistot	-3 570 104,17	-2 863 458,01
Kertyneet poistot 31.12.	-16 713 509,47	-16 226 957,44
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 126 281,51	10 139 513,93
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.	2 125 510,31	30 010,67
Lisäykset tilikauden aikana	5 408 742,24	2 112 760,63
Siirrot erien välillä	-1 051 492,24	-17 260,99
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 482 760,31	2 125 510,31

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Hankintameno 1.1.	112 805 142,76	112 247 220,04
Lisäykset tilikauden aikana	2 492 955,34	5 700 309,26
Vähennykset tilikauden aikana	-3 991 829,57	-5 142 386,54
Siirrot erien välillä	40 316,60	0,00
Hankintameno 31.12.	111 346 585,13	112 805 142,76
Kirjanpitoarvo 31.12.	111 346 585,13	112 805 142,76
Rakennukset		
Hankintameno 1.1.	855 655 202,84	852 412 260,51
Lisäykset tilikauden aikana	8 998 333,43	11 199 037,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	-675 702,70	-187 806,31
Vähennykset tilikauden aikana	-119 237 092,76	-15 438 856,10
Siirrot erien välillä	7 246 641,48	7 670 567,74
Hankintameno 31.12.	751 987 382,29	855 655 202,84
Kertyneet poistot 1.1.	-552 004 696,15	-529 540 697,87
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	75 016 987,45	8 443 677,08
Tilikauden poistot	-28 461 666,58	-30 907 675,36
Kertyneet poistot 31.12.	-505 449 375,28	-552 004 696,15
Kirjanpitoarvo 31.12.	246 538 007,01	303 650 506,69
Poistoero 1.1.	21 910 932,73	22 787 421,68
Poistoeron vähennys tilikauden aikana	-876 488,95	-876 488,95
Kertynyt erotus 31.12	21 034 443,78	21 910 932,73
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Hankintameno 1.1.	864 112 734,16	821 533 470,82
Lisäykset tilikauden aikana	29 219 077,34	32 304 299,45
Rahoitusosuudet tilikaudella	-682 534,00	-2 610 265,48
Vähennykset tilikauden aikana	-327 381,40	-13 220 618,68
Siirrot erien välillä	7 732 067,88	26 105 848,05
Hankintameno 31.12.	900 053 963,98	864 112 734,16
Kertyneet poistot 1.1.	-520 362 434,46	-497 031 090,62
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	106 640,56	4 506,41
Tilikauden poistot	-25 097 758,72	-23 335 850,25
Kertyneet poistot 31.12.	-545 353 552,62	-520 362 434,46
Kirjanpitoarvo 31.12.	354 700 411,36	343 750 299,70
Poistoero 1.1.	16 256 587,96	12 811 957,26
Poistoeron lisäys tilikauden aikana	436 561,54	4 198 274,38
Poistoeron vähennys tilikauden aikana	-948 245,86	-753 643,68

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

Kertynyt erotus 31.12	15 744 903,64	16 256 587,96
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	77 895 543,75	90 475 383,67
Lisäykset tilikauden aikana	3 038 081,48	2 308 289,50
Rahoitusosuudet tilikaudella	-559 000,00	-349 561,70
Vähennykset tilikauden aikana	-2 072 799,33	-15 891 214,83
Siirrot erien välillä	880 008,54	1 352 647,11
Hankintameno 31.12.	79 181 834,44	77 895 543,75
Kertyneet poistot 1.1.	-64 507 004,61	-76 751 264,65
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	2 065 722,92	15 585 710,20
Tilikauden poistot	-3 715 647,18	-3 341 450,16
Kertyneet poistot 31.12.	-66 156 928,87	-64 507 004,61
Kirjanpitoarvo 31.12.	13 024 905,57	13 388 539,14
Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	2 766 428,96	2 654 375,10
Lisäykset tilikauden aikana	119 531,35	112 053,86
Rahoitusosuudet tilikaudella	-15 000,00	0,00
Siirrot erien välillä	-15 000,00	0,00
Hankintameno 31.12.	2 855 960,31	2 766 428,96
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 855 960,31	2 766 428,96
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.	25 222 736,01	46 113 478,63
Rahoitusosuudet tilikaudella	-219 272,22	-183 540,50
Siirrot erien välillä	-15 884 034,50	-35 994 871,05
Hankintameno 31.12.	23 135 653,12	25 222 736,01
Kirjanpitoarvo 31.12.	23 135 653,12	25 222 736,01
Sijoitukset		
Tytäryhteisöosakkeet		
Hankintameno 1.1.	104 048 877,98	102 161 301,96
Lisäykset tilikauden aikana	2 931 885,29	5 355 000,00
Vähennykset tilikauden aikana	-1 250,00	-3 465 893,98
Siirrot erien välillä	0,00	-1 530,00
Hankintameno 31.12.	106 979 513,27	104 048 877,98
Kirjanpitoarvo 31.12.	106 979 513,27	104 048 877,98
Kuntayhtymäosuudet		
Hankintameno 1.1.	54 483 160,97	54 483 160,97
Hankintameno 31.12.	54 483 160,97	54 483 160,97

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

Kirjanpitoarvo 31.12.	54 483 160,97	54 483 160,97
Osakkuusyhteisöosakkeet		
Hankintameno 1.1.	1 552 134,73	1 552 134,73
Hankintameno 31.12.	1 552 134,73	1 552 134,73
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 552 134,73	1 552 134,73
Muut osakkeet ja osuudet		
Hankintameno 1.1.	6 022 758,92	6 451 918,08
Siirrot erien välillä	0,00	1 530,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	-430 689,16
Hankintameno 31.12.	6 022 758,92	6 022 758,92
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 022 758,92	6 022 758,92
Joukkovelkakirjalainasaamiset, muut laina- ja muut saamiset		
Saamiset konserniyhteisöiltä		
Hankintameno 1.1.	261 429 170,12	234 440 694,23
Lisäykset	153 461 400,00	38 405 240,00
Vähennykset tilikauden aikana	-3 556 138,23	-11 416 764,11
Hankintameno 31.12.	411 334 431,89	261 429 170,12
Saamiset muilta yhteisöiltä		
Hankintameno 1.1.	62 823 481,21	49 483 481,21
Lisäykset	0,00	13 340 000,00
Hankintameno 31.12.	62 823 481,21	62 823 481,21
Saamiset muilta		
Hankintameno 1.1.	1 079 187,94	1 002 963,11
Lisäykset	0,00	586 000,00
Vähennykset tilikauden aikana	-101 593,97	-509 775,17
Hankintameno 31.12.	977 593,97	1 079 187,94

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

22.-24. Omistukset muissa yhteisöissä

Turun kaupungin määräysvaltaan kuuluvat yhteisöt

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %	Äänivallan osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta (€)	Konsernin osuus vieraasta pääomasta (€)	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta (€)
Tytärtyhteisöt							
Asunto- ja kiinteistöliiketoiminta							
Koy Kupittaaan Asemakulma Oy	Turku	100	100	100	855 443,70	1 221,64	0,00
Koy Paakarlaanpuisto	Turku	46,7	66,7	66,7	1 897 175,98	11 834,33	-3 288,70
Koy Turun Montoimihalli -R-	Turku	60,3	60,30	86,99	14 766 777,29	4 852 543,60	265,79
Koy Teollisuuskatu 20	Turku	100	100	100	47 049,30	9 067,59	-230 478,69
Turun Ylioppilaskyläsäätiö	Turku	50	50	53,8	15 907 159,31	63 478 121,68	2 916 820,97
Koy Syvälahden koulu	Turku	100	100	100	2 500,00	1 274 846,11	0,00
Koy Turun kaupunginteatteri	Turku	100	100	100	3 107 464,56	5 184 516,82	-97 962,27
Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy	Turku	56,7	56,7	56,7	16 533 287,06	76 012 027,11	0,00
Turun Seudun SoTe kiinteistöt Oy	Turku	100	100	100	-683,46	133 453 000,00	-3 183,46
TVT Asunnot konserni	Turku	100	100	100	62 155 024,06	370 773 212,07	6 422 307,42
Koy Turun Rauhankatu 14b	Turku	0	100	100	*	*	*
Koy Rukki	Turku	0	52	52	*	*	*
Asoy Ristisompa	Turku	0	51	51	*	*	*
Asoy Amiraalistonkatu 9	Turku	0	100	100	*	*	*
Koy Turun Puistovalkama	Turku	30,4	69,6	100	*	*	*
Turun Osakehuoneistot Oy	Turku	0	100	100	*	*	*
Turun Palvelutilat Oy	Turku	0	100	100	*	*	*
Elinkeinotoiminta ja muu liiketoiminta							
Turun Aikuskoulutussäätiö konserni	Turku	100	100	57,1	20 128 489,49	4 639 044,65	1 729 235,42
Ruissalon Marjanieniemi Oy	Turku	0	100	100,00	*	*	*
Koy Tillerinkatu 6	Turku	0	100	100,00	*	*	*
Koy Turun Artukaistentie 13	Turku	0	100	100,00	*	*	*
Oy Turku EnergiaAb konserni	Turku	100	100	100	142 345 850,57	172 818 158,73	14 913 529,90
Turku Energia Sähköverkot Oy	Turku	0	100	100	*	*	*
Turun Seudun Kaukolämpö Oy	Turku	0	60,8	60,8	*	*	*
Turun Satama Oy	Turku	100	100	100	28 042 942,28	59 569 952,71	2 144 773,06
Mylykoti Oy	Turku	100	100	100	507 626,70	3 312 603,20	-855 660,62
Koneteknologiakeskus Turku Oy	Turku	81	92,6	92,6	144 707,38	316 899,03	-71 756,12
Pilot Turku Oy	Turku	64,9	64,9	64,9	3 988,80	0,00	0,00
Turun seudun puhdistamo Oy	Turku	68,5	68,5	68,5	14 383 073,53	42 037 424,01	40 614,39
Turun Seudun Vesi Oy	Turku	64,7	64,7	64,7	9 390 675,62	97 006 816,15	1,16
Turun tekstiilihuolto Oy	Turku	66,5	66,5	66,5	1 011 716,98	2 660 216,46	319 968,41
Turun Kaupunkiliikenne Oy	Turku	100	100	100	749 309,20	3 134 098,12	130 053,30
Turun Seudun Kuntateknikka Oy	Turku	100	100	100	8 599 336,09	11 836 608,44	3 310 497,21
Turun Seudun Rakennustekniikka Oy	Turku	100	100	100	2 643 430,69	5 099 479,07	1 028 496,35
Turun Kaupunginteatteri Oy	Turku	100	100	100	2 056 414,23	1 565 591,00	811 078,77
Turun ammattikorkeakoulu Oy	Turku	91	91	91	13 139 621,15	9 351 906,62	108 627,29
Turku International Oy Ltd	Turku	100	100	100	46 825,88	830,34	-5 674,12
Turku Science Park	Turku	60,2	87,8	87,8	3 821 958,85	700 968,52	-1 397 299,08
Arkea Oy konserni	Turku	98,9	98,94	98,94	7 297 169,14	12 823 787,07	1 992 040,70
PASSAA palvelut Oy	Turku	0	98,94	98,94	201 079,82	128 101,64	726,32
Kuntayhtymät							
Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin konserni	Turku	30,5	30,5	30,5	51 215 927,22	109 725 226,28	484 632,10
Medbit Oy	Turku	0	65,2	65,2	*	*	*
Tyks:n koulutus- ja tutkimussäätiö	Turku	0	100	100	*	*	*
Tyks:n koulutus- ja vapaa-ajanviettok. säätiö	Turku	0	100	100	*	*	*
Koy Hirviluhta	Halikko	0	65,7	65,7	*	*	*
Länsirannikon Työterveys Oy	Turku	0	90,9	90,9	*	*	*
Varsinais-Suomen Erityishuoltopiirin konserni	Naskaria	39,2	39,2	39,2	705 301,00	7 946 719,40	-456 061,13
Varsinais-Suomen Liitto	Turku	41,51	41,5	41,5	389 470,17	561 014,93	45 035,71

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

Osakkuusyhteisöt							
Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin konserni							
Turun tekstiilihuolto Oy	Turku	66,5	33,5	66,5	*	*	*
AsOy Loimaan Kuukanpuisto	Loimaa	0	30	30	*	*	*
Asoy Alhaistentorni	Salo	0	30,7	30,7	*	*	*
Koy Kuskinkuja	Kaarina	0	31,6	31,6	*	*	*
Salon Seudun Työkeskus Oy	Salo	0	23,4	23,4	*	*	*
FinnHEMS Oy	Vantaa	0	20,0	20,0	*	*	*
Oy Turku Energia Ab konserni							
Svartisen Holding A/S	Turku	0	34,7	34,70	*	*	*
Turun Seudun Energiantuotanto Oy	Turku	0	39,5	39,5	*	*	*
Kolsin Voima Oy	Kotka	0	22,5	22,5	*	*	*
TVT Asunnot Oy konserni							
As Oy Turun Karjakuja 56	Turku	0	38,3	38,3	*	*	*
As Oy Tornikartio	Turku	0	31,4	31,4	*	*	*
As Oy Talolankatu 6	Turku	0	28,6	28,6	*	*	*
Koy Jyrkkälänpolku	Turku	0	42,3	42,3	*	*	*
As Oy Turun Pernonpuisto	Turku	0	40	40	*	*	*
Haritun Huolto Oy	Turku	0	28	28	*	*	*
Jäkärän Huolto Oy	Turku	0	25,5	25,5	*	*	*
Mesipolun Autokatos Oy	Turku	0	23,5	23,5	*	*	*
Pernon Huolto Oy	Turku	0	20,1	20,1	*	*	*
As Oy Käsiyömasteri	Turku	0	24,6	24,6	*	*	*
Koy Myllysarka	Turku	47,6	47,6	47,6	767 967,02	10 098,24	0,00
Lounais-Suomen Jätehuolto Oy	Turku	23	23	23	2 888 465,35	1 315 829,70	110 288,87
Turun Vapaavarasto Oy	Turku	33,3	33,3	33,3	1 139 866,03	59 411,60	23 837,01
Varissuon Lämpö Oy	Turku	2,5	24,3	24,3	1 747 936,87	193 787,20	8 156,42
Akseli Kiinteistöpalvelut Oy	Turku	2,1	23,4	23,4	539 145,07	575 983,53	25 481,40

Ei yhdisteltävät yhteisöt							
Tytäryhteisöt							
Koy Paashuolto	Turku	75,4	75,4	75,4	141 888,74	19 951,77	1 144,42
As Oy Katarinantie Kaarina	Kaarina	0	100	100	0,00	0,00	0,00
Turku Touring Oy	Turku	72,5	72,5	72,5	416 321,40	393 522,85	12 802,26
Arkea Kunnossapito Oy	Turku	0	98,94	98,94	0,00	0,00	0,00
Säätiöt							
Turku 2011 säätiö	Turku	60	60	60	0,00	0,00	0,00
Forum Marinum säätiö	Turku	17,5	17,5	50	-14 402,60	217 214,30	-238,84
Museoalus Sigynin säätiö	Turku	50	50	66,7	0,00	0,00	0,00
Pro Cultura säätiö	Turku	100	100	100	7 615,94	830,40	-1 616,27
Turun Musiikkijuhlasäätiö	Turku	100	100	100	0,00	0,00	0,00
Kuntayhtymät							
Kärkulla samkommun	Kirjala	3,1	3,1	3,1	338 791,03	552 994,14	30 875,91
Osakkuusyhteisöt							
Logomo Oy konserni	Turku	39	39	39	4 151,33	22 752 648,89	31,59
Koy Turun Köydenpunoja	Turku	0	100	100	*	*	*
Logomon Verturi	Turku	0	100	100	*	*	*
Turun TeknologiaKiinteistöt Oy konserni	Turku	48,2	48,2	48,2	-820 715,87	107 277 533,38	20 475,04
Koy Biocity	Turku	0	100,00	100,00	*	*	*
Koy Datacity	Turku	0	94,59	94,59	*	*	*
Koy ICT	Turku	0	100	100	*	*	*
Koy Turun Datakulma	Turku	0	100	100	*	*	*
Koy Electrocitiy	Turku	0	100	100	*	*	*
Koy Trivium City	Turku	0	100	100	*	*	*
Koy Kalevantie 10	Turku	0	100	100	*	*	*
Koy Puolalankatu 5	Turku	0	100	100	*	*	*
Koy Puutarhakatu 1	Turku	0	100	100	*	*	*
Koy Kupittaa Paviijonki	Turku	0	100	100	*	*	*
Koy Turun Puutarhakatu	Turku	0	66,59	66,59	*	*	*
AsOy Linnanrinne	Turku	0	14,49	14,49	*	*	*
Eskelin Pysäköintilaitos Oy	Turku	0	99,16	99,16	*	*	*
Koy Turun Autopiha	Turku	40,2	40,2	40,2	542 017,85	24 027,80	-617,44
Kiikun Huolto Oy	Turku	22	22	22	39 004,22	31 338,70	1 292,46
As Oy Turun Pihlajanmarja	Turku	27,1	27,1	27,1	334 613,09	478 634,47	5,23
Koy Iloisten Liikekeskus	Turku	35,1	35,1	35,1	148 960,40	134 608,21	0,12
Koy Turun Kaskenlinna	Turku	49,9	49,9	49,9	5 590,19	9 847 538,88	0,00
Koy Turun Lintula	Turku	20,1	20,1	20,1	1 639 205,80	334 014,42	621,44

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

25. Vaihtuvien vastaavien saamiset

	Turun kaupunki			
	2015 Pitkäaikaiset	2015 Lyhytaikaiset	2014 Pitkäaikaiset	2014 Lyhytaikaiset
	EUR	EUR	EUR	EUR
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	1 833 300,45	0,00	1 678 214,13
Lainasaamiset	60 218,67	24 598 573,11	543 391,09	9 728 221,62
Muut saamiset	352 913,20	0,00	1 838 111,54	88 080,57
Siirtosaamiset	0,00	8 805 494,07	0,00	10 932 951,91
Yhteensä	413 131,87	35 237 367,63	2 381 502,63	22 427 468,23
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	1 451 023,37	0,00	1 756 628,26
Siirtosaamiset	0,00	394 821,26	0,00	836 414,34
Yhteensä	0,00	1 845 844,63	0,00	2 593 042,60
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0,00	241 947,35	0,00	443 414,05
Lainasaamiset	0,00	4 339,25	0,00	4 339,25
Siirtosaamiset	0,00	144 533,57	0,00	985 651,39
Yhteensä	0,00	390 820,17	0,00	1 433 404,69
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	19 914 244,02	0,00	19 842 858,04
Lainasaamiset	164 093,96	0,00	164 093,96	6 727,52
Muut saamiset	1 353 892,06	7 769 891,71	1 811 428,42	8 124 175,06
Siirtosaamiset	0,00	10 851 554,68	0,00	15 868 194,48
Yhteensä	1 517 986,02	38 535 690,41	1 975 522,38	43 841 955,10
Saamiset yhteensä	1 931 117,89	76 009 722,84	4 357 025,01	70 295 870,62

26. Siirtosaamisiin sisältyvät erät

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	0,00	9 322,56	0,00	0,00
Muut siirtosaamiset	30 865,71	150 701,81	0,00	0,00
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	30 865,71	160 024,37	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

Siirtyvät korot	1 620 626,23	1 714 150,23	5 614 227,95	5 861 734,55
Valtion tuet, avustukset ja korvaukset	7 281 027,66	11 497 867,39	5 953 809,31	8 942 874,97
Muut tuet, avustukset ja korvaukset	1 789 721,90	4 310 373,22	26 641,82	2 540 675,83
Sairaanhoidopiiriin lisälaskutus	414 507,99	904 312,01	596 414,37	1 301 168,36
Vuokrasaamiset	201 593,82	210 622,37	0,00	0,00
Henkilöstökulut	165 314,18	101 224,48	0,00	0,00
Saamiset vakuutuslaitoksilta	69 021,05	13 613,46	0,00	0,00
Kelan korvaus työterveyshuollosta	523 249,67	2 848 755,54	0,00	2 368 546,81
Verosaamiset	7 421,29	1 898 731,29	0,00	0,00
Laskuttamaton myynti	398 636,88	835 272,81	0,00	0,00
* Muut siirtosaamiset	19 550 093,72	4 530 175,62	8 005 310,13	7 608 211,60
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	32 021 214,39	28 865 098,42	20 196 403,58	28 623 212,12

* Muut siirtosaamiset ryhmään sisältyy eriä, jotka yksinään eivät ole merkittäviä

27. Rahoitusarvopaperit

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Osakkeet ja osuudet				
Jälleenhankintahinta	28 269 787,86	25 838 573,10	28 143 498,72	25 724 907,27
Kirjanpitoarvo 31.12.	28 248 750,61	25 823 639,23	28 143 498,72	25 724 907,27
Erotus	21 037,25	14 933,87	0,00	0,00
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin				
Jälleenhankintahinta	4 675 643,60	4 435 025,12	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 422 672,58	4 387 145,98	0,00	0,00
Erotus	252 971,02	47 879,14	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainasaamiset				
Jälleenhankintahinta	82 093 370,31	65 860 671,19	81 391 234,48	65 235 225,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	82 022 747,39	65 809 729,56	81 391 234,48	65 235 225,00
Erotus	70 622,92	50 941,63	0,00	0,00
Muut arvopaperit				
Jälleenhankintahinta	3 089 463,52	5 728,22	0,00	0,00
Rahoitusarvopaperien kirjanpitoarvo yhteensä	117 783 634,10	99 541 702,40	109 534 733,20	90 960 132,27

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

28. Oman pääoman erien muutokset

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Peruspääoma 1.1.	601 956 248,89	601 956 248,89	601 956 248,89	601 956 248,89
Peruspääoma 31.12.	601 956 248,89	601 956 248,89	601 956 248,89	601 956 248,89
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat				
Peruspääoma 1.1.	2 943,29	2 943,29	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	2 943,29	2 943,29	0,00	0,00
Muut omat rahastot				
Ylikurssirahasto 1.1.	377 532,00	377 532,00	0,00	0,00
Ylikurssirahasto 31.12.	377 532,00	377 532,00	0,00	0,00
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	8 206 021,54	8 990 805,91	8 206 021,54	8 990 805,91
Siirrot rahastosta	-44 625,54	-784 784,37	-44 625,54	-784 784,37
Vahinkorahaston pääoma 31.12.	8 161 396,00	8 206 021,54	8 161 396,00	8 206 021,54
Turun ammattikorkeakoulun investointirahaston pääoma 1.1.	14 995 401,00	14 995 401,00	14 995 401,00	14 995 401,00
Turun ammattikorkeakoulun investointirahaston pääoma 31.12.	14 995 401,00	14 995 401,00	14 995 401,00	14 995 401,00
Muut rahastot 1.1.	98 129 783,92	113 074 039,82	0,00	0,00
Lisäykset	3 899 360,68	1 658 971,51	0,00	0,00
Vähennykset	-105 913,01	-1 312 231,31	0,00	0,00
Yritysmyynti	0,00	-15 290 996,10	0,00	0,00
Muut rahastot 31.12.	101 923 231,59	98 129 783,92	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	125 457 560,59	121 708 738,46	23 156 797,00	23 201 422,54
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	255 411 284,62	196 353 692,58	121 451 938,12	124 166 956,36
Muuntoero	-917 663,22	-1 034 340,53	0,00	0,00
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	0,00	26 730 487,41	0,00	-3 991 504,18
Edellisten tilikausien ylijäämän muutos	0,00	-995 290,83	0,00	0,00
Yritysmyynti	0,00	15 281 119,61	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	254 493 621,40	236 335 668,24	121 451 938,12	120 175 452,18
Tilikauden yli-/alijäämä	22 647 996,98	19 075 616,38	89 105 714,82	1 276 485,94
Oma pääoma yhteensä	1 004 558 371,15	979 079 215,26	835 670 698,83	746 609 609,55

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

29. Poistoerot

Turun kaupungin poistoeroihin ei sisälly verotussyistä tehtyä poistoeroa

30. Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Joukkovelkakirjalainat	4 536 929,21	6 765 981,40	131 603 462,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	551 892 118,57	546 197 528,54	0,00	100 300 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	61 286 146,47	99 575 984,47	0,00	0,00
Lainat muista luotonantajilta	25 091,40	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	617 740 285,65	652 539 494,41	131 603 462,00	100 300 000,00

31. Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat

	Turun kaupunki	
	2015	2014
	EUR	EUR
City of Turku JVK 20.9.2017	50 000 000,00	50 000 000,00
korko % EUR 6/360 + 0,20		
kertalyhenteinen		
City of Turku JVK 15.5.2018	50 000 000,00	50 000 000,00
korko % EUR 6/360 + 0,38		
kertalyhenteinen		
City of Turku JVK 2.10.2018	20 000 000,00	20 000 000,00
korko % EUR 6/360 + 0,30		
kertalyhenteinen		
City of Turku JVK 7.3.2019	50 000 000,00	50 000 000,00
korko % EUR 6/360 + 0,36		
kertalyhenteinen		
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	170 000 000,00	170 000 000,00

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

32. Pakollisiin varauksiin merkityt erät

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Eläkevaraukset	6 940 874,00	7 689 255,76	6 883 900,00	7 632 281,76
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus	3 981 521,18	3 383 949,14	3 981 521,18	3 383 949,14
Varaus Jätteenpolttolaitoksen purkamiseen	0,00	2 500 000,00	0,00	2 500 000,00
Potilasvahinkovastuuvaraus	8 779 805,34	7 019 980,04	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	49 035,00	0,00	0,00	-25 137,18
Pakolliset varaukset yhteensä	19 751 235,52	20 593 184,94	10 865 421,18	13 491 093,72

33. Pitkä- ja lyhytaikaiset velat (korottomat)

	Turun kaupunki			
	2015 Pitkäaikaiset	2015 Lyhytaikaiset	2014 Pitkäaikaiset	2014 Lyhytaikaiset
	EUR	EUR	EUR	EUR
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	11 365 321,45	0,00	13 249 836,26
Muut velat	0,00	0,00	0,00	1 213 603,80
Siirtovelat	0,00	877 210,01	0,00	2 900 119,68
Yhteensä	0,00	12 242 531,46	0,00	17 363 559,74
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Ostovelat	0,00	560 070,90	0,00	1 818 334,51
Muut velat	235 200,00	33 600,00	268 800,00	33 600,00
Siirtovelat	0,00	3 808 756,75	0,00	2 382 306,23
Yhteensä	235 200,00	4 402 427,65	268 800,00	4 234 240,74
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille				
Ostovelat	0,00	151 857,63	0,00	286 517,52
Siirtovelat	0,00	767 029,54	0,00	824 093,26
Yhteensä	0,00	918 887,17	0,00	1 110 610,78
Velat muille	18 688 157,97	141 359 192,34	17 804 648,86	143 393 352,81
Pitkä- ja lyhytaikaiset korottomat velat yhteensä	18 923 357,97	158 923 038,62	18 073 448,86	166 101 764,07

34. Sekkilimiitti

Ei sekkilimiittiä

35. Vuokraohteen lunastusvelka

Ei ilmoitettavaa

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

36. Liittymismaksut ja muut pitkäaikaiset velat

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Liittymismaksut	50 291 480,74	49 369 112,67	12 286 796,23	12 286 796,23
Muut pitkäaikaiset velat	5 938 403,37	5 798 933,51	5 883 494,16	5 786 652,63
Liittymismaksut ja muut pitkäaikaiset velat yhteensä	56 229 884,11	55 168 046,18	18 170 290,39	18 073 448,86

37. Siirtovelkoihin sisältyvät erät

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Lyhytaikaiset				
Korkojaksotukset	4 377 976,49	5 109 896,81	1 516 353,54	1 353 459,74
Henkilöstökulujen jaksotukset	112 116 863,83	105 227 984,96	68 206 085,46	67 529 267,74
Valtion tuet, avustukset ja korvaukset	9 097 410,32	12 789 066,56	5 807 097,49	10 133 862,46
Muut tuet, avustukset ja korvaukset	55 065,08	88 281,39	55 065,08	88 281,39
Sairaanhoidopiiriin lisälaskutus	1 155 072,88	1 002 149,18	1 661 975,36	1 431 641,68
Vakuutusmaksujen jaksotukset	980 665,61	855 805,60	0,00	0,00
Verovelat	1 138 014,83	634 516,60	0,00	0,00
Leasingvuokrien jaksotus	561 083,42	336 595,31	0,00	0,00
* Muut siirtovelat	21 307 501,03	25 437 234,84	15 865 442,13	16 554 736,68
Siirtovelat yhteensä	150 789 653,49	151 481 531,25	93 112 019,06	97 091 249,69

* Muut siirtovelat ryhmään sisältyy eriä, jotka yksinään eivät ole merkittäviä

38. Huollettavien varat

	Turun kaupunki	
	2015	2014
	EUR	EUR
Huollettavien varat 31.12.	1 805 093,84	1 302 982,53

39. Elatustuen takautumissaatavan laskennallinen korvaus

Ei ilmoitettavaa

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

40. Velat, joista kaupunki / konserni on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi osakkeita tai kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	315 336 040,58	281 134 773,47	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	589 016 408,23	550 972 419,63	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	108 902 275,92	143 964 763,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	349 289 613,93	385 550 812,53	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	938 306 022,16	936 523 232,16	0,00	0,00

41.-43. Vakuudet omasta, konserniin kuuluvien yhteisöjen ja muiden puolesta

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut arvopaperit	14 365 721,98	19 009 568,84	0,00	0,00
Sitoumusten vakuudeksi annetut muut vakuudet	31 705 262,00	31 993 088,12	0,00	0,00
Yhteensä	46 070 983,98	51 002 656,96	0,00	0,00
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	2 052,04	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut muut vakuudet	831 023,33	796 602,00	0,00	0,00
Yhteensä	831 023,33	798 654,04	0,00	0,00
Vakuudet yhteensä	46 902 007,31	51 801 311,00	0,00	0,00

44. Leasingvastuut

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	9 103 026,96	11 108 361,39	4 469 274,51	5 164 668,88
Myöhemmin maksettavat	78 760 268,20	67 348 687,95	21 386 576,58	20 631 405,98
Leasingvastuut yhteensä	87 863 295,16	78 457 049,34	25 855 851,09	25 796 074,86

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

45. Vastuusitoumukset

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Takaussitoumukset				
Konserniyhteisön puolesta				
Jäljellä oleva pääoma	0,00	0,00	166 148 560,69	183 141 267,24
Muiden puolesta				
Jäljellä oleva pääoma	41 064 878,77	43 215 641,60	0,00	0,00
Takaussitoumukset yhteensä	41 064 878,77	43 215 641,60	166 148 560,69	183 141 267,24
Muut takaus- ja vastuusitoumukset				
Näyttelyvakuudet				
Jäljellä oleva pääoma	2 260 448,35	8 297 954,00	2 260 448,35	8 297 954,00
Turun kaupungin osuus sairaanhoitopiirin alijäämästä				
Jäljellä oleva pääoma	0,00	0,00	1 561 307,12	0,00
Muut takaukset				
Jäljellä oleva pääoma	0,00	0,00	32 664 678,84	33 926 748,59
Muut takaus- ja vastuusitoumukset yhteensä	2 260 448,35	8 297 954,00	36 486 434,31	42 224 702,59

46. Vastuu takauskeskuksen takausvastuista

	Turun kaupunki	
	2015	2014
	EUR	EUR
Turun osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12	876 638 135,49	830 853 958,26
Turun mahdollista vastuuta kattaava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	624 697,40	574 428,86

47. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Sopimusvastuut				
Pitkäaikaiset investointisopimukset	6 279 551,00	4 126 015,00	6 279 551,00	4 126 015,00
Vuokravastuut, vastuut voimassa vuoteen 2040 asti	514 995 578,38	339 271 480,94	368 307 107,00	156 522 165,97
Lainavastuu, Kiinteistö Oy Turun Kaskenlinna	0,00	0,00	10 514 187,74	11 106 774,79
Maankäyttösopimukset	19 493 406,00	15 020 615,00	19 493 406,00	15 020 615,00

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

Sitoumukset avustukseen	1 807 027,00	1 073 306,00	0,00	0,00
Muut aloudelliset vastuut	1 797 920,00	0,00	0,00	0,00
Sopimusvastuut yhteensä	544 373 482,38	359 491 416,94	404 594 251,74	186 775 570,76
Johdannaissopimukset				
Korkojohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset				
Nimellinen pääoma- arvo	520 000 000,00	527 700 000,00	495 000 000,00	525 000 000,00
Käypä arvo	17 451 398,45	-3 765 294,09	20 660 114,97	-28 765 294,09
Valuuttajohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset				
Nimellinen pääoma- arvo	0,00	19 962 711,86	0,00	19 962 711,86
Käypä arvo	0,00	-593 070,00	0,00	-593 070,00
Muut johdannaiset				
Sähköjohdannaiset, ostetut				
Nimellinen pääoma- arvo	784 156,00	67 400 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo	-101 172,24	-6 000 000,00	0,00	0,00
Sähköjohdannaiset, myydyt				
Nimellinen pääoma- arvo	0,00	17 100 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo	0,00	1 300 000,00	0,00	0,00
Hiilijohdannaiset				
Nimellinen pääoma- arvo	0,00	11 200 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo	0,00	-400 000,00	0,00	0,00

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Vireillä olevat oikeudenkäynnit, joissa kaupungilta/konsernilta vaaditaan korvauksia				
Hallinto- oikeus	243 000,00	233 639,50	243 000,00	233 639,50
Korkein hallinto- oikeus	502 513,00	100 000,00	502 513,00	100 000,00
Hovioikeus	2 238 743,55	140 829,40	2 238 743,55	140 829,40
Korkein oikeus	0,00	24 300,18	0,00	24 300,18
Varsinais- Suomen käräjäoikeus	157 664,78	2 439 638,00	157 664,78	2 439 638,00
Markkinaoikeus	3 501 300,00	431 000,00	3 501 300,00	431 000,00
Vireillä olevat oikeudenkäynnit yhteensä	6 643 221,33	3 369 407,08	6 643 221,33	3 369 407,08

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Arvonlisäveron palautusvastuu	450 697,43	580 444,68	58 180,00	74 581,20

	Konserni		Turun kaupunki	
	2015	2014	2015	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Päästöoikeudet				
Turku Energian päästöoikeudet				
Hallussa olevien päästöoikeuksien määrä 31.12. (CO ₂ tonnia)	2 174 021	2 174 021	0	0
Toteutuneiden päästöjen määrä (CO ₂ tonnia)	600 072	690 048	0	0
Päästöoikeuksien ostot (euroa)	3 893 720,00	0,00		
Päästöoikeuksien myynnit (euroa)	38,21	322 370,00	0,00	0,00

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

48. Henkilöstötyövoima vuosina 2015 - 2014

	Turun kaupunki	
	2015	2014
Konsernihallinto	813,7	626,7
Kiinteistötoimiala	211,6	221,7
Ympäristötoimiala	166,5	174,0
Hyvinvointitoimiala	4 602,8	4 915,8
Sivistystoimiala	3 670,4	3 728,7
Vapaa-aikatoimiala	618,3	689,4
Muut toimielimet ja yhteisöt	608,9	642,9
Henkilöstötyövoima yhteensä	10 692,2	10 999,2

Vuoden 2014 tilinpäätöstiedoissa vuoden 2014 koko kaupungin työvoimaluvuksi ilmoitettiin 11010,4 henkilötyövuotta. Luvut ovat täsmentyneet v. 2016 helmikuussa tehdyssä tarkistuksessa (palkkatietojärjestelmän tietoihin muutetaan takautuvasti esim. takautuvat eläkepäätökset ym. palkanmaksuun vaikuttavat asiat). Työvoimaan ei ole laskettu palkkionsaajia, omais- ja perhehoitajia, sopimuspalomiehiä eikä kuntouttavan työtoiminnan piirissä olevia henkilöitä.

49. Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut

Henkilöstökulut on eritelty tuloslaskelmassa.

Henkilöstökuluja ei ole aktivoitu taseeseen.

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

49a. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Turun kaupunki

	2015
Keskustan Turun Kunnallisjärjestö Ry	10 452,15
Keskustan Varsinais-Suomen Piiri Ry	663,00
Kokoomuksen Turun Aluejärjestö R.y.	58 118,50
Perussuomalaiset Varsinais-Suomen Piiri Ry	39,00
Suomen Kommunistinen Puolue	67,50
Suomen Kristillisdemokraatit (KD)	1 876,54
Svenska Folkpartiet i Åboland R.F.	12 379,59
Turun Perussuomalaiset Ry	7 830,36
Turun Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö R.Y.	61 793,20
Turun Vihreä Kunnallisjärjestö Ry	38 230,64
Vasemmistoliiton Turun Kunnallisjärjestö Ry	32 324,32
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	223 774,80

50. Tilintarkastajien palkkiot

Turun kaupunki

	2015	2014
Tilintarkastuspalkkiot	52 300,00	52 400,00
Tilintarkastajien lausunnot	27 000,00	22 000,00
Palkkiot yhteensä	79 300,00	74 400,00

TOIMINTAKERTOMUS

1. Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Turun Kiinteistöliikelaitos on toiminut vuoden 2009 alusta kuntalain mukaisena kunnallisena liikelaitoksena. Kiinteistöliikelaitoksella on 13-jäseninen johtokunta, joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa ja vastaa sen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Kiinteistöliikelaitoksen vuoden 2015 merkittävimpiä tapahtumia ja saavutuksia olivat:

- Sote-kiinteistöjen myynti
- Harppuunakorttelin myynti
- Tarpeettoman maaomaisuuden vähentäminen Turun pohjoisimmilta alueilta ja ulkokunnista (yli 100 ha:n luovutukset)
- Kiinteistötoimialan uudistamisen käynnistys
- Toimintoanalyysin tekeminen
- Kiinteistöliikelaitoksen toimitilajärjestelyjen toteutus (mm. osa infra- ja tilapalvelujen henkilöstä muutti Linnankatu 90:een)
- Kaupungin tuotantoyhtiöiden sopimusten kilpailutukset käynnissä (kustannussäästö >35 %)
- Uusien urakamuotojen käyttöönotto (mm. allianssimalli: Syvälahden koulu, projektinjohtourakointi: Kaupunginteatteri)
- Vr-konepajan kaava-alueen rakentaminen käynnistynyt tietomalleja hyödyntäen
- Ylläpidon tuotteistuksen kansallinen Opus-hanke valmistui
- Liikennevalojärjestelmän uusiminen
- Kupitalle uusi Patsaspuisto
- Investointikohteiden toteutus välillisen omistuksen kautta (esim. kaupunginteatteri, Syvälahden koulu)
- Sisäisten vuokrien laskeminen uuden järjestelmän mukaisesti
- 6-aika hanke (Liikenteen reaaliaikaiset rajapinnat) käynnistyi
- Sähköisiä palveluja kehitettiin (mm. venepaikkojen varausjärjestelmä)

Infrainvestointien osalta merkittävimmät kohteet olivat Vanhan Kaksikerrantien Syvälahden alueen infran saneeraus, Toijalan radan (Virusmäentie) alikulkukäytävän rakentaminen sekä Suikkilan kartanon infran toteutus.

Tilainvestoinneista merkittävimmät hankkeet olivat Mäntymäen sairaala-alueen rakennus 5:n saneeraaminen, Katedralskolanin peruskorjaus, Puropellon koulu peruskorjaus ja Nummenpakan koulun keittiön peruskorjaus.

Kaupunginhallitus päätti 24.8.2015 käynnistää ja organisoida kiinteistötoimialan toimintamallin uudistamisen sekä konsernihallinnon, kiinteistötoimialan ja ympäristötoimialan välisiin tehtäväjärjestelyihin liittyvän valmistelun. Lausunto käsitellään kh:n iltakoulussa 29.2.2016.

2. Henkilöstö

Kiinteistöliikelaitoksen henkilötyövoima vuoden aikana oli 207,4 (vuonna 2014 217,3).

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot Kiinteistöliikelaitos

3. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Kiinteistöliikelaitoksen merkittävimmät riskit on kartoitettu, mutta ne ovat päivittämättä. Tilikauden aikana ei ole raportoitu ja tiedossa ei ole sellaisia riskejä, joista aiheutuisi menetyksiä tai vahinkoa liikelaitoksen toiminnalle.

Kiinteistöliikelaitos on tehnyt pakolliset varaukset Topinojan kaatopaikan jälkihoitokustannuksiin sekä Harpuunakorttelin ja Rakuunapuiston alueelle niiden aiemman käyttöhistorian perusteella suoritettavaksi tuleviin maaperän puhdistustoimenpiteisiin.

4. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne tai muu vaatimus tai oikeusseuraamus ei ole Kiinteistöliikelaitoksen tiedossa.

Kiinteistöliikelaitoksen toimialajohtaja vastaa laitoksen riskienhallintatyöstä, riskien kartoituksesta, riskienhallinnan suunnittelusta, toteutuksesta ja raportoinnista. Tulosalueiden ja matriisien johtajat vastaavat riskienhallinnasta omilla toimialueillaan.

Tuloksen muodostumisesta ja talousarvion toteutumisesta ja mahdollisista poikkeamista raportoidaan johtokunnalle tilikauden aikana kuukausittain. Valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle tilikauden aikana sekä kaupungin tilinpäätökseen sisältyvissä toteutumisvertailuissa kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti.

5. Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kiinteistöliikelaitoksen tilikauden ylijäämä ennen varauksia oli 115 372 766,55 euroa. Johtokunta esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Vapaaehtoinen investointivaraus Yli-Maarian koulun rakentamisesta 3,0 milj. euroa tuloutetaan ja luodaan uusi vapaaehtoinen investointivaraus 3,0 milj. euroa Puolalan koulun peruskorjausta varten.
- Tuloutetaan Kiinteistöliikelaitoksen muista vapaaehtoisista varauksista investointien hankintamenoon tehtyä investointivaruksen hankintamenoa vastaava määrä yhteensä 436 561,54 euroa ja tehdään kohteeseen liittyvä poistoeron lisäys 436 561,54 euroa.
- Vähennetään Kiinteistöliikelaitoksen kertynyttä poistoeroa investointivaruksilla toteutettujen investointien hankintamenoista tehdyn suunnitelmapoiston määrällä, yhteensä 1 785 413,45 euroa.
- Kiinteistöliikelaitoksen tilikauden ylijäämä 117 158 180,00 euroa siirretään Kiinteistöliikelaitoksen taseen omaan pääomaan.

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot Kiinteistöliikelaitos

TULOSLASKELMA	2015	2014
	€	€
Liikevaihto	179 458 654,12	184 693 827,89
Valmistus omaan käyttöön	2 201 274,74	2 662 848,29
Liiketoiminnan muut tuotot	26 595 192,84	16 501 910,08
Materiaalit ja palvelut	-74 390 060,36	-74 839 078,58
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 604 079,30	-12 877 600,38
Palveluiden ostot	-60 785 981,06	-61 961 478,20
Henkilöstökulut	-11 250 839,06	-11 719 732,28
Palkat ja palkkiot	-8 658 428,16	-9 098 517,27
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-2 087 153,82	-2 110 728,44
Muut henkilösivukulut	-505 257,08	-510 486,57
Poistot ja arvonalentumiset	-47 419 972,86	-48 091 010,83
Suunnitelman mukaiset poistot	-47 419 972,86	-48 091 010,83
Vuokrakulut	-25 398 034,71	-22 396 827,08
Muut liiketoiminnan kulut	-705 593,72	-1 914 822,66
Liikelylijäämä (-alijäämä)	49 090 620,99	44 897 114,83
Rahoitustuotot ja -kulut	-23 368 966,67	-24 164 686,39
Muut rahoitustuotot	36 192,69	27 213,26
Kunnalle / kuntayhtymälle maksetut korkokulut	-2 121 480,00	-2 148 990,48
Korvaus peruspääomasta	-21 277 905,96	-22 042 203,00
Muut rahoituskulut	-5 773,40	-706,17
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	25 721 654,32	20 732 428,44
Satunnaiset tuotot ja -kulut	89 651 112,23	3 414 267,81
Satunnaiset tuotot	90 297 464,44	9 478 731,20
Satunnaiset kulut	-646 352,21	-6 064 463,39
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	115 372 766,55	24 146 696,25
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	1 348 851,91	-2 607 463,11
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	436 561,54	10 500 000,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	117 158 180,00	32 039 233,14

Tuloslaskelman tunnusluvut	2015	2014
Sijoitetun pääoman tuotto, %	6,1	6,1
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	6,2	6,2
Voitto, %	64,3	13,1

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot Kiinteistöliikelaitos

TASE

VASTAAVAA	31.12.2015	31.12.2014	VASTATTAVAA	31.12.2015	31.12.2014
	€	€		€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT	619 601 257,25	671 493 338,62	OMA PÄÄOMA	750 316 241,41	633 158 061,41
Aineettomat hyödykkeet	3 255 819,56	3 685 253,80	Peruspääoma	361 748 282,03	361 748 282,03
Aineettomat oikeudet	159 684,73	212 913,88	Edellisen tilikauden ylijäämä (alijäämä)	271 409 779,38	239 370 546,24
Muut pitkävaikutteiset menot	3 096 134,83	3 472 339,92	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	117 158 180,00	32 039 233,14
Aineelliset hyödykkeet	604 370 349,83	658 715 782,25	POISTOERO JA VAPAAHETOISET VARAUKSET	43 414 919,75	45 200 333,20
Maa- ja vesialueet	111 346 585,13	112 805 142,76	Poistoero	35 851 481,29	37 200 333,20
Rakennukset	245 091 757,30	301 947 772,26	Vapaaehtoiset varaukset	7 563 438,46	8 000 000,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	238 268 730,92	233 501 192,43	PAKOLLISET VARAUKSET	3 981 521,18	5 858 811,96
Koneet ja kalusto	103 380,18	181 541,38	Muut pakolliset varaukset	3 981 521,18	5 858 811,96
Muut aineelliset hyödykkeet	44 563,54	44 563,54	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMA	31 500,00	2 500,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	9 515 332,76	10 235 569,88	Valtion toimeksiannot	31 500,00	2 500,00
Sijoitukset	11 975 087,86	9 092 302,57	VIERAS PÄÄOMA	80 233 946,82	84 355 533,60
Osakkeet ja osuudet	11 811 566,08	8 937 180,79	Pitkäaikainen	63 707 326,55	63 940 750,77
Muut saamiset	163 521,78	155 121,78	Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	61 745 333,38	62 828 666,71
VAIHTUVAT VASTAAVAT	258 376 871,91	97 081 901,55	Saadut ennakot	370 000,00	0,00
Saamiset	258 376 771,91	97 081 801,55	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 208 925,59	1 112 084,06
Pitkäaikaiset saamiset	1 676 501,22	3 604 098,42	Siirtovelat	383 067,58	0,00
Muut saamiset	1 676 501,22	3 604 098,42	Lyhytaikainen	16 526 620,27	20 414 782,83
Lyhytaikaiset saamiset	256 700 270,69	93 477 703,13	Lainat kunnalta/Kuntayhtymältä	1 083 333,33	1 083 333,33
Myyntisaamiset	1 876 610,34	1 647 632,23	Saadut ennakot	83 357,50	72 775,00
Saamiset kunnalta	254 241 069,65	89 913 396,43	Ostovelat	11 405 318,35	13 595 614,96
Muut saamiset	259 552,00	909 823,70	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	381 245,94	403 307,77
Siirtosaamiset	323 038,70	1 006 850,77	Siirtovelat	3 573 365,15	5 259 751,77
Rahat ja pankkisaamiset	100,00	100,00	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	877 978 129,16	768 575 240,17
VASTAAVAA YHTEENSÄ	877 978 129,16	768 575 240,17			
Taseen tunnusluvut	2015	2014			
Omavaraisuusaste, %	90,5	88,3			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	38,7	41,9			
Kertynyt yli-/alijäämä (1.000 €)	388 568	271 410			
Lainakanta 31.12. (1.000 €)	62 829	63 912			

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot Kiinteistöliikelaitos

RAHOITUSLASKELMA	2015	2014
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Liikelymäämä (-alijäämä)	49 090 620,99	44 897 114,83
Poistot ja arvonalentumiset	47 419 972,86	48 091 010,83
Rahoitustuotot ja -kulut	-23 368 966,67	-24 164 686,39
Satunnaiset erät	89 651 112,23	3 414 267,81
Tulorahoituksen korjauserät	-110 579 589,41	-18 377 756,98
	52 213 150,00	53 859 950,10
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-45 410 403,91	-53 957 436,42
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 458 236,70	2 971 612,29
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	157 134 974,35	45 405 095,08
	113 182 807,14	-5 580 729,05
Toiminnan ja investointien rahavirta	165 395 957,14	48 279 221,05
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-8 400,00	-55 240,00
	-8 400,00	-55 240,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle / kuntayhtymälle	-1 083 333,33	-1 083 333,33
	-1 083 333,33	-1 083 333,33
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	29 000,00	-5 593,00
Saamisten muutokset kunnalta / kuntayhtymältä	-164 327 673,22	-41 122 657,60
Saamisten muutokset muilta	3 032 702,86	-1 169 634,19
Korottomien velkojen muutos kunnalta / kuntayhtymältä	0,00	-594 167,29
Korottomien velkojen muutos muilta	-3 038 253,45	-4 248 595,64
	-164 304 223,81	-47 140 647,72
Rahoituksen rahavirta	-165 395 957,14	-48 279 221,05
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarat 31.12.	100,00	100,00
Rahavarat 1.1.	100,00	100,00
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2015	2014
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	150 991 205	-14 404 752
Investointien tulorahoitus, %	166,4	135,0
Lainanhoitokate	23,5	22,0
Quick ratio	15,6	4,6
Current ratio	15,9	4,6

Turun Vesiliikelaitoksen toimintakertomus

1. Liikelaitosjohtajan katsaus

Vesiliikelaitos on toiminut vuoden 2009 alusta kuntalain mukaisena kunnallisena liikelaitoksena. Liikelaitoksella on seitsenjäseninen johtokunta, joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa ja vastaa sen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Vesiliikelaitoksen toiminnan painopisteet on asetettu siten, että ne tukevat valtuuston vahvistamia kaupungin strategisia tavoitteita. Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet liittyvät talouteen sekä verkoston laajentamiseen uusille asutusalueille. Tavoitteista vain korvaus peruspääomasta toteutui täysin suunnitelmien mukaisesti.

Liikevaihto jäi budjetoitua alhaisemmaksi, koska liittymismaksujen kertymä sekä päätuotteiden myynti oli ennakoitua vähäisempää ja talousveden hinta suhteessa kustannuksiin liian alhainen. Menoja pystyttiin alentamaan, minkä vuoksi vaikutus käyttökatteeseen ei ollut täysimääräinen. Valtuuston sitovaksi asettamaa tavoitetta ei kuitenkaan saavutettu. Suunniteltua heikommin toteutunut liikevaihto näkyi myös johtokuntaan nähden sitovissa talouden mittareissa. Johtokunta päätti 15.10.2015 korottaa talousveden käyttömaksua vastaamaan paremmin toiminnan kustannuksia. Korotus astui voimaan vuoden 2016 alusta.

Kilpailukyky ohjelmaa toteutetaan laajentamalla verkostoa uusille kaava-alueille. Tavoitteenmukaista investointivaraa ei täysimääräisesti käytetty, koska hankkeista Maa-ainespuisto ja Kauppatori eivät edenneet, Linnanfältti siirtyi ja VR-Konepaja viivästyi. Vesi- ja viemärijohtoverkosta rakennettiin uusille kaava-alueille. Merkittävimpiä rakennuskohteita olivat Syvälahti, VR-Konepaja, Suikkilan kartano ja Vakiniittu.

Kaupunginhallitukseen nähden sitovana mittarina oli sekaviemäriin pituuden väheneminen, mikä on myös asetettu Itämerihaasteessa kaupungin tavoitteeksi. Toimenpiteillä pyritään parantamaan erityisesti Kakolanmäen jätevedenpuhdistamon toimintaedellytyksiä ja vähentämään tulvatilanteissa vesistöön ohitetun laimean jäteveden määrää. Tavoite toteutui ja sekaviemäriin pituus oli vuoden lopussa 50,7 km, mikä vastaa n. 8,4 % jätevesiviemäriverkoston kokonaispituudesta. Sekaviemäriin pituus on lyhentynyt tarkastelun lähtötasovuodesta 2012 yhteensä 4,1 km eli hieman yli kilometrin vuodessa.

Vesiliikelaitoksen toimintaa seurattiin myös toiminnallisten tunnuslukujen kautta, joista osa on johtokuntaan nähden sitovia ja samalla myös tilinpäätöksen yhteydessä kaupunginhallitukselle ja –valtuustolle tiedoksi annettavia toimintaa kuvaavia lukuja. Veden vertailuhintaa ei ole jatkuvana mittarina seurattu, mutta asiaa on käsitelty omana pykälänä, kun valtakunnalliset vertailuhintatilastot ovat valmistuneet. Turun vesiliikelaitoksen käyttömaksut olivat edelleen seutukunnan halvimmat ja myös vertailuhinnat, joissa esimerkikiinteistöjen vesikustannuksissa on otettu huomioon myös kiinteät hinnat, ovat kilpailukykyiset. Yhtäaikaiset suuret laitosinvestoinnit ovat kuitenkin aiheuttaneet sen, että Turun alueen taksat ovat korkeampia kuin muiden alueiden vertailukuntien taksat. Turun ero muihin suuriin kaupunkeihin kapeni edellisvuodesta ja on enää 14 snt, kun vuonna 2013 ero oli 47 snt. Laitosinvestoinnit ovat olleet välttämättömiä vesihuollon toiminnan turvaamiseksi. Sekä talousveden laadussa että merialueen jätevesikuorman alenemisessa on saavutettu samalla myös laadullista paranemista.

Eräänä verkostojen saneeraukseen liittyvänä mittarina on seurattua uusiutumiskäytettä, joka ei kerro verkoston kunnosta tai saneeraustarpeesta. Se on informatiivinen mittari, joka kertoo, kuinka monta vuotta kuluu ennen kuin koko johtopituus on saneerattu, jos metrimääräisesti saneerataan saman verran. Vesijohtoverkon saneerauksessa ei aivan päästy tavoitteeseen ja myös varattuja investointivaroja jäi käyttämättä. Viemäriverkon osalta saneeraus toteutui suunniteltua paremmin, koska investointivarojen puitteissa pystyttiin hyödyntämään kustannustasoltaan auki kaivamista edullisempaa sujutusmenetelmää. Verkon kuntoa kuvaavat mittarit toteutuivat vesijohdon osalta erittäin hyvin, mikä osaltaan kertoo sen, että toimenpiteet ovat olleet oikein kohdennettuja. Viemäriverkon osalta tunnusluvut olivat viime vuotta heikommat saneeraustoimista johtuen. Sateisen vuoden lisäksi meriveden korkea pinta vaikutti muun kuin jäteveden päätymiseen viemäriverkoston.

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot Vesiliikelaitos

Uudistamisohjelman mukaisista toimenpiteistä päätökseen saatiin liittymismaksurakenteen uudistus, josta johtokunta päätti 12.11.2015. Pientalojen liittymismaksu muuttui kiinteäksi siten, että kerrosalan mukaan maksut on porrastettu luokkiin. Liittymismaksukaavalla määritettävien liittymismaksujen laskenta muuttui rakennusoikeudesta rakennettuun kerrosalaan. Aiemmasta käytännöstä saatu asiakaspalaute on ollut yhtenä perusteena muutostarpeelle. Uutta käytäntöä on noudatettu vuoden 2016 alusta lähtien.

Kaupunginvaltuusto päätti lokakuussa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista hulevesiin liittyvistä delegoinneista toimielinten johtosääntöihin. Lokakuussa tehdyn päätöksen mukaan Vesiliikelaitos vastaisi edelleen hulevesien viemäröinnistä. Hulevesien maksukäytäntöjen sekä kaupungin ja vesilaitoksen välisten sovittavien rajapintojen osalta laadittu valtakunnallinen ohjeistus valmistui loppuvuodesta. Hulevesimaksut ovat osa lainsäädännön toimeenpanoa ja niistä päätettäneen vuoden 2016 aikana. Samanaikaisesti Vesiliikelaitoksen johtokunnan tulisi päättää maksut jätevesiviemäriin johdettavalle hulevedelle, jotta maksut olisivat edelleen tasapuoliset ja aiheuttamisperiaatteen mukaiset. Vesiliikelaitos on eriyttänyt vesihuoltolainsäädännön mukaisesti taseen sekä tulos- ja rahoituslaskelman hulevesien osalta. Hulevesien viemäröintiä koskevat tiedot sisältyvät vesiliikelaitoksen tilinpäätöslaskelmiin ja eriytetyt laskelmat on esitetty vesiliikelaitoksen tilinpäätöksen liitteenä.

Asiakkuudenhallintajärjestelmän uudistamisen projektin asetuspäätös tehtiin 10.2.2015. Kilpailutuksen perusteella toteuttajaksi valittiin InPulse Oy. Hanke on viivästynyt alkuperäisestä aikataulusta eikä käyttöönottoa ole vielä aloitettu.

2. Hallinto

Turun vesilaitoksen käytännön toimintaa ohjaa johtokunnan 14.11.2013 § 136 hyväksymät hyvän hallinnon periaatteet, jossa määritellään tarkemmin liikelaitoksen asema, tehtävät, liikelaitosjohtajan tehtävät sekä laitoksen organisaatio. Hyvän hallinnon periaatteita päätettiin muuttaa 12.11.2015 § 11 mm. siten, että tuotantoyksikkö lakkautettiin. Uudet hyvän hallinnon periaatteet astuivat voimaan 1.1.2016.

Johtokunta on hyväksynyt 17.12.2009 vesilaitoksen toimintaa ohjaavan toimintapolitiikan. Toimintapolitiikka määrittää myös ympäristöjohtamisen periaatteet. Toimintapolitiikan käytännöt on kirjattu vesilaitoksen toimintajärjestelmään, joka perustuu laatujärjestelmästandardiin SFS-EN ISO 9001 (vahvistettu 2001) ja ympäristöjärjestelmästandardiin SFS-EN ISO 14001 (vahvistettu 2004).

Vesilaitosta johtaa liikelaitosjohtaja ja hänen tukenaan toimii johtoryhmä. Johtoryhmässä ovat johtajan lisäksi tulosityksiköiden päälliköt, controller, viestinnästä vastaava sekä kaksi henkilöstön edustajaa. Vesilaitoksen yhteiskuntavastuutoiminta on kiinteä osa normaalia toimintaa eikä sitä varten ole erityistä johtamisorganisaatiota.

Vesilaitoksen toiminta jakautui toimintavuoden aikana kolmeen tulosityksikköön – hallinto, tuotanto ja verkostot. Tuotantoyksikön toiminta erillisenä yksikkönä päättyi vuoden vaihteeseen. Tulosityksiköiden tehtävänä on huolehtia yksikön toimialaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta yksikön tavoitteiden ja määrärahojen puitteissa. Yksiköiden päälliköt vastaavat yksikön tuloksesta sekä toiminnan kehittämisestä ja koordinoinnista muiden yksiköiden kanssa.

Vesiliikelaitoksen johtokunta 2015:

Jäsenet:

Varajäsenet (henk.koht.)

Baran Nelli (kokoukseen 11.6. asti)
Mansikka-Aho Hanna (kokouksesta 10.6. alkaen)
Hovirinta Mirja
Lundahn Kjell (pj)
Raunio Tanja
Saarela Pekka

Mansikka-Aho Hanna (kokoukseen 11.6. asti)
Hannula Annemari (kokouksesta 11.6. alkaen)
Merinen Susanna
Lindgren Matti
Roine Erja-Maija
Tuomi Marcus

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot Vesiliikelaitos

Suursuo Kari (kokoukseen 11.2. asti)

Mäenpää Olavi (pidättäytynyt luottamustehtävistä
17.11.2015 lähtien toistaiseksi)

Laaksonen Seppo (kokouksesta 11.2. alkaen)

Weber Konsta (varapj)

Tuomola Arto

Kaupunginhallituksen edustajana kokouksissa on Raija Eeva. Johtokunnan sihteerinä on toiminut vesilaitoksen hallintopäällikkö Juha Heininen

3. Tulos

Tulosta on käsitelty tässä kokonaisuutena, joka kattaa vesihuoltolain mukaisen toiminnan lisäksi myös hulevedenviemäroinnin. Toiminnat on eritelty vesihuoltolain mukaisesti ja huleveden viemäroinnille sekä vesihuoltopalveluille on esitetty erilliset taseet sekä tulos- ja rahoituslaskelmat.

Liikevaihto oli n. 40,4 milj. euroa ja aleni 3 % vuodesta 2014. Liikevaihto jäi tavoitteista sekä tavoitetta heikomman veden myynnin että liittymismaksujen vuoksi. Liikelylijäämäksi muodostui 3,2 milj. euroa, joka on 8,0 % liikevaihdosta. Peruspääoman korkoa tuloutettiin talousarvion mukaisesti 4,05 milj. euroa. Tilikauden tulos muodostui 793.690 euroa alijäämäiseksi.

Investointeihin käytettiin 10,6 milj. euroa ja investointitasoksi muodostui 26,3 % liikevaihdosta. Uudisinvestointien osuus oli 2,6 milj. euroa. Uudisinvestointien rahoitukseen saatiin liittymismaksuja 1,4 milj. euroa eli n. 53 % investointikustannuksista. Uudisinvestointien osalta kulut ja tulot eivät yleensä kohdennu samalle tilivuodelle. Investointeja ei pystytty tekemään täysin suunnitellusti, koska hankkeet jatkuivat viivästymisistä johtuen vuoden vaihteen yli tai siirtyivät asiakkaan pyynnöstä myöhemmin toteutettavaksi. Valtuusto hyväksyi budjettikäsittelyn yhteydessä 5,3 milj. euron alijäämän investointien rahoittamisen. Pienemmän investointitason vuoksi rahoitusaliäämä muodostui 1,2 milj. euroa alhaisemmaksi ollen 4,1 milj. euroa.

Johtokunta seurattavana oli kuukausittain ja neljännesvuosittain toimintaa kuvaavia mittareita. Talouden mittareista ainoastaan henkilöstömäärän suhteen asetetut mittarit toteutuivat. Nämä olivat myös ainoat talouden mittarit, joihin Vesiliikelaitos pystyi omalla toiminnallaan vaikuttamaan. Myynti jäi budjetoidusta ja jäteveden osalta poikkeama oli melko suuri, mikä puolestaan nosti bruttokustannukset tavoitetta korkeammaksi. Poikkeamaan vaikuttaa osaltaan se, että tuotteisiin käytetyn veden hyvitysten kirjaamista muutettiin tilintarkastajien suosituksesta toimintavuoteen. Näin ollen vuoteen 2015 kirjautui toimintavuoden hyvitysten lisäksi myös aikaisemman käytännön mukaiset vuoteen 2014 kohdentuneet hyvitykset. Edellisvuosien tapaan Turun Seudun Vesi Oy:n ja Turun seudun puhdistamo Oy:n tasauskutus on arvioitu aikaisempiin vuosiin suhteutettuna ja varovaisuusperiaatteella siirtosaamiskirjauksena. Turun seudun puhdistamo Oy:ltä on lokakuussa saadun alustavan tiedon perusteella kirjattu 200.000 € (veroton) siirtosaaminen. Yhtiöltä 17.2.2016 saadun ennakkotiedon perusteella todellisen siirtosaaminen on yli 1.200.000 euroa, millä on merkittävä vaikutus tilikauden tulokseen. Turun Seudun Vesi Oy:n osalta ei ole saatu tarkennettua tietoa, mutta siellä erot eivät ole näin merkittäviä.

Turun seudun puhdistamo Oy:n osakemäärässä tapahtui osakeannin johdosta muutos 1.1.2016, jolloin muutos on rekisteröity kaupparekisteriin. Turun kaupungin uusi omistusosuus yhtiössä 67,55 % ja osakkeiden lukumäärä edelleen 6.520 osaketta. Osakkeet ovat Vesiliikelaitoksen taseessa.

4. Henkilöstö

Vesilaitoksen henkilöstön määrä 31.12.2015 oli 73, joista 71 oli vakituista ja loput määräaikaisia. Vakituisiin työsuhteisiin rekrytoitiin vuoden kuluessa kolme uutta henkilöä, joista yhden työsuhde alkoi vuoden 2016 puolella. Tämän lisäksi vuoden vaihteessa oli kesken yksi rekrytointi.

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot Vesiliikelaitos

Palkkamenot ilman sivukuluja olivat 2,9 milj. € ja sivukuluineen 4,4 milj. €. Henkilöstömenot olivat 10 % budjetoitua alhaisemmat.

Henkilöstöohjelman mukaisista tavoitteista seurattiin työvoiman tunnuslukuja. Tavoitteet saavutettiin hyvin. Henkilötyövuosien määrä oli vuoden lopussa 72,9.

5. Arvio merkittävimmistä riskeistä

Vesiliikelaitoksen merkittävimmät riskit on kartoitettu kaupungin riskienhallinnan ohjeistuksen mukaan. Talousarviossa on vuosittain varauduttu tyypillisiin toiminnan riskeihin. Tilikauden aikana ei ole raportoitu sellaisia riskejä, joista aiheutuisi arvaamattomia menetyksiä tai vahinkoa liikelaitoksen toiminnalle.

Maaliskuussa valmistui yhteistyössä Tampereen Veden kanssa tehty verkstoriskien tarkempi analyysi, missä on tunnistettu verkostonosia, joissa on sijainnin, materiaalin tai asiakkaan vedentarpeen vuoksi enemmän riskejä. Erityisenä hallintakeinona voidaan priorisoida investointeja. Muuten hallintakeinot ovat samat kuin muissakin verkostonosissa.

Merkittäväksi liiketoiminnan riskiksi on jo aiemmin todettu rakentamisen tyrehtyminen ja sitä kautta liittymismaksutulojen alentuminen ja jo tehtyjen investointien vajaa käyttö.

6. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Johtokunta vahvisti Vesiliikelaitoksen sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeen 22.1.2014. Liikelaitoksella ei ole tiedossa lakien ja säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne, muu vaatimus tai oikeusseuraamus.

Sisäisen valvonnan ohje kattaa myös riskienhallinnan. Liikelaitosjohtaja vastaa laitoksen riskienhallintatyöstä, riskien kartoituksesta, riskienhallinnan suunnittelusta, toteutuksesta ja raportoinnista. Tulosityksiköiden päälliköt vastaavat riskienhallinnasta omilla toimialueillaan.

Tuloksen muodostumisesta ja talousarvion toteutumisesta ja mahdollisista poikkeamista raportoidaan johtokunnalle tilikauden aikana kuukausittain. Valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle tilikauden aikana sekä kaupungin tilinpäätökseen sisältyvissä toteutumisvertailuissa kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti.

7. Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Vesiliikelaitoksen tilikauden alijäämä ennen varauksia oli 833.011,25 euroa. Johtokunta esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- vähennetään Vesiliikelaitoksen kertynyttä poistoeroa investointivarauksella toteutettujen investointien hankintamenoista tehdyn suunnitelmapoiston määrällä, yhteensä 39.321,36 euroa
- Vesiliikelaitoksen tilikauden alijäämä 793.689.89 euroa siirretään liikelaitoksen taseen omaan pääomaan.

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot Vesiliikelaitos

TULOSLASKELMA	2015	2014
	€	€
Liikevaihto	40 397 686,48	41 637 925,98
Valmistus omaan käyttöön	698 097,67	651 856,42
Liiketoiminnan muut tuotot	10 996,20	92 879,87
Materiaalit ja palvelut	-25 240 090,66	-25 025 437,51
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 664 454,66	-13 720 655,07
Palveluiden ostot	-12 575 636,00	-11 304 782,44
Henkilöstökulut	-4 425 811,66	-5 536 015,86
Palkat ja palkkiot	-2 932 029,70	-3 921 996,36
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 324 046,62	-1 392 189,44
Muut henkilösivukulut	-169 735,34	-221 830,06
Poistot ja arvonalentumiset	-7 334 287,67	-7 260 901,64
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 334 287,67	-7 260 901,64
Vuokratulot	-831 741,47	-959 342,20
Muut liiketoiminnan kulut	-57 222,93	-65 997,49
Liikelylijäämä (-alijäämä)	3 217 625,96	3 534 967,57
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 050 637,21	-4 050 621,96
Korvaus peruspääomasta	-4 050 621,96	-4 050 621,96
Muut rahoituskulut	-15,25	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-833 011,25	-515 654,39
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-833 011,25	-515 654,39
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	39 321,36	39 321,36
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-793 689,89	-476 333,03

Tuloslaskelman tunnusluvut	2015	2014
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,3	2,5
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	2,3	2,5
Voitto, %	-2,1	-1,2

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot Vesiliikelaitos

TASE	31.12.2015	31.12.2014	TASE	31.12.2015	31.12.2014
	€	€		€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT	143 263 831,97	139 980 968,38	OMA PÄÄOMA	139 904 445,92	140 698 135,81
Aineettomat hyödykkeet	112 827,11	15 007,00	Peruspääoma	110 013 150,55	110 013 150,55
Aineettomat oikeudet	3 140,00	15 007,00	Edellisen tilikauden ylijäämä (alijäämä)	30 684 985,26	31 161 318,29
Ennakkomaksut	109 687,11	0,00	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-793 689,89	-476 333,03
Aineelliset hyödykkeet	128 550 146,93	125 365 103,45	POISTOERO JA VAPAAHETOISET VARAUKSET	927 866,13	967 187,49
Rakennukset	1 446 249,71	1 702 734,43	Poistoero	927 866,13	967 187,49
Kiinteät rakenteet ja laitteet	115 686 031,00	109 597 705,95	VIERAS PÄÄOMA	18 239 769,52	17 504 493,88
Koneet ja kalusto	215 839,95	208 212,07	Pitkäaikainen	12 295 698,01	12 295 698,01
Muut aineelliset hyödykkeet	6 661,42	6 661,42	Korottomat velat kunnalta	8 901,78	8 901,78
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	11 195 364,85	13 849 789,58	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	12 286 796,23	12 286 796,23
Sijoitukset	14 600 857,93	14 600 857,93	Siirtovelat		
Osakkeet ja osuudet	14 600 857,93	14 600 857,93	Lyhytaikainen	5 944 071,51	5 208 795,87
VAIHTUVAT VASTAAVAT	15 808 249,60	19 188 848,80	Ostovelat	3 592 649,38	2 368 880,70
Saamiset	15 808 249,60	19 188 848,80	Korottomat velat kunnalta	1 311 800,28	1 693 700,21
Lyhytaikaiset saamiset	15 808 249,60	19 188 848,80	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	119 029,23	157 298,72
Myyntisaamiset	10 068 950,44	10 276 626,67	Siirtovelat	920 592,62	988 916,24
Saamiset kunnalta	5 164 156,84	7 621 372,13			
Muut saamiset	0,00	732,00			
Siirtosaamiset	575 142,32	1 290 118,00			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	159 072 081,57	159 169 817,18	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	159 072 081,57	159 169 817,18
Taseen liitetiedot	2015	2014			
Omavaraisuusaste, %	88,5	89,0			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	45,1	41,9			
Kertynyt yli-/alijäämä (1.000 €)	29 891	30 685			
Lainakanta 31.12. (1.000 €)	9	9			

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot Vesiliikelaitos

RAHOITUSLASKELMA	2015	2014
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Liikelymäämä (-alijäämä)	3 217 625,96	3 534 967,57
Poistot ja arvonalentumiset	7 334 287,67	7 260 901,64
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 050 637,21	-4 050 621,96
Tulorahoituksen korjauserät	-2 000,00	0,00
	6 499 276,42	6 745 247,25
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-10 657 151,26	-9 664 143,89
Rahoitusosuudet investointimenoihin	40 000,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 000,00	0,00
	-10 615 151,26	-9 664 143,89
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 115 874,84	-2 918 896,64
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutokset kunnalta / kuntayhtymältä	2 457 215,29	3 605 317,73
Saamisten muutokset muilta	923 383,91	-408 474,41
Korottomien velkojen muutos kunnalta / kuntayhtymältä	-381 899,93	1 046 690,10
Korottomien velkojen muutos muilta	1 117 175,57	-1 324 636,78
	4 115 874,84	2 918 896,64
Rahoituksen rahavirta	4 115 874,84	2 918 896,64
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2015	2014
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-19 812 150	16 150 414
Investointien tulorahoitus, %	61,2	69,8
Quick ratio	2,7	3,7
Current ratio	2,7	3,7

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot V-S Aluepelastuslaitos

Varsinais-Suomen Aluepelastuslaitoksen tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA	2015	2014
	€	€
Liikevaihto	37 818 349,74	37 624 733,28
Liiketoiminnan muut tuotot	5 151 915,10	5 508 319,69
Materiaalit ja palvelut	-7 658 538,07	-7 369 973,78
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 716 673,39	-1 826 010,44
Palveluiden ostot	-5 941 864,68	-5 543 963,34
Henkilöstökulut	-27 302 500,92	-28 120 037,54
Palkat ja palkkiot	-21 658 399,55	-22 435 396,90
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-4 380 581,70	-4 390 912,44
Muut henkilösivukulut	-1 263 519,67	-1 293 728,20
Poistot ja arvonalentumiset	-1 615 923,57	-1 468 493,55
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 615 923,57	-1 468 493,55
Vuokratulot	-5 636 464,32	-5 441 446,25
Muut liiketoiminnan kulut	-275 630,07	-238 607,74
Liikelylijäämä (-alijäämä)	481 207,89	494 494,11
Rahoitustuotot ja -kulut	1 360,68	1 000,36
Muut rahoitustuotot	1 360,68	1 000,36
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	482 568,57	495 494,47
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	482 568,57	495 494,47
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	482 568,57	495 494,47

Tuloslaskelman tunnusluvut	2015	2014
Sijoitetun pääoman tuotto, %	5,3	5,8
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	5,3	5,8
Voitto, %	1,3	1,3

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot V-S Aluepelastuslaitos

TASE

<u>VASTAAVAA</u>	<u>31.12.2015</u>	<u>31.12.2014</u>	<u>VASTATTAVAA</u>	<u>31.12.2015</u>	<u>31.12.2014</u>
	€	€		€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT	9 298 597,39	8 816 028,82	OMA PÄÄOMA	9 281 262,54	8 798 693,97
Aineettomat hyödykkeet	21 417,96	0,00	Edellisen tilikauden ylijäämä (alijäämä)	8 798 693,97	8 303 199,50
Aineettomat oikeudet	21 417,96	0,00	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	482 568,57	495 494,47
Aineelliset hyödykkeet	9 277 179,43	8 816 028,82			
Koneet ja kalusto	7 447 453,65	7 678 652,27			
Ennakkomaksut ja keskenkäydyt hankinnat	1 829 725,78	1 137 376,55			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 052 029,28	6 807 021,37	VIERAS PÄÄOMA	7 069 364,13	6 824 356,22
Saamiset	7 051 629,28	6 806 621,37	Lyhytaikainen	7 069 364,13	6 824 356,22
Lyhytaikaiset saamiset	7 051 629,28	6 806 621,37	Ostovelat	1 104 487,32	579 172,18
Myyntisaamiset	100 677,51	182 644,81	Korottomat velat kunnalta	0,00	326 949,64
Saamiset kunnalta	6 365 113,65	6 358 554,19	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	854 893,16	889 603,02
Muut saamiset	6 344,85	42 265,65	Siirtovelat	5 109 983,65	5 028 631,38
Siirtosaamiset	579 493,27	223 156,72			
Rahat ja pankkisaamiset	400,00	400,00			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	16 350 626,67	15 623 050,19	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	16 350 626,67	15 623 050,19

<u>Taseen liitetiedot</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Omavaraisuusaste, %	56,8	56,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	16,5	15,8
Kertynyt yli-/alijäämä (1.000 €)	9 281	8 799

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot V-S Aluepelastuslaitos

RAHOITUSLASKELMA	2015	2014
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Liikelymäämä (-alijäämä)	481 207,89	494 494,11
Poistot ja arvonalentumiset	1 615 923,57	1 468 493,55
Rahoitustuotot ja -kulut	1 360,68	1 000,36
Tulorahoituksen korjauserät	-30 302,62	-7 914,00
	2 068 189,52	1 956 074,02
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 731 068,55	-2 264 932,02
Rahoitusosuudet investointimenoihin	625 500,00	300 944,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	37 379,03	7 914,00
	-2 068 189,52	-1 956 074,02
Toiminnan ja investointien rahavirta	0,00	0,00
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutokset kunnalta / kuntayhtymältä	-6 559,46	1 400 153,18
Saamisten muutokset muilta	-238 448,45	-49 289,48
Korottomien velkojen muutos kunnalta / kuntayhtymältä	0,00	-248 376,00
Korottomien velkojen muutos muilta	245 007,91	-1 102 487,70
	0,00	0,00
Rahoituksen rahavirta	0,00	0,00
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarat 31.12.	400,00	400,00
Rahavarat 1.1.	400,00	400,00
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2015	2014
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-17 335	-17 335
Investointien tulorahoitus, %	99,7	100,0
Quick ratio	1,0	1,0
Current ratio	1,0	1,0

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot Turun Työterveystalo

Turun Työterveystalon tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA	2015	2014
	€	€
Liikevaihto	7 419 388,40	7 050 852,88
Liiketoiminnan muut tuotot	34 735,45	40 247,97
Materiaalit ja palvelut	-1 562 900,78	-1 425 333,19
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-118 622,87	-106 390,61
Palveluiden ostot	-1 444 277,91	-1 318 942,58
Henkilöstökulut	-4 227 519,07	-4 257 980,99
Palkat ja palkkiot	-3 428 174,11	-3 465 761,36
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-597 571,50	-594 314,22
Muut henkilösivukulut	-201 773,46	-197 905,41
Vuokratulut	-657 695,33	-610 956,32
Muut liiketoiminnan kulut	-14 898,43	-21 517,02
Liikelylijäämä (-alijäämä)	991 110,24	775 313,33
Rahoitustuotot ja -kulut	463,14	403,27
Muut rahoitustuotot	463,14	403,27
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	991 573,38	775 716,60
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	991 573,38	775 716,60
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	991 573,38	775 716,60

Tuloslaskelman tunnusluvut	2015	2014
Sijoitetun pääoman tuotto, %	35,2	40,1
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	35,1	40,0
Voitto, %	13,4	11,0

TASE

VASTAAVAA	31.12.2015	31.12.2014	VASTATTAVAA	31.12.2015	31.12.2014
	€	€		€	€
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 244 755,13	3 245 022,99	OMA PÄÄOMA	3 311 670,49	2 320 097,11
Saamiset	4 244 755,13	3 245 022,99	Ed. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	2 320 097,11	1 544 380,51
Lyhytaikaiset saamiset	4 244 755,13	3 245 022,99	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	991 573,38	775 716,60
Myyntisaamiset	15 329,41	82 426,45	VIERAS PÄÄOMA	933 084,64	924 925,88
Saamiset kunnalta	4 229 425,72	3 159 594,54	Lyhytaikainen	933 084,64	924 925,88
Muut saamiset	0,00	3 002,00	Ostovelat	54 306,08	44 588,17
			Korottomat velat kunnalta	11 340,05	0,00
			Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	136 771,12	144 302,82
			Siirtovelat	730 667,39	736 034,89
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 244 755,13	3 245 022,99	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 244 755,13	3 245 022,99

Taseen liitetiedot	2015	2014
Omavaraisuusaste, %	78,0	71,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	12,5	13,0
Kertynyt yli-/alijäämä (1.000 €)	3 312	2 320

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot Turun Työterveystalo

RAHOITUSLASKELMA	2015	2014
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Liikelylimäämä (-alijäämä)	991 110,24	775 313,33
Rahoitustuotot ja -kulut	463,14	403,27
	991 573,38	775 716,60
Toiminnan ja investointien rahavirta	991 573,38	775 716,60
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutokset kunnalta / kuntayhtymältä	-1 069 831,18	-711 421,48
Saamisten muutokset muilta	70 099,04	82 719,38
Korottomien velkojen muutos kunnalta / kuntayhtymältä	11 340,05	-12 793,22
Korottomien velkojen muutos muilta	-3 181,29	-134 221,28
	-991 573,38	-775 716,60
Rahoituksen rahavirta	-991 573,38	-775 716,60
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2015	2014
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 2013-2015, €	3 311 670	2 320 097
Quick ratio	4,5	3,5
Current ratio	4,5	3,5

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot Vahinkorahasto

Vahinkorahaston tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA	2015	2014
	€	€
Liikevaihto		
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	41 458,00
Liiketoiminnan muut kulut (-)	-44 625,54	-373 592,74
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-44 625,54	-332 134,74
Rahoitustuotot ja -kulut	2 711 617,26	4 895 502,25
Korkotuotot (+)	1 130 522,01	829 552,84
Muut rahoitustuotot (+)	5 085 168,77	4 428 084,32
Muut rahoituskulut (-)	-3 504 073,52	-362 134,91
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	2 666 991,72	4 563 367,51
Satunnaiset tuotot ja -kulut	0,00	-411 191,63
Satunnaiset kulut (-)	0,00	-411 191,63
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	2 666 991,72	4 152 175,88
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	44 625,54	784 784,37
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	2 711 617,26	4 936 960,25

TASE

VASTAAVAA	31.12.2015	31.12.2014	VASTATTAVAA	31.12.2015	31.12.2014
	€	€		€	€
VAIHTUVAT VASTAAVAT	47 004 942,26	44 337 950,54	OMA PÄÄOMA	47 004 942,26	44 337 950,54
Saamiset	3 437 252,54	7 224 281,27	Rahastopääoma	8 161 396,00	8 206 021,54
Lyhytaikaiset saamiset	3 437 252,54	7 224 281,27	Edellisten tilikausien ylijäämä	36 131 929,00	31 194 968,75
Saamiset kunnalta	3 015 859,27	6 741 684,25	Tilikauden ali-/ ylijäämä	2 711 617,26	4 936 960,25
Siirtosaamiset	421 393,27	482 597,02			
Rahoitusarvopaperit	43 567 689,72	37 113 669,27			
Osakkeet ja osuudet	18 143 498,72	15 724 907,27			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	25 424 191,00	21 388 762,00			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	47 004 942,26	44 337 950,54	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	47 004 942,26	44 337 950,54

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot Vahinkorahasto

RAHOITUSLASKELMA	2015	2014
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Liikelyjäämä (-alijäämä)	-44 625,54	-332 134,74
Rahoitustuotot ja kulut	2 711 617,26	4 895 502,25
Satunnaiset erät	0,00	-411 191,63
	<u>2 666 991,72</u>	<u>4 152 175,88</u>
Toiminnan rahavirta	2 666 991,72	4 152 175,88
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutokset kunnalta/kuntayhtymältä	3 725 824,98	-2 215 846,96
Saamisten muutos muilta	61 203,75	-65 587,50
Korottomien velkojen muutos muilta	0,00	-380 709,90
	<u>3 787 028,73</u>	<u>-2 662 144,36</u>
Rahoituksen rahavirta	3 787 028,73	-2 662 144,36
Rahavarojen muutos	6 454 020,45	1 490 031,52
Rahavarojen muutos	6 454 020,45	1 490 031,52
Rahavarat 31.12.	43 567 689,72	37 113 669,27
Rahavarat 1.1.	37 113 669,27	35 623 637,75

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

51. Liikelaitosten vaikutus kaupungin tilikauden tulokseen

	TILINPÄÄTÖS SIS.MUKANA		ELIMINOINNIT	KOKONAIS-TARKASTELU	TILINPÄÄTÖS ILMAN SIS.ERIÄ	
	Peruskaupunki	Liikelaitokset		Kaupungin tuloslaskelma	Peruskaupunki	Liikelaitokset
Toimintatuotot	261 255 662	246 462 530	194 431 846	313 286 345	207 369 802	105 916 543
Myyntituotot	151 084 343	70 810 750	80 894 721	141 000 372	99 142 046	41 858 326
Maksutuotot	61 921 169	6 634 452	1 043 122	67 512 498	60 881 666	6 630 832
Tuet ja avustukset	38 559 626	152 214	30 100	38 681 740	38 529 526	152 214
Vuokratuotot	4 813 818	145 645 210	111 634 404	38 824 625	4 769 358	34 055 267
Muut toimintatuotot	4 876 706	23 219 903	829 500	27 267 110	4 047 207	23 219 903
Valmistus omaan käyttöön	956 713	2 899 372	0	3 856 086	956 713	2 899 372
Toimintakulut	-1 332 191 751	-142 299 395	-194 473 664	-1 280 017 481	-1 142 700 340	-137 317 141
Henkilöstökulut	-508 559 245	-15 676 651	0	-524 235 895	-508 559 245	-15 676 651
Palkat ja palkkiot	-385 121 225	-11 590 458	0	-396 711 683	-385 121 225	-11 590 458
Henkilösivukulut	-123 438 020	-4 086 193	0	-127 524 212	-123 438 020	-4 086 193
Eläkekulut	-100 707 716	-3 411 200	0	-104 118 917	-100 707 716	-3 411 200
Muut henkilösivukulut	-22 730 303	-674 992	0	-23 405 296	-22 730 303	-674 992
Palvelujen ostot	-539 978 563	-73 361 617	-72 190 408	-541 149 772	-471 657 597	-69 492 175
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-43 967 511	-26 268 534	-922 346	-69 313 698	-43 268 371	-26 045 327
Avustukset	-101 493 289	-112 973	-1 360 925	-100 245 337	-100 132 364	-112 973
Vuokratulut	-120 163 301	-26 229 776	-110 483 363	-35 909 714	-10 522 011	-25 387 704
Muut toimintakulut	-18 029 842	-649 844	-9 516 622	-9 163 064	-8 560 753	-602 312
Toimintakate	-1 069 979 376	107 062 507	-41 818	-962 875 050	-934 373 825	-28 501 226
Verotuotot	730 885 281	0	0	730 885 281	730 885 281	0
Kunnan tulovero	594 644 403	0	0	594 644 403	594 644 403	0
Osuus yhteisöveron tuotoista	86 234 954	0	0	86 234 954	86 234 954	0
Kiinteistövero	50 005 924	0	0	50 005 924	50 005 924	0
Valtionosuudet	265 038 205	0	0	265 038 205	265 038 205	0
Rahoitustuotot ja -kulut	54 702 944	-27 419 604	41 818	27 241 522	27 211 118	30 404
Korkotuotot	17 999 091	0	2 121 480	15 877 611	15 877 611	0
Muut rahoitustuotot	49 941 411	36 193	25 370 346	24 607 258	24 571 065	36 193
Korkokulut	-8 639 684	-2 121 480	-2 121 480	-8 639 684	-8 639 684	0
Muut rahoituskulut	-4 597 875	-25 334 317	-25 328 528	-4 603 663	-4 597 875	-5 789
Vuosikate	-19 352 946	79 642 904	0	60 289 958	88 760 780	-28 470 822
Poistot ja arvonalentumiset	-7 950 455	-54 754 261	0	-62 704 716	-7 950 455	-54 754 261
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 950 455	-54 754 261	0	-62 704 716	-7 950 455	-54 754 261
Satunnaiset erät	0	89 651 112	0	89 651 112	0	89 651 112
Satunnaiset tuotot	0	90 297 464	0	90 297 464	0	90 297 464
Satunnaiset kulut	0	-646 352	0	-646 352	0	-646 352
Tilikauden tulos	-27 303 401	114 539 755	0	87 236 354	80 810 324	6 426 030
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	1 388 173	0	1 388 173	0	1 388 173
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	436 562	0	436 562	0	436 562
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	44 626	0	0	44 626	44 626	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-27 258 775	116 364 490	0	89 105 715	80 854 950	8 250 765

Tilinpäätös 2015

Tilinpäätöksen liitetiedot

52. Liikelaitosten vaikutus kaupungin tilikauden rahoitukseen

	TILINPÄÄTÖS SIS.MUKANA		ELIMINOINNIT	KOKONAIS-TARKASTELU Kaupungin rahoituslaskelma	TILINPÄÄTÖS ILMAN SIS.ERIÄ	
	Peruskaupunki	Liikelaitokset			Peruskaupunki	Liikelaitokset
Toiminnan rahavirta	-19 973 486	58 489 955	0	38 516 469	88 140 240	-49 623 771
Vuosikate	-19 352 946	79 642 904	0	60 289 958	88 760 780	-28 470 822
Satunnaiset erät		89 651 112		89 651 112		89 651 112
Tulorahoituksen korjauserät	-620 540	-110 804 061	0	-111 424 601	-620 540	-110 804 061
Investointien rahavirta	-10 104 432	102 567 656		92 463 224	-10 104 432	102 567 656
Investointimenot	-11 191 017	-56 067 555		-67 258 572	-11 191 017	-56 067 555
Rahoitusosuudet investointimenoihin	653 272	1 498 237		2 151 509	653 272	1 498 237
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	433 313	157 136 974		157 570 287	433 313	157 136 974
Toiminnan ja investointien rahavirta	-30 077 918	161 057 611	0	130 979 693	78 035 807	52 943 885
Rahoituksen rahavirta	-106 208 724	590 376	0	-105 618 348	-107 293 191	1 674 842
Antolainauksen muutokset	-149 795 268	-8 400		-149 803 668	-149 795 268	-8 400
Antolainasaamisten lisäykset	-153 453 000	-8 400		-153 461 400	-153 453 000	-8 400
Antolainasaamisten vähennykset	3 657 732			3 657 732	3 657 732	
Lainakannan muutokset	56 347 524	-1 083 333	1 083 333	56 347 524	56 347 524	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	101 335 827			101 335 827	101 335 827	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-69 962 712	-1 083 333	1 083 333	-69 962 712	-69 962 712	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	24 974 409			24 974 409	24 974 409	
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset	-12 760 980	1 682 109	-1 083 333	-12 162 205	-13 845 447	1 683 242
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-2 472 926	29 000		-2 443 926	-2 472 926	29 000
Vaihto-omaisuuden muutos	-101 518			-101 518	-101 518	
Saamisten muutos	-6 160 699	3 956 087	-1 083 333	-3 287 945	-7 248 541	3 960 596
Korottomien velkojen muutos	-4 025 839	-2 302 978		-6 328 816	-4 022 463	-2 306 354
Rahavarojen muutos	-136 286 642	161 647 987	0	25 361 345	-29 257 383	54 618 728

Tilinpäätös 2015

Luettelot ja selvitykset

12. Luettelot ja selvitykset

12.1 Tilinpäätökseen sisältyvien tunnuslukujen laskentakaavat

TULOSLASKELMA

KAUPUNKI JA KONSERNI

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista (Toimintatuotot/Toimintakulut, %)

$100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista

$100 \times \text{Vuosikate} / \text{poistot ja arvonalentumiset}$

Vuosikate €/ asukas

Asukasmäärä Tilikauden lopussa

LIKELAITOKSET

Sijoitetun pääoman tuotto, %

$100 \times (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Myös ns. nollakorkoiset pitkäaikaiset lainat ovat sijoitettua pääomaa. Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

$100 \times (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Myös ns. nollakorkoiset pitkäaikaiset lainat kunnalta otetaan tuotto, % -tunnusluvussa sijoitetuna pääomana huomioon. Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Voitto %

$100 \times (\text{Yli- ja alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

RAHOITUSLASKELMA

KAUPUNKI JA KONSERNI

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €

Tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden toiminnan ja investointien rahavirta –välitulosten yhteissumma

Investointien tulorahoitus, %

$100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$
[omahankintameno = käyttöomaisuusinvestoinnit – (rahoitusosuudet)]

Tilinpäätös 2015

Luettelot ja selvitykset

Lainanhoitokate

(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys, pv

*365 pv * Rahavarat 31.12 / Kassasta maksut tilikaudella*

Rahavarat = Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset 31.12.

Kassasta maksut =

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainasaamisten lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Asukasmäärä

LIKELAITOKSET

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €

Tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden toiminnan ja investointien rahavirta – välitulosten yhteissumma

Investointien tulorahoitus, %

100 x (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset -

Tuloverot) / Investointien omahankintameno

[omahankintameno = käyttöomaisuusinvestoinnit – (investointien rahoitusosuudet)]

Lainanhoitokate

(Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut – Tuloverot) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys, pv

*365 pv * Rahavarat 31.12 / Kassasta maksut tilikaudella*

Rahavarat = Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset 31.12.

Kassasta maksut =

Tuloslaskelmasta:

Materiaalit ja palvelut

Henkilöstökulut

Liiketoiminnan muut kulut

- Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varaston lisäys

- Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut kunnalle

Korkokulut muille

Korvaus peruspääomasta

Tuloverot

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Tilinpäätös 2015

Luettelot ja selvitykset

Antolainasaamisten lisäykset kunnalle
Antolainasaamisten lisäykset muille
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille

Quick ratio

(Rahat ja pankkisaamiset + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset saamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

Current ratio

(Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

TASE

KAUPUNKI JA LIIKELAITOKSET

Omavaraisuusaste, %

*100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)*

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

100(Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot*
(Käyttötulot = toimintatuotot + verotulot + valtionosuudet)
(Käyttötulot, liikelaitokset = Liikevaihto + Liiketoiminnan muut tuotot + Tuet ja avustukset)

Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €

Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas (ei liikelaitokselle)

[Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)]/ Asukasmäärä

Lainakanta 31.12.

Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainat, €/asukas (ei liikelaitokselle)

Lainakanta 31.12. / Asukasmäärä

Lainasaamiset 31.12.

Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Asukasmäärä (ei liikelaitokselle)

KONSERNI

Konsernin omavaraisuusaste, %

*100 * (Oma pääoma + Vähemmistöosuudet + Konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)*

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

100(Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot*

Tilinpäätös 2015

Luettelot ja selvitykset

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

[Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä

Konsernin lainakanta 31.12.

Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Konsernin lainat, €/ asukas

Lainakanta 31.12. / asukasmäärä

Konsernin lainasaamiset 31.12.

Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset.

Kaupungin asukasmäärä

HENKILÖSTÖ

Henkilöstö ilmoitetaan henkilötyövoimaksi muutettuna sekä henkilöstön lukumääränä 31.12. Henkilöstötyövuosiin ja henkilöstön lukumäärään lasketaan mukaan toistaiseksi palkatut päätoimiset, määräaikaiset, tukitoimenpitein työllistetyt ja oppisopimussuhteiset. Työvoimaan ja lukumäärään ei lasketa palkkionsaajia, omais- ja perhehoitajia, sopimuspalomiehiä eikä kuntouttavan työtoiminnan piirissä olevia henkilöitä.

Työvoima = kaikkien henkilöiden kaikkien palvelussuhteiden (lukuun ottamatta palkkionsaajia, omais- ja perhehoitajia, sopimuspalomiehiä sekä kuntouttavan työtoiminnan piirissä olevia) kalenteripäivät vähennettynä kaikkien palkattomien poissaolojen kalenteripäivillä = palkalliset päivät kalenteripäivinä. Tämä luku on jaettu tarkastelujakson kalenteripäivillä, jolloin on saatu keskimääräinen henkilöjaksujen lukumäärä.

Henkilöstön lukumäärästä 31.12. ilmoitetaan erikseen kokoaikaisen ja osa-aikaisen henkilöstön lukumäärä.

KONSERNIYHTEISÖT

Konserniyhteisöjen tilinpäätösten tunnuslukujen laskentakaavoissa tulee noudattaa Yritystutkimusneuvottelukunnan antamia tunnuslukukaavojen suosituksia. Tulkinalliset vieraan pääoman erät, kuten esim. vaihtovelkakirjalainat ja pääomalainat käsitellään vieraana pääomana tunnuslukulaskennassa aina siihen asti kunnes mahdollinen siirto omaan pääomaan toteutuu.

Tilinpäätös 2015

Luettelot ja selvitykset

12.2 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositesarjoista

KIRJANPITOKIRJAT

Pääkirjat	Säilytystapa: sähköinen säilytys (SAP) ja DVD
Päiväkirjat	sähköinen säilytys (SAP) ja DVD
Ostoreskontra	sähköinen säilytys (SAP) ja DVD
Myyntireskontra	sähköinen säilytys (SAP) ja DVD
Käyttöomaisuuskirjanpito	sähköinen säilytys (SAP) ja DVD
Palkkakirjanpito	sähköinen säilytys (SAP) ja DVD
Varastokirjanpito	sähköinen säilytys (SAP) ja DVD
Antolainalaskutus ja -reskontra	sähköinen säilytys (SAP) ja DVD
Henkilöstökassakirjanpito	sähköinen säilytys
Rahastokirjanpito	paperituloste
Konsernikirjanpito	paperituloste
Tase-erittelyt	sähköinen säilytys (SAP) ja DVD sekä paperitulosteet
Tasekirja	erikseen sidottu, pysyvä säilytys
Ostolaskut	sähköinen säilytys (Rondo) sähköinen säilytys (SIPS)
Muistiot	
Rondo-muistiot	sähköinen säilytys (Rondo)
SAP-muistiot	sähköinen säilytys (SAP) ja DVD sekä paperitulosteet
Tiliotteet	sähköinen säilytys (SIPS) sähköinen säilytys (Rondo)

TOSITELAJIT

Pääkirjaviennit:	Myyntireskontra:
AB Kirjanpitotosite	DA Asiakastosite
SA Pääkirjatiliosite	DG Asiakkaat -hyvitys
ZA Tilin avaussaldo	DR Asiakkaat -lasku
ZO Veron oikaisutosite	DV Viivästyskorkolasku
	DZ Asiakkaat -maksu
	ZD Luottotappiokirjaus
Ostoreskontra:	Käyttöomaisuuskirjanpito:
KA Toimittajatosite	AA Käyttöomaisuuskirjaus
KG Toimittajat -hyvitys	AF Poistokirjaukset
KP Tilien ylläpito	AZ Purkamisen tosittelaji
KR Toimittajat -lasku	
KZ Toimittajat -maksu	
Hankinta:	Varastokirjanpito:
RE Lasku -brutto	WA Tavarán luovutus
PR Hinnan muutos	WE Tavarán vastaanotto
	WI Inventointiosite
Myynti:	WL Varastosta otto/toimitus
RV Laskun siirto	
	Liittymät:
	K1 Kirjanpitoluottamus
	K2 Kirjanpitoluottamus
	PA Palkat
	JA Jaksotukset
	ML Matkalaskutosite

Tilinpäätös 2015
Tilinpäätöksen allekirjoitus

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Turussa 29. päivänä maaliskuuta 2016

Kaupunginhallitus

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Aleksi Randell
Kaupunginjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ:

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitoavan mukaisesti.
Tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Turussa ____ päivänä _____ kuuta 2016

KPMG OY
JHTT-yhteisö

JHTT